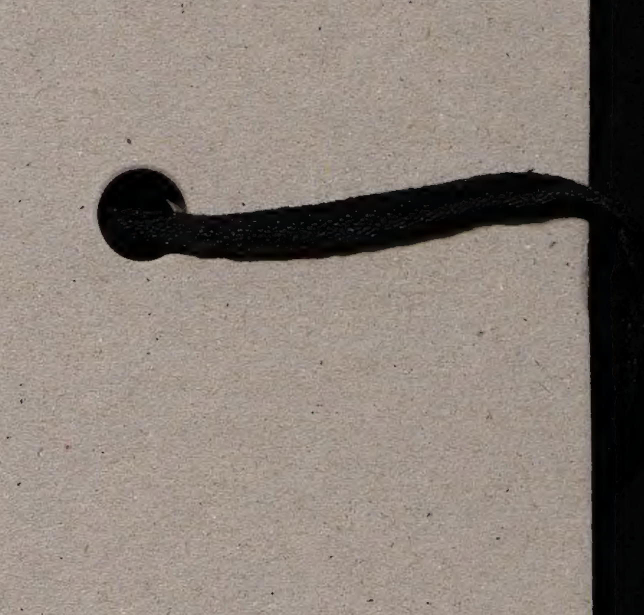
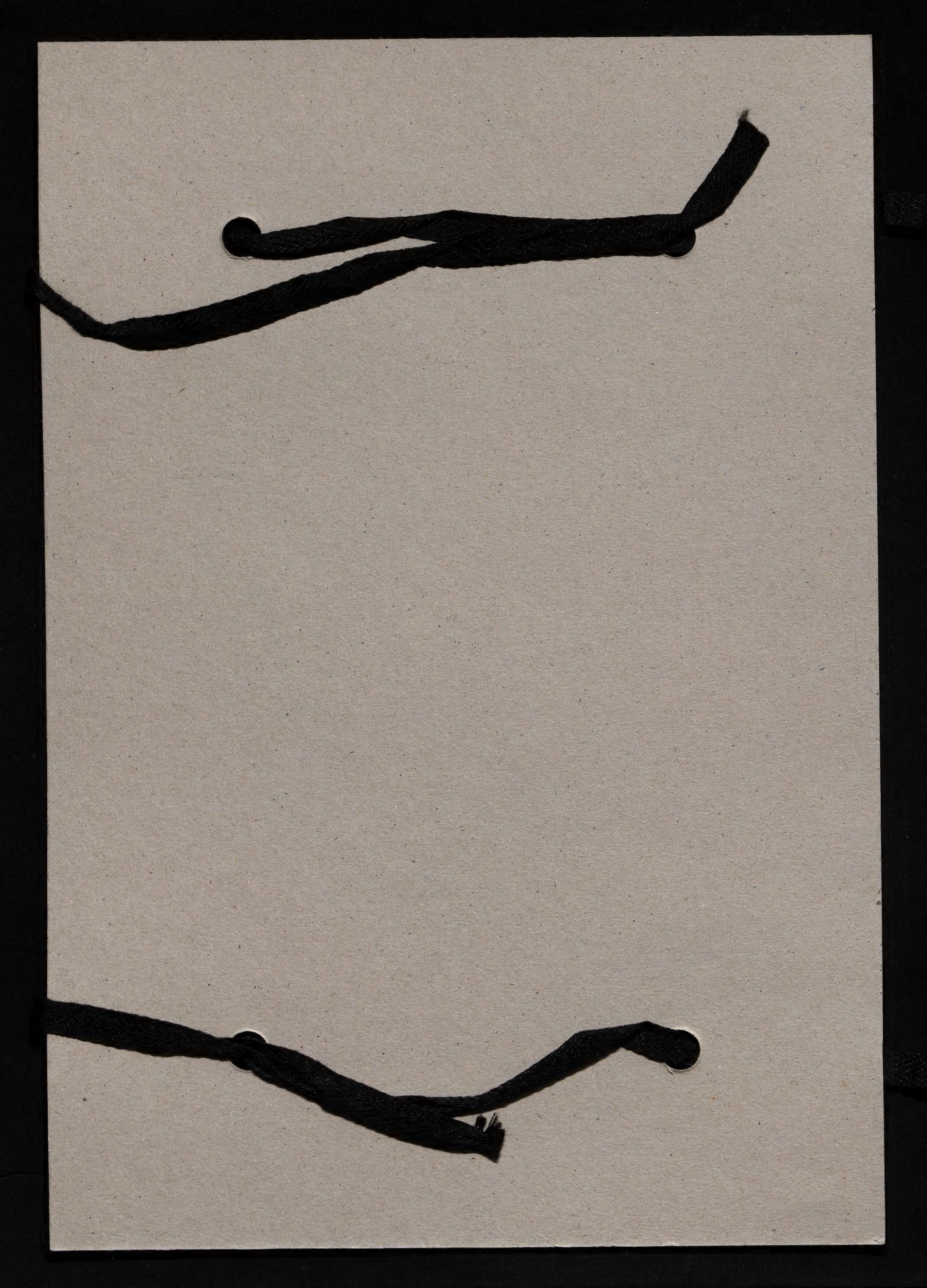

O d p i s

Telegram . Kraków 2 godzina 3 listopada 1918.r. Do wszystkich Zwierzchności i Magistratów w Nowym Targu
Prezydyum Komisyi likwidacyjnej wzywa Zwierzchność aby najdalej w przeciągu 3 dni pod osobistą odpowiedzialnością utworzył miejską straż dla ochrony porządku oraz bezpieczeństwa mieszkańców jest obowiązkiem każdego obywatela polaka zaciągnąć się do służby narodowej z organizowanym oddziałem straży lokalne komendy wojskowe wydadzą broń naczelnik straży odbierze ślubowanie i działa w ścisłem porozumieniu z miejscowym komendantem wojskowym wszelkie koszta ponosi Gmina telegraficzna relacye przedłożyć komisyi do 5-tego listopada
Za prezydyum Skarbek mp.

2

L. 6347/18

Do

Wielkiej Komisyi Likwidacyjnej

Wydział Administracyjny

w Krakowie.

Czyniąc zadość wezwaniu z d. 6. listopada ~~[illegible]~~ l. 19 objąłem ~~[illegible]~~ urzędowanie w [illegible] na dniu 9. listopada b. r. /

Od wszystkich urzędników starostwa, oddz. podatkowego i urzędu podatk. [illegible] z wyjątkiem ~~dwóch~~ chorych / odebrałem przyrzeczenie ślubowe ustne.

~~oraz~~ a nadto poleciłem ~~[illegible]~~ podpisać przygotowane formularze z przyrzeczeniem, które będą przechowane w zbiorze aktów.

Osobiście formularz z przyrzeczeniem ślubowaniem dołączam.

W powiecie panuje dotąd spokój, jakkolwiek ~~na~~ jest dużo nagromadzonego materyału palnego – w [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ludności jest nie przy[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] – Straże bezpieczeństwa w większości gmin zorganizowane. —

7 Kl. 6/ii 1.3.

7/ii 1.63416

W porozumieniu z Komendą miejscową ~~zamknięto~~ odwołano jarmarki w Krościenku i Czarnym Dunajcu mające się odbyć dnia 11. b. m. ~~wydano~~ i wzmocniono w przyległych gminach posterunki [illegible] w Czarnym Dunajcu. Również ~~polecono~~ zarządzono zamknięcie szynków w powiecie w myśl wydanego zarządzenia.

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

9/II 1918 [illegible signature]

Komisarz P.K.L.
w sprawie ~~...~~ wyborów do
Rady przybocznej w N. Targu.

Exp.

Do Polskiej Komisyi Likwidacyjnej
Wydział administracyjny.

Na zebraniu rady przybocznej (wydziału Rady Powiatowej) odbytem na dniu 23. listopada zapadła jednogłośna uchwała, by Radę przyboczną uzupełnić ~~pro~~ reprezentantami ~~warstw pojedynczych społeczeństwa~~:

z włościaństwa 2,
kolejowy " 1
robotników " 1
nauczycieli ludowych " 1
urzędników " 1
wolnych zawodów " 1
z handlu i rzemiosła " 1
8

Ponadto uchwalono przeprowadzić ponowny wybór ~~prez~~ zastępcy prezesa Rady powiatowej, który jakkolwiek wybrany swego czasu nie uzyskał zatwierdzenia rządu austryackiego, a tem samym nie wszedł w skład wydziału Rady Powiatowej – ~~...~~ Wybranym a niezatwierdzonym wiceprezesem jest Józef Rajski burmistrz Nowego Targu –

Ponieważ w tej sprawie panują rozbieżne zapatrywania prawników czy mianowicie ma być nowy ~~...~~ wybór wiceprezesa dokonany czy też można go wprost do wydziału powołać na tej podstawie, że już swego czasu był wybranym –

proszę o udzielenie mi wskazówek,

Przez wybór zaś [illegible] że z takowego wyszłaby przyjaźń i reprezentanta w Radzie przybocznej, którego dotychczas nie miały.

Dotychczas w wydziale ugrupowanie ~~wszystkich~~ stronnictw było następujące:

~~Konserwatysta~~ 1,

wielka własność (konserwatysta) = 1

włościan 2 (ludowiec 1 bezpartyjny)

przemysłowiec 1 (bezpartyjny)

mieszczanin 1 (")

wreszcie duchowny 1 (" ")

inne warstwy ~~[illegible]~~ i stronnictwa nie miały w wydziale swych przedstawicieli, których dopiero w razie zatwierdzenia proponowanych kandydatów uzyskają.

[illegible]

24/II 1918

Dis.
B

ALEKSANDER FISCHHAB
Fabryka pieczęci kauczukowych
i drukarń domowych
Kraków, Grodzka 50
TELEFON 3256
Konto czek. poczt. Kasy oszcz. 110.530.

Kraków dnia 4.XII. 1918.

Rachunek

Wpan Dra. Jana Bednarskiego w N. Targu.

Płatny i do zaskarzenia
w miejscu wystawienia.

	1	podpis		15.-
		przes. i opak.		1.-
				K.16.-

Wobec tego, że poczta nie przyjmuje przesyłek za zaliczką, przeto proszę uprzejmie o łaskawe wyrównanie rachunku za pomocą przekazu.

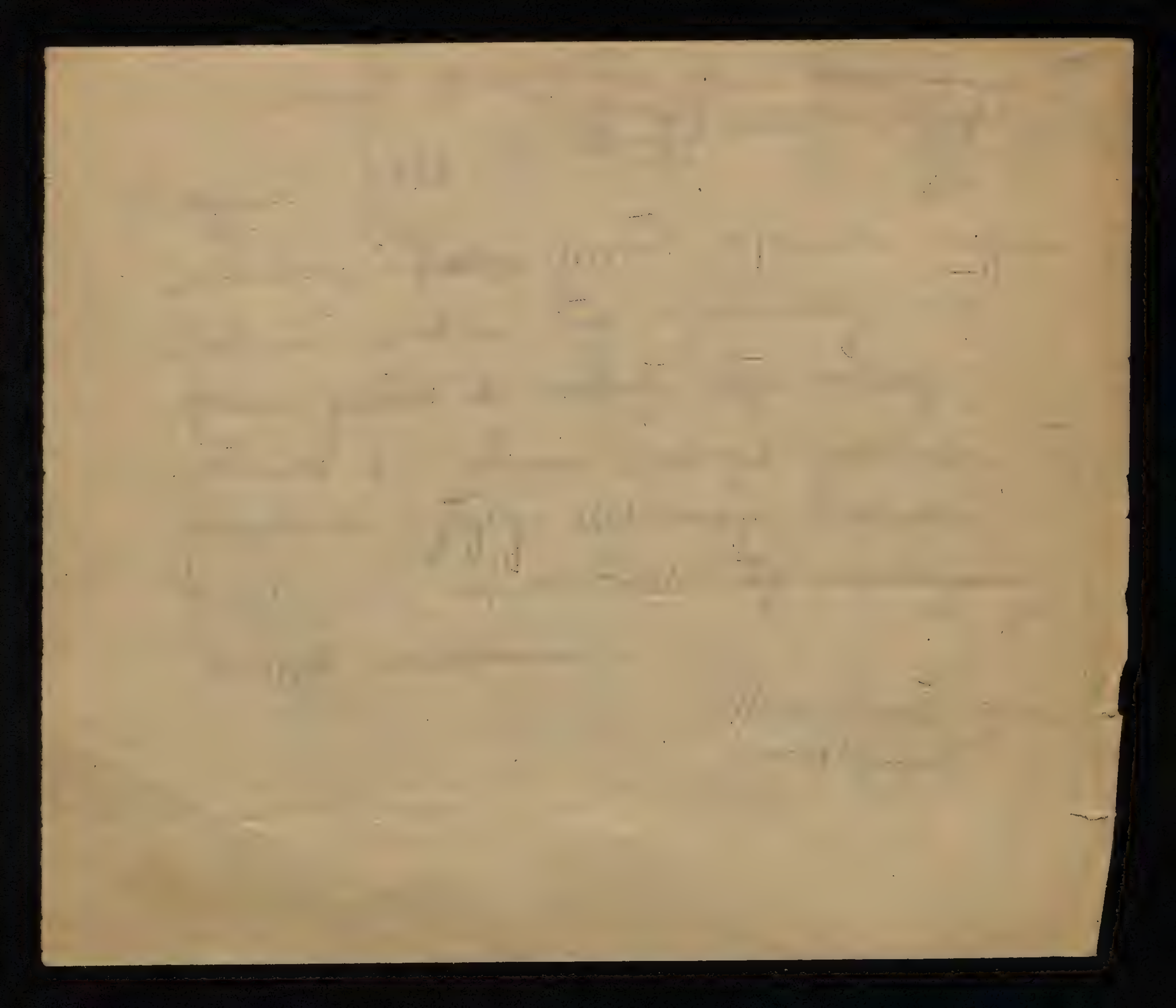
74 p.

Kraków 4.XII. 18.

[illegible] Pana Jana Bednarskiego w N. Targu.

1	podpis	15.-
	przes. i opak.	1.-
		K 16.-

Wobec tego, że poczta nie przyjmuje przesyłek za zaliczką, przeto proszę uprzejmie o łaskawe wyrównanie rachunku za pomocą przekazu.

Stempel des abfertigenden Amtes

Karte Nr. 13

Stempel des Bestimmungsamtes

nach:

Abf.:

Von

abgefertigt am: .... 191.... um ...... Uhr ...... Min.

eingelangt am: .... 191.... um ...... Uhr ...... Min.

Bezeichnung und Nr. des Beutels:

Einschlüsse: Stück

Bunde			Lose Stücke		Expreß				Bahnhofbriefe	Bahnavisos	
Rek.-	Geld-	Beutelstück-	Rek.-	Beutelstücke	Gew. Briefe	Rek. Briefe	Briefe m. W.	Pakete		Konsign.	einzeln

Stückzahl der				Wert	Aufgabe-		Bestimmungsort	Porto für Briefe mit Wert
rekommandierten Briefe	Briefe mit Wert	freilauf. Wertpakete	Wert- gew. Beutelstücke	K	Nummer	Postamt		

Verteilung.

Gruppen		Stück	Übernommen von
I. Rekom. Briefsendungen	a) Bestell- Sendung		
	b) Abh.-l. Sendung		
	c) ... transportiert		
	d) ... Nachnahmesendungen		
	e) an d... A... lautende Rek. Sendungen		
	f) weiter zu leiten		
	Summe		Stück
II. Briefe m. W.	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		
III. Wertpakete	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		
IV. Beutelstücke Wert-	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		
IV. Beutelstücke gewöhnl.	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		

D. S. Nr. 29 A. (VI. 1915.)

6

O d p i s :

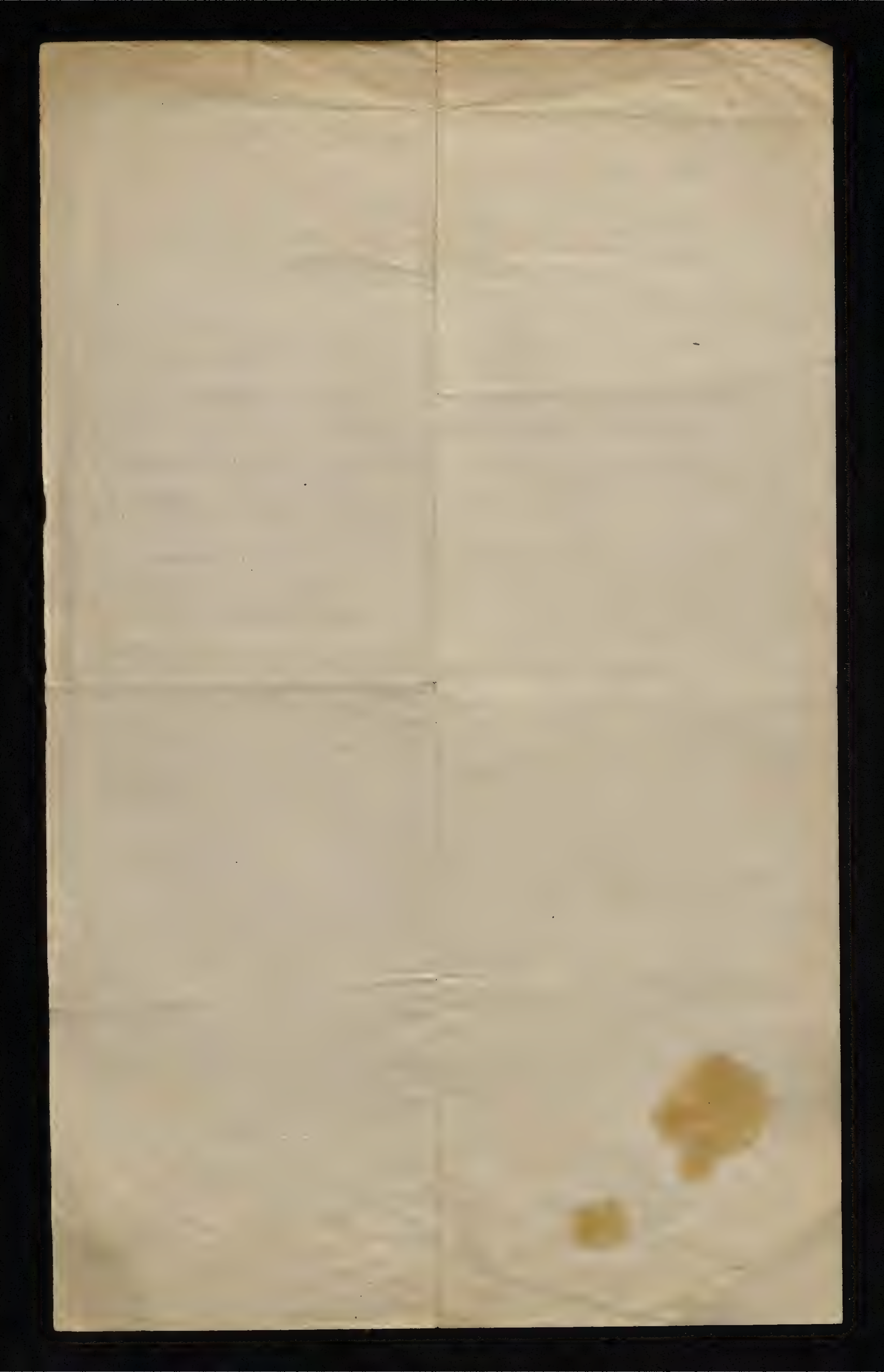
Č : 5319/918.

Vsetkým obecným predstavenstvám !

Dajte rozhlásit v Nasej obci nasledovný dnes doslý telegram násho ćeskoslovenského ministra :
„Nech obce, któré si poliaci samovolne privlastnujú nedajú jordanovskému notárovi źiadne osvedćenie źeby chcely patrit k Polsku, lebo su to obce naśe. Ćeskoslovenskému śtatu patrí celá Orava aź po starú hranicu uhorska. Minister Srobár "

Bułłat
hlavny sluźný

Trstena, 21 decbra 1918.

[illegible] przez [illegible] Górali [illegible] z [illegible] górskiej, [illegible] Zwracamy się do wszystkich [illegible] i przez całej Polski [illegible] następujące [illegible].-

I.

W [illegible] zasady [illegible] Wilsona [illegible] samostanowienia narodów [illegible] ludności polskiej na Spiszu, Orawie i Trenczyńskiem – przynależność tych ziem i ich ludności do Polski. Zwracamy się [illegible] polskiego [illegible], do [illegible] Komitetu Narodowego w Paryżu i do całego społeczeństwa [illegible] pomocy i poparcia w akcji [illegible] ziem i ich ludności z Polską, [illegible] protest przeciw zachłanności Czechów na ziemie polskie, [illegible] zajęcia [illegible] czesko-[illegible].-

II.

Ze względu na potrzebę [illegible] czeskich [illegible] na Orawie, Spiszu i Trenczyńskiem i w przekonaniu, że ziem tych i ludności [illegible] nie może, zwracamy się do wszystkich czynników, instytucji publicznych, jakoteż całego społeczeństwa polskiego [illegible] i [illegible], celem skutecznej obrony naszych kresów [illegible].-

III.

[illegible] Sejmu Polskiego w Warszawie, [illegible] tego Sejmu w kierunku [illegible] ustroju Polski, [illegible] na równi z Zakopanem [illegible], że do [illegible] polskimi [illegible] pod [illegible] i [illegible] Polski.-

[illegible] zarządzenia [illegible] Spiszu i Orawy [illegible] i [illegible] zachłanności Czechów uważamy za [illegible] i [illegible], by [illegible] polskiego narodu [illegible] Orawy i Spiszu, [illegible] na Orawie.-

IV.

Wobec faktu zajęcia zbrojnego przez Czechów 2/3 części [illegible] Spiszu [illegible] dnia 18/XII [illegible] całej Polski, [illegible] Rządu polskiego w [illegible] zarządzeń [illegible] okupacji czeskiej, [illegible] Spisz [illegible] polskie zajęty.-

Wobec tego, że [illegible] nad Spiszem i Orawą, uczyni[illegible] i informacyjne [illegible] Spisza przez [illegible] siły wojskowe.-

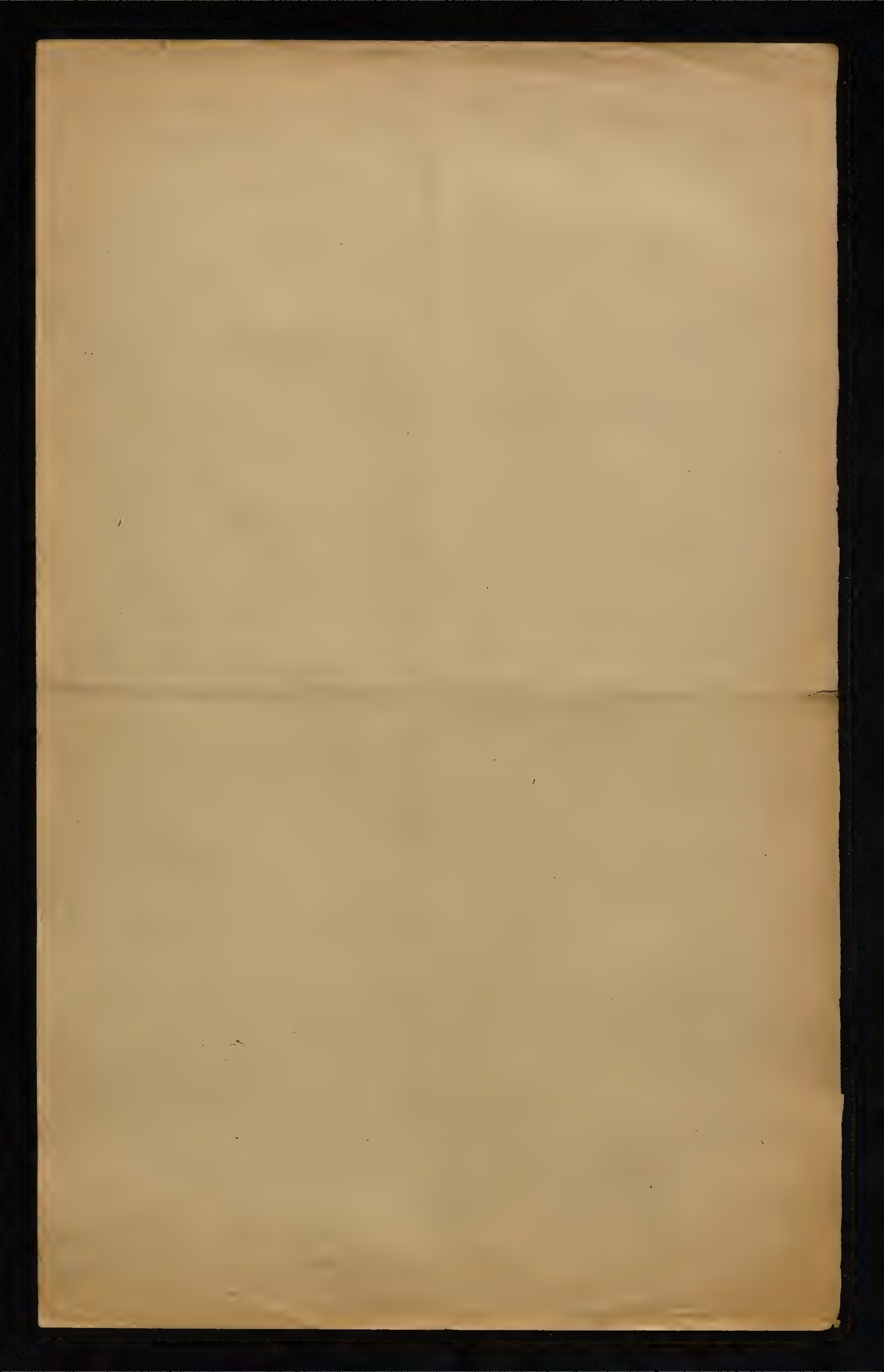
...[illegible]..

[illegible] rezolucji [illegible] do Prezydium Ministrów i Ministerstwa [illegible] w Warszawie, [illegible] na Orawie i [illegible] na Spiszu oraz opublikować je w dziennikach.

[illegible] poparcia sprawy Orawy i Spisza [illegible] Komitetu [illegible] w Paryżu, [illegible] Spisza i Orawy [illegible] górskich.-

[illegible]

Przewodniczący.

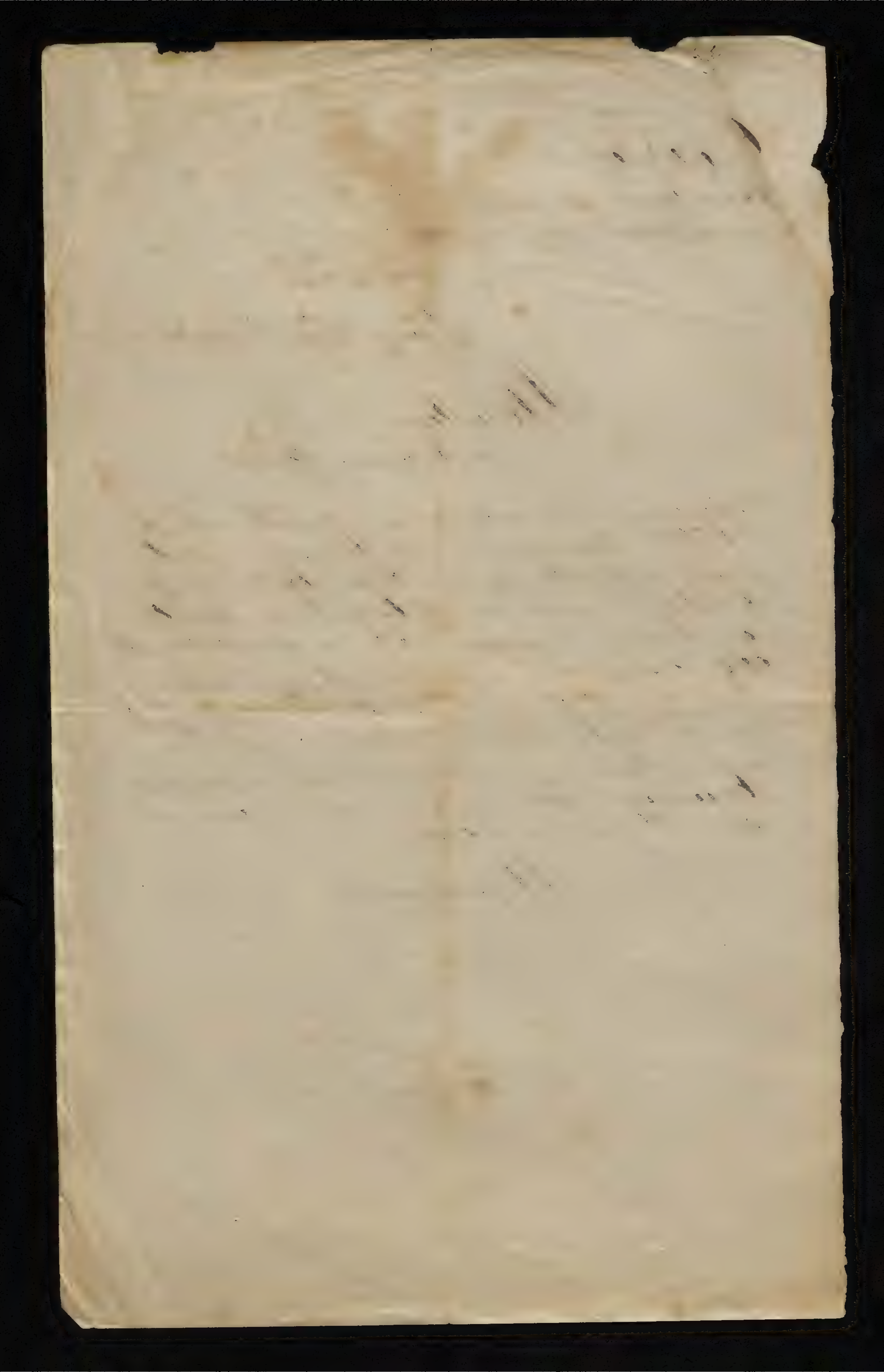
L. 64319.
Powołanie do poboru
pospolitaków 1900, 1899, 1898.

Nowy Targ 14. grudnia 1918.

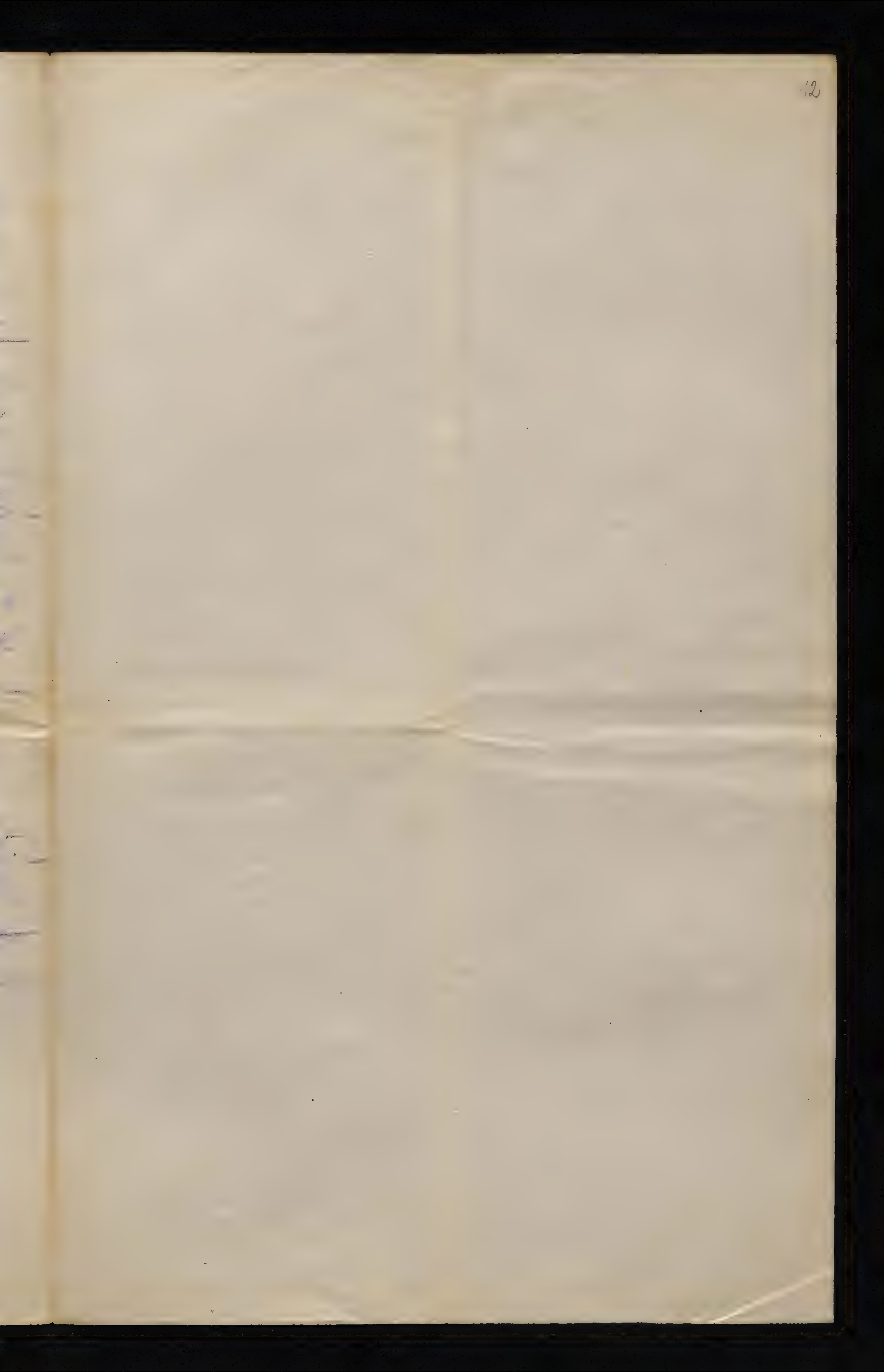
Starostwo
w Nowym Targu

Odnośnie do polecenia z 6. listopada b. r. l. 63419. donoszę, że do Komisyi poborowej zgłosiło się ogółem 1642 pospolitaków, z czego za zdolnych do służby wojskowej uznano 702, za niezdolnych 940. Ze względów gospodarczych udzieliła Komisya poborowa z liczby 702 uznanych za zdatnych, 168 pospolitakom, jako jedynym siłom w gospodarstwie rolnem, odroczenia terminu zgłoszenia się do szeregów do dnia 31. grudnia 1918.

J. Godlewski

12

L: 836.

Do

Starostwa Polskiego

w Nowym Targu.-

Przedkłada się z wnioskiem o przychylne załatwienie i dostarczenie ludności w Matyaszowcach ~~potrzebnej ilości~~ choć coś nafty, której tam wcale niema.-

N.Targ. dnia 1/I.1919.

Jalica
puta

DRUGI PUŁK STRZEL. PODHAL.
I kompania. polow

Dienstzettel.

Maniesporowice, am 30 Grudnia 1918

Komenda stacyjna w Maniesporowicach prosi o przydzielenie ~~dwóch~~ trzech gromnic albo świec naft., gdyż jest zupełnie światła wieczornego pozbawiona.

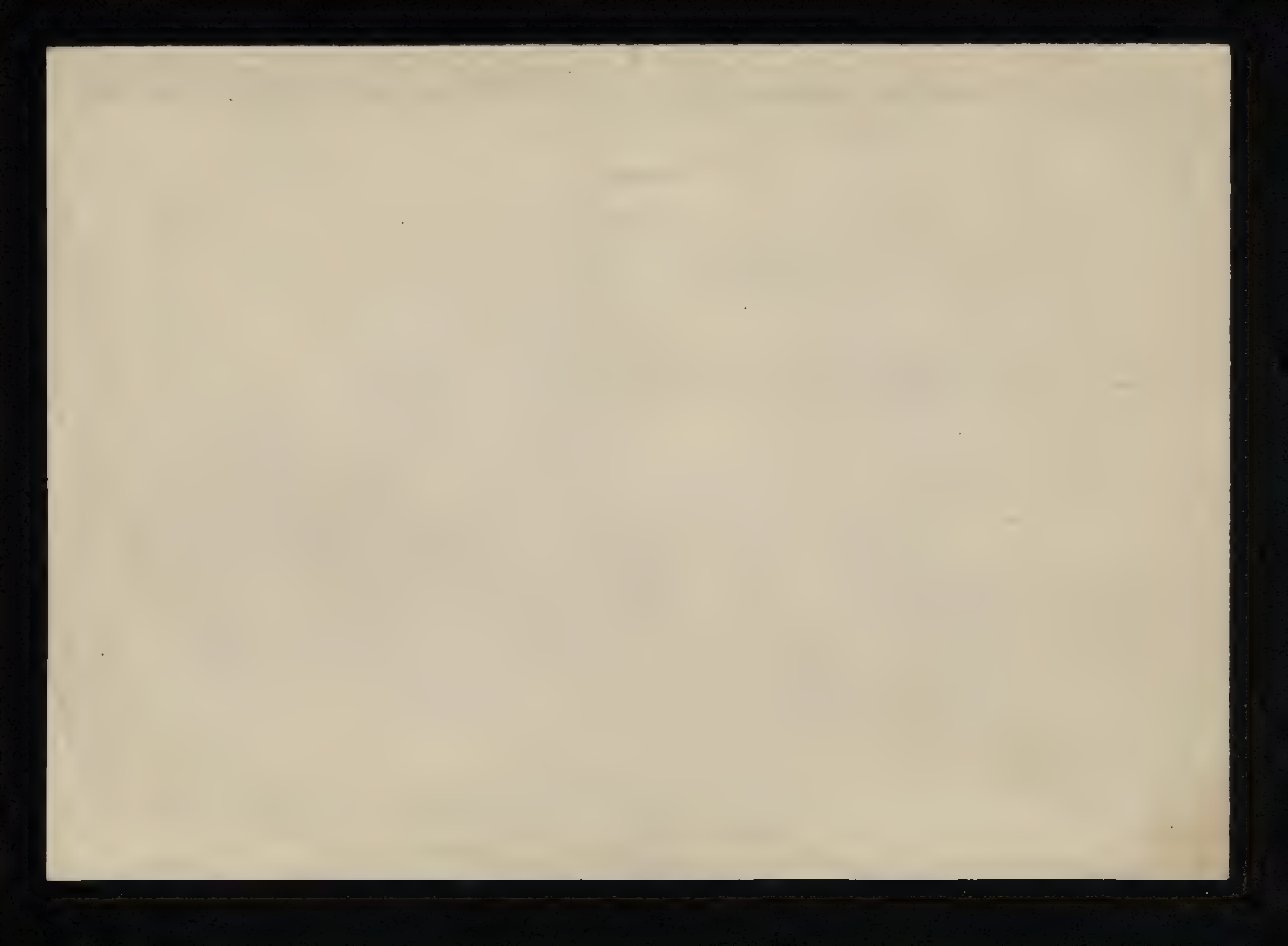
Wadowski por.
Komdt placu.

WOJSKOWE ... PODHALAŃSKIEGO
Po... 2 stycznia 19 ... 836.

Lag.-Nr. ae 345. — Carl Ueberreuter (M. Salzer) Wien. 4-14

Depesza telefoniczna podyktowana ze Starej wsi przez p. Młodzika

Zarządzone spisy ludności ~~[illegible]~~ w gminach Starawieś, Hanuszowce i Maciaszowce według numerów domu i według głów.- W tych trzech gminach powołano Rady przyboczne.- Czy po naftę muszą przyjechać koniecznie z własnymi beczkami. Proszę o natychmiastowe zarządzenie by Urząd pocztowy w Starej wsi otrzymał urzędnika polaka ze względów na konieczność prowadzenia agend w języku polskim.- Telefonista polak żołnierz już jest.-

Do

Inspektoratu pocztowego

w Krakowie.

Z chwilą zajęcia Spiża przez nowe wojska a raczej przez Czechów ustał wszelki prawie ruch pocztowy tak pomiędzy pojedynczymi urzędami pocztowymi na obszarze okupowanym jak i z zagranicą, z którą tylko istnieje jedno połączenie świeżo utworzone, a to z Nowym Targiem – i to tylko co drugi dzień. Odcięte tedy kraina, na której ludności pozbawiona jest dobrodziejstwa urzędu pocztowego [illegible] z którego przedtem w całej pełni korzystała, natomiast ponowne administrowanie na zajętym obszarze w braku koni i służby pocztowej jest wprost niemożliwe. Dlatego upraszam, by Inspektorat raczył wydelegować w te okolice swego Komisarza z pełnomocnictwem

Ekspedyt. 2.

(ma ors. ekspl. I)

Polskiej Komisji Likwid.

w Krakowie

przedstawiam z prośbą o poparcie.

Dnia 12/1 1919.

wydania ex commissione [?] w innej zaś [?] potrzebnych zarządzeń. Sprawa jest nagła tak ze względów politycznych uregulowanie jak najrychlejsze tych niedomagań komunikacyjnych jest konieczne, przeto upraszam się o jak najśpieszniejsze przysłanie swego delegata.

Przy tej sposobności nadmieniam, że należałoby wziąć pod rozwagę utworzenie połączenia pocztowego między Bratkówką a sąsiednimi wsiami oraz zaprowadzenia codziennego kursowania wózka między Odrzykoniem [?] a Krosnem [?], a to równocześnie z zaprowadzeniem codziennego kursu pocztowego między Korczyną [?] a Krościenkiem, oraz przywrócenia napowrót przerwanego połączenia telefonicznego między Krościenkiem a Łączkami [?].

V. Sp.

Do

Polskiej Komisyi Likwidacyjnej

w Krakowie.

Sprawa wyboru posłów z okręgu nowotarskiego napotyka na ogromne trudności a to z powodu wcielenia do niego obszarów [illegible] spiskich i orawskich. Pozwalam sobie nadmienić, że do obecnej chwili nie obsadziły wojska polskie całego Spisza a w Orawie mamy jeszcze zaledwie dwa słabe poste[r]unki w gminach Sucha-góra i Jabłonka - a nie mamy dotąd wcale admi[ni]stracji cywilnej. Z przyczyny wymienionych powodów nie może [illegible] zacząć jakiejś akcyi wyborczej, którą jest nakreśloną niepodobna z powodu krótkiego czasu. Gdyby się nawet udało w pewnym obszarze, przeprowadzić sprawę, we [illegible] Komisyi itd, na czas, to musiałby to uczynić tylko zaledwie mój wł[asny]

przytykającej do Galicyi,
~~gdy~~ podczas gdy dalsze znaczniej
sze miejscowości wysunięte
na północ i wschód, nie
mogłyby brać udziału
w wyborach. ~~z powodu~~
wyjątkowo bezwarunkowo
[illegible] można by z [illegible] z ~~[illegible]~~
g~~łosowaniem do~~ [illegible]
gołosowania ~~wyborczego~~ ~~[illegible]~~
wybraną [illegible] całej ludności wyborczej
z ~~[illegible]~~, ~~co~~ byłoby z
krzywdą ~~by~~ ludności zamieszkując
rej te okolice ~~od~~ ~~Lubartowa~~
Mam tu na myśli takie miejsco
wości jak [illegible]. [illegible]
[illegible]. Podolszyn [?]. Lubartów [?]
i inne – w których skupia
się cała inteligencja – tj.
najwięcej wrażliwa na
ewentualne pokrzywdzenie.

Zdrowy ~~mogłyby~~ by wziąć
udział w głosowaniu jedynie
miejscowości położone na
[illegible] od [illegible] gór w
[illegible] 10 – 12 – i inne,
zaś położone na [illegible]
od tejże góry a [illegible]
[illegible] aż do granicy [illegible]
[illegible] poza sferą naszego dzia-
łania, a częściowo jak [illegible]
zajęte są przez Czechów. –
Między wybitniejszymi gminami
~~zabranie~~ w ~~[illegible]~~ dokrycie wyborczym
znajdują się takie [illegible]
gmin częściowo [illegible]

porostających pod obojgiem
naszej sfery wpływów —
wszelka akcya w tych gminach
okryłaby nas tylko
ośmieszeniem i naraziła
na drwiny tak ze strony
Szwabów, jako i Czechów.
~~Wobec~~ Tak te trudności
i inne tu nie wymienione
pozwalam sobie zwrócić
uwagę oraz poddać
pod światłą rozwagę myśl
~~zaniechania~~ wszelkiej
akcyi wyborczej tak
na Śląsku jako i Orawie
a to tem bardziej że ~~niego~~
mała liczba ludności
jeden mandat jest
stosunkowo na mało-
polskie, że bardzo
wątpliwem jest, czy przy
obecnych warunkach ludność
ta nagłaby wszystkie
trzy wyborach swego
przedstawiciela. —
Wszystko tedy sprowadza
zatem, że by wyborcy
z tych obszarów ~~w~~
~~otrzymali na czas~~ ~~odpowiedni~~
~~oznacze~~ ~~przeprowadzenia~~
~~odrębne~~ lub wcale
nie wybierać — co będzie
w kierunku naszym ~~u nas~~ tem
rzeczą dla sprawy niż

przeprowadzenia wyborów
wśród podanych warunków.

14

SKŁADNICA I SKLEP KÓŁKA ROLNICZEGO

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

Rok założenia 1910. **W NOWYM TARGU.** Rok założenia 1910.

Handel towarów mieszanych, spożywczych oraz wszelkich wyrobów krajowych. — Hurtowne składy mąki, ryżu, cukru i otręb. — Skład win krajowych i zagranicznych, herbat hińskich i rosyjskich, tudzież świec kościelnych, farb, lakierów, szczotek, pendzli i przyborów kancelaryjnych.

Własna palarnia kawy. **SPRZEDAŻ HURTOWNA i CZĘŚCIOWA.** **Własna palarnia kawy.**

Wyłączna sprzedaż specyalnych kos stalowych ze znakiem „brzytwa".

Stacya kolei, poczta, telegr. w miejscu.

Nowy Targ 7. lutego 1919.

Liczba kop.

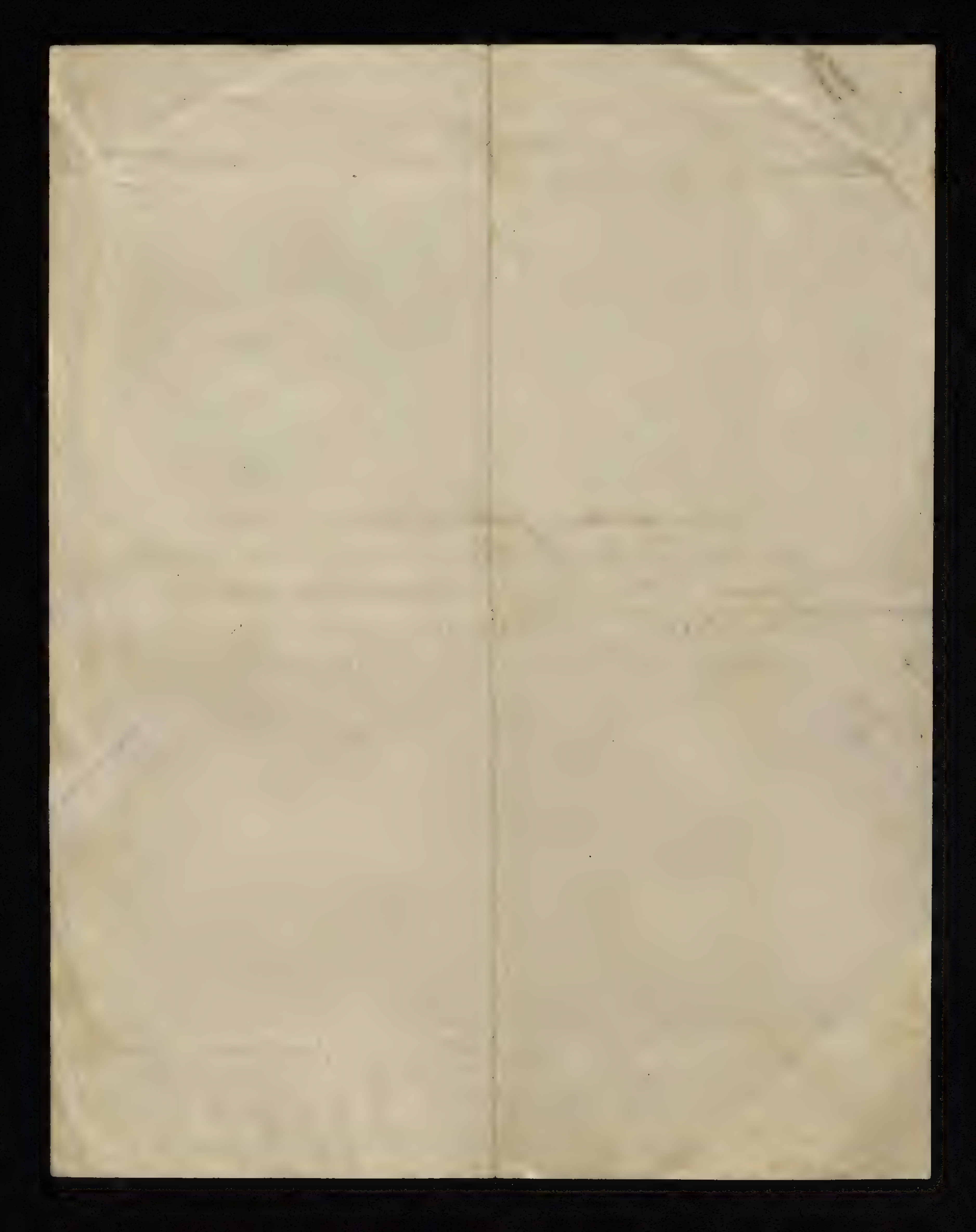
P

Niniejszem potwierdzamy odbiór pożyczonej kwoty Koron czterdzieści siedm tysięcy (K 47000.–) z funduszu Spisko-orawskiego. – Kwotę powyższą zapisaliśmy na dobro R^ku Spisza i Orawy z Wa 15/I. 1919.

Z poważaniem

SKŁADNICA I SKLEP KÓŁKA ROLNICZEGO w Nowym-Targu Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

[signature]

Do Komendy [illegible] z [illegible] wydaniem o odkomenderowaniu [illegible] [illegible] Ochotniczej [illegible].

Komisya Rządząca
(Wydział administracyjny)
Kraków – [illegible]

Exp.

(Wydział [illegible] Rządzącej)
(~~Wydział administracyjny~~)

Telefonicznie do ~~[illegible]~~ telefonicznego polecenia przekładam załączone sprawozdanie do dalszego zarządzenia.

N. Targ 22/2 1919

[signature]

Exp. z.

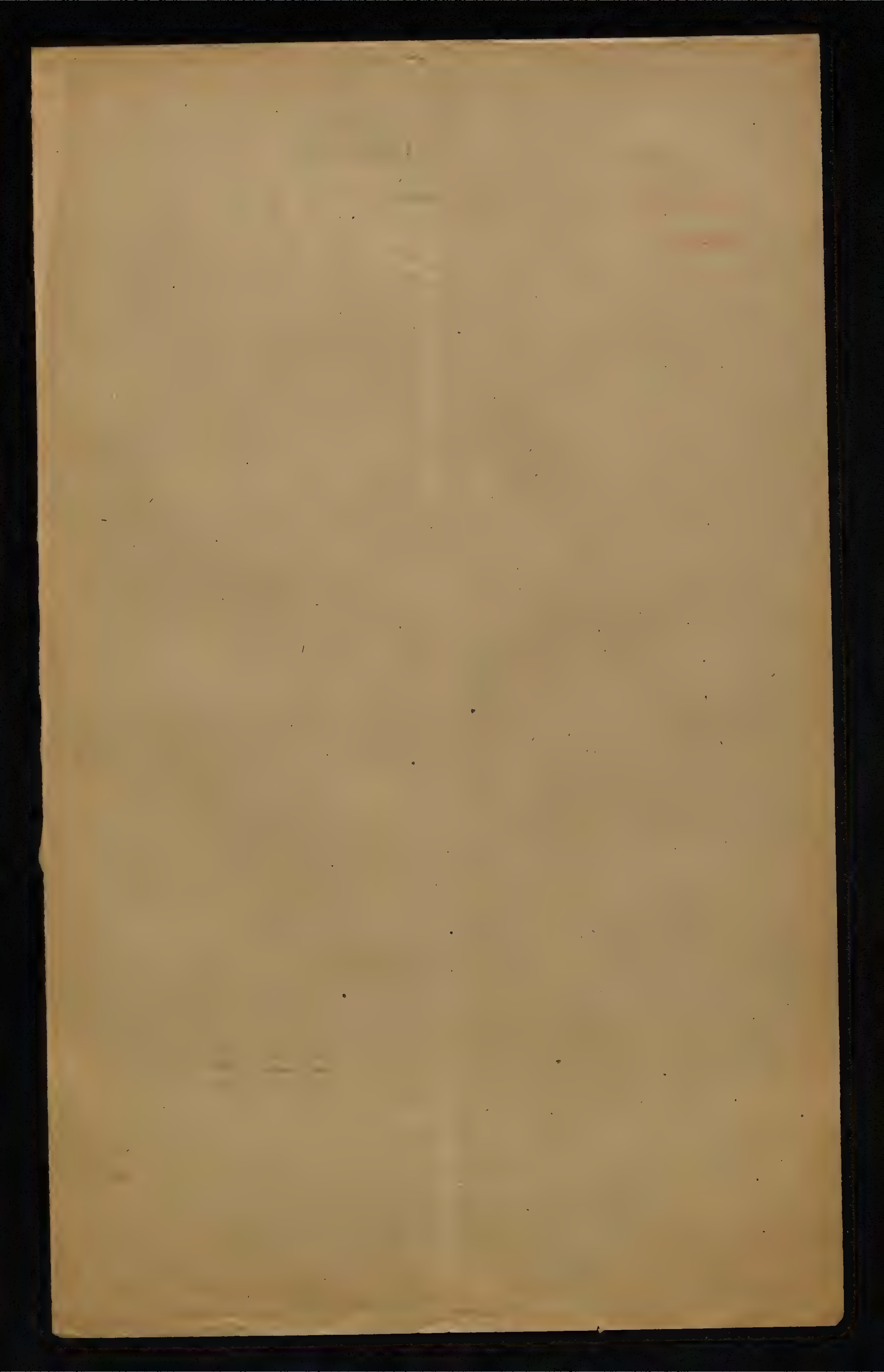
Do Ministerstwa Spraw Zewnętrznych w Warszawie

(Biuro wł. kancel.)
(~~[illegible] Ministerialnego~~)

W nawiązaniu przedkładam odpis sprawozdania przedłożonego Komisji Rządzącej w Krakowie do ewentualnego użytku.

[signature]

25/2 1919

1

Sprawozdanie Komisarza Rządu w Nowym Targu o stosunkach na Spiszu i Orawie od chwili zajęcia tych obszarów przez Czechów dnia 22. lutego 1919. [Czechosłowaków] [illegible]

Spisz i Orawa pod okupacyą czeską.

Na skutek rozkazu generała Focha wycofali polscy(?) wojsko w terminie oznaczonym tj. 14. stycznia z zajętych części Spisza i Orawy. Władzę z ustępującemi polskiemi wojskami przejęli Czesi zajmując opuszczone obszary aż do samej dawnej granicy węgiersko galicyjskiej, przygotowanej(?), ale Fakt ten wywarł wrażenie na wszystkich warstwy społeczeństwa polskiego, które [illegible] się tym Czechami [illegible]. Społeczeństwo odczuło bowiem nie tylko krzywdę, jaka mu wyrządzono, ale a [illegible] otrzymane, że zmienione zagarnięto części narodu, i to wywołało odrazę i prowokacyę [illegible] nie na każdym kroku, potęgowała w niem ból i depresyę. Wśród której doznanego, że odzywały się nieprzychylne głosy pod adresem [illegible] rządu polskiego.

Władzę z ustępującemi wojskami polskiemi na skutek rozkazu generała Focha, co miało miejsce 14. stycznia b. r., przybyły oddziały czeskie zajmując przez nowe wojska opuszczone miejscowości aż do dawnej granicy węgiersko galicyjskiej. Ludność ze smutkiem żegnała wojsko polskie odchodzące, i zanosiła do niego prośby, by ich nie opuszczało, obiecując nawet czynną pomoc celem stawienia oporu Czechom. Żołnierze polscy pocieszali ludność, że wnet powrócą w większej sile itd., i że ich nie dadzą Czechom zagarnąć. Związek nie serdeczny nadzwyczaj między polskiem wojskiem a ludnością panował na Orawie. Do wojska czeskiego odnosiła się ludność z niechęcią, nieufnością, a nawet z kpinami i szyderstwem.

Rzeczy związane ze mniej więcej
odwrotnikach rozlokowani po większej
części tej ziemi [illegible]. Zachowało
się wszelkie [illegible] w obawie przed napadem
[illegible]
Przypuścili oni, że i oni
prawdopodobnie będą tak
wielkie" jak przybyły
"również na rozkaz Entenki. [illegible]
[illegible] wiadomość ta, przyjęta
przez ludność z wielką
radością, [illegible]
totem [illegible] po
całym obszarze [illegible]
Afryki i Oranii, a [illegible]
dotąd się nie sprawdziła.
Jest podejrzenie, że chcąc
rozpraszać te przesądy
całkowicie, aby ludność
uspokoić i [illegible], żeby jej
[illegible] napsuć. Tej też
okoliczności [illegible] [illegible]
się Ks. Eug. [illegible], który
przed przybyciem [illegible]
Zabłotnika powrócił nie-
zbyt wiele do swego
mniej [illegible] gdzie
też z niewiadomych przyczyn
zaaresztowany i [illegible].
Gdyby [illegible]
ludność [illegible] nie [illegible]
dowiedziała [illegible] by też
/.

wszystkiemu zabraniają o nie pozwolili. —

Czesi to zająwszy przez siebie [illegible] najprzód wprowadzili zaraz administracyę swoją – [illegible] każąc sobie składać ślubowanie dla Republiki czesko-słowackiej – usuwając urzędników i wyrzucając ustanowionych przez administracyę polską. Charakterystyczną jest nienawiść, jaką [illegible] okazywali i okazują do polaków – „banda rabusiów" – polnisches Gesindel. Robotnicy [illegible] w przeciwieństwie do polskiego wojska, które za wszystkie świadczenia gotówką płaciło, zaraz po przybyciu rozporządzili się robotnicze nie zdrowy czechów tak będą jako i zdrowi, które często na miejscu swojem na zachód wyjechali na [illegible] [illegible] na [illegible] mu. Stracono na [illegible] [illegible] bardzo [illegible] [illegible] będą zaś Kupować w przeciw za ten [illegible] i tak [illegible] [illegible] i t. d.

„Banda rabusiów, polnisches Gesindel" to są zwykłe epiteta, któremi się przed „bracia" czesi posługują w odniesieniu do polaków.

Za zrekwirowane przedmioty
albo bajecznie nisko albo
wcale nie płacono –
Żołnierze dopuszczali się
nadto bardzo często kradzieży
i rabunków.
~~Tra~~ I tak zrabowano spo-
sobem bandyckim ze sklepu
Szücha w Kieżmarku –
Janowi Pietraszczykowi –
Jabłonka, internowanemu
w Koszycach zabrali 1400 koron
i obuwie ze sklepu w Działu
jawnie zarekwirowano (?)
kilka tysięcy wynoszące
dziwnie – za które ~~ani~~
pokwitowania nie zostawiono.
Ignacemu Dziubkowi wójtowi
z Piekielnika zabrano wieprza
wartości 3.000 koron, ze składu
Szczepańczyka ze sklepu [illegible]
towarów za kil~~kaset~~ koron
(garnki, zapałki, papier, bębenki)
Janowi Krupie z Piekielnika
przy rewizji za bronią zabrano
100 K. w srebrze i złocie –,
Annie Gaj z tegoż wsi [illegible]
Polskiemu parafianinowi w O-majer
zarekwirowano krowę za bezcen.
Za zarekwirowane rzeczy
z reguły zostawiają tylko
kwitki – często jednak
~~żadnych~~ i kwitka papierowego
nie dają.

Sposób barbarzyński wyni-
szczyli ryby w Dunajcu i
Popradzie za pomocą gra-
natów ręcznych, ryby wy-
~~rzucone~~ w ten sposób wyłowione
wywożono ~~kołami~~ na furach
a między innemi szlachetne
gatunki jak łososie, pstrągi
lipienie — reszta zaś zwłaszcza
drobne ryby i narybek
spływały na dół wodą. ✗
Ponieważ Dunajec i ~~Pop~~
jest rzeką graniczną a prawo
połowu ryb przysługuje tak
polakom jak węgrom, przeto
czesi dopuścili się nietylko
naruszenia granicy ale i
wyrządzili szkodę materjalną
obywatelom państwa polskiego.

W czasie owego niedługiego
zresztą pobytu wytępili
czesi w lasach wszelką
zwierzynę tak grubą, jak
i drobniejszą — gdyż nawet
drobne ptactwo, które
zwabiali aż na pewne
miejsca sypiąc dla nich
zboże a potem strzelając
w to miejsce granatami.
Niegardzą oni zresztą ani
wronami, ani psami i ko-
tami, które zapiekając
stosownie spożywają, jako
~~specyały~~ smakołyki —

Internowanie

Zaraz następnie [illegible] na podstawie relacyj innych [illegible] aresztowali najwybitniejszych działaczy polskich. ~~Także aresztowali Ks. Eug. Sikorę z Jabłonki i innych~~, którzykolwiek ci żadną miarą nie mogli się dopuścić żadnych przewinień wobec Czechów, gdyż ich tu jeszcze nie było.

Także zaraz ponoszącym Jabłonki aresztowali ~~[illegible]~~ następnie Ks. Eug. Sikorę, a jakkolwiek oficer aresztujący go dał słowo honoru, że [illegible] go za 4 godziny odstawi z powrotem. Kiedy wy[illegible] ~~[illegible]~~ natychmiast z Trzciany do Kubina i Trenczyna —

W Jabłonce aresztowano również Jana Piekarczyka, kupca i dyrektora Banku Ludowego i cz. prezesa Rady Narodowej Polskiej. w Lipnicy Ignacego Bendyka, — w Lubowli braci Krauchowskich (trzech) a nadto 6 osób.

3.

wymienionych:

W Zaborach niżej wymienionych
Józefa Wierzmirskiego
profesora gimn. ze Lwowa
obywatela podolskiego, który
tam przybył do matki i żony
pochodzącej z Zabor-
a nadto Stanisława Szymona
studenta VIII kl. gimn.
nowosieleckiego, brata Jerzego
Pawła - wójta i ojca
Pawła - kościelnego. a
nadto [illegible] Ziembę, leśnego
Szulca,
i Jędrzeja Walasa. [illegible]
Tolnej, w Zaborzycy usiłowano
aresztować Ignacego Sawiczka
zastępcę wójta, lecz ten zdołał
zawczasu jeszcze schronić się
do Galicji. Areszto-
wanym nie [illegible] obelg
[illegible], wiezionych z miasta do
miasta - w końcu
osadzono wszystkich w
[illegible] przebywali
[illegible] gdzie [illegible]
wśród największych [illegible]
w nieopalanych [illegible],
[illegible] zle i [illegible], wogóle
traktowano jak zbrodniarzy.
Uwięzionym wydawano [illegible]
o zbrodni stanu - Zbrodnia
to wprost śmieszna - gdyż
aresztowanie tych i [illegible]
[illegible], [illegible]
za czyny popełnione
jeszcze przed odzyskaniem
[illegible] - [illegible]

* Z Zaborzyc wywieziono Ignacego
Benedykta Huppa ~

Czepieli się zarzuto, że cały dzień polakami i tego nie taili, „bracia" czesi gwarzyli im „za zbrodnię" i jako zbrodniarzy traktowali:

Na plebanii w Leśnicy dolnej dwukrotnie urządzili rewizye żandarmi czescy poszukując[?] ca, jakiemuś zakazanymi książkami: u panny Józefy Machayówny, siostry Ks. Zygmunta Machaya, której i bratanice zabrał oficer czeski orzełka polskiego z czapki. [illegible] czeskim nakazał [illegible]

z Podgrodzia Ks. Kormarz (madziar) wygnanie Ks. Karolowi Machayowi proboszczowi w Leśnicy Dolnej – kazań po polsku –

Na Wielka parafij w katolickiej[?] Oporkiem. Ta jedna parafia przed Wielką wojną zawsze obsadzona polskim Ks. a tymczasem dzięki Czechom

i w tej jedynej parafii lud mógł słuchać kazań w języku polskim

u braci a Czechów i w tej parafii polacy nie mogą słuchać obecnie kazań w języku nie-[illegible] ?

V Piotra Sikora

Naruszanie granicy. ~~Strzelanie do ludności polskiej~~

Naruszanie granicy przez Słowaków było i jest na porządku dziennym. Żołnierzy widziano patrole czeskie i w Szlachtowej, Szczawnicy, Łopusznej, Krościenku, ~~[illegible]~~ Kadłcanem, porządku w obrębie wsi Brzegi (koło [illegible] okna) gdzie nawet ku leśnego [illegible] na Łysej polanie urobiono rewizyę w pomieszkaniu z bronią i telefonem. Leśny jest strażą hr. Władysława Zamoyskiego, poddanego francuskiego — z powodu [illegible] jego [illegible] do ewentualnego protestu do wszystkiego. —

Strzelanina do ludności polskiej

Czesi patrolujący po węgierskim [strona graniczna] brzegu Dunajca często posyłają kulki do wsi polskiej po drugiej stronie Dunajca: i nie dozwalają polskim ~~Żołn~~ rybakom wykonywać prawa rybołówstwa na Dunajcu. Żołnierze 26. stycznia strzelali [jednomowanie niżnych] do Jana Bańkowa, jadącego [po Dunajcu] łódką. Bańkow ~~w niebez~~ ratując się w ucieczce ~~[illegible]~~ skoczył do wody i przepłynął [szczęśliwie] ~~[illegible]~~ do brzegu i ~~[illegible]~~ [illegible] łódki rozbiły kule karabinowe. Michał Regiec ze Krościenka uniknął prawie cudem niechybnej śmierci od ~~kul~~ [strzałów] karabinowych —

Bańkowa

Zaburzenia w Piekielniku.

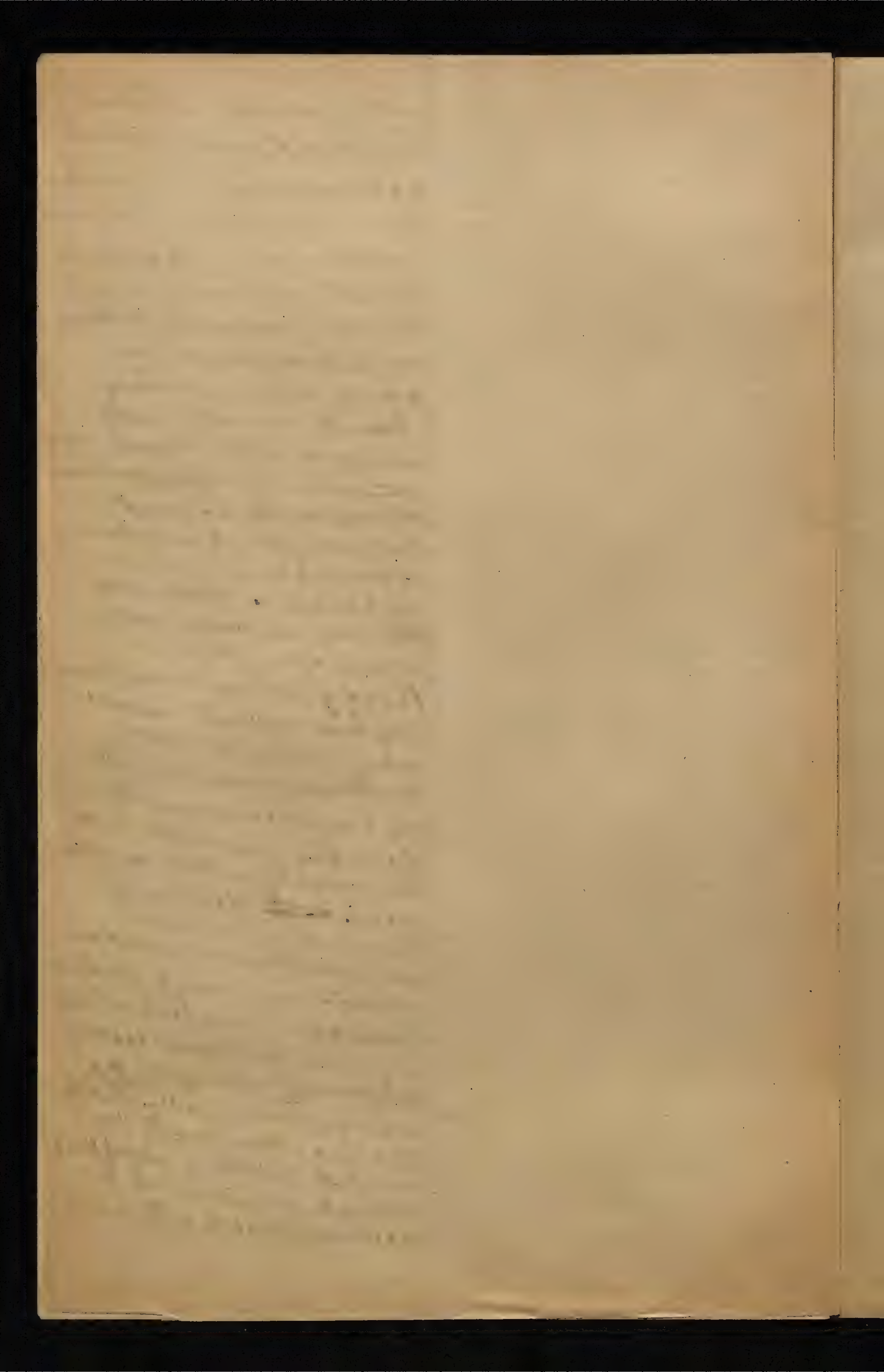
Dwa trupy.

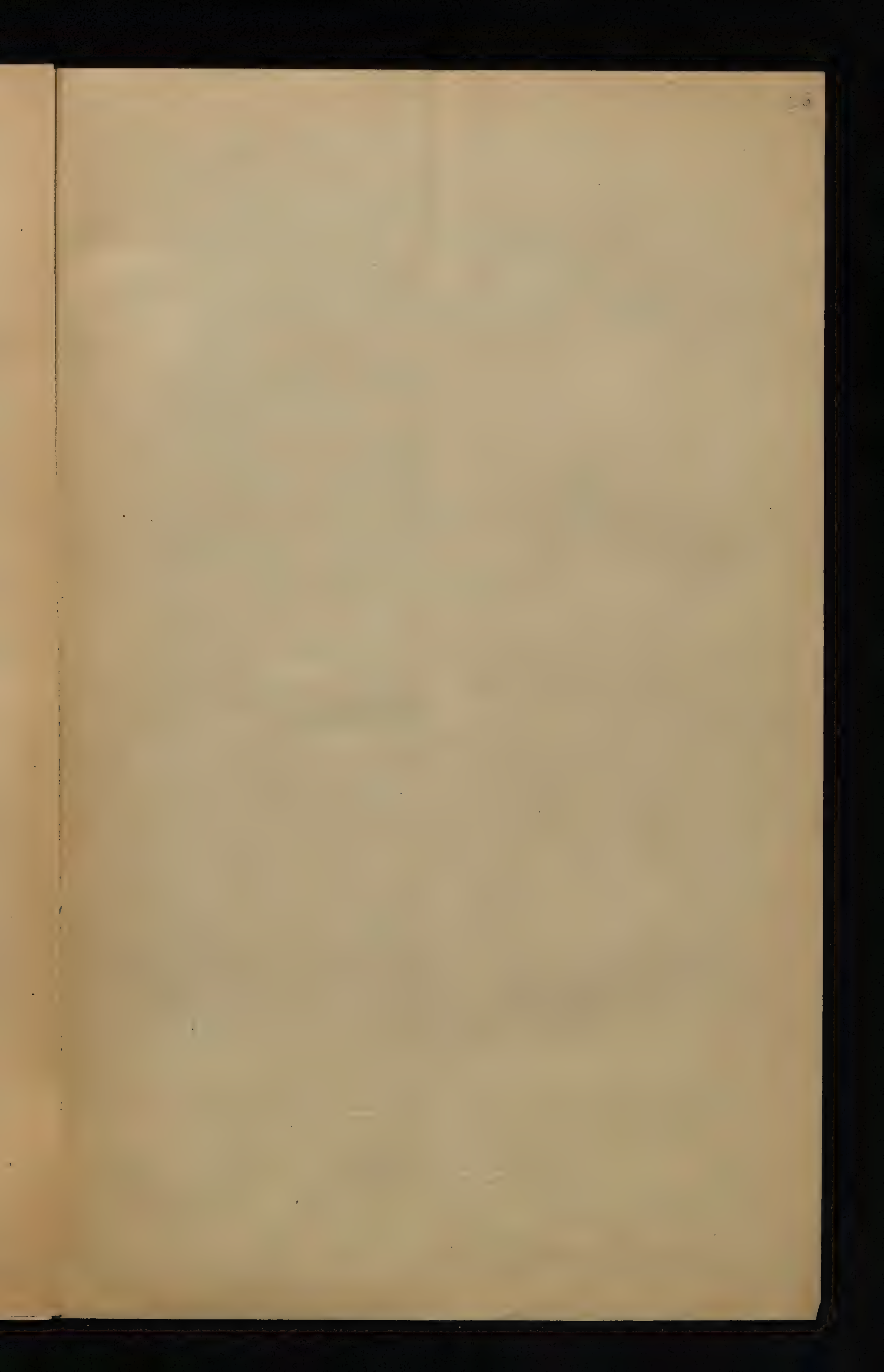
W gminie Piekielniku na Orawie położonej tuż na granicy galicyjskiej (dnia 28. listopada) wybuchły zaburzenia skierowane przeciw b. wójtowi, powszechnie nielubianemu. W Kętę wójt. Czesi nenam. Któremu parobcy zabrali wino. Z powiatu (szyłkowa) zażądano interwencji i czechów z Jabłonki. Przybył patrol w liczbie czterech żołnierzy. Parobcy rozbroili ich z bagnetów i karabiny połamali. Nad ranem przybyło do wsi koło 40 żołnierzy celem aresztowania parobków. Ci winni jednak parobcy uciekli do [illegible]. Miasto zatem aresztowali dwóch gazdów i 7 parobków. Przy sprzeciwieniu się aresztowania żołnierz [illegible] przebił bagnetem aresztowanego Łęgoszy Margiela lat 42 liczącego. Parobek 19 [illegible] z tyłu pod łopatki bagnetem. Nieszczęśliwy na miejscu wyzionął ducha —

aresztu

4.

Tamże został zastrzelił
Ignacego Krupę lat [illegible]
z Łowczego, gdy ten wychodził
rano z domu na oborę. Tym sposobem
zupełnie niewinnie padł trupem.
Następnie aresztowali wójta
[illegible] i odstawili go do Koszyc.
Do [illegible] w parę dni
później przybyli z Trzebnicy
[illegible] (renegat) i
[illegible] Bugaj celem
~~[illegible]~~ przyprowadzenia
starego wójta na urząd.
Ludność jednak solidarnie
odmawiała się przeciw
wyborom i urzędnicy
kiedy już nie wskórawszy
~~[illegible]~~ opuścili wieś.
[illegible], którzy wraz z [illegible]
[illegible] zabrali – ~~[illegible]~~
schronili się do [illegible]-
[illegible] jednak
gdy im przyrzeczono bez-
pieczność powrócili do wsi
[illegible] zostali aresztowani
[illegible] ~~[illegible]~~ Na granicy
[illegible] „Żadnego"
[illegible] [illegible]
[illegible] przekroczyć
[illegible] – [illegible]
z [illegible]. [illegible]
Na stronie [illegible]
[illegible] –
było kilku rannych po
naszej stronie jeden lekko
ranny a jeden ciężko do
[illegible], z których [illegible]
[illegible]. [illegible] to w
[illegible] [illegible] o tych [illegible]-

7

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddanie do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	*Przyjęty na przewodzie l.* *dnia* ..../.... *191* *o godz.* *m.* *poł.* *przez:*

.... L .... *ilość słów* .... (*st.* .... *szyf.* ....) *nadany dnia* .... *191* .... *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

Druk Nr. 769.

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	*Przyjęty na przewodzie l.* *dnia* ..../.... *191* . *o godz* .. *m.* .... *poł* *przez:* ....

.... *L* .... *ilość słów* .... (*st.* .... *szyf.* ....) *nadany dnia* .. / .. *191* .... *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Druk Nr. 769.

oddane
venia te-
alności.

poł.

poł.

23

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu ostionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.

Rodzaj: ...... *Numer nadejścia:* ......

Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.

Służbowe zapiski:

Telegram

z

Przyjęty na przewodzie l. ...... *dnia* ...... / ...... *191* ...... *o godz.* ...... *m.* ...... *poł.* *przez:* ......

...... L ...... *ilość słów* ...... (*st.* ...... *cyf.* ......) *nadany dnia* ...... / ...... *191* ...... *o godz.* ...... *min.* ...... *poł.*

[illegible]

Druk Nr. 769.

oddane
enia te-
alności.

poł.

poł.

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	*Telegram* *z*	*Przyjęty na przewodzie l.* .... *dnia* .... / .... *191* .... *o godz.* .... *m.* .... *poł.* *przez:* ....

.... *L* .... *ilość słów* .... (*st.* .... *szyf.* ....) *nadany dnia* .... / .... *191* .... *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

[illegible]

Druk Nr. 769.

oddane
eenia te-
ialności.

poł.

poł.

1

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu ecionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	Rodzaj: Numer nadejścia:	Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	Przyjęty na przewodzie l. ..... dnia ..../.... 191... o godz. .... m. .... poł. przez: .....

..... L. ..... ilość słów ..... (st. ..... szyf. .....) nadany dnia ..../.... 191... o godz. .... min. .... poł.

[illegible]

Druk Nr. 769.

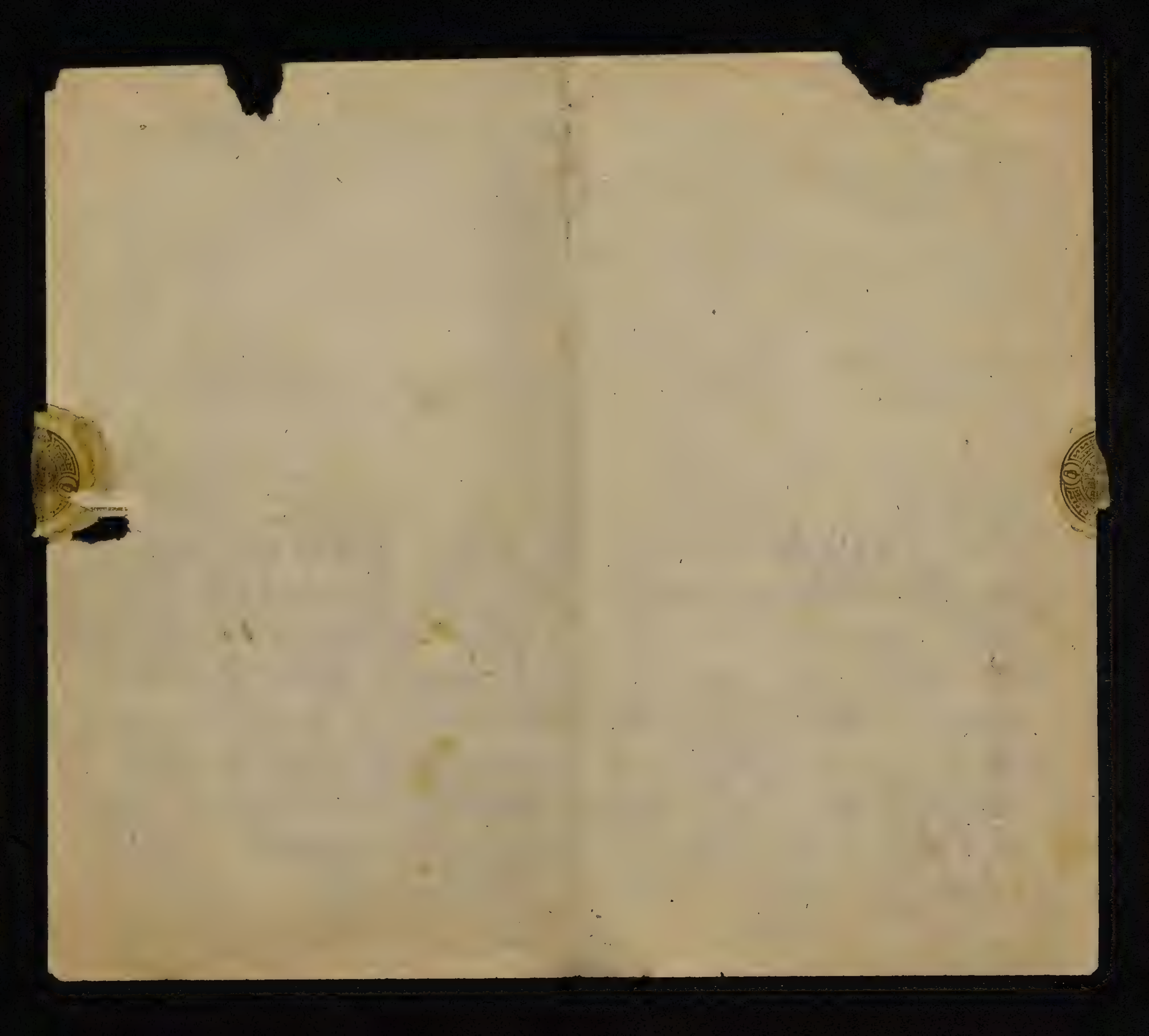

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddany mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	***Telegram*** z	*Przyjęty na przewodzie l.* *dnia* ..... / ..... *191* .. *o godz.* ..... *m.* ..... *poł* *przez:*

L. ..... *ilość słów* ..... (*st.* ..... *szyf.* .....) *nadany dnia* ..... / ..... *191* ..... *o godz.* ..... *min.* ..... *poł*

[illegible]

Druk Nr. 769.

Prośba

Od Gminy [illegible] . . . . .
Do [illegible] Starost. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 2 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

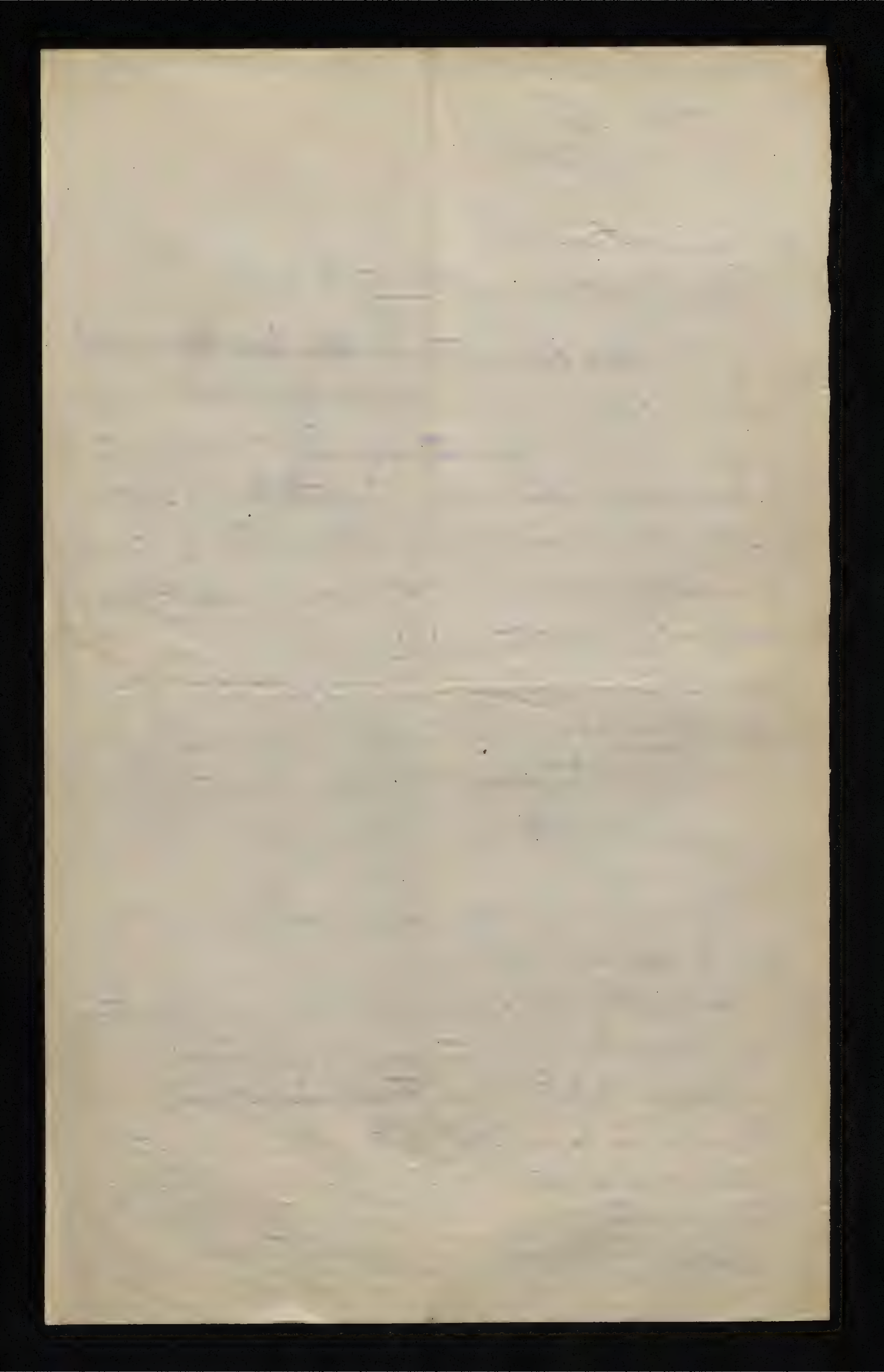
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 16 [illegible] 1914 . . . .

[illegible]

4/5

Ekspedyt

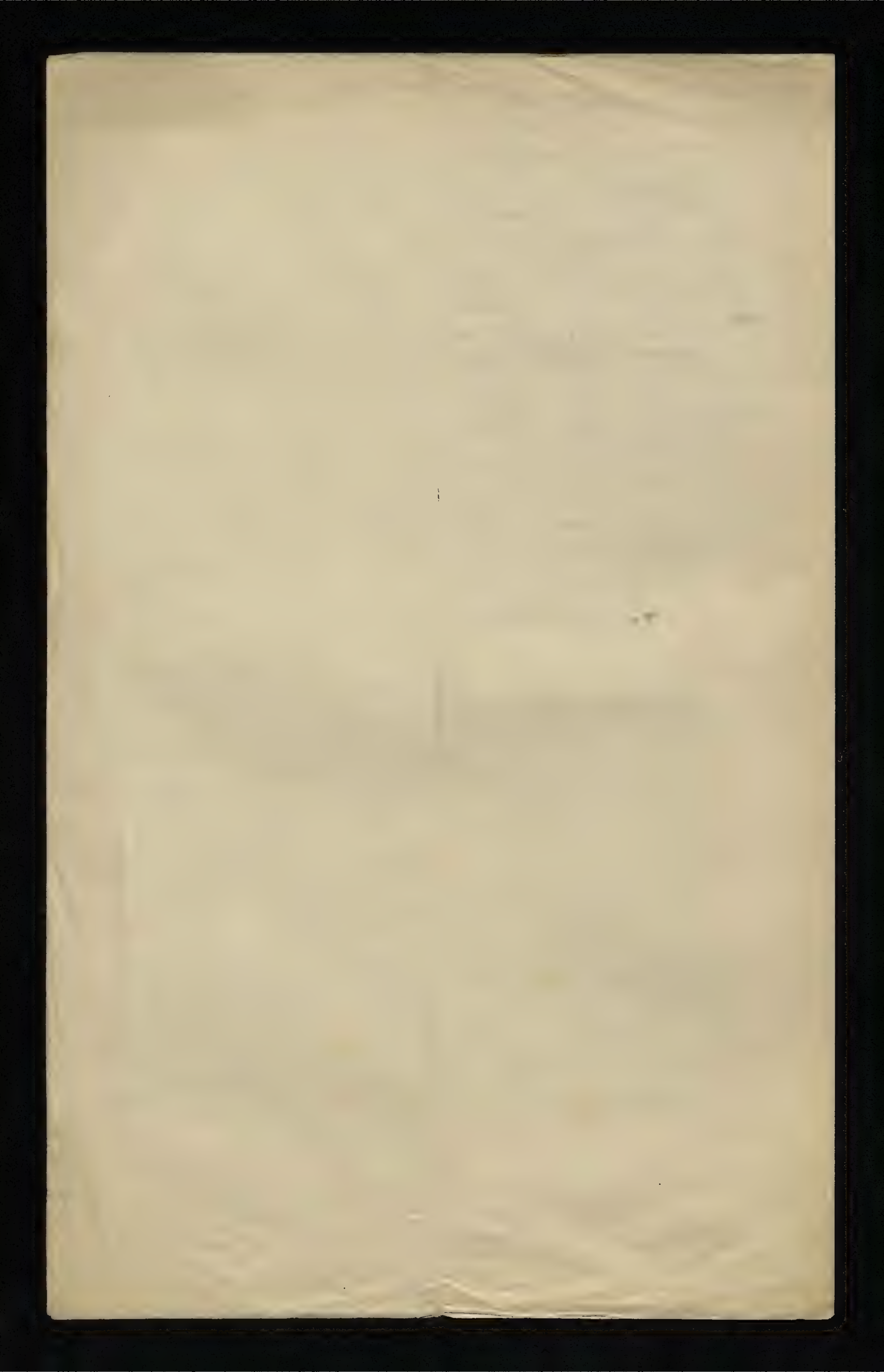
Do Prezydium Generalnego Delegata Rządu dla Galicji w Krakowie.

Stosownie do rozporządzenia z d. 14. kwietnia 1919 l. 1803/pres. Komitet rozdawniczy w [illegible] darów ~~[illegible]~~ celem rozdania darów polskich amerykańskich [illegible] dla Spisza [illegible] i Orawy w następującym składzie: 1) Dr Bednarski 2) Ks. Ferdynand Machay 3) Profesor Ludwik Orzeł 4) Ks. Antoni Sitkowski z ~~Orawy~~ Orawy i Ks. Karol Machay, proboszcz z Lipnicy i [illegible] Komitetu w sprawie [illegible] ogólnie zaspokojenia [illegible] natrafił na trudności, [illegible] przede wszystkiem na trudności ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] wprost [illegible] Komitetu względnie dla każdej [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] względnie ~~innego~~ ~~[illegible]~~ Druga trudność jest ta, że ~~[illegible]~~ tak na Orawie, jak i Spiszu nie ma ani ochronek, ani szpitali ani domów dla dzieci, [illegible] można [illegible], które by [illegible] dostatecznie [illegible] wśród [illegible] [illegible] [illegible] jedna [illegible] a nie ma [illegible] [illegible] [illegible] najbiedniejszych [illegible]

V Piotr Bonarowy z Rabki

lub chore dzieci. Wykazów takich nadsyłać mogą nauczyciele albo Księża albo miejscowej gminy. a sprawę tę ułatwi okoliczność, że w każdej parafii na ambonie ogłasza się spis osób, którym się daje t.zw. chleb św. Antoniego. Z tej zapomogi pochodzącej ze składek parafian zbieranych do specjalnych puszek znajdujących się w każdym Kościele.

Zebranie takich wykazów nie będzie również trudnem do przeprowadzenia — jednakowoż jest to mem zdaniem jedyny sposób w jaki dary te mogą się dostać w ręce najgodniejszych i najwięcej potrzebujących.

ODPIS

Do
Ministerjum Rolnictwa

W a r s z a w a

W krótkim czasie ma się odbyć na Spiżu - Orawie plebiscyt,który rozstrzygnie o przynależności państwowej tych ziem czysto polskich. Srodkiem agitacyjnym oprócz cukru, nafty, mąki są u nas może najważniejszym - nawozy sztuczne. Potrzebowalibyśmy - jako minimum - jakich 30 wagonów. Zaznaczam jednak, że te nawozy /superfosfat,żużle/ muszą być tanie, jeżeli chcemy właściwy cel osiągnąć. O przydziale proszę telegraficznie zawiadomić starostę Spiżu - Orawy, Dr. Bednarskiego w Nowym Targu.

Warszawa, 11 maja 1919

Ks. Ferdynand Machay

Spisz ludności w rzeczywistości z grudnia 1910 daje następujący wynik:

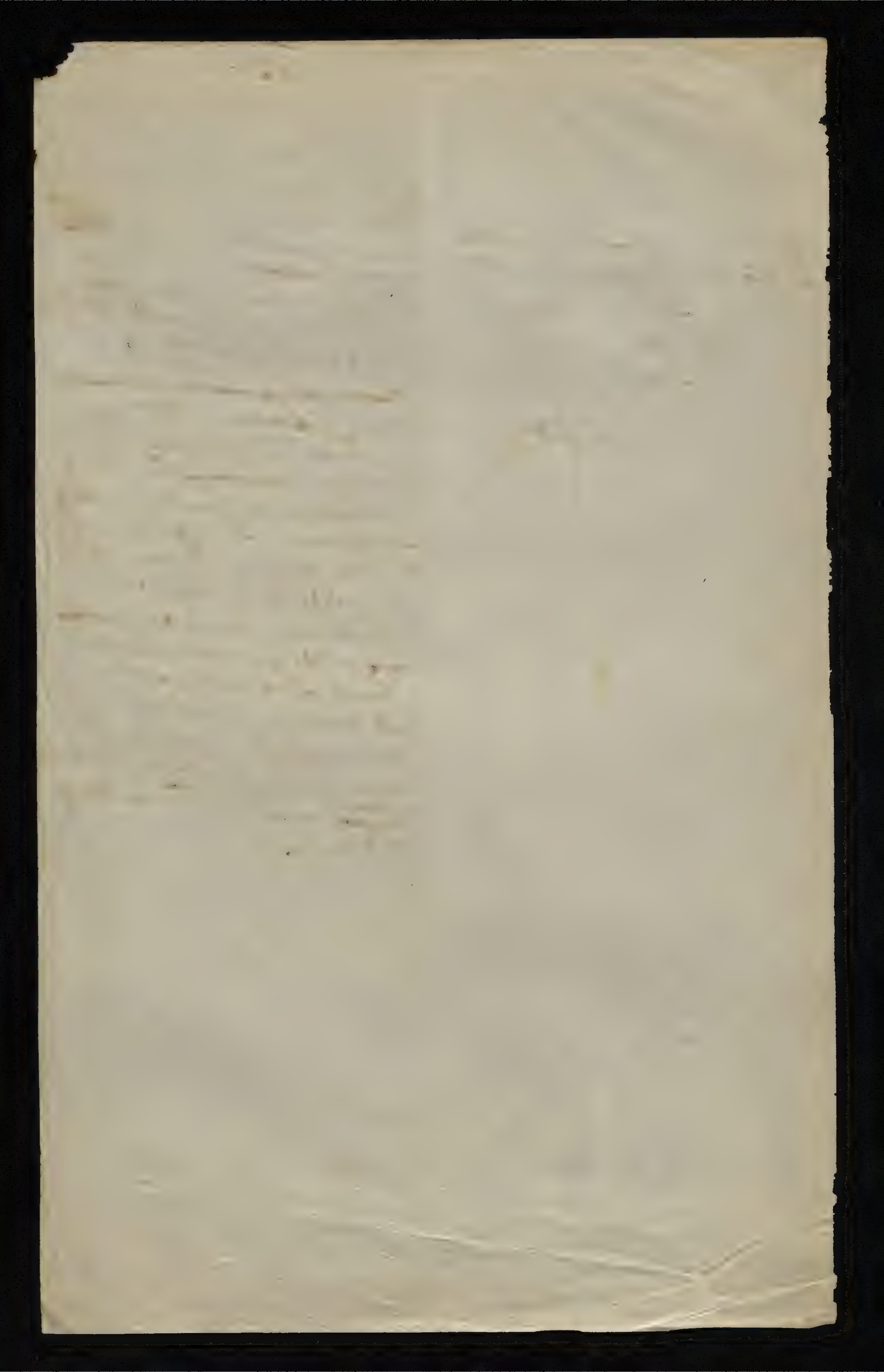
Słowaków	97.077
Rusinów	12.327
Niemców	38.434
Madziarów	18.658
	166.496

Przeci prowadzą w dalszym ciągu agitację celem nakłaniania ludności do oświadczenia się za Republiką czeską. ~~Stąd~~ Na niedzielę 4 [illegible] zapowiedziano przybycie ~~[illegible]~~ węgierskich urzędników, z których do [illegible] jednak nie przybył.

~~Obecnie polują one na pieniądze:~~

Pieniądze srebrne, złote i papierowe niestemplowane zaczynają obiegać. ~~[illegible]~~ Szarżują również na książeczkami [illegible] przynależności i posługują się z nich podanemi różnemi kartami na korzyść czeską.

Przechodzącym przez granicę ~~[illegible]~~ odlepiają czeskie stemple z banknotów austryackich. Tak zrobiono mej [illegible] przez przedko. Klarenuszkowi przy przekroczeniu granicy w Czorsztynie ~~[illegible]~~ przymusowy ~~wygnan~~ wygnanemu z [illegible] do Galicyi.

38

Okolny Notár v Batizovcach.-

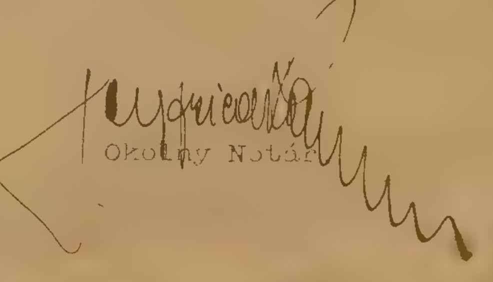
Cislo : 11/1919.-

V I S V E C E N I A

Dosvecujem, nogy ku obci Stóla prislunajuci kupel Visne-Hagi v tátran pre noscon kolo 60 izbi ma a na osvetlenia sietkin budinkon petroleum potrebuje.-

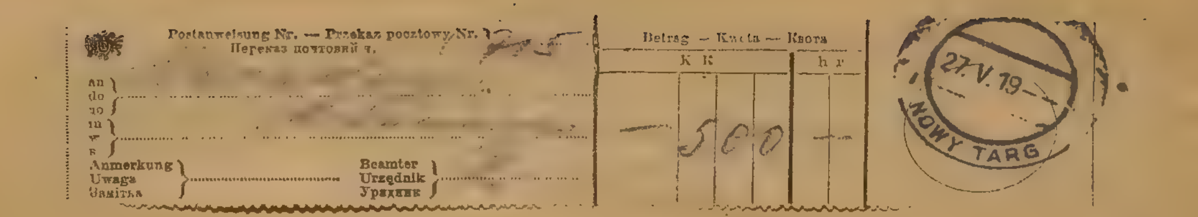
V Batizovcach, dna 19-teno mája 1919.-

Okolny Notár

Postanweisung Nr. — Przekaz pocztowy Nr.
Переказ почтовий ч.

an / do / до

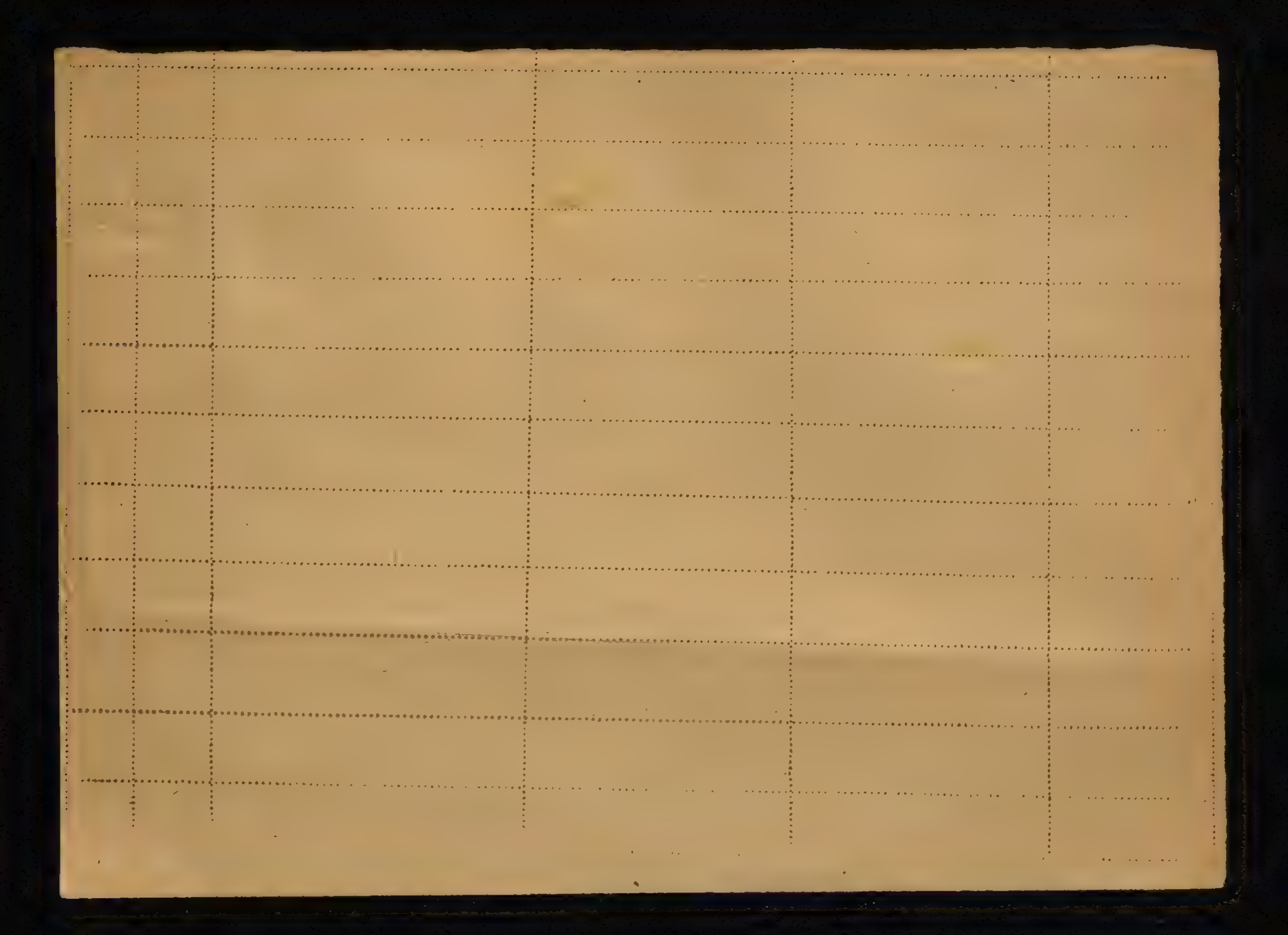
in / w / в

Anmerkung / Uwaga / Замітка

Beamter / Urzędnik / Урядник

Betrag — Kwota — Квота

K	h
500	—

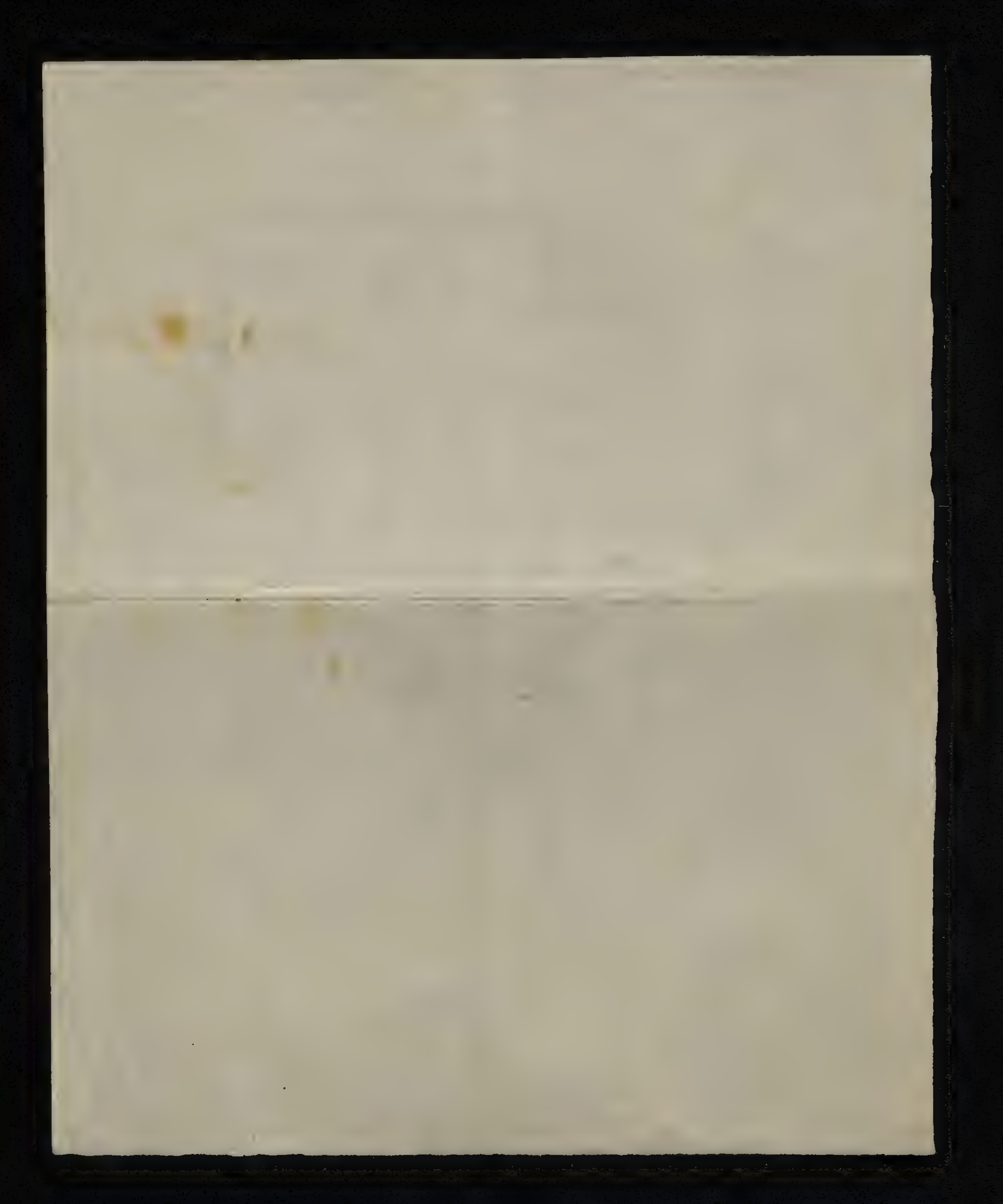

Kwotę

500K (pięćset Koron) otrzymałem.

Nowy-Targ 1919 1/III

Józef Dziubek.

Starostwo w Nowym Targu

L. 16615. Nowy Targ dnia 10. VII. 1919.

Arkusz płatniczy

dotyczący państwowego zasiłku dla uchodźcy / ewakuowanego Ks. Eugeniusza Sikory z Jabłonki powiat polityczny Orawa

zamieszkałego w gminie Nowy Targ

Począwszy od dnia 8. lipca 1919. należy się dziennie.

	Kor.	hal.
uchodźcy / ewakuowanemu: Eugeniuszowi Sikorze	2	—
żonie:		
członkom rodziny:		
Słownie: Dwie Korony dziennie. Razem dziennie	2	—

reskr. Namiest. z dn. 9. V. ~~919 L. 13537/II a.~~

Na podstawie ~~rozp. P. K. L. z dnia 17/12. 1918 L. 977/res~~ polecam Urzędowi podatkowemu w Nowym Targu, aby powyższy zasiłek t. j. od dnia 8. lipca do dnia 31. sierpnia 1919. wypłacił zaraz, dalsze zaś zasiłki aż do odwołania wypłacał co 14 dni z góry, do rąk Ks. Eugeniusza Sikory za okazaniem arkusza płatniczego i nieostemplowanem potwierdzeniem odbioru.

~~Komisarz P. K. L.~~
Kierownik Starostwa
[signature]

POLSKIE STAROSTWO w Nowym Targu

verte!

UWAGA! W razie zgubienia lub zaginięcia arkusza płatniczego zgłosić natychmiast w Starostwie!

Czas, do którego odnosi się państwowy zasiłek uchodźczy	Kwota zasiłku	Data wypłaty	Podpis urzędnika kasowego	UWAGA
				[illegible] wypła-cać! Kierownik Starostwa [illegible]

Polskie Starostwo w Nowym Targu.

Do

URZEDU GMINNEGO

na rece................................wojta

w

....

W dniu 3. sierpnia b.r.urzadza Komitet Narodowy dla obrony Spisza i Orawy,przy wspołudziale wszystkich organizacyi i komitetow podhalanskich,wilką manifestacyjną uroczystosc w Nowym Targu,połaczaną z szeregiem widowisk i zabaw,ktorych głownym celem bedzie sciągnięcie na ten dzien jakmx najlicznie jszych mas ludnosci do stolicy Podhala.

Osobnymi odczytami i pogadankami po gminach przedsiebierze nauczycielstwo ludowe w najbliszych tygodniach intenzywną agitacyę między ludnoscia w kierunku uswiadomienia jak wazną jest dla nas kwestya przyłączenia Spisza i Orawy doPolski

Przez tłumne stawienie się w dniu 3.sierpnia b.r. w Nowym Targu dadzą Podhalanie wyraz swej woli połączenia się w jedną całosc z naszymi polskiemi dzielnicami Spiszem i Orawą.

Polecam Urzedowi Gminnemu zając się tą sprawą i :

1) uzyc całego swego wpływu,by na zapowiedziane przez nauczycieli zebrania nikt się nie ociągał przyjsc.

2)zachecac słowem i osobistym przykładem wszystkich obywateli gminy starszych i młodszych,męzczyzn i kobiety do jak najliczniejszego stawienia się w dniu 3. sierpnia b.r.w Nowym Targu.

3)przyczynic się osobiscie,jak przez nakłanianie innych do wziecia czynnego udziału w przygotowaniu uroczystosci oraz w zaopatrzeniu Nowego Targu w potrzebne na ten dzien artykuły spozywczc jak:jaja,nabiał,pieczywo i t,p.o ile tej wspołpracy względnie pomocy waszej zazada Komitet.

Jesten przekonany ze wszystkie gminy będą wspołzawodniczyły ze sobą pod względem gotowosci do wzięcia udziału w tej narodowej akcyi jak o tem,ze Podhale nowotarskie da i tym razem

niezbity dowod iz nie zawaha się ~~nigdy stanąć w szeregu tam~~ gdzie potrzeba Ojczysta pracy i ofiary żąda;a sprawa to dzis pierwszorzednej wagi,sprawa narodowa!...

Uchylac się od współpracy nikomu nie wolno.

W Nowym Targu,dnia 12.lipca 1919.

Komitet spisko-orawski w Nowym Targu

Do

W i e l e b n e g o Ks i ę d z a p r o b o s z c z a
w
....

W najbliższych tygodniach przeprowadzamy wspólnie z nauczycielstwem ludowem akcję narodową na Podhalu, której zadaniem będzie przygotowanie przyłączenia do Polski drogich nam, a od 400-stu laty zapomnianych dzielnic Spisza i Orawy.

Na odwrotnej stronie podajemy kilka punktów wytycznych dla urządzanych przez nauczycielstwo po wsiach i miastach odczytów i pogadanek.

Obecnie przystępujemy również i do naszych księży, których tu na Podhalu bardziej może niż gdzieindziej w Polsce łączy z tą ziemią i tym ludem wspólnota duchowa i etniczna z prośbą, by wpływem swoim poparli tą pracę dla świętej sprawy.

Czesi taksamo jak przesiąknięty ideami antykatolickiemi bolszewizm stanowią dla ziem tych niebezpieczeństwo, przed którem sama ich ludność oczekuje od nas ratunku i pomocy.

Ludność Spisza i Orawy jest szczerze przywiązaną do Kościoła katolickiego; przygarniając ją do siebie uchronimy ją od zdeprawowania religijnego.

Tak Spiszacy jak Orawiacy stoją dotychczas pod kierunkiem księży Słowaków i Madziarów, których wielokrotnie wcale nie rozumieją. Kler ten obcy narodowo nie posiada najmniejszego wpływu na uczucia religijne ludności. W wielu kościołach nie pozwala sie na odprawianie modlitw w języku polskim a śpiew polski jest tam wszędzie wzbroniony.

Przygotowanie się do jaknajrychlejszego objęcia służby tamże oraz użycie wszelkich kapłanom do dyspozycji stojących środków w celu uswiadomienia ludności Podhala o ciążącym na niej obowiązku współpracy w rozpoczętej obecnie akcji spisko-orawskiej – oto zadania przypadające w udziale Wielebnemu klerowi Podhala.

Ponawiając prośbę o szczere zajęcie sie tą sprawą, łączymy z góry serdeczne „Bóg zapłać".

Za komitet spisko-orawski

Spisz i Orawa

1) Ludność tych ziem jest góralska i przeważnie polska, a więc ziemie te należą etnograficznie do nas.

2) Tatry i Nowotarszczyzna są dziś tylko warunkowo nasze; utrzymanie ich dla Polski będzie dopiero wtedy zapewnionem, jeżeli posiądziemy strategicznie ogromnie dla nas ważne Tatry spiskie i Orawę.

3) Na połączeniu Spisza i Orawy z podhalem zyskuje przedewszystkiem Podhale samo pod względem ekonomicznym (handel, aprowizacja itd.)

4) Sprawa ta ważna jest także dla Polski, które nie może wyrzucić 150000 Górali na pastwę wynarodowienia.

5) Jeżeli teraz tych ziem nie odzyskamy przepadną na zawsze, a więc należy dziś pracować.

6) Potrzeba współpracy najszerszych mas a więc **Wszystkich !** Nikomu nie wolno uchylać się od pracy ni ofiary.

7) Do pracy wzywamy na dzień 3 sierpnia br.-

Komitet spisko-orawski w Nowym Targu

Do

Wł. Pana X w Y

Przyłączenie Spisza i Orawy, tych drogich nam, a niestety od 4 400-stu lat zapomnianych ziem naszych do Polski, stało się dziś aktualnem. Wszyscy czujemy, że powinno ono w najbliższym czasie nastąpić, wszyscy pragniemy i spodziewamy się go już na najbliższe już dni, tygodnie, miesiące...... lecz czy wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że przyłączenie takie może nastąpić bez naszej pracy - bez pracy wszystkich społem?!

Od czterystu lat znajdują się te ziemie pod obcem panowaniem, a więc tak dawno, że nietylko one same zdołały już zapomnieć, iż kiedyś należały do Polski, lecz i w Polsce niewielu już z nas wie o tem, że lud tam zamieszkały jest z krwi i kości polskim - że walczy on tam ciężko, by język i obyczaje ojców utrzymać!

O obowiązku podania tym Braciom dłoni pomocnej nikt u nas nie myślał. Hasło „Polak, Węgier - dwa bratanki" wpłynęło na to, iż zgodzono się z tą konicznością polityczną, by ten polski szczep pozostał przy węgierskiej koronie. 150000 polskich górali rzucono na pastwę wynarodowienia!

Dziś, gdy nowe państwa powstają i kształtują się, ziemie te muszą powrócić do swej Polskiej Macierzy, i powrócą - przy wspólnym wysiłku wszystkich. Naród musi całą siłą swej woli poprzeć sprawę, zażądać i zmusić. O ile dziś tego nie zrobimy, ziemie te przepadną na zawsze dla Polski!

Do tego wysiłku, do współpracy w odzyskaniu Spisza i Orawy wzywamy Was wszystkich!

Dla Podhala będzie dzień 3. sierpnia br. dniem S p i s z a i O r a w y. W dniu tym mamy wszyscy stanąć do pracy i ofiary. Nikogo nie braknie, wszystkie stany, cała ludność Podhala zaznaczy przez masowy współudział w demonstracyjnym obchodzie w Nowym Targu, jak dalece jej na połączeniu z Braćmi po tamtej stronie Tatr zależy.

Podpisany komitet zwraca się do Szanownego P.T., by zechciało ze swej strony poprzeć naszą akcję przez zaagitowanie wśród członków.

Uswiadomić, gdzie należy - nakłonić, gdzie trzeba i Spełnić

obowiązek względem Ojczyzny !

Sprawa to narodowa, święta !

Za komitet spisko-orawski

[illegible]

ooooooo0ooooooo

Punkty wytyczne do odczytów i pogadanek:

S p i s z i O r a w a.

1)Ludność Spisza i Orawy jest góralska i przeważnie polska, a więc ziemie te należą etnograficznie do nas.

2)Tatry i Nowotarszczyzna są dzis tylko warunkowo nasze; utrzymanie ich dla Polski będzie dopiero wtedy zapewnionem, jezeli posiądziemy strategicznie ogromnie dla nas ważne Tatry spiskie i Orawę.

3)Na połączeniu Spisza i Orawy z Podhalem zyskuje przedewszystkiem Podhale samo pod względem ekonomicznym (handel, aprowizacja itd.).

4)Sprawa ta ważna jest także dla Polski, która nie może rzucić 150000 Górali na pastwę wynarodowienia.

5)Jezeli teraz tych ziem nie odzyskamy, przepadną na zawsze, a więc należy dziś pracować!

6)Potrzeba współpracy najszerszych mas, a więc wszystkich! Nikomu nie wolno uchylać się od pracy ni ofiary!

7)Do pracy wzywamy na dzień 3. sierpnia br.

NARODOWY KOMITET
Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala
w NOWYM TARGU.

Odpis:

Generalny Delegat Rządu dla Galicyi.

L: 730)Del. Lwów, dnia 30.lipca 1919.

Do Pana

Kazimierza T E T M A J E R A

w N O W Y M - T A R G U

Pan Minister Spraw wewnętrznych przydzielił Pana z dniem dzisiejszym reskryptem z dnia 21.lipca 1919 № HP. 103)477)1 do pomocy Komisarzowi dla spraw Spiżu i Orawy z miesięcznem wynagrodzeniem w kwocie 500(słownie: pięćset)koron. od dnia faktycznego objęcia służby.

Wyznaczone wynagrodzenie wypłacać Panu będzie Urząd podatkowy w Nowym Targu za kwitem ostemplowanym według skali II koramizowanym przez pana Komisarza dla spraw Spiżu i Orawy u którego zechce się Pan bezzwłocznie zgłosić.-

Generalny Delegat Rządu :

Gałecki m.p.

L:730)Del. Lwów, dnia 30.lipca 1919.

Wielmożnemu Panu Drowi B E D N A R S K I E M U

Komisarzowi dla spraw S p i ż u i O r a w y

w N o w y m - T a r g u

przesyłam do wiadomości z tem ,że o zgłoszeniu się p.Kazimierza T E T M A J E R A do objęcia urzędowania należy tu donieść.-

Generalny Delegat Rządu :

Gałecki

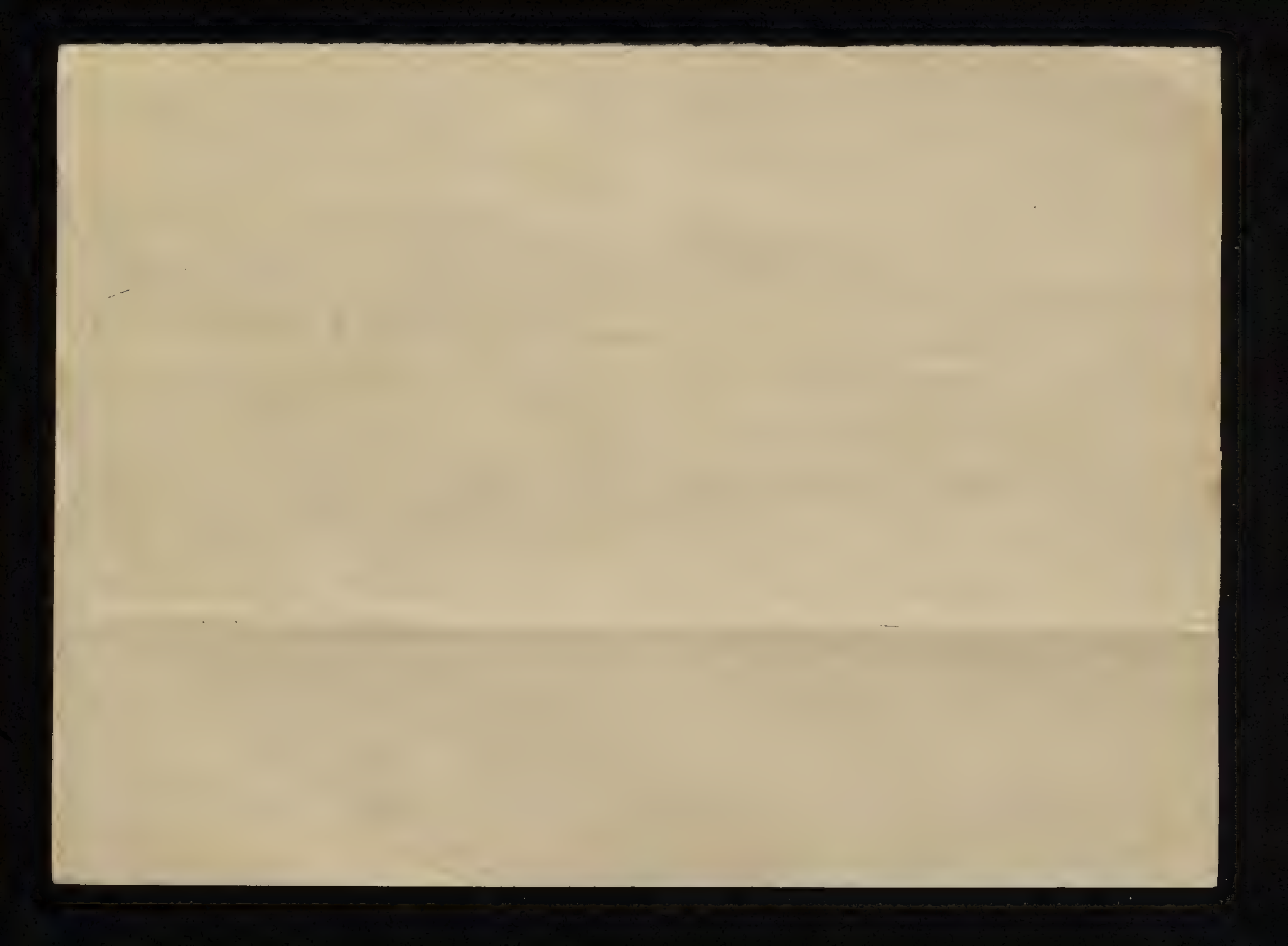
Kwit

na 2000 K dwa tysiące koron, które z Administracyi Spisza i Orawy na utrzymanie chłopców spiskich w Św. Bursie gimnazyalnej z roku 1918/1919 z dniem dzisiejszym otrzymałem. —

Nowy Targ dnia 2 Sierpnia 1919

Kierownik

[illegible]

Minister československej republiky s plnou mocou pre správu Slovenska.

Číslo 4097.Adm. Bratislava, dňa 2.augusta 1919

Predmet :

VYPOVEDANIE CUDZINCOV.

Všetkým pánom županom !

Vzhľadom na bytovú núdzu a vyživovacie ťažkosti na Slovensku, ako i vzhľadom na podobné nariadenia susedných štátov - nariaďujem ako nasleduje :

§ 1.

Osoby, ktoré dňa 1. augusta r. 1914. neboly štátnými občanmi bývalého kráľovstva uhorského, a nemaly domovského práva v niektorej obci ležiacej na terajšom území Slovenska, majú územia československej republiky najneskôr do konca augusta opustiť. Túto lehotu môže župan / v Bratislave a v Košiciach hlavný mestský kapitán / až na 8 dni skrátiť.

§ 2.

Na odôvodnenú, hodnovernými dôkazmi opatrenú písomnú prosbu župan / v Bratislave a v Košiciach hlavný mestský kapitan / oprávnený je v § 1. určenú vysťahovaciú lehotu vo zvlášť pozoruhodných, vynimečných prípadoch / ako je na pr. nemoc, vážna rodinná udalosť atď. / jedno po druhom dva razy po 8 - 8 dni predlžiť.

§ 3.

Proti rozhodnutiu župa / hl. mestského kapitana / vo veci predlženia pobytu niet odvolania .

§ 4.

Žiadost o opätovné / druhé / predlženie pobytu má byť pred uplynutím predošlej / prvej / predlženej lehoty predostretá.

§ 5.

Za každú osobu, ktorej pobyt má byť predlženy, ma strnka vopred do župnej / v Bratislave a v Košiciach do mestskej / pokladnice v hotovosti 10 korún vyplatiť, za opätovnú / druhú / prosbu za každu osobu 20 korún.

§ 6.

Prosba o predlženie , ako i prilohy tejže majú byt dla platných pravidiel kolkované.

§ 7.

Nedostatočne vystrojena, álebo predošlým ustanoveniam nezodpovedajúca prosba má byt' bezpodmienečne odmietnutá.

§ 8.

Osoba, ktora sa do terminu v § 1. ústanového potažne behom lehoty v smysle § 3. županom /hl.mestským kapitánom / povolenej z územia čs. republiky nevystahuje , spachá priestupok nedovoleného zdržovania sa na územi čs. republiky bude trestaná 2 mesačným zatvorenim a peňažnou pokutou po výšku 600 korún siahat' mohucou, a bude vykázana a postrkom vyvedená.

§ 9.

Na československých štátnych, samoprávnych obecných úradnikov a zamestnancov, dalej na prislušnikov Čiech, Moravy a Sliezska konečne na tých, ktori si nadobudli občianstvo čs. republiky, sa pritomné nariadenie nevztahuje.

§ 10.

Osoby, ktoré sa po vydani tohoto nariadenia z oblasti b'valého Uhorsko - Horvatsko - Slavonska na územie Slovenska pristahujú, môžu sa tu len 8 dni zdržovat. Zdržovanie na dalšich 8 dni môže im dovolit župan /hl. mestský kapitán /. Zdržovanie dalšie dovoluje len minister s plnou mocou pre správu Slovenska.

§ 11.

Toto nariadenie nevztahuje sa na cudzincov, ktori na základe lekarskeho svedectva zo zdravotných pričin zdržujú sa i s potrebným osobnistvom / sprievodom / v niektorom kúpelnom mieste na Slovensku.

§ 12.

Toto nariadenie nabýva platnosti dnešným dňom .

Minister :

Dr. Šrobár v.r.

O D Ž U P A N A Ž U P Y S P I Š S K E J .

číslo 4515- 1919.

Všetkym pánom hlavným slúžnym, slúžnym, policajným kapitáňom a krompašskej slúžnovskej expositure.

Vyšne nariadenie velkej vážnosti vydávam cielom vyhlásenia na plakátoch, dalej zvlastneho upovedomenia cudzincov a cielom prevedenia a súčasne ho uverejňujem i v úradnom časopise župy spišskej.

Aby sa nedorozume niam vyhlo, prizvukujem, že prevedenie tohoto nariadenia následkom rozpustenia pohraničnej policie prirodzené spadá všade do kruhu činnosti prvostupňových policajných vrchnosti, u ktorých majú byt aj pripadné prosby o predlženie terminu podávané. Policajné vrchnosti prvého stupňa- ktore sú v smysle 4- ho bodu 19 -ho §-uXXXIV. zák. čl. z roku 1897., aj ku posudzovaniu priestupkov z tohoto nariadenia vyplývajúcich povolaný - predostrú bez meškania ku nim jednotlive žiadosti opatrené svojim dobrozdanim; opozdené, nedostatočne vystrojené alebo nepripustné prosby už vo svojej kompetencii odmietnu výrokom, proti ktorému stránke ostáva právo jednostupňového rekursu.

Právo vyhradené mi v § -e 1 -om ohladom skrátenia lehoty k výstahovaniu, použit' nechcem.

Prosbu o predlženie terminu má sice každý zainteressovaný zvlašte podat, ale prednosta rodiny može svoju prosbu rozprestret i na svoju manželku a maloleté, nezaopatrené dietky ; samo sebou sa rozumie, že sa ustálený poplatok od každeho člena rodiny má zaplatit do berného úradu prislušneho na bydlisko žiadatelovo i v páde spoločnej prosby prednostu rodiny, a poistenka berného úradu má byt ku žiadosti priložená.

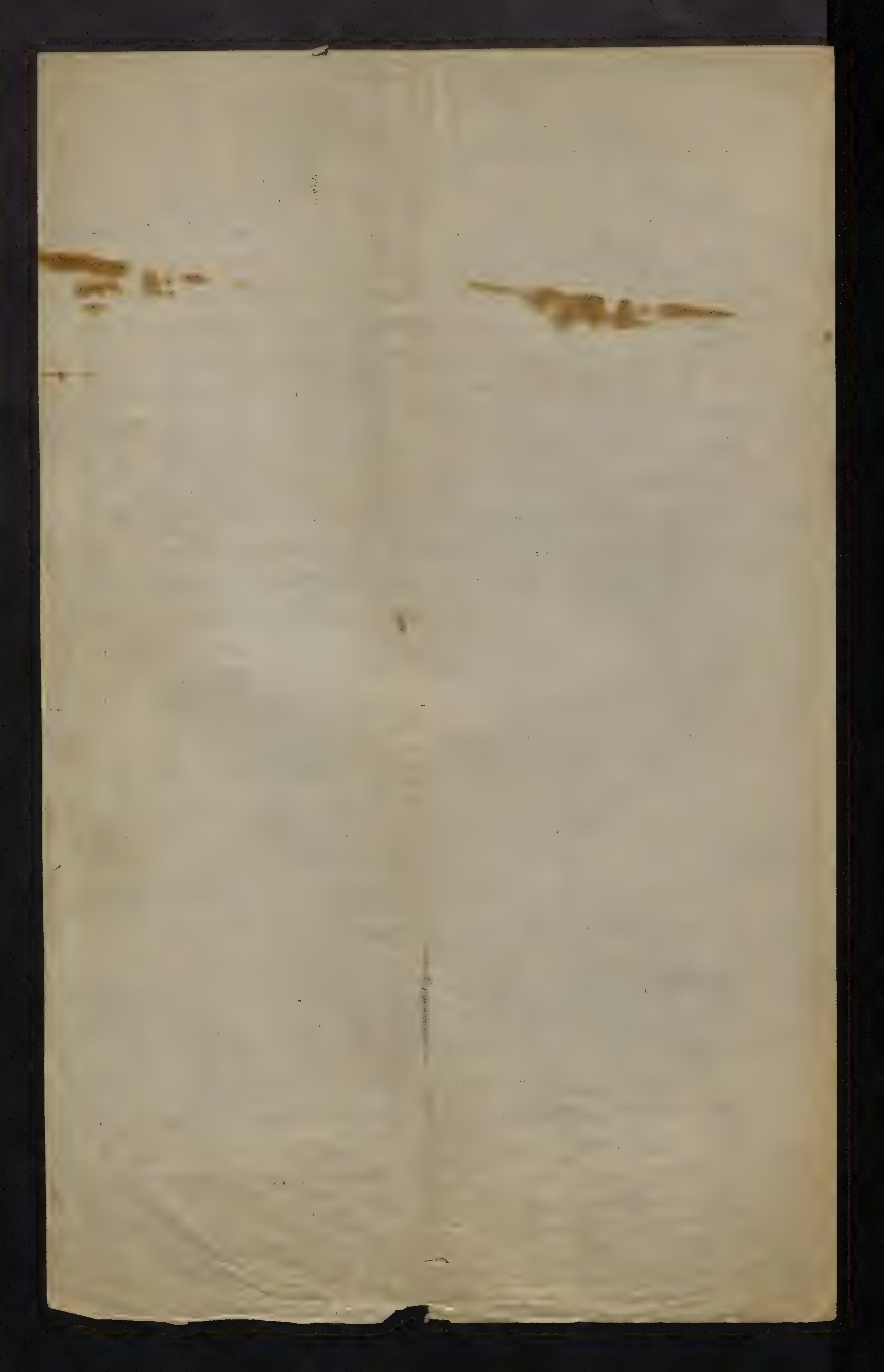
Osoby, ktoré sa nezdržujú v kúpeloch, ale sú nútené zo zdravotnych ohladov na iných klimatických miestach bývat, môžu svoju nemoc dokázat len vysvedčenim vrchnostenského lekára.

Na tie osoby v 10 -tom § -e spomenuté, ktoré sú štátnými občanmi československej republiky, sa toto nariadenie prirodzene nevztahuje.

V Levoči, dňa 16 .augusta 1919.

Dr. Rumann v.r.,

župan.

Rezolucya.

W dniu 3. Sierpnia 1919, w ruinach zamku Kmitów i Lubomirskich w Wiśniczu ~~nowym~~ licznie zebrani mieszkańcy tego miasta i okolicy, zaznaczają jednogłośnie, że im drogiemi są Tatry, i niezmiernie im zależy na połączeniu z braćmi po tamtej stronie tych gór, że Spisz, Orawa i Czadeckie jako polskie dzielnice do swej Polskiej Macierzy powrócić i tylko do Polski należeć mają. Odpierają oni i potępiają zachłanność Rządu Czeskiego na te dzielnice i przyrzekają uroczyście dzielnic tych polskich zawsze i wszędzie według sił i możności bronić! –

Wiśnicz nowy, 3.8.1919. –

~~Za~~ Komitet.

[illegible signatures]

Do
Narodowego Komitetu
Obrony Spisza, Orawy, Cza-
deckiego i Podhala w
Nowymtargu.

NARODOWY KOMITET
Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala
w NOWYM TARGU.

Nowy Targ dnia 23 sierpnia 1919.

Czesi zarządzili spis ludności na ziemi Spiskiej , Orawskiej i Czaczańskiej przyczem rozwinęli żywą agitacyą celem skłonienia polskiej ludności, by przy spisie przyznawała się do narodowości słowackiej. Tej podstępnej agitacyi musimy przeciwdziałać - i w tym celu prosimy o jak najrychlejsze i jak najszersze przesyłanie załączonych odezw na Spisz i Orawę.-

Łączymy pozdrowienie

Prezes Komitetu

Dr [illegible]

planety w [illegible]
przeszły —

Zebranie — [illegible] się [illegible]
wszystkie [illegible] tylko
wznowione [illegible] —
Dyktatura
i prawo [illegible]
Verwaltungs[illegible]

Dr [illegible] - [illegible]
Senior [illegible] —
— dobry —
w [illegible] [illegible]
[illegible] Dyktatura —

— Depesza [illegible]
delegacji —

Zjazd [illegible]
[illegible]

Komisarz na Kraków
Pan [illegible] [illegible]

[illegible]

1. Koncentracja całej akcji w Nowym Targu.

2. [illegible] i [illegible] [illegible] tanić [illegible] i organizacji.

3. Ko[illegible] [illegible] instrukcje.

4. Przyjąć [illegible] N.Targu delegację [illegible] [illegible]-Spisz[illegible] [illegible]. W [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] ich [illegible] po porozumieniu się [illegible].

5. Wysłać delegację do Warszawy celem otrzymania funduszów, amunicji itd. Do delegacji wejdzie prof.Czech i Dr Gostel.

6. Prosić ministerstwo wojny o uwolnienie i przysłanie por.Gwiździa.

7. Kompanja spiska i orawska po usunięciu się Czechów [illegible] po cywilnemu zaopatrzona w odezwy, pieniądze itd., pójdzie agitować na Spisz i Orawę.

8. Spisywanie zaufanych i sympatyków po wsiach – wypełnienie formularzy.

9. Spisywanie tych, którzy mają krewnych po tamtej stronie. Użyć do tego nauczycieli i księży.

10. Wpływanie na żydów za pośrednictwem rabinów.

11. Objazdy granicznych wsi przez delegata wojskowego / Gwiżdż / i starosty / Czech, Gostel, Szajnocha, Borowy, Sikorowie, Furoń, Machay /.

12. Wyjazdy na Spisz i Orawę po usunięciu się Czechów emigrantów.

13. Nauczycieli zdolniejszych wysłać wtedy na agitację.

14. Dwa automobile.

15. Odezwy po polsku, niemiecku, węgiersku i rusku.

16. Papier na odezwy, oraz dla gazet niemieckich i węgierskich na Spiszu.

17. Stałe zebrania w Nowym Targu z wojskiem i delegatami krakowskimi.

18. Osobna broszura polska i niemiecka wyjaśniająca plebiscyt.

19. Osobne odezwy o korzyściach materjalnych, o uzdrowiskach.

20. Składnica broszur i odezw w N.Targu.

21. Biuro starosty spisko-orawskiego.

22. Kredyt i finansowanie potrzeb komitetów.

23. W każdej wsi orawskiej i spiskiej płatny agitator. W nadgranicznych podhalańskich również.

24. Komitet redakcyjny : Czech, / Gwiżdż/, Machay, Zborowski.

25. Podział terytorjalny : Galica, Zborowski; porozumieć się z komitetami granicznymi, czy im taki podział odpowiada.

26. Komitet Krakowski da materjały dla oddziału terytorjalnego.

27. Blacha ewent. dachówka dla Wyżnich Łap. / gwoździe ? okucia ? itd./

//.

J. Zb.

Nowy Targ 18/9 1919.

57

S. Wysokie Ministerstwo.

W ostatnich dniach przywieźli uzbrojo-
nej wojskowej kompanii
Spiskiej, narodo-
wości niemieckiej, na pyta-
nia od
wszystkich współmieszkańców
niemieckich na Spiszu
czego mogą się
spodziewać od rządu polskiego
w razie przyłączenia Spisza
do Polski, a mianowicie wyznania
pod [illegible]
języka w gminach, [illegible]
szkół [illegible] niemieckich, co do
losu dotychczasowych [illegible]
urzędników, nauczycieli, [illegible]
[illegible] i [illegible]
którzy te porady na radach
[illegible] w sprawie nas [illegible]
utracili i obecnie pozostają
na bruku. —

Nadesłane [illegible]
[illegible] nie ostatni
[illegible].

Nadesłany pomysł takowe
tych [illegible], uważając te
sprawę za bardzo pilną
i ważną
pozostawiając [illegible]
decyzję [illegible] centrali
[illegible] oświadczył,
[illegible] polski [illegible]
[illegible] w sprawiedzie.

wszystkich rzeczów w administracyi ~~kaj~~ w razie przyłączenia tych ziem do Polski, że i nadal niemieckość pozostawiona się miała ~~[illegible]~~ o ile — wyjąwszy szkołę [illegible] — w ogóle pozostawi się im autonomię w tym zakresie [illegible] zaś dotychczas [illegible] z węgierskich — mieli z tą zmianą, że ~~w [illegible]~~ tam, gdzie dotąd był ~~język~~ używany język madziarski będzie wprowadzony — z język polski; z warunkiem, że wszyscy funkcjonariusze w pewnym [illegible] terminie [illegible] np. w przeciągu [illegible] przyswoją sobie tyle języka polskiego, że ~~by~~ się nim w urzędowaniu mogli posługiwać. — Do naszej przyobiecałem im, że urzędnicy ~~[illegible]~~ i których wskutek rozporządzenia się [illegible] węgierskiego utracili posady — mogą się starać o nie na całym obszarze ziem polskich i jeśli zbiec [illegible] kompetencji, mogą o nie [illegible] [illegible] urzędników i wojskowców ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ a także i oficerów. Sądzę, co ~~[illegible]~~ oprócz znajomości języka niemieckiego i [illegible]

dworskiego posiadający
także znajomość języka
słowackiego, ~~[illegible]~~ ~~kto nie~~
~~będ~~ względnie polskiego,
o tyle, iż będą mogli
porozumiewać się ze stronami
i że ~~pod~~ tym względem
nie będą zachodzić trudności
urzędnicze. — [niemców]
~~Jest~~ Wyjątkiem [illegible] jest także, że w
Spiskiem jest także, że cały
cały Spisz przytykający
do Polski zarazem z Orawą
i doliną Popradu
i Hernadu, gdzie
są ~~liczne~~ kolonie niemieckie
i liczne ~~[illegible]~~ fabryki [illegible]
niemieckich. —
Kwestya ta jest nieco
sporniona, gdyż żądania
polskie tak daleko nie
idą, iż sprawa ta
zaległa jest od dłuższej
chwili w Sejmie —
krajowym [illegible].
Która wyrażały
na którem się ma
odbyć —
Jubileuszowy
odpowiedź daną wyżej
[interpelacji] ~~[illegible]~~ [illegible]
stron na Spiszu. Uważam
[illegible] mojego wyrazić delega-
tom innych celem
[illegible] omówienia
[illegible] kwestyj.
[illegible] mowa o tem,
[illegible] udaje się
że delegaci
do [illegible], o ile by

w międzyczasie nie nadeszły z Warszawy wiążące zapewnienia. — W tym kierunku proszę o dalsze wskazówki — Nadmieniam przytem że Niemcy Spiszy od samego początku odnoszą się z wielką sympatją do Polski i że przy plebiscycie bardzo mogą nam oddać wielkie usługi oraz że na nich można więcej liczyć niż na mało uświadomionych Słowaków. ~~dla~~

~~Spisz bada~~
Dla wyjaśnienia stosunków narodowościowych ~~na Spiszu~~ podaję wynik spisu ludności na Spiszu z roku 1910 w którym naliczono:

Słowaków 97.077
Rusinów 12.327
Niemców 38.434
Madziarów 18.658
Razem 166.496

Polacy jako tacy przy spisie nie figurują. ~~ale~~ można ich liczbę przyjąć najmniej na 50.000 natomiast liczbę Słowaków zmniejszyć do połowy. —

Czesi jak wspominałem przebrodzili mniej [illegible] [illegible] częścią między nimi – częścią przez lekarzy z czech.

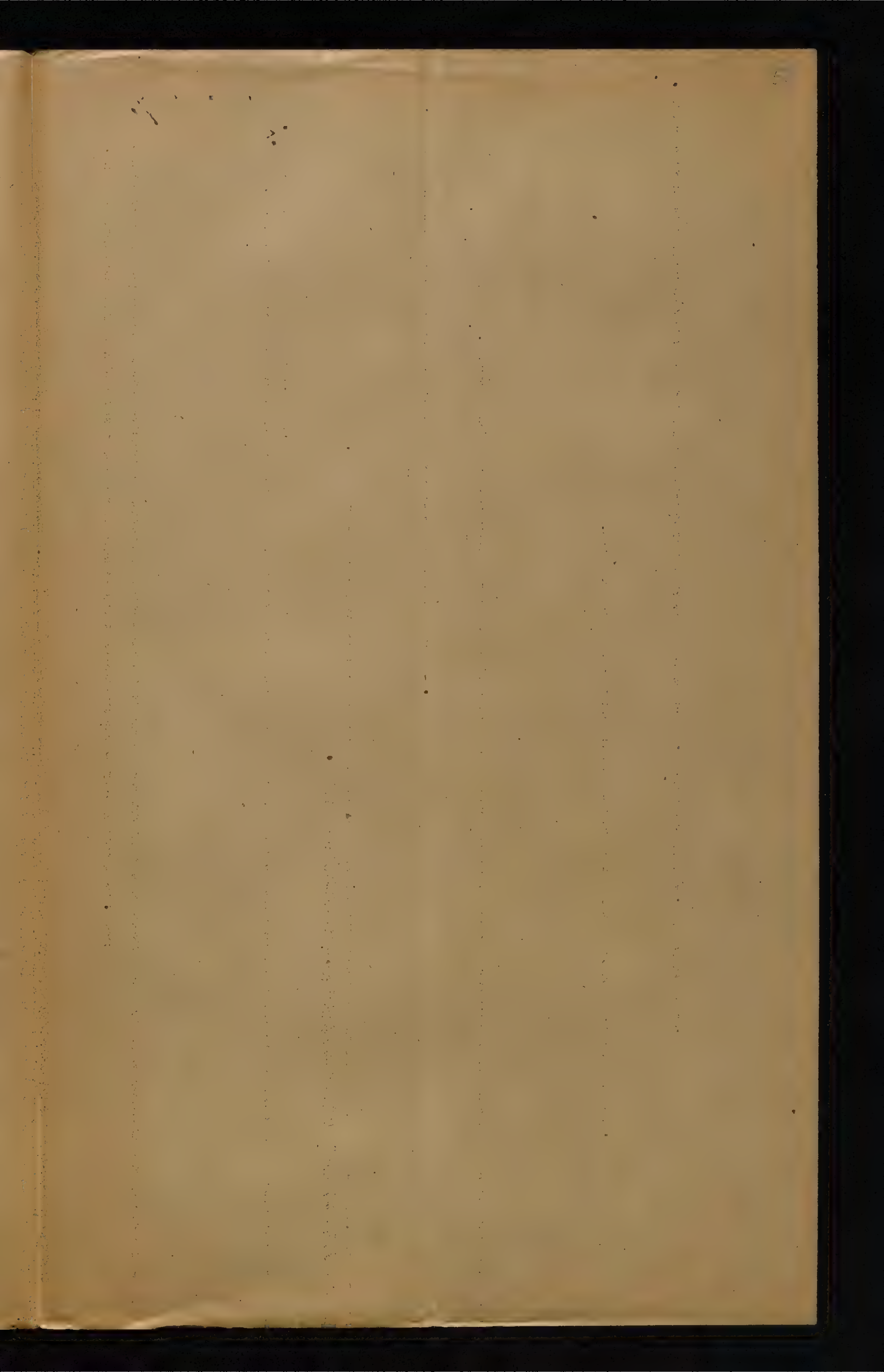
Wśród ludności polskiej przeważa na silna agitacja nakłaniająca ją wszelkimi sposobami do oświadczenia się za nami, tego tak dając często [illegible] [illegible], lub też [illegible] Łykaniem, [illegible] – a nadto obiecując im lasy i na własność lasy i majątki – należące jeszcze do niemców (Hohenlohe [?]) i do polaków (np. Zamoyski w Lubowli). Wojska czeskie [illegible] skłaniają się częścią z czechów częścią ze [illegible].

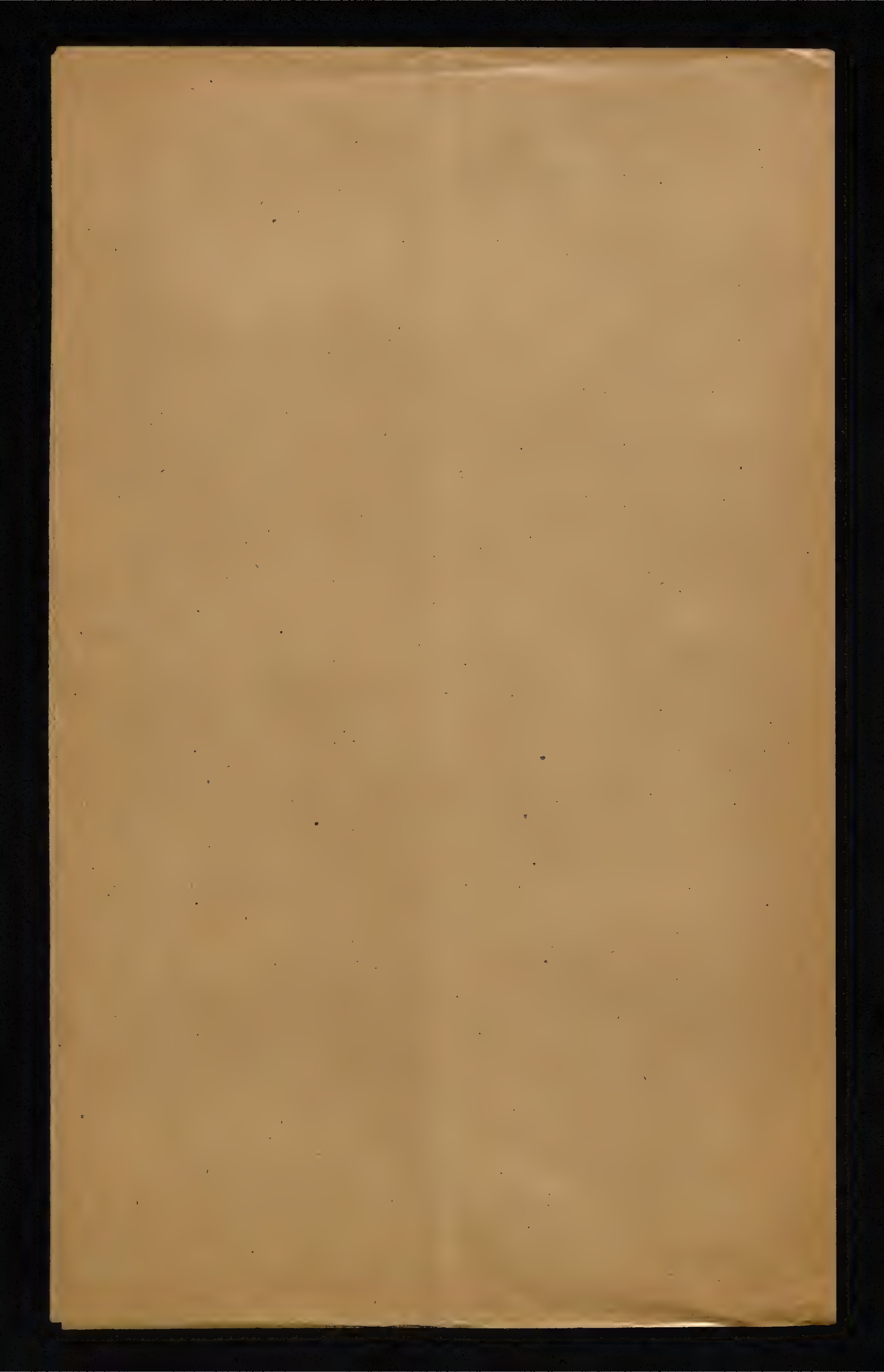
Ludność polska w wielu miejscowościach nie chce od czechów nic [?] i nawet [illegible] (zwłaszcza na Orawie), i pragnie usilnie, by jak najprędzej połączono z Polską.

To samo życzenie wyraża ludność całego Spisza – tak polska jak słowacka [?], nawet niemiecka i węgierska. Przy każdem niemal spotkaniu [illegible] słyszy się stereotypowe pytanie:

Niemałą pomoc [?] czechom w tej robocie księża [illegible] słowaccy [?], nauczyciele i notariusze, którzy najwięcej zwłaszcza księża przyczyniają się do zbałamucenia ludności – i jak mi [?] doniesiono, czesi stemplując banknoty zmuszają przyzwyczajać ludność do [illegible] [illegible] czeskiej –

„Kiedyż nareszcie przyjdzie sobota"*? ——
Czy przyjdzie?

Stosunek Państwa Polskiego do polskich Niemców.

według odezwy Komisarjatu Nacz.Rady Lud. z dn. 30 czerwca r.b. wydanej z polecenia Rządu Rzeczypospolitej.

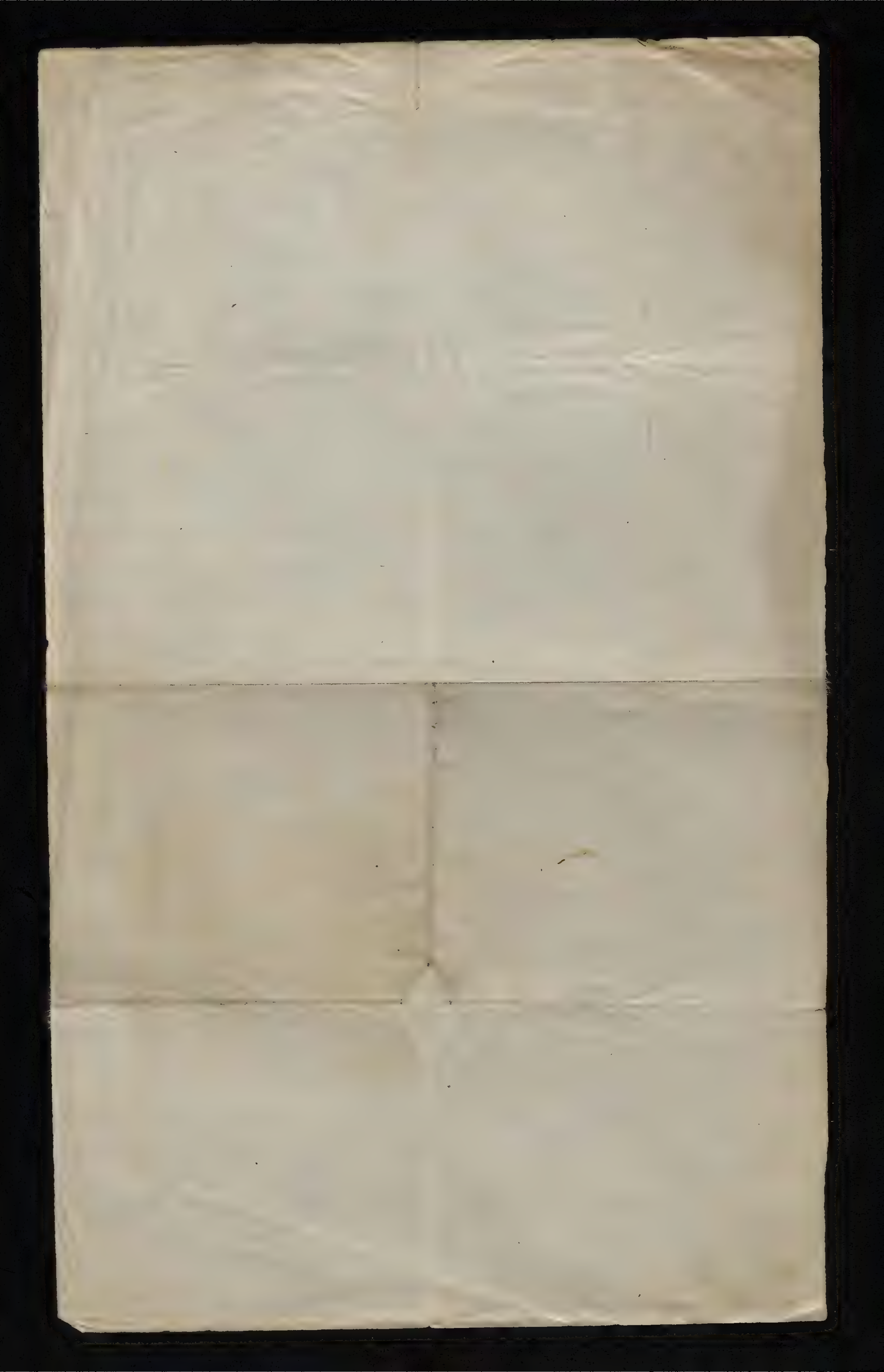
Wir richten daher an unsere deutschen Mitbürger die Aufforderung sich den Verhältnissen zu fügen und die Friedensbedingungen loyal zu erfüllen.

Im Einklang mit ihren freiheitlichen Traditionen wird die Republik Polen ihren Bürgern deutscher Nationalität volle Gleichberechtigung, völlige Glaubens- und Gewissensfreiheit, Zutritt zu den Staatsämtern, Freiheit der Pflege der Muttersprache und nationalen Eigenart sowie vollen Schutz des Eigentums gewähren. Für die Stellung im Staatsleben und für das Ausmass bürgerlicher Rechte ist in der Republik Polen weder das Glaubensbekenntnis noch die Muttersprache entscheidend, sondern lediglich die persönliche Tüchtigkeit.

Deshalb fordern wir alle Zivilbehörden und ihre Beamten hiermit auf, auf ihren Posten zu verharren, denn sie können versichert sein, dass sie nach Möglichkeit in den polnischen Staatsdienst übernommen werden.

Alle wohlerworbenen Rechte der Bürger, wie Rechte aus Arbeiterversicherungen und den Gesetzen über die Versorgung kriegsbeschädigter Soldaten sowie der Witwen und Waisen gefallener Krieger, Rechte aus Rechtverträgen usw. werden hiermit gewährleistet.

Die deutschen Volksräte fordern wir hiermit auf, im Einvernehmen mit den polnischen Volksräten für die Zeit unmittelbar nach Abzug der deutschen Truppen zwecks Aufrechterhaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit gemeinsame und den örtlichen Verhältnissen entsprechende Bürgerwehren zu gründen.-

Nowy Targ, dnia 21 września 1919.

Odpis

Wysokie Ministerstwo!

Ponieważ przez decyzyę najwyższej Rady [illegible] obszaru Spisza, Orawy i Czadeckiego weszła w nowe stadyum, które zwłaszcza z powodu zarządzonego plebiscytu, wymaga wytężenia wszelkich sił, celem przeprowadzenia [illegible] w przyszłości o przynależności tych ziem, wypada jak najpośpieszniej [illegible] zwrócić się do Wysokiego Ministerstwa a to powołując się na pismo Min. Spraw. Zagranicznych z dnia 16 września Nr.10194 / III / 19. z powodu zmiany sytuacyi z prośbą o [illegible] przekształcenie dotychczasowego kierownictwa administracyi Spisza i Orawy a to :

1 / Przez przydzielenie do kierownictwa wytrawnej siły koncepcyjnej obeznanej z sprawami administracyjnemi, jednej siły kancelaryjnej oraz zezwolenie na przyjęcie siły pisarskiej i do posługi.

2 / [illegible] za rzecz [illegible] konieczną dla użytku biura [illegible] przydzielenie samochodu wraz z obsługą.

3 / Wyasygnowanie znaczniejszej kwoty pieniężnej na cele propagandy jak na Orawie, koszta podróży osób użyć się mających do propagandy.

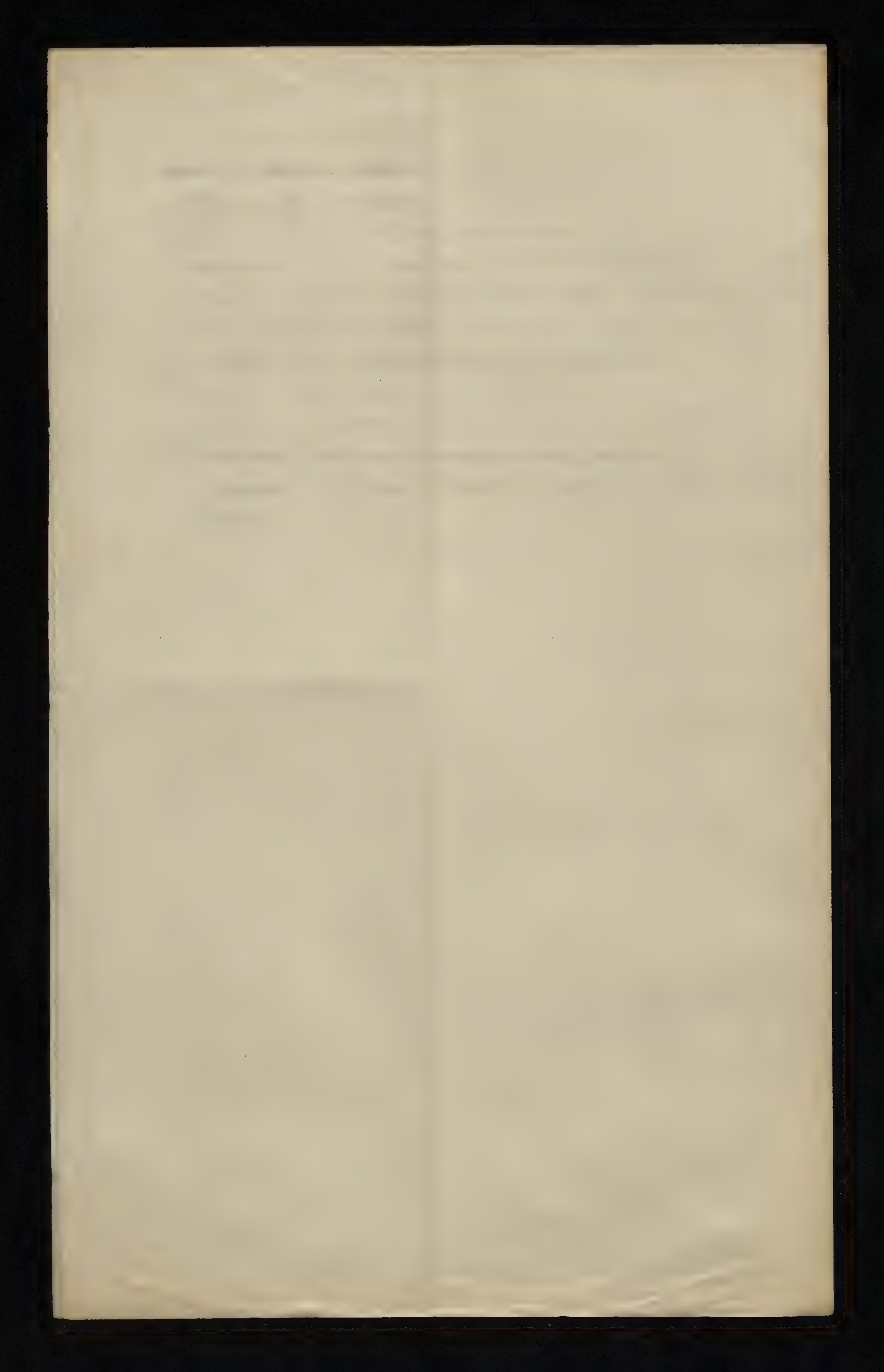
4 / Wyasygnowanie pewnej kwoty na utrzymanie biura, ewentualnie najem lokalu, oświetlenia, opału, potrzeby kancelaryjne i.t.d.

Na [illegible] pozwalam sobie zaznaczyć, że dotychczas z tytułu kierownictwa administracyi Spisza i Orawy, mimo że zachodu i pracy było sporo, Rząd nie poniósł żadnych wydatków ani z tytułu wynagrodzenia personalu ani też lokalu. Podpisany bowiem zamianowany Komisarzem dla Spisza i Orawy prowadził te czynności równocześnie jako Komisarz P.K.L. na

powiat nowotarski, następnie zwolniony 16 kwietnia b.r. z kierow-
nictwa powiatem nowotarskim i zamianowany kierownikiem administracji
Bolesza i [illegible] w tym charakterze w kasie powiatowej Kasy
Oszczędności, która ma dotąd jako jednego ze swych dyrektorów udziela
pomocy nie żądając za to żadnego wynagrodzenia. Ponieważ zaś i per-
sonal nie miał żadnych poborów, przeto kierownictwo, zwane także
starostwem [illegible] - oczywiście było dotąd najtańszem ze wszystkich
starostw na całym obszarze ziem polskich.

Wobec zmiany sytuacji sprawa przeprowadzenia reorganizacji
kierownictwa w powyższym kierunku jest konieczną a nawet nagłą.-

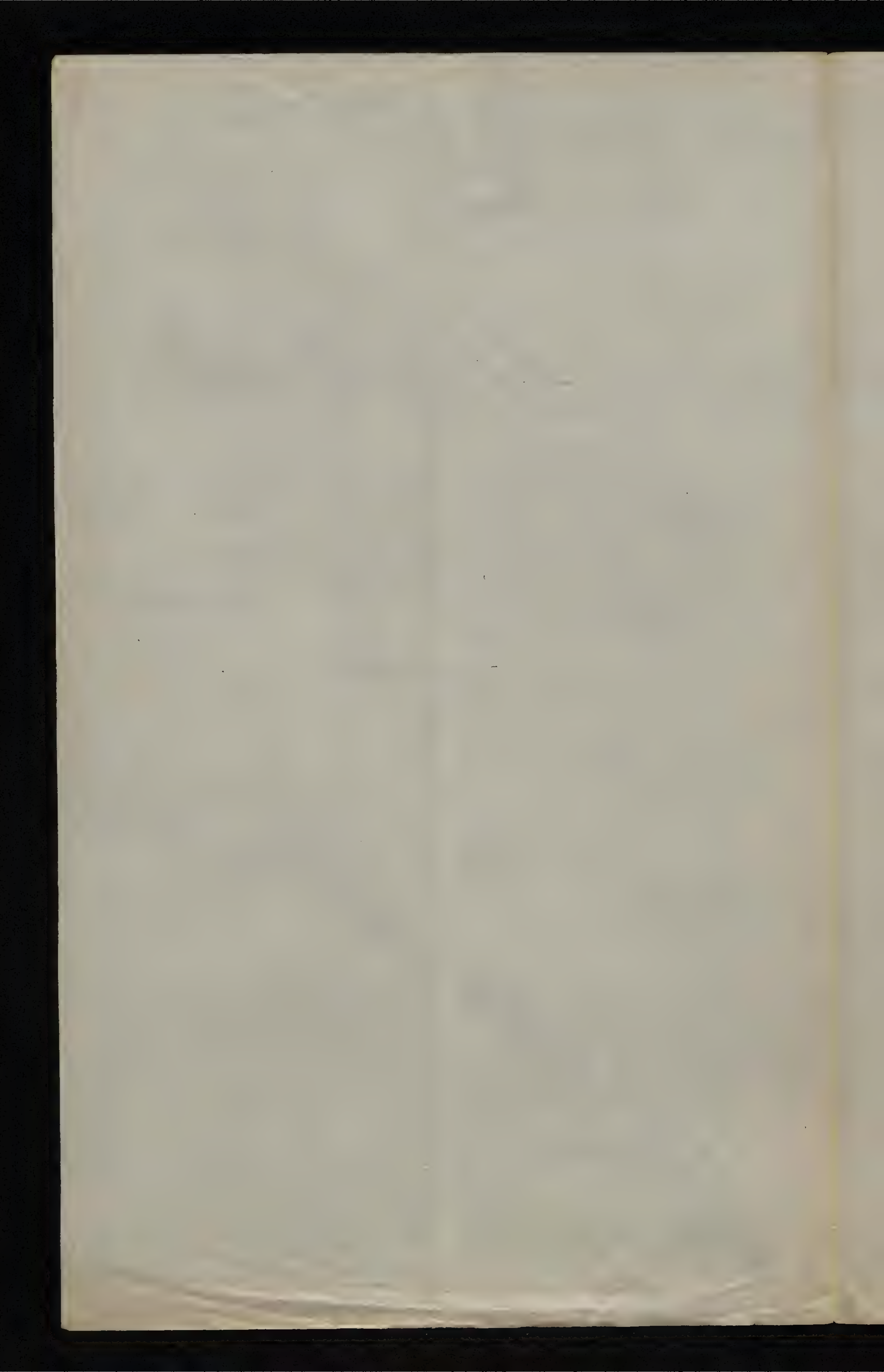
W sprawie powyższej odnoszę się równocześnie do Ministerstwa
Aprowizacji.-

E r k l ä h r u n g

Hiermit erkläre ich im Namen der Regierung der polnischen Republik, dass die Regierung es sich zur Pflicht macht, sämtlichen jenen Zipsern welche im Interesse der Angliederung von Comitat Zipsen gearbeitet haben, und hiedurch bei der Cecho-Slovakischen Republik unmöglich geworden sind, Ihnen die rangmässige Existenz möglichkeit im Namen des polnischen Staates zugesichert wird.-

Nowy - Targ am 22 September 1919.

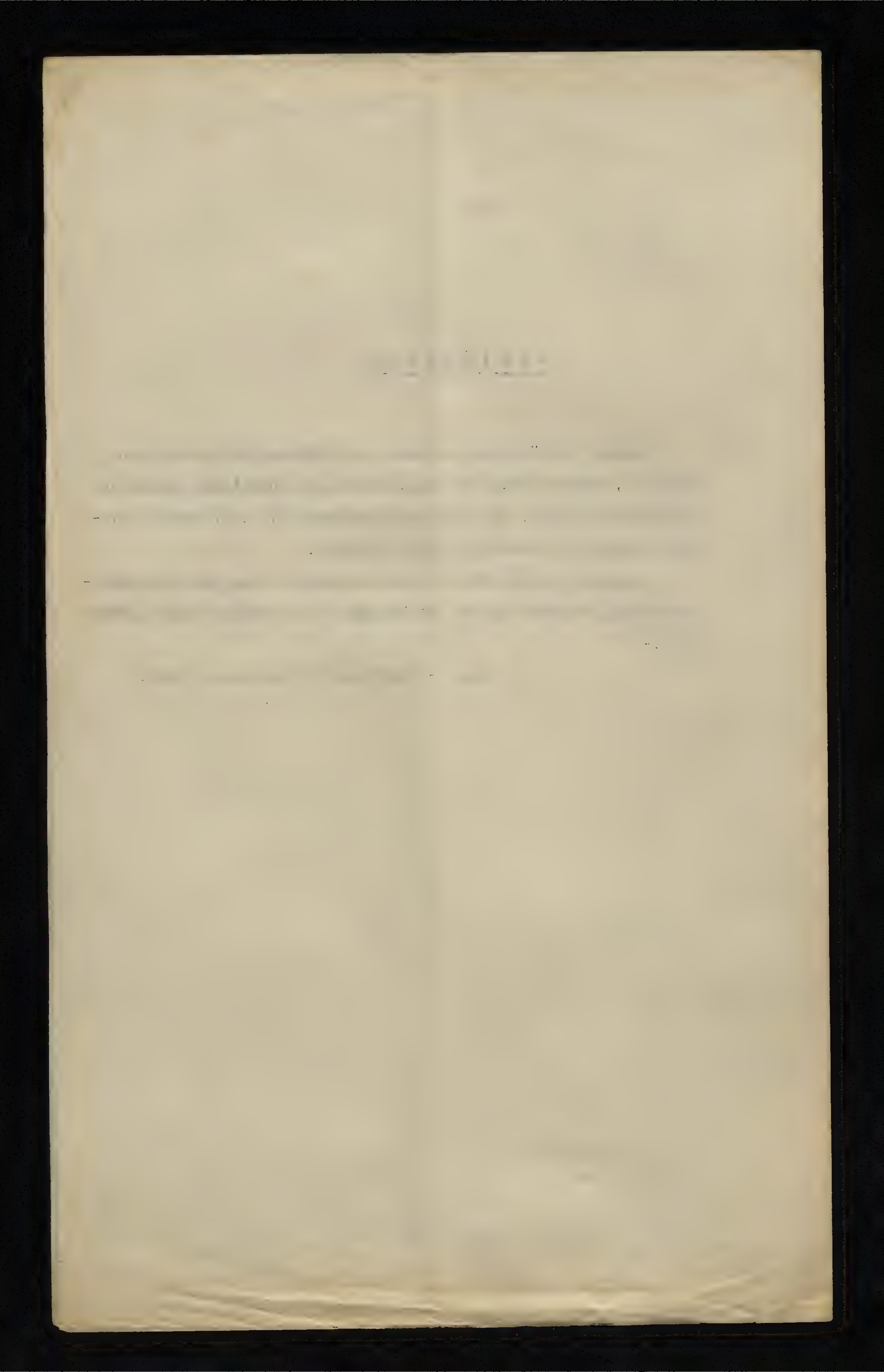

E r k l ä h r u n g

Hiermit erkläre ich im Namen der Regierung der polnischen Republik, dass im Falle der Angliederung des Comitates Zipsen an die Republik Polen, die polnische Regierung die vollkommene Autonomie jedem dort lebenden Volke zusichert.

Ausserdem verspreche ich dass die Herstellung der Eisenbahn - Verbindung zwischen Zipsen und übrigen Polen enestens durchgeführt wird.-

Nowy - Targ am 22 September 1919.

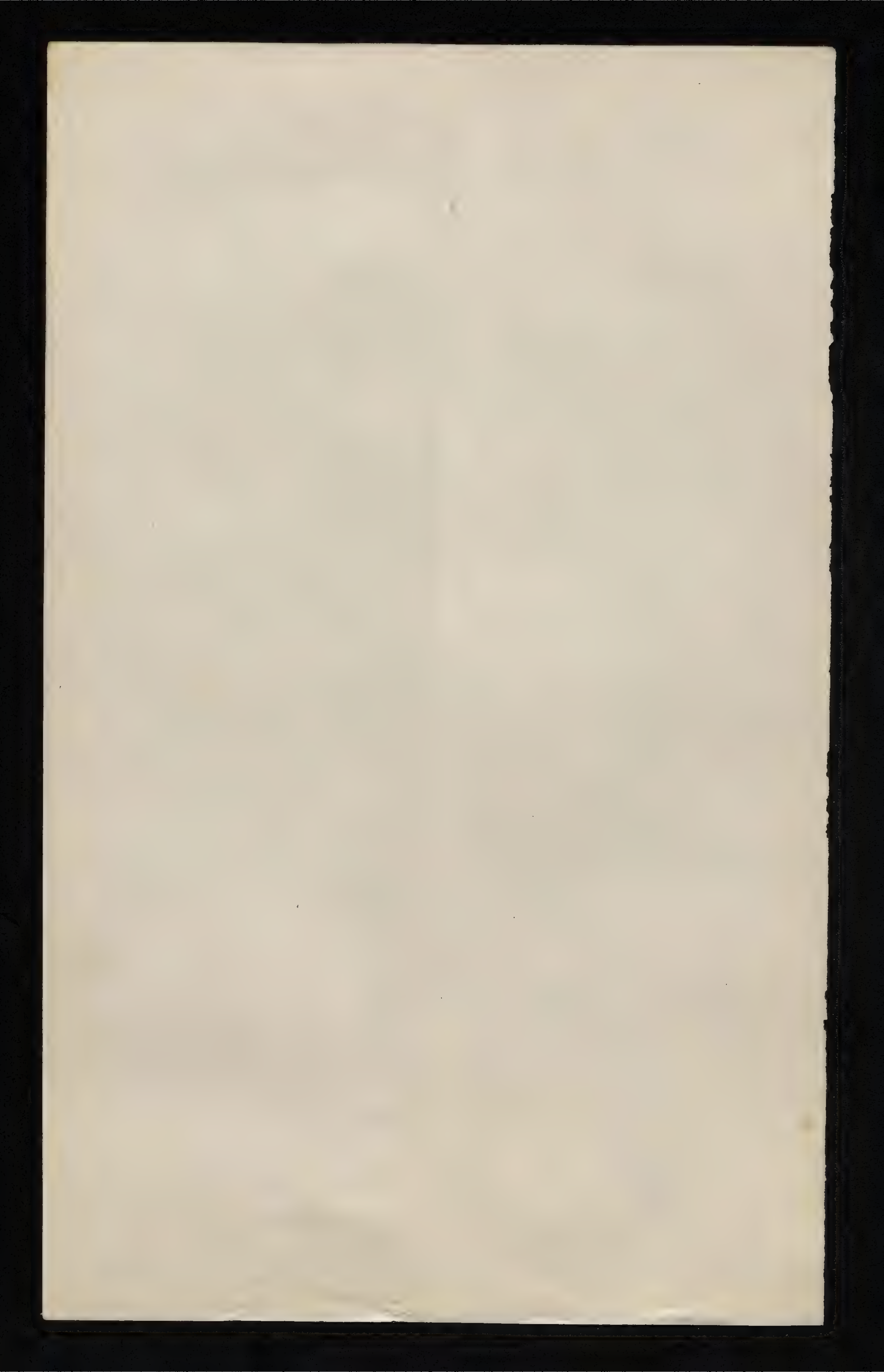

Nowy Targ dnia 23 września 1919.

W y s o k i e   M i n i s t e r s t w o !

Wobec okoliczności, iż zarządzony na Orawie i Spiszu plebiscyt wypadnie najprawdopodobniej na naszą korzyść i ziemie te po długiem rozdzieleniu wrócą z powrotem do Macierzy Polskiej, konieczną jest już dzisiaj rzeczą, aby dla ziem tych zorganizować służbę bezpieczeństwa publicznego. Materyał dla niej znaleźć by można w ochotnikach pochodzących z Orawy i Spisza, a służących w polskich legionach w Nowym Targu. Nadmieniam przytem iż w styczniu bieżącego roku zaczęto już organizować u nas żandarmeryę dla Orawy i Spisza, jednak zajęcie krajów tych przez czechów udaremniło akcyę.-

Kierownik Administracyi Spisza i Orawy:

Kierownictwo
Administracyi Spisza i Orawy

Nowy Targ dnia 23 wrzesnia 1919.

Wysokie Ministerstwo!

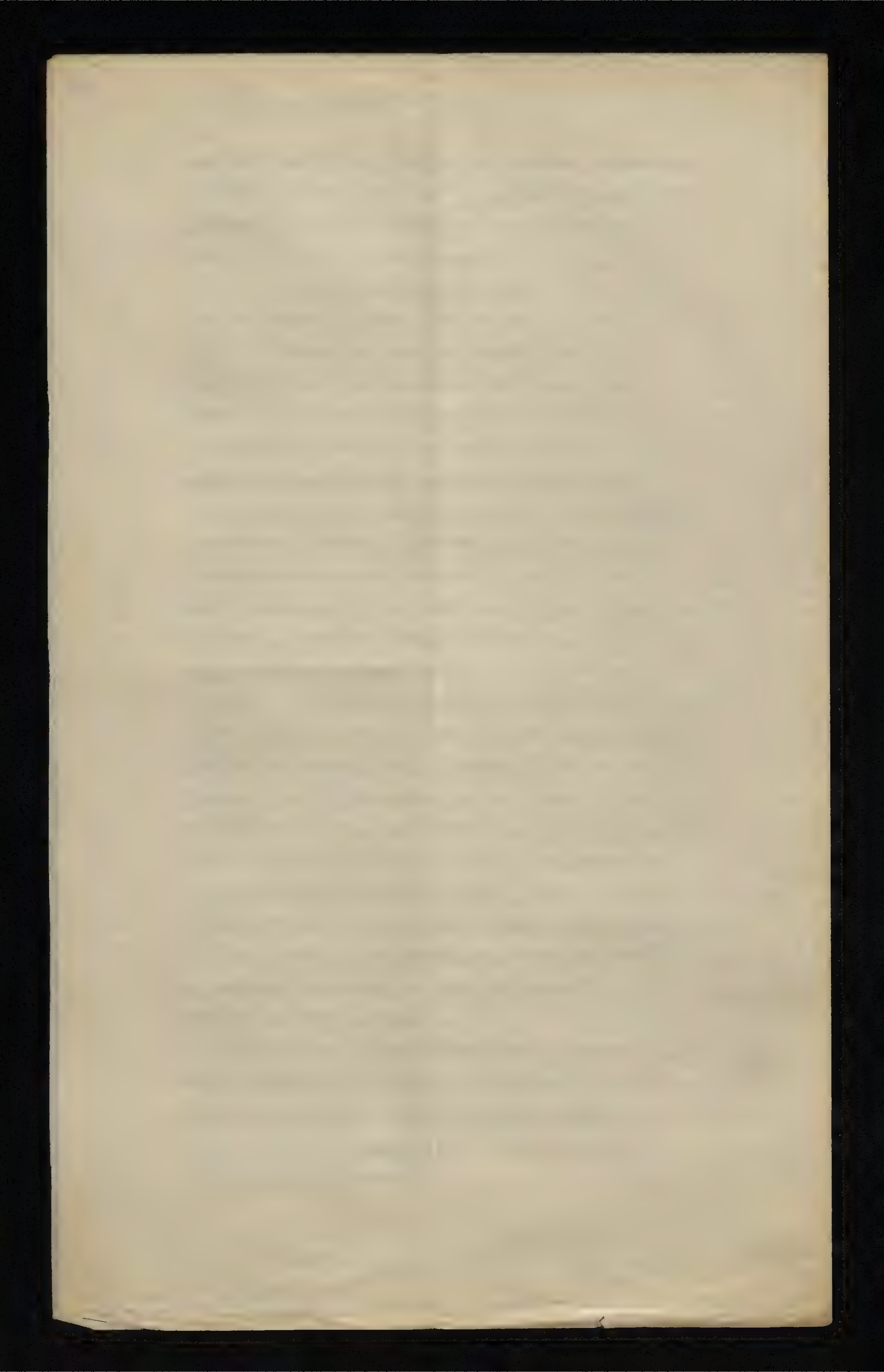
Jak już Wysokiemu Ministerstwu wiadomo ma się na Spiszu i Orawie w przeciągu trzech miesięcy odbyć plebiscyt, od wyniku którego zależeć będzie los tych ziem t.j. pozyskanie ich do Polski lub też utrata może na zawsze. - Obowiązkiem tedy naszym jest dołożyć wszelkich starań ażeby plebiscyt wypadł po naszej myśli.

Do powodzenia plebiscytu przyczyni się może, w wielkiej mierze sprawność aprowizacyi. Ludność Spisza i Orawy musi się naocznie przekonać, że w Polsce nie jest tak źle, jak to czesi przedstawiają, że można tu zaspokoić swoje najważniejsze potrzeby i nabyć potrzebne towary po cenach umiarkowanych. Już na podstawie doświadczeń dotychczasowych możemy stwierdzić, że przez akcyą aprowizacyjną choć na małą skalę prowadzoną zdołaliśmy sobie zjednać w wielkiej mierze nietylko ludność polską ale i niemiecką i słowacką, która odbywała tu formalne wędrówki by dostać czy mąki czy cukru czy wreszcie choćby liter nafty. Ten ostatni artykuł, którego czesi nie mieli, był najważniej - szym atutem politycznym w rękach naszych. Można bez przesady powiedzieć, że cały Spisz po Lewoczę a Orawa do Żyliny świeciła polską naftą. Wobec ważności roli jaką aprowizacya odgrywa należałoby już dziś sprawę tę uregulować a mianowicie w ten sposób ją urządzić, by pojedyncze komitety spisko-orawskie położone na granicy, mogły towary potrzebne zgłaszającym się odsprze - dawać, zaś rząd winien wydelegować specyalnych urzędników do kierowania tą sprawą i rozciągnięcia nadzoru - by zapobiedz

możliwym nadużyciom. Jako miejsca składowe w pierwszym rzędzie należałoby obrać Nowy Targ - a następnie Czarny-Dunajec, Ujsol, Zwardoń, Krościenko, Piwniczną i inne miejscowości w których się znajdują komitety spisko-orawskie.

Jako artykuły wchodziłyby w grę : nafta , świece, sól kuchenna, cukier, tłuszcz, mąka, materye na ubrania, herbata, kawa i.t.d. Ponieważ komitety poszczególne nie posiadają gotówki, za któreby można nabyć wymienione towary należałoby tak akcyą przeprowadzić aby towary te Skarb Państwa kradytował a gotówkę uzyskaną w płacałyby komitety poszczególne dopiero po sprzedaniu towaru, przyczem na materye, sól, cukier, należałoby wyznaczyć cenę zniżoną przynajmniej 30 - 40 %. Należałoby nadto przynajmniej aż do ukończenia plebiscytu wstrzymać handel wymienny z czechami a przedewszystkiem zaniechać transakcyi z naftą która jest najważniejszym atutem agitacyjnym w rękach polskich. Tu muszę nadmienić, że czesi już obecnie zasypują ludność w okolicach, gdzie ma się odbyć plebiscyt różnymi towarami - my zaś w braku tychże mamy ręce związane. I tak mimo przyznanego nam przydziału wagonu nafty przed czterema tygodniami mimo licznych urgensów dotąd nafty jeszcze nie otrzymaliśmy. Niedomaganie to nie powinno mieć miejsca, gdyż zrażamy sobie ludność, która tu przyjeżdza na darmo po naftę z odległych gmin spiskich gdyż aż z pod Lewoczy i Podegrodzia. Niemniej ważną rzeczą byłoby zaprowiantowanie ludności w powiatach pogranicznych polskich, ażeby nie powtórzyły się jak to niedawno miało miejsce, gdy chwilowo czesi opuścili granicę po klęsce doznanej pod Miszkolcem, tłumne wędrówki polskiej ludności na Spisz celem zakupna artykółów żywności a które w prost fatalne nam oddały usługi.

Zaopatrzenie ludności granicznych powiatów w skóry i tytoń byłoby pożądanem. Na kierownika aprowizacyi w tym zakresie na czas plebiscytu proponuję profesora Ludwika Czecha dyrektora składnicy Kółka rolniczego w Nowym Targu , któremu należałoby wyrobić urlop w Ministerstwie Oświaty.-

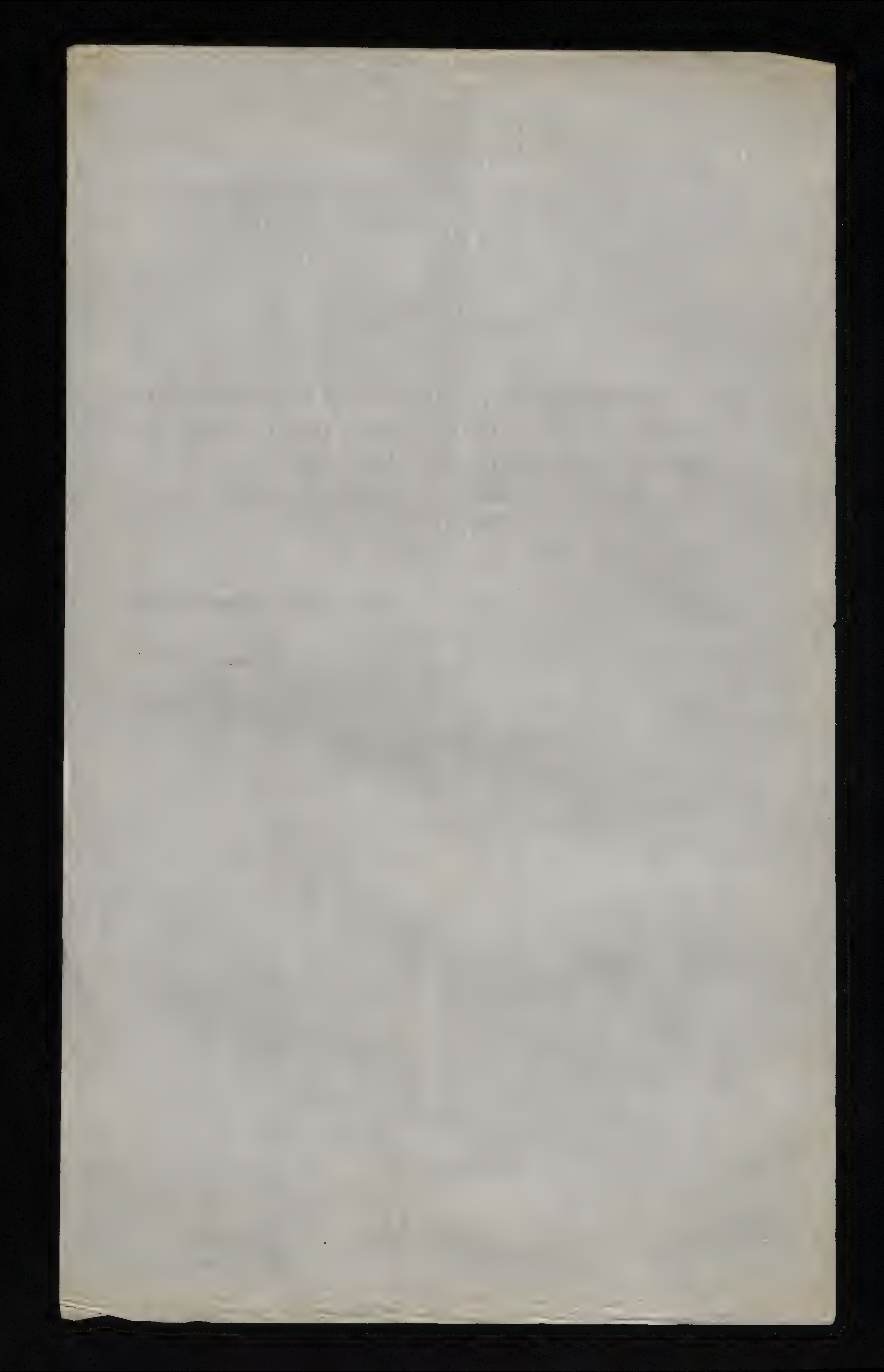
KIEROWNICTWO
Administracyi Spisza i Orawy.

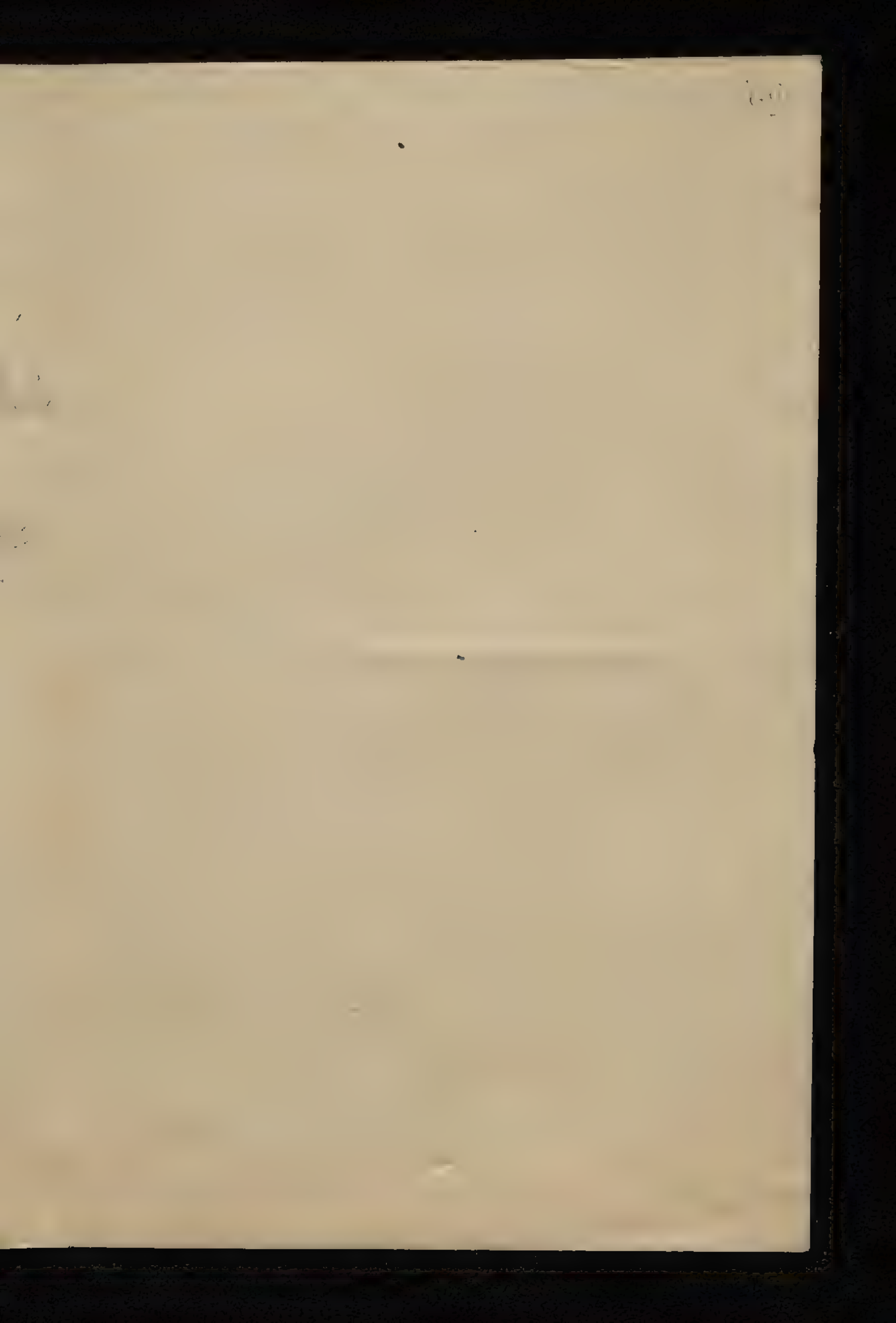
Nowy Targ dnia 24 wrzesnia 1919.

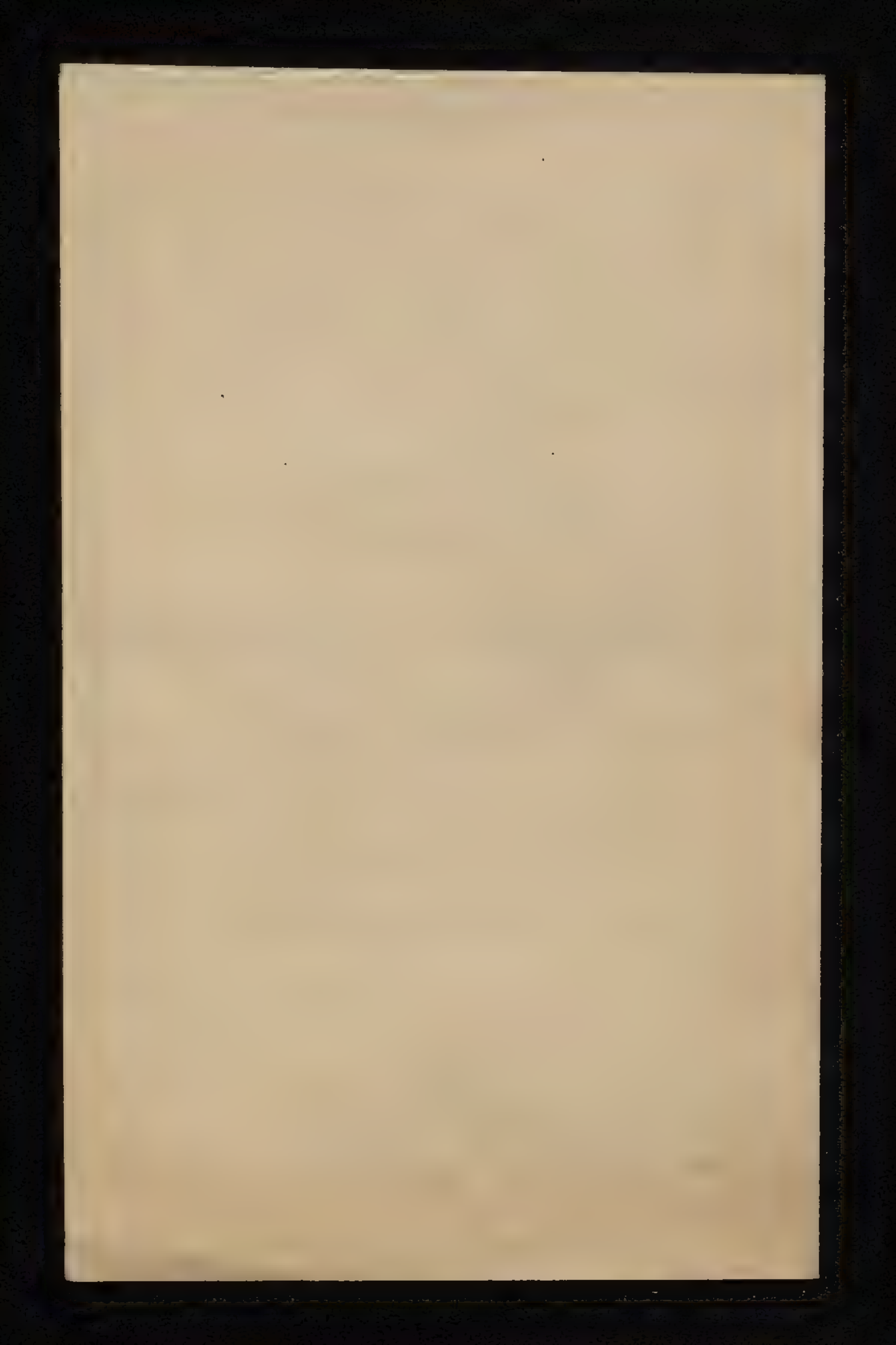
Dnia 27 września o godzinie 12 -tej w południe w biurze Generalnego Delegata / Krzysztofory /w Krakowie odbędzie się posiedzenie organizacyjne Centralnego Komitetu Plebiscytowego dla południowo zachodnich kresów Polski, na które niniejszem WPana na polecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 20 wrzesnia L:10357 /III. zapraszam .-

Kierownik Administracyi Spisza i Orawy:

[illegible signature]

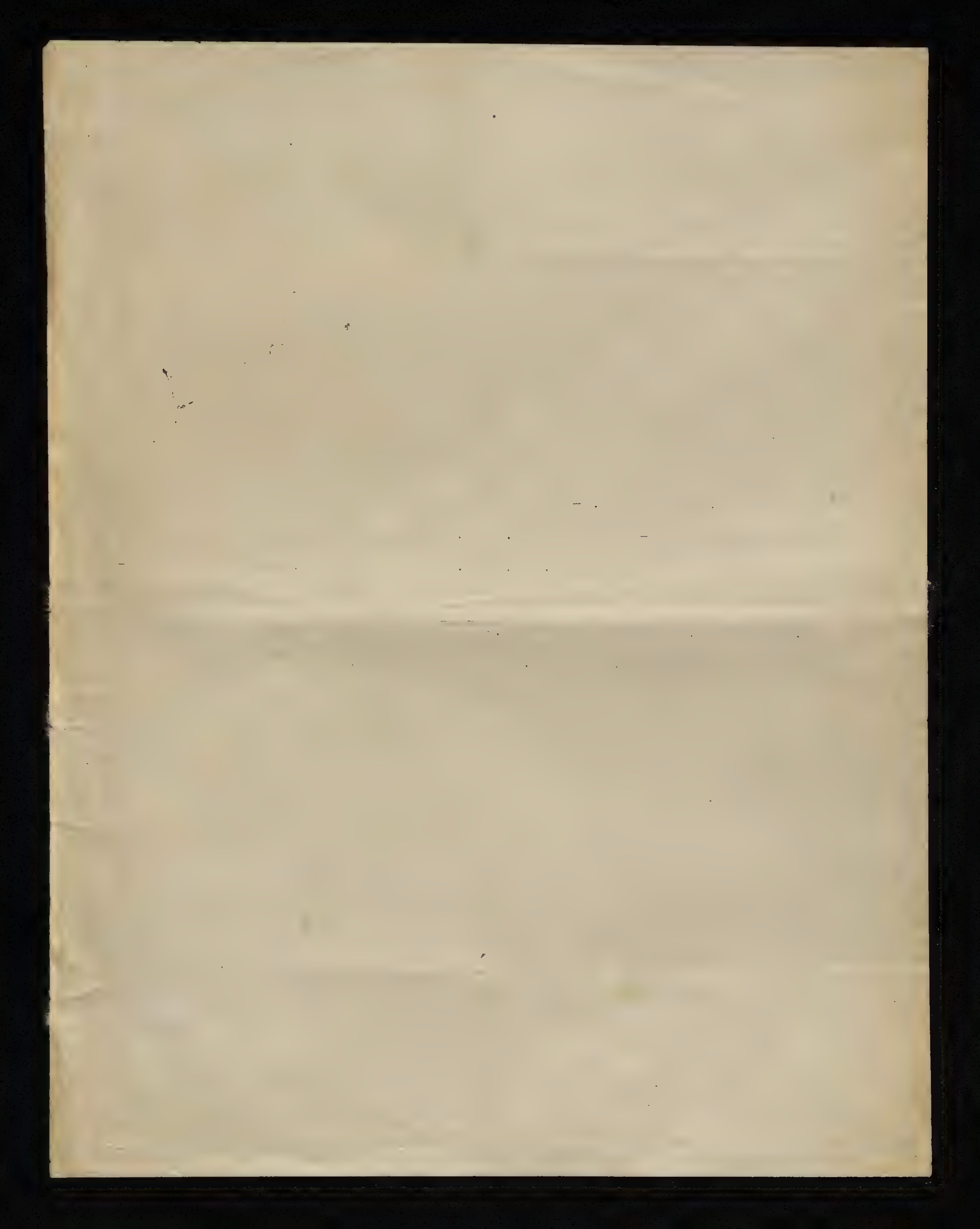

K W I T

na 2.242 K, 20 h. - słownie dwa tysiące dwieście czterdzieścidwie korony i 20/100, - które od JWP. Dra. Jana Bednarskiego, a to 1000 K w formie zaliczki w dniu 23.XII.1918. zaś 1242 K 20 h. przekazem pocztowym w dniu dzisiejszym otrzymałem, z odbioru której to kwoty w sumie 2.242 K 20 h. niniejszem kwituję.-

Kraków, dnia 14.października [illegible].

Młodzik Stefan.

ZARZĄD ŻUPY SOLNEJ.

Wieliczka dn. 21/10 1919 r.

Starostwo Spisko-Orawskie dr. Jan Bednarski

w Nowym Targu

Zarząd Żupy Solnej wysłał dzisiaj pod adresem Panów na mocy zlecenia Państw. Urzędu Zak. Art. P. P:

№ wagonu	Ilość tonn.	Nr. listu przewoz.	Gatunek Soli	Opakowanie	Stacja odbiorcza
57763	10	95500	II sorta kruszawa	luzem	Nowy Targ

F. Pi[illegible]

POCZTÓWKA.

Starostwo Spisko-Orawskie

dr. Jan Bednarski

w Nowym Targu

/: Małopolska :/

J. UL ANIEWICZ WARSZAWA 8-19 - 5000.

[illegible] my Komitet plebiscytowy [illegible] i [illegible]. [illegible]
[illegible] rozdziale [illegible] i osoba [illegible] plebi[illegible]
i [illegible], [illegible] polskiego [illegible] i [illegible] i
zajęcia się [illegible] wyniesienia z obszarów plebiscyt[illegible] l
[illegible], [illegible] rozprzestrzenianie się [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible]
trzech [illegible] z [illegible], [illegible] -
[illegible] ochroni [illegible] o[illegible] -
[illegible] ważne [illegible] i
[illegible] nie [illegible], że ta, któ[illegible]
[illegible] ludności plebiscytowej. [illegible]
[illegible] plebiscytowego [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] i [illegible]
[illegible] Komitet Plebiscytowy [illegible], [illegible]
[illegible] z [illegible] -
[illegible] plebiscytem. [illegible]
[illegible], [illegible] Komitet [illegible] i [illegible]
[illegible], tej ostatniej [illegible] nie można, [illegible],
[illegible] lud [illegible] i [illegible], ten sie, że [illegible]
jest [illegible] tej ludności [illegible]. [illegible]
[illegible] jeden [illegible] już [illegible]
[illegible]. Jest [illegible]
[illegible] kolejowe, [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] lo [illegible] ludzi [illegible]
[illegible] ludzi [illegible] koszt[illegible]........................[illegible].

[illegible] Komitetu [illegible] jest [illegible]
[illegible] i [illegible]
to [illegible] już [illegible], [illegible]
[illegible] tej [illegible], [illegible]
[illegible].

[illegible] jest [illegible], [illegible], [illegible], oraz [illegible]
[illegible] będzie [illegible] [illegible]. lo.[illegible]

[illegible] l [illegible]
[illegible], [illegible] i [illegible] pisanie [illegible].
[illegible]..[illegible]. lo.[illegible]

[illegible] koszta [illegible] i [illegible] Komite-

I. Z e s t a w i e n i e

wydatków biura plebiscytowego dla Spisza i Orawy

za czas od [illegible] lipca 1919 do [illegible] października 1919.

A. Urządzenie biura w Nowym Targu

L.b. 4. Drukarnia Targ[illegible] dziennik podawczy....K. [illegible].00
12. [illegible]satsch, przybory biurowe..........." 29.70
15. Kółko rolnicze, detto ...." 14[illegible].00
34. [illegible]satsch, koperty ...." 24.00
44. detto przybory biurowe ...." [illegible]
51. Cyklostyl i maszyna do pisania ...." 2[illegible].00
67. J. [illegible]lenta [illegible] i kancelaryjne ......" [illegible]
69. Dr. [illegible].Goetel wydatki kancelaryjne ...." 48.00
73. Dr. [illegible] przybory biurowe ...." [illegible] K. [illegible]78.60

B. Urządzenie biura w [illegible]

46. [illegible] na urządzenie .... [illegible].00 " [illegible].00

C. Wydatki administracyjne :

35. Opłata pocztowa ...." [illegible]
59. detto ...." 1.70
62. J. [illegible]owski, porto[illegible] i ogłoszenia..." [illegible]
65. [illegible] naprawa automobilu ...." [illegible].00
66. Dr. Goetel, koszta [illegible] ......" [illegible].00 " 561.50

D. Płace personalu :

4. Franciszek Babczak, pomoc pisarska...." [illegible].00
24. Dr. Borth za wrzesień ...." 2[illegible].00
49. Dr. [illegible] Goetel od 18/10 do 18/11 a.c..." 1[illegible].00
60. St. Pajerski dodatek za październik .." 25.00
61. [illegible] d e t t o ." 5[illegible].00
63. Eugeniusz [illegible]achay od 18/10 - 18/11 ...." 1000.00
74. Dr. Jabłoński detto ...." 1[illegible].00
76. [illegible] Pajerska za sprzątanie ...." 3[illegible].00
80. Dr. [illegible]Goetel reszta 18/10-18/11 ......" 1[illegible].00
83. Jul. Zborowski za wrzesień październik" 2[illegible].00
84. Ad. Zwucha za październik ...." [illegible]
87. Franc. [illegible]zycki od 18/10 do 18/11 ....." 1000.00 " 8405.00

E. Koszta podróży :

[illegible]. Ks. [illegible], do Krakowa ...." 1[illegible].00
6. Piotr Borowy do Jeleśni ...." 1[illegible].00
[illegible]. Dr. [illegible] Borth do Jeleśni ...." [illegible].00
13. Piotr Borowy do [illegible] ...." 1[illegible].00
14. Eugeniusz [illegible] do Żywca ...." 1[illegible].00
15. Juliusz Zborowski do Krakowa ...." 1[illegible].00
[illegible]. Świerczak na [illegible] ...." 1[illegible].00
37. [illegible] Czech do Warszawy / do wyrachow./ " [illegible].00
38. L. Czech do Warszawy detto " [illegible].00
47. J.Pojerski, [illegible]owski i J. [illegible]owski
do [illegible], [illegible] i Krakowa......" [illegible]4[illegible].00
54. [illegible] Dziedzic [illegible] ...." 1[illegible].00
70. Dr. [illegible] Goetel do Żywca ...." 1[illegible]7.40
7[illegible]. [illegible] Klein [illegible] ...." [illegible].00 " 11829.40
81. [illegible]opowski ...." [illegible].00 "

do przeniesienia .... [illegible]874.5[illegible]

z przeniesienia K. 46374.50

F. Subwencye i zasiłki :

L.p. 1. Zuzanna Natroger .... K. 300.00
10. Jan Pitoniak .... " 2[illegible].00
11. Czya Michaly .... " 50.00
15. Jan Koziena i żona .... " 200.00
20. Piotr Borowy .... " [illegible].00
21. Marya Baran .... " 1[illegible].00
22. [illegible] .... " 1[illegible].00
26. Emil Orawiec wpisowe do III.kl. ... " 26.00
27. d e t t o książki szkolne ...... " 59.70
30. Margit Kremmer .... " 200.00
31. Marya Hegpl .... " 200.00
33. Jan Pitoniak .... " 500.00
36. Julia Berger za żołnierza polsk.... " 1[illegible].00
39. Marya Leszczek d e t t o .... " 1[illegible].00
40. Jan Wassermann d e t t o .... " 1[illegible].00
42. Marya Filip d e t t o .... " 1[illegible].00
43. Hartzlecka Alojzy, Natalia Borka, Rozma Merz, Karolina Merzki, i Zuzanna Natroger .... " 500.00
71. Piotr Borowy od 18/10 do 18/11 .... " 800.00
82. Wojciech Halaga .... " 500.00
85. Książki dla akademików ze Spisza i Orawy .... " 1[illegible] " 5429.70

G. Na cele agitacyjne :

5. Jan Machay .... " 50.00
9. Wendel Smitek dla 16. gospodarzy ... " 320.00
16. Feod. Dziubek cukier dla żołnierzy.. " 100.00
17. Rudolf Borke .... " 100.00
25. Feod. Dziubek na agit. w Trzcianie.. " 1000.00
26. Kupno statuy Matki Boskiej .... " 200.00
29. Franciszek Bolawa .... " 500.00
35. K. Madygan .... " 200.00
41. Przyjęcie gości z Mor. Ostrawy .... " 55.00
45. " " delegacyi ze Spisza i Orawy 209.40
48. A. Fabian Słowik na zbier. deklaracyi 5000.00
50. Kupno tytoniu dla delegacyi ...... " 120.00
52. Józef Świerczak .... " 500.00
53. Mateusz Kosisak .... " 200.00
54. Ant. Synowiec na agit. w Trzcianie " 500.00
56. Ks. Ferd. Machay suma dyspozycyjna " 4000.00
57. Ks. J. Surok d e t t o " 1000.00
58. Ks. Ant. Sikora d e t t o " 1000.00
64. Przyjęcie gości ze Spisza .... " 172.1[illegible]
72. d e t t o z Rozemberku ...... " 1[illegible].00
75. Ks. F. Machay dla agitatorów .... " 3[illegible].00
77. Kolacya dla gości śląskich .... " 3[illegible]0.00
78. Wojciech Bendyk agitac. w połudn. Spiszu 200.00
86. Krakowski, Bojarski i Słowik aresztowani przez Czechów, subwencya ..... " 19[illegible].00
88. Iwan Hurin .... " 4[illegible].00 " 36954.50

H. Druki i odezwy :

3. Schabenbeck, 100. fotografii ...... " 500.00
32. Franciszek Kuja, broszury i odezwy.. " 6[illegible].00
59. Dr. J. Semkowicz, klisze do broszur ... " 600.00
60. L. Fass papier gazetowy .... " 5344.00 " 12444.00

R a z e m wydatki po 31. październ. 1919. K. 101202.70

O g ó l n e Z e s t a w i e n i e

rachunków Biura plebiscytowego w Nowym Targu za czas

od 25.lipca 1919.do 31.października 1919.

I. Na cele urządzenia i prowadzenia Biura otrzymano :

15/7 1919. ....K. 45,826.00

2/10."" ...." 46,934.00

23/10."" ...." 200,000.00 K.292,760.00

II. Wydatkowano, jak powyżej :

Na urządzenie biura w N.Targu .... K. [illegible],870.00

d e t t o [illegible]wniczej ...." [illegible]

wydatki administracyjne ...." 561.58

płace personalu w N.Targu ...." 6,400.00

koszta podróży w celach agitacyi " 11,829.40

subwencye i zasiłki ...." 5,429.71

agitatorów ze [illegible] i strawy ....." 36,954.00

druki i odezwy ...." 12,444.00 ".101,202.70

Pozostaje do dyspozycyi K.191,557.30

Nowy Targ dnia 31.października 1919.

75

2/11 19.

L: /19.

Prezydjum Rady Ministrów

w Warszawie.

Sprawozdanie z akcji aprowizacyjnej.

W ubiegłym okresie zorganizowano niestety dotąd częściowo dopiero ogniska aprowizacji wzdłuż granicy Spisza i Orawy. Za centra aprowizacji obrano Ujsoły, Rajczę, Sidzinę, Spytkowice, Odrowąż, Nowy Targ, Bukowinę, Krościenko, Piwniczną. W przyszłości możliwe, że się jeszcze dobierze inne punkta, na razie te są wystarczające. Tok czynności aprowizacyjnych szczególniej w Ujsołach, Rajczy, Sidzinie jest dopiero w zaczątku a to z tej przyczyny, że w miejscowościach tych przeważnie dotąd nie udało się ustanowić kogoś, któryby nie tylko czuwał nad całą akcją plebiscytową, ale i dawał pełną gwarancję, że powierzone mu towary zostaną należycie użyte, tudzież że za nie nasz komitet otrzyma zwrot pieniędzy. - Z chwilą bowiem kiedy kredytu udzielono nam pod osobistą odpowiedzialnością P. Starosty Balnarskiego musimy czuwać nad całością kapitału, a komitety miejscowe nie mają poprostu za co kupić towarów. Najtrudniej przedstawia się ta sprawa w powiecie żywieckim, gdzie poza P. Długoszem nie mamy nikogo kompletnie. Drugą trudność w tej akcji stanowi to, że bezwarunkowo musimy się przynajmniej częścią zająć aprowizacją przynajmniej granicznych miejscowości, szczególniej w powiecie żywieckim, gdzie panuje nędza ostatnia, a styka się on wzdłuż prawie całej granicy z kresami objętymi plebiscytem, tak na Śląsku jak i Orawie. - Smutna rzecz, ale w powiecie tamtejszym widocznie

brak jest wszelkiej inicjatywy pod tym względem tak ze strony miarodajnych czynników, jak i obywatelstwa a dla nas to sprawia wielkie trudności tak na odległość tą sprawą się zajmować, tembardziej, że udzielony nam kredyt nie wystarczy, aby płacić firmom za rzeczy ściśl. plebiscytowe i jeszcze udzielać kredytu nie tylko poszczególnym ogniskom handlu plebiscytowego, ale jeszcze i przy aprowizacji powiatu.- Jednak inicjatywa w tym kierunku musi wyjść od nas i działać spiesznie. Mamy nadzieję, że w przyszłym sprawozdaniu będziemy mogli powiedzieć, że trudności osobowo techniczne zostaną usunięte, a może częściowo i finansowe i że już w niedługim czasie wszystkie punkta będą działać zupełnie sprawnie. Sądzimy też, że Rząd nam kredyt znacznie rozszerzy. Do utykania rzeczonej akcji przyczynia się w pierwszym rzędzie i to, że z towarów obiecanych i przydzielonych przez Ministerstwo aprowizacji dotąd nie otrzymaliśmy z wyjątkiem soli literalnie nic, spodziewamy się, że wszystko jest w drodze i czekamy cierpliwie.-Przy tej sposobności wspominamy, że bardzo wskazaną rzeczą byłoby, aby mąka szła wprost do nas, omijając Kraków, gdyż boimy się, aby tam ją na plebiscyt nie użyto wobec ciężkiej obecnie sytuacji.-Ministerstwo skarbu już nadesłało przydział tytoniu i ten możemy pobierać.-

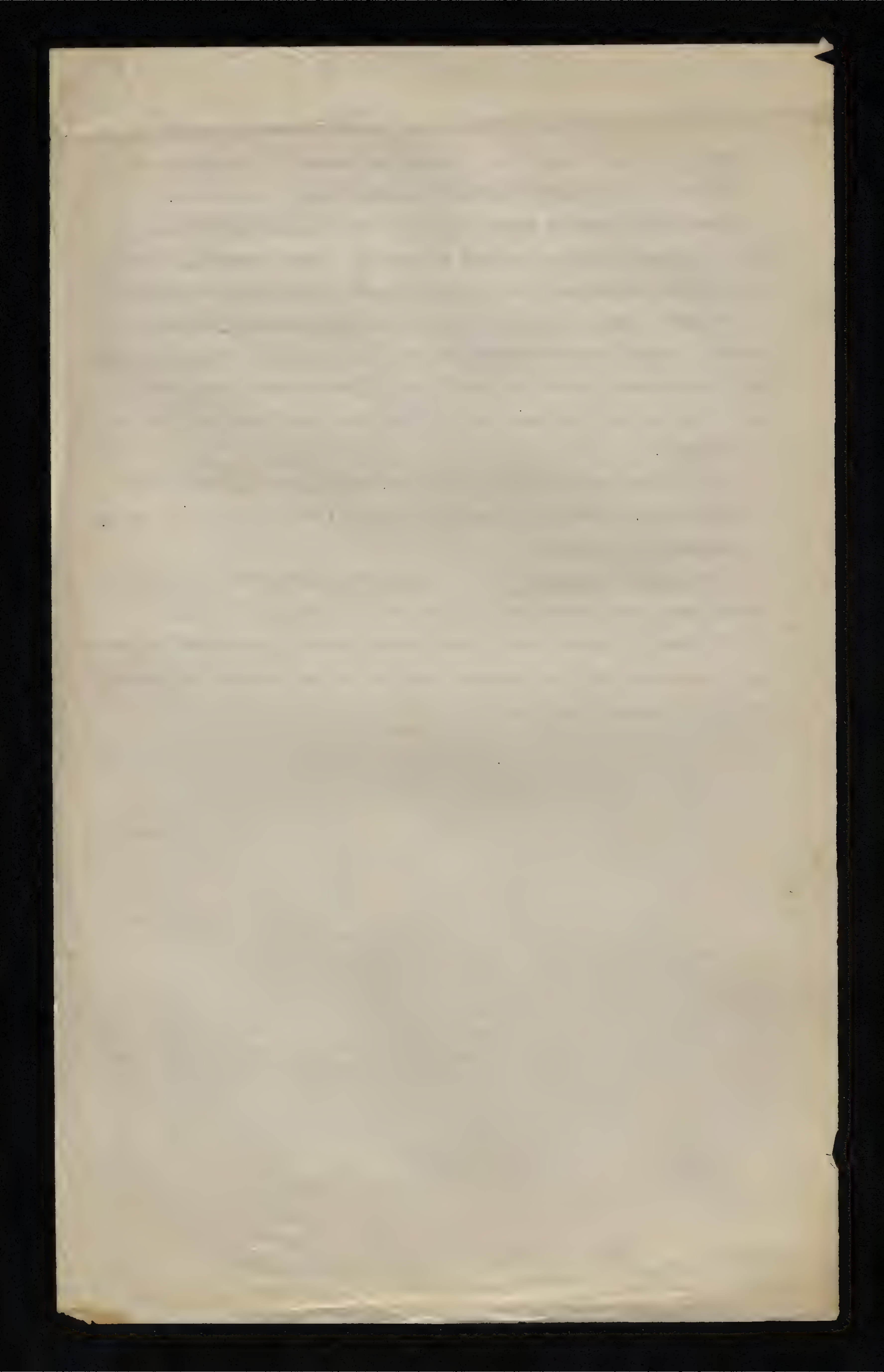
Wobec takiego stanu rzeczy rozdzielamy sól i naftę, po którą się garną całe rzesze tak ze Spisza jak i Orawy. Rozdzielamy po kilka litrów agitując naturalnie przy tem słowem i pismem, rzadziej wydajemy na gminy beczki całe.-Dziennie w samym Nowym Targu przychodzi ludzi do 200. najmniej. Akcję tą naftową będziemy jednak musieli znowu wstrzymać o ile nie zostanie przydzielona nafta dla powiatu. /Za wrzesień, październik dostał powiat cały 280 q. nafty, co już się wyczerpało/. Zadziwia nas że dla Kezmarku, potrafił się jakiś żyd wystarać o 12 beczek nafty z firmy Stawiarski. Zwrócił się do nas o pozwolenie przewozu, Starosta odmówił kategorycznie po naradzie z nami. Na terenach plebiscytowych wszystkie pozwolenia uzyskania przydziałów winny iść przez nasze ręce i za naszem pośrednictwem a nie przez ludzi obojętnych lub jak w tym wypadku grubo podejrzanych o czechofilstwo.-

Dziś jesteśmy na dobrej drodze uzyskania z Poznania zboża, również Związek Ziemian obiecał nam przyjść z pomocą i gdybyśmy mogli i z tej strony coś uzyskać, sprawa znacznieby się poprawiła.-
Z Ministerstwa mamy do żądania: Koniecznie automobil ciężarowy, ten który posiadamy na gumach używamy do jazdy osobowej, przynajmniej ze 4 wagony mąki na chleb, tudzież przyspieszenia wysyłki wagonu 150 q. mąki pszennej białej, ryżu, skór, materji. Uzyskania chociaż pewnej ilości spirytusu rektyfikowanego i denaturowanego, aby przynajmniej było dla ludzi nam najpotrzebniejszych, koniecznie przesłać po 1 wagonie soli choćby i w kawałkach do Ujsoł i Fiemniesznej.-

Wydała poza obiecanym nam 1000 kg. przynajmniej jeszcze ze 3000-4000 kg., nawozów sztucznych w pierwszym rzędzie żużli Tomasa przynajmniej 4 wagony.-

Koniecznie wydatniej aprowizować przedewszystkiem żywiecki powiat, następnie nowotarski a nareszcie sądecki.-

Referent J. Kmiecik Czech dotąd niema urlopu, /gimnazjum nie otrzymało zawiadomienia/, co również szkodzi bardzo sprawie aprowizacyjnej i jej normalnemu tokowi.---

S p r a w o z d a n i e

Głównego Komitetu Plebiscytowego w Nowym Targu.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje:

I. Akcję głównego Komitetu plebiscytowego spisko-orawskiego za czas od 23 października do 3 listopada i omawia:

a/ wysłanie delegacyi ze Spisza do Warszawy i Paryża w sprawie rozszerzenia plebiscytu na dolinę Popradu,

b/ organizację i skład Biura i urzędowanie w odniesieniu do napływającej ludności Spisza i Orawy

c/ Funkcyonowanie Komitetów pogranicznych i starania o uruchomienie

d/ trudności komunikacyjne kolejowe i automobilowe

e/ dalszy program działalności

f/ tymczasowe ogólne sprawozdanie kasowe i postulaty kasowe

g/ odwiedziny uchodźców słowackich, zwolenników ks. Hlinki

W załączeniu pismo Komitetu Krakowskiego w sprawie urządzenia wycieczek ze Spisza i Orawy.

II. Akcję oddziału aprowizacyjnego po dzień 3 listopada i omawia:

a/ tworzenie ogniw aprowizacyjnych na pograniczu w Ujsołach, Rajczy, Sidzinie, Spytkowicach, Odrowążu, Krościenku i Piwnicznej,

b/ trudności organizacyi aprowizacji zwłaszcza w powiecie-ży żywieckim, konieczność zaaprowidowania powiatów pogranicznych

c/ wyczekiwanie na nadejście obiecanych i przydzielonych przez Ministerstwo aprowizacji towarów /mąka, tytoń/

d/ rozsprzedaż tylko nafty i soli

e/ postulaty 4 wagony mąki na chleb, przyspieszenie wysyłki 150 q-mąki pszennej, ryżu, skór, materyi, potrzebę wysłania po 1 wagonie soli do Ujsoł i Piwnicznej, nadto mydła 30-40 q, nawozów sztucznych żużli 4 wagony i t.d.

1. załącznik artykuł Piasta Nr.44

III. Akcję Biura prasowego za czas od 6 października do 2 listopada i omawia:

a/ skład Biura

b/ zakres działalności

c/ uposażenie Biura

d/ działalność dotychczasową w zakresie wydawania pism, broszur, odezw artykułów i t.d.

Załączniki: dotychczas wydane odezwy i broszury, oraz numery okazowe "Gazety Podhalańskiej" w ilości łącznej.

W ślad za tem sprawozdaniem ogólnem z poszczególnych działów pracy głównego Komitetu Plebiscytowego, nastąpią dalsze, szczegółowsze i obszerniejsze w odstępach tygodniowych celem utrzymania ewidencyi i kontatku pracy.

W interesie pomyślnego wyniku plebiscytu upraszamy o wpłynięcie na jak najrychlejsze załatwienie naszych postulatów w zakresie prowizacyjnym, finansowym i ogólnym.

Odpis

Starostwo w Nowym Targu.

L.27724/19. Nowy Targ, dnia 17/11 1919.

Do
wszystkich Posterunków Żandarmeryi
w
powiecie

Doszło do mej wiadomości, że handlarze /przeważnie Żydzi/ wywożą z tutejszego powiatu naftę, benzynę i świece na Spisz i Orawę, gdzie artykuły te sprzedają po cenach paskarskich.

Wzywam Posterunek, aby zwrócił baczną uwagę na ten nieprawny handel i niedopuszczał do wywozu powyższych artykułów przez żydowskich handlarzy poza granicę Państwa, o ile nie wykażą się zezwoleniem wydanem przez Komitet plebiscytowy spisko-orawski w Nowym Targu.

Zauważamy, że ludność spiska i orawska, która naftę otrzymuje z komitetu plebiscytowego w Nowym Targu, może ją swobodnie przewozić.

Kierownik Starostwa:
Hanik mp.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

Szanownemu Komitetowi Plebiscytowemu
Spisko-Orawskiemu
w
Nowym-Targu

do wiadomości.

Kierownik Starostwa:
Hanik

Starostwo w Nowym Targu.

L.2774/19. Nowy Targ, dnia 17/11 1919.

Do
wszystkich posterunków Żandarmeryi
w
powiecie

Doszło do mej wiadomości, że benziarze /przeważnie Żydzi/ wywożą z tutejszego powiatu naftę, benzynę i świece na Spisz i Orawę, gdzie artykuły te sprzedają po cenach paskarskich.

Wzywam posterunek, aby zwrócił baczną uwagę na ten nieprawny handel i nie dopuszczał do wywozu powyższych artykułów przez żydowskich handlarzy poza granicę Państwa, o ile nie wykażą się zezwoleniem wydanem przez Komitet plebiscytowy spisko-orawski w Nowym Targu.

Zaznaczamy, że ludność Spisza i Orawy, która naftę otrzymuje z Komitetu plebiscytowego w Nowym Targu, może ją swobodnie przewozić.

Kierownik Starostwa:
[illegible] mp.

Szanownemu Komitetowi plebiscytowemu [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Kierownik Starostwa:

[illegible]

O d p i s:

Nowy Targ dnia 15.stycznia 1920.r.Staje Kuczin Józef szeregowiec Kompanii spisko-orawskiej i oświadcza,że jego bracia są aresztowani przez Czechów przed miesiącem.Bracia jego byli wysłani na Spisz jako wywiadowcy,zdradził ich Malik Franciszek,tak donieśli ludzie ze Spisza.Malik już raz wziął 500 K.zapomogi dla internowanych Kuczinów i pieniędzy tych nie oddał,tylko jeszcze Czechom dał informację o kompanii spisko-orawskiej.Ma przyjść teraz Malik albo po naftę,albo po pieniądze a przysyłają go Czesi,bo widziała kobieta,jak był w urzędzie plebiscytowym czeskim,gdzie dostał dużo pieniędzy.Znak szczególny:brak palca wielkiego u prawej ręki.- Kuczin Józef wr.jako świadek Maza Franciszek wr.Spisał protokół L.Czech wr.- --

3. Pułk Strzelców Podhalańskich
Dowództwo 3. Komp. zap.
L. 81.

Wykaz dezerterów i zwolnionych

żołnierzy ze Spisza i Orawy służących w armii W.P. w 2 p.s.p. 14 Komp., 3 p.s.p. 2 Komp. 2 p.s.p. 3 Komp. i 3 p.s.p. 1. Komp.

L.p.	Stopień	Nazwisko	Imię	Rok urodz.	Rok pobor.	Przynależny: Gmina	Przynależny: powiat	Przynależny: Kraj	Zawód	Wstąpienia do W.P.: Dzień	M.	rok	Uwaga
1	plut.	Gähr	Józef	1894	1913	Kieżmark		Spisz	ślusarz	I	VIII	1919	zbiegł
2	st. strzel.	Onyga	Michał	1899	1918	"	"	"	kowal	I	VIII	1919	zwolniony
3	strzelec	Bernat	Michał	1900	1918	Podlechnica	Stara wieś	"	rolnik	14	VIII	1919	zbiegł
4	"	Zorke	Karol	1894	1915	Igló		Spisz	ślusarz	16	VII	"	"
5	"	Czapliński	Adolf	1901	./.	Szczawnica	Nowy Targ	Małopolska	rolnik	26	IX	"	"
6	"	Piglar	Józef	1897	1915	Kieżmark		Spisz	tkacz	17	VII	"	"
7	"	Głód	Józef	1900	./.	Bukowina	Nowy Targ	Małopolska	rolnik	28	VIII	"	zwolniony
8	"	Hönsel	Edward	1896	1915	Kieżmark		Spisz	stolarz	1	VIII	"	"
9	"	Hönsel	Karol	1900	./.	"	"	"	szewc	1	VIII	"	"
10	"	Jeleń	Michał	1898	1916	Golembiarz	Stara wieś	"	rolnik	1	VIII	"	zbiegł
11	"	Kurnc	Alojzy	1897	1915	Niżnie Łapsze	"	"	"	1	VIII	"	zbiegł
12	"	Krajniak	Aleksander	1898	1916	Kieżmark		"	ślusarz	17	VII	"	"
13	"	Kredatus	Franciszek	1894	1914	"	"	"	tokarz	1	VIII	"	"
14	"	Kappati	Ernest	1900	./.	Kovonya		Spisz	student	1	IX	"	"
15	"	Maka	Jan	1901	./.	Kacwin	Stara wieś	"	rolnik	6	VIII	"	"
16	"	Mirga	Jan	1896	1915	Osturnia	"	"	kowal	15	V	"	"
17	"	Kieś	Eugeniusz	1901	./.	Podoliniec	Kieżmark	"	student	25	VI	"	"
18	"	Papson	Wojciech	1896	1915	Kieżmark		"	tkacz	15	VII	"	"
19	"	Pols	Wojciech	1895	1914	"	"	"	robotnik	1	VIII	"	"
20	"	Pitoniak	Jan	1894	./.	Niżnie Łapsze	Stara wieś	"	nauczyciel	13	VIII	"	zwolniony
21	"	Regec	Jan	1897	1915	Podlechnica	"	"	rolnik	1	VIII	"	zbiegł
22	"	Risdorfer	Edmund	1898	./.	Spiska-Biała		"	student	15	VIII	"	"

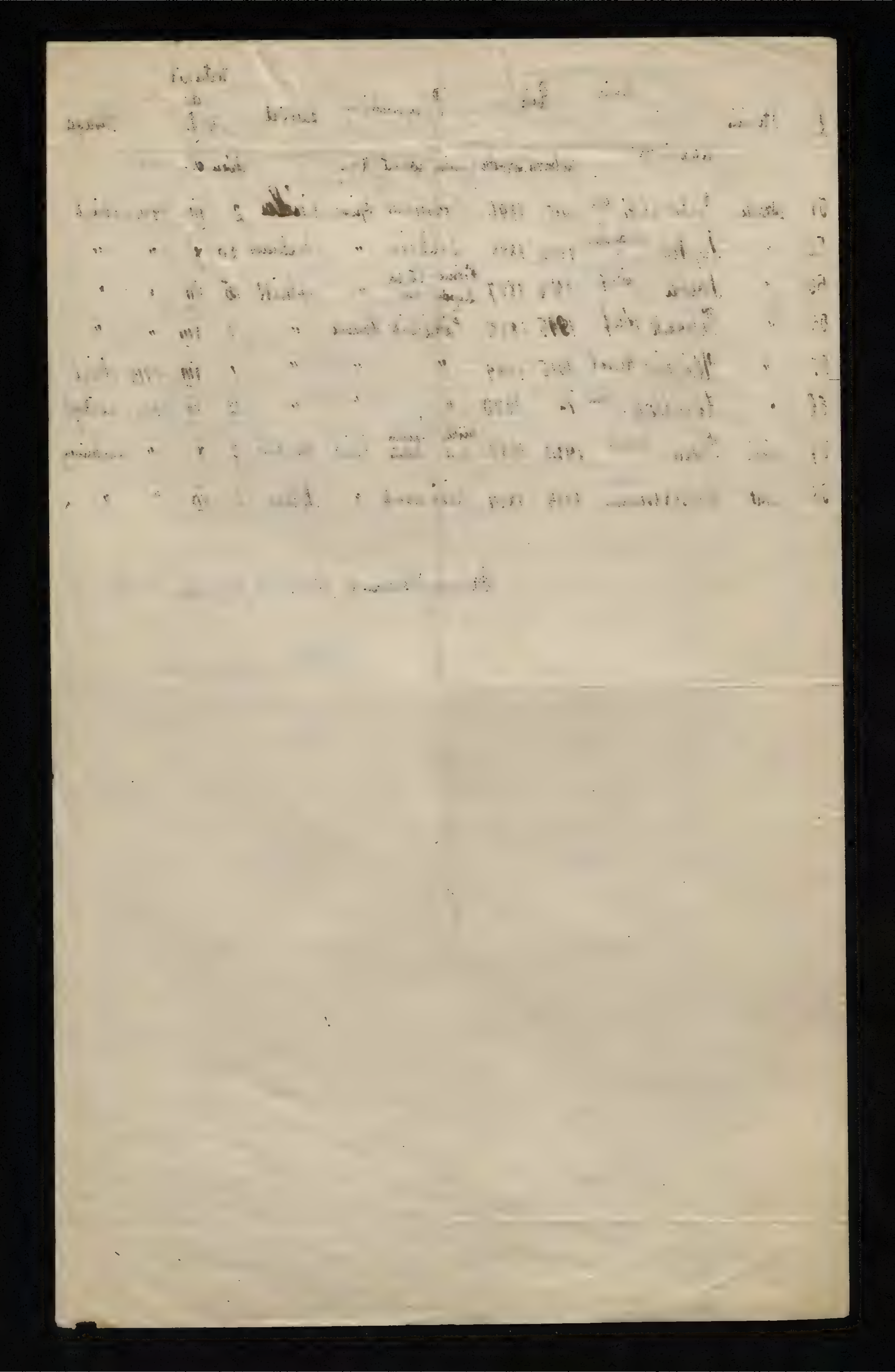
L.p.	Stopień	Imię i nazwisko	Rok wrodz.	Rok poboru	Przynależny gmina	powiat	kraj	Zawód	Wstąpienie do W.P. dzień	m.	rok	Uwaga
23	strzelec	Spyrka Andrzej	1896	1916	Niżnie Łapszy	Stara wies	Spisz	rolnik	1	VIII	1919	zbiegł
24	"	Skupień Jan	1898	1917	Kieżmark	"		szlosarz	15	VIII	"	zwolniony
25	"	Schmal Michał	1899	1917	"	"	"	tkacz	1	VIII	"	zbiegł
26	"	Schütz Karol	1897	1915	"	"	"	szewc	15	VII	"	"
27	"	Szczerban Jakób	1897	1917	"	"	"	tkacz	15	VII	"	"
28	"	Stasina Zygmunt	1902	/	Zakopane	Nowy Targ	Mało. Polska	fijakier	4	IX	"	zbiegł
29	"	Sowa Kwiryn	1901	/	Niżnie Łapszy	Stara wieś	Spisz	rolnik	4	X	"	zbiegł
30	"	Wojtyarko Karol	1896	1915	Kieżmark	"		tkacz	15	VII	"	"
31	"	Zsepala Michał	1897	1915	Biała	Stara wieś	Spisz	rolnik	6	X		zwolniony
32	kapral	Skibjak Michał	1898	1916	Kieżmark	"		szewc	15	VII	"	zbiegł
33	"	Galik Tomasz	1891	1912	Lendak	Kieżmark	"	rolnik	19	VIII	"	zbiegł
34	"	Batori Paweł	1894	1914	Kieżmark	"		murarz	16	X	"	"
35	"	Liptak Wiktor	1898	1916	Lubica	Kieżmark	"	bednarz	3	XI	"	"
36	"	Gärtner Eugeniusz	1897	1915	Biała Spiska		"	fotograf	22	III	"	"
37	st. strzelec	Heppel Karol	1896	1915	Budapest		"	krawiec	17	XI	"	"
38	"	Borke Rudolf	1892	1913	Kieżmark		"	tkacz	17	VII	"	"
39	"	Brener Edward	1893	1914	Iglo		"	lecer	15	III	"	"
40	strzelec	Bielak Eugeniusz	1898	1916	Lubica		"	młynarz	7	X	"	"
41	"	Fabry Deziker	1902	/	"	"	"	student	16	X	"	"
42	"	Halczyn Paweł	1896	1914	Lendak	Stara wieś	"	rolnik	12	X	"	zwolniony
43	"	Schmarek Andrzej	1900 ~~1891~~	~~1900~~	Lubica		"	"	8	II	"	zbiegł
44	"	Kijowski Arpad	1898	1916	"	"	"	tkacz	20	X	"	"
45	"	Kowalczyk Emil	1897	1915	"	"	"	"	20	X	"	"
46	"	Krupjak Michał	1897	1915	"	"	"	murarz	3	VIII	"	"
47	"	Marszałek Józef	1899	1918	Piekielnik		Orawa	rolnik	1	III	"	"
48	"	Okilniak Antoni	1896	1915	Żdziar	Kieżmark	Spisz	"	8	XI	"	"
49	"	Okarmus Józef	1897	1915	Piekielnik		Orawa	"	3	IX	"	"
50	"	Strzębrek Józef	1895	1915	"	"	"	"	7	VII	"	"

L.p.
51
52
53
54
55
56
57
58

L. p.	Stopień	Imię i nazwisko	Rok poboru	Rok urodz.	Przynależny gmina	powiat	kraj	Zawód	Wstąpił do W. P. dzień	m.	rok	Uwaga
51	strzelec	Pochorelski Jan	1915	1896	Kieżmark		Spisz	cieśla	2	VII	1919	zbiegł
52	"	Sopko Władysław	1916	1898	Lubica		"	bednarz	20	X	"	"
53	"	Sowa Józef	1916	1897	Niżnie Łapszy	Stara wieś	"	rolnik	15	VII	"	"
54	"	Pekzak Józef	1915	1899	Piekielnik		Orawa	"	1	VIII	"	"
55	"	Wójcik Karol	1915	1899	"		"	"	1	VIII	1919	zbiegł
56	"	Zondlak Jan	%	1900	"		"	"	12	VII	1919	zbiegł
57	szer.	Thern Karol	1910	1889	Müllbach	Spiska Sobota	Spisz	kucharz	7	X	"	zwolniony
58	plut	Wassermann Jan	1914	1894	Kieżmark		"	stolarz	2	VII	"	"

Czarny-Dunajec, dnia 20 stycznia 1920.

Janusz/por.

Wykaz
składek na cele akcji plebiscytowej spisko orawsk.

Data złożenia	Złożone przez	Kwota K	h
15/9 19	III. Baon 1. pułku ~~strz.~~ podh. Chabówka	2000	–
31/X 19	Wydział Rady Powiatowej w Mielcu	1000	–
5/XI 19	" " " Ropczyce	1000	
10/XI	" " " Lisko	500	
12/XI	" " " Jarosław	300	
18/XI	" " " Brzozów	100	
19/XI	" " " Jaworów	200	
26/XI	" " " Nisko	2000	
"	" " " Grybów	200	
28/XI	" " " Myślenice	2000	
29/XI	" " " Wadowice	1000	
1/12	Komitet spisko-orawski w Rabce	1500	
19/12	Dr. Kamiak krościenko	84	60
	" Wadowice	2000	–
22/XII	Wydział Rady Powiatowej Bochnia	1000	–
24/XII	" " Tarnobrzeg	2693	
"	Dr. Walery Goetel dochód z odczytu w Zakopanem	1500	
5/I 20	Firma Ad. Zapiórkowski w N. Targu	200	
8/I 20	Dr. Wal. Goetel	600	
19/I	P. Kuniński Dochód z Rautu	3697	–
		41493	–

Data złożenia	Złożone przez	Kwota K	h	
22/I	Wydział Rady Powiat. Chrzanów	1000	—	
24/II	Wydział Rady Powiat. Jarosław	1340	—	
6/2	" " " Kolbuszowa	100	—	
7/3	Koło Polek Patryotek w Kielcach	466	—	
[illegible]	Składka Zakopane	21		
	Towarzystwo Krajoznawcze Kielce	842		72 Kor. nie uchwalone
	" Obrony Kresów zach. Równ. Mk 4200	6000		
1/3	wł. wydawnicy	1000	—	
2/3	Tow. Kapeluszników Myślenice 700 m. =	1000		
3/3	Jasz Machay Stefan: obliz. 1000 Kor. poż. węgierskiej	—		
2/III.	P. Śmiełowski Kroscienko [illegible] 7 Mk.	10.		
5/III.	Kierownik Urzędu pocztowego. Nowy Targ. (składki)	1221	43.	
6/3	Dr Kohn zbiórka	600		120 K. nie umieszczono
10/3	Kółko rolnicze [illegible]	1700	—	
16/3	Gmina Izraelicka Nałęcz	10.000 K		
22/3	" " Brzesciańsko	1.000		
24/3	Tow. Krajoznawcze Oddział Kielecki	1000		

3/3 1473

~14337 K

21884.99
1000.—
500

24034.99
2580
14[illegible]

126
100
70
[illegible]

3

L: 345 P/920.

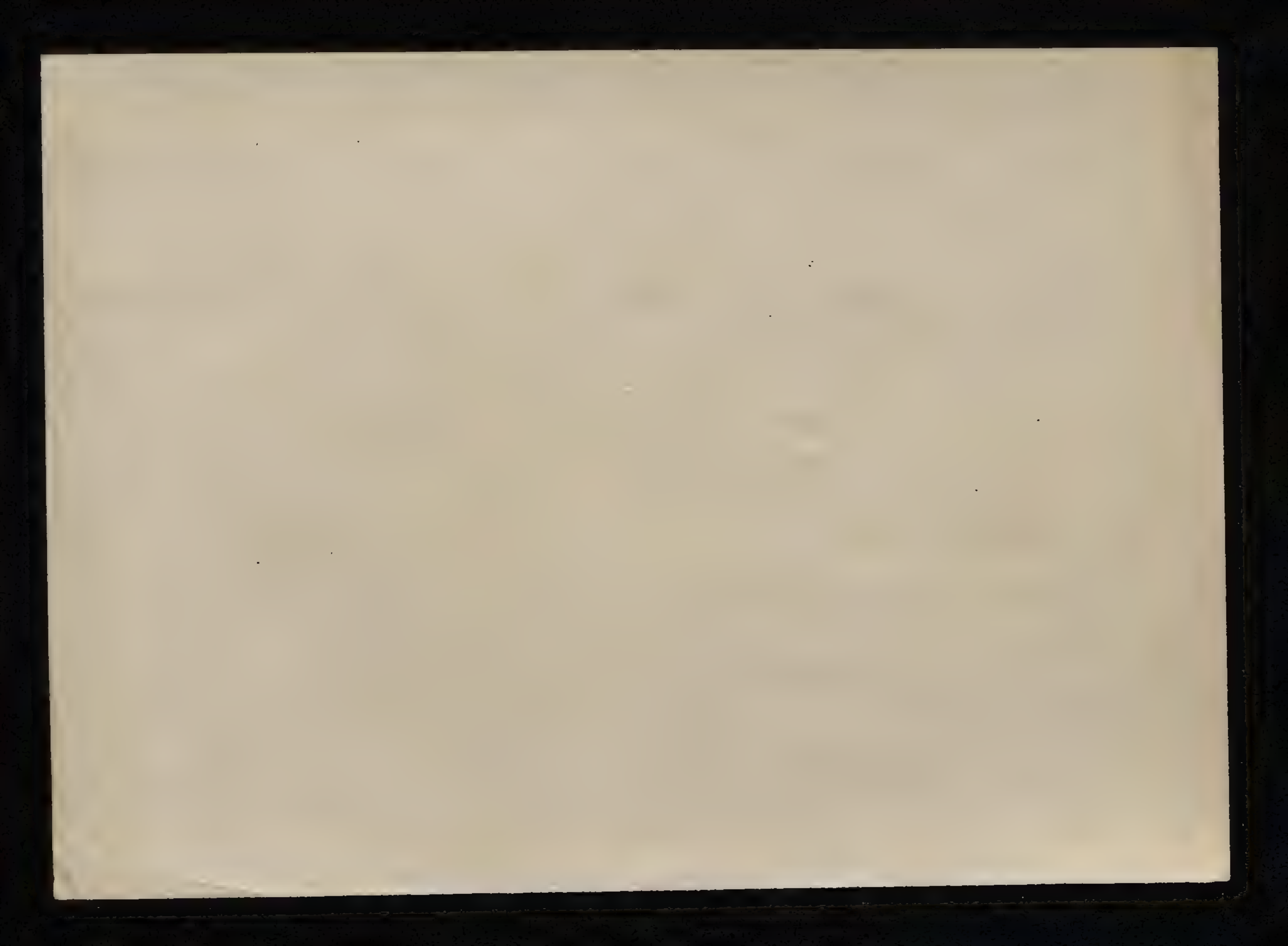
Nowy Targ, 23. lutego 1920.

Do

Wielmożnego Pana D^ra Bednarskiego
Starosty i Szefa administracyi dla Spisza i Orawy
w Nowym Targu

Odnośnie do lut. pisma z dnia 19. lutego 1920. l. 3229. upraszam o łaskawe oświadczenie się na przesłane w odpisie doniesienie Komitetu plebiscytowego spisko-orawskiego z dnia 26. stycznia 1920. l. 366. ze względu na zakreślony krótki termin do sprawozdania w tej sprawie.

Dyrektor Okręgu skarbowego

Piwo pobrane dla Plibiscytu

za 2/4.piwa Nowotarskiego.....Kr.080.
w Łopusznej za piwo wzięte.....Kr.100.

Suma ....Kr.180.

Nowy-Targ d.27.2.1920.

WŁ. DUDZIŃSKI
Dzierżawca [illegible] [illegible]skiego
w Nowym Targu.

[illegible]

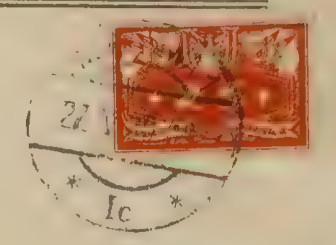
KRAJOWE STOWARZYSZENIE CZERWONEGO KRZYŻA

DLA RANNYCH I CHORYCH ŻOŁNIERZY.

4 hal.

15

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

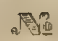
Do

Pana Dra S. Bednarskiego

w

Nowym - Targu.-

 43725/D.8917/VI/20

Drukarnia Państwowa № 8762. 16-II 20. 20000.

Wykaz — Spisz 16

żołnierzy zdemob. pełniących służbę w straży granicz.

1. plut. Gabor Stefan z Golembargu.
2. -"- Pitoniak Walenty -"- N. Łapsz.
3. st. strz. Przepiszczak Stan. -"- -"-
4. -"- -"- Żuda Jakób -"- Niedzicy
5. -"- -"- Maciołek Wojciech -"- Kaligowice
6. strzelec Skorupa Michał -"- Rzepnicy
7. -"- Fijas Izydor -"- -"- (sub)
8. -"- Czomała Piotr -"- N. Łapsz
9. -"- Dziurło Jan -"- Frydmana
10. -"- Zachwieja Józef -"- Łośnicy
11. -"- Gabor Jan -"- Golembargu.
12. kapral Regiec Karol -"- Jablonicy

Nowy Targ dnia 2. czerwca 1920.

Żorzicomierzpo

Żołnierze zdemobilizowani, nie należący do straży pogr.

1. sierż.	Stanek Szymon	N. Łapsze
2. "	Płuciński Jan	Jurgów
3. "	Regiec Józef	Sublechnica
4. strz.	Stażosek Jan	W. Łapsze
5. "	Pekša Wojciech	Relów
6. "	Bryja Jan	Trybš.

1. Sierż. Jan Sikora
Kut. Józef Zgama
" Juzef Galuska
4 " Andrzej Dlugopolski
5. " Karol Machay
6 " Karol Kozienna
7 ... Eugeniusz Wierciek
8 " Franciszek Aleczak
9 Kapr. Stefan Machay
10. " Jan Janiak
11 " Wendel Szarka
12 N. Jan Szymala
13. " Jan Miśkowiec
14 " Serafin Zubrzycki
15. " Antoni Butawski
16 " Jozef Kowalczyk
17 ... Ignacy Maliczek
18 strz. Antoni Gatek
19. " Jan Barnasz
20 " Ignacy Bugajski
21. " Jan Bziak
22 " Karol Czaja Wincenty
23 " Ignacy Czaja
24. " Karol Czaja
25. " Karol Ciscon
26 " Antoni Dziubek
27. " Jan Dziubek
28 " Blażej Dziubek
29. " Jan Faculak
30 " Jozef Gagolak
31 " Jan Gjzadla
32 " Wendel Harkabuz
33. " Jozef Halica
34 " Wendel Jabłoński
35. " Wincenty Jagodka

36. str. Jan Kasz
37 str. Jan Kasz Andrzej
38 " Jozef Kesjriak
39. " Jan Kobylak
40 Jan Kobylak st.
41. " Wojciech Kukuc
42. " Michał Kuczkowicz
43. " Karol Ledwoń
44 " Ignacy Lipowski
45. " Karol Lichosyt.
46. " Ignacy Łysiak
47. " August Maliczek
48. " Józef Machay
49. " Jan Machay
50. " Franciszek Naciasta.
51. " Jan Okarmus
52 " Antoni Pierog
53. " Jan Pierog
54 " Rudolf Janciak
55. " Antoni Rys
56. " Jan Rafacz
57. " Karol Rafacz
58. " Jan Sandrzyk
59 " Jan Sandrzyk Ad.
60 " Stefan Sandrzyk
61. " Jan Stasiak
62. " Jozef Stasiak
63. " Jozef Sewiński
64. " Karol Sperlagh
65. " Karol Tomala
66. " Jan Tlcok
67. " Ignacy Zubrzycki
68. " Marcin Żukek
69. " Karol Zubrzycki
70. " Jan Ziolko
71. " Franciszek Zborek
72. " Ignacy Zborek
73. " Antoni Pasz
74. " Franciszek Bizczak
75. " Jan Pawliak
76 " Jan Kozak
77. " Jozef Lenard.

78. strz. Ignacy Gogolak reguty.
79. " Franciszek Stasiak
80. " Józef Zborek
81. " Franciszek Jagodka
82. " Ignacy Mudzal
83. " Ignacy Rafocz
84 " Jan Garniak
85. " Paweł Szarka
86. " Jan Zmyj
87. " Józef Trojaniak
88. " Józef Ziałka
89. " Andrzej Dziubek
90. " Jan Bosisty
91. " Jan Szwierba
92. " Jan Bzowi
93. " Jan Naciosta
94. " Ignacy Żurek
95. " Józef Szarka
96 " Jan Wojt.
97 Jan Wyrwa.

BANK KRAJOWY

KRÓLESTWA GALICYI i LODOMERYI Z WIELKIEM KSIĘSTWEM KRAKOWSKIEM

FILIA W KRAKOWIE.

Adres na telegramy:
BANK KRAJOWY, KRAKÓW

TELEFONU Nr. 223 i 2543.

L. 29.186/R. W Krakowie, dnia 3.lipca 1920.

Główny Komitet Plebiscytowy Spisko-Orawski,

N O W Y T A R G.

Z polecenia tut.oddziału Warszawskiego Banku handlowego względnie Komitetu plebiscytowego ziemi radomskiej, przekazaliśmy do Powiatowej Kasy oszczędności,tam,do wypłaty WPanom:

Mk 50.000.-

na fundusz bursy Sp.Or.,o czem uprzejmie zawiadamiamy.

Z poważaniem

Per Pow.Kasa oszcz.Nowy Targ,

Mk 50.000.-

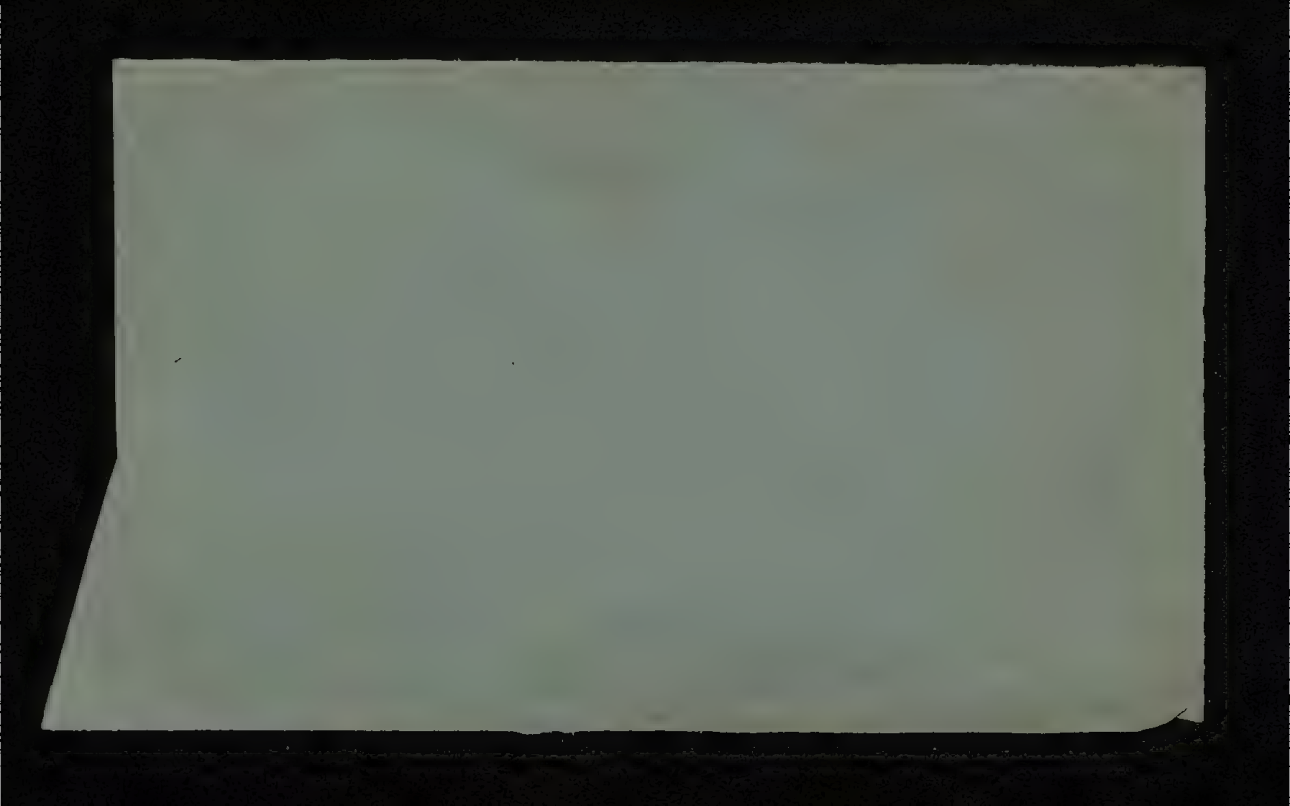
Poseł D. Bednarski

[illegible]

[illegible]

May 4th 1921

[illegible]

Miejsce urodzenia ....

Posiadacz przepustki jest wolny od chorób zakaźnych ....

Ważność przepustki do ....

Nowy Targ, *dnia* .... *1920.*

Kierownik Starostwa:

Zakopane 10 maja 1921

Do
Starostwa Spisko-Orawskiego
w Nowym Targu

Upoważnienie

Niniejszem upoważniam por. Zwolińskiego kierown. Technicznego Kom. Granicznej na Spiszu i Orawie – do odbioru maszyny do pisania „Continental" przeznaczonej dla Komisji „Granicznej" w Zakopanem

Z. Walery Goetel

[illegible]

[illegible]

Zakopane 18 maja 1921

Pokwitowanie

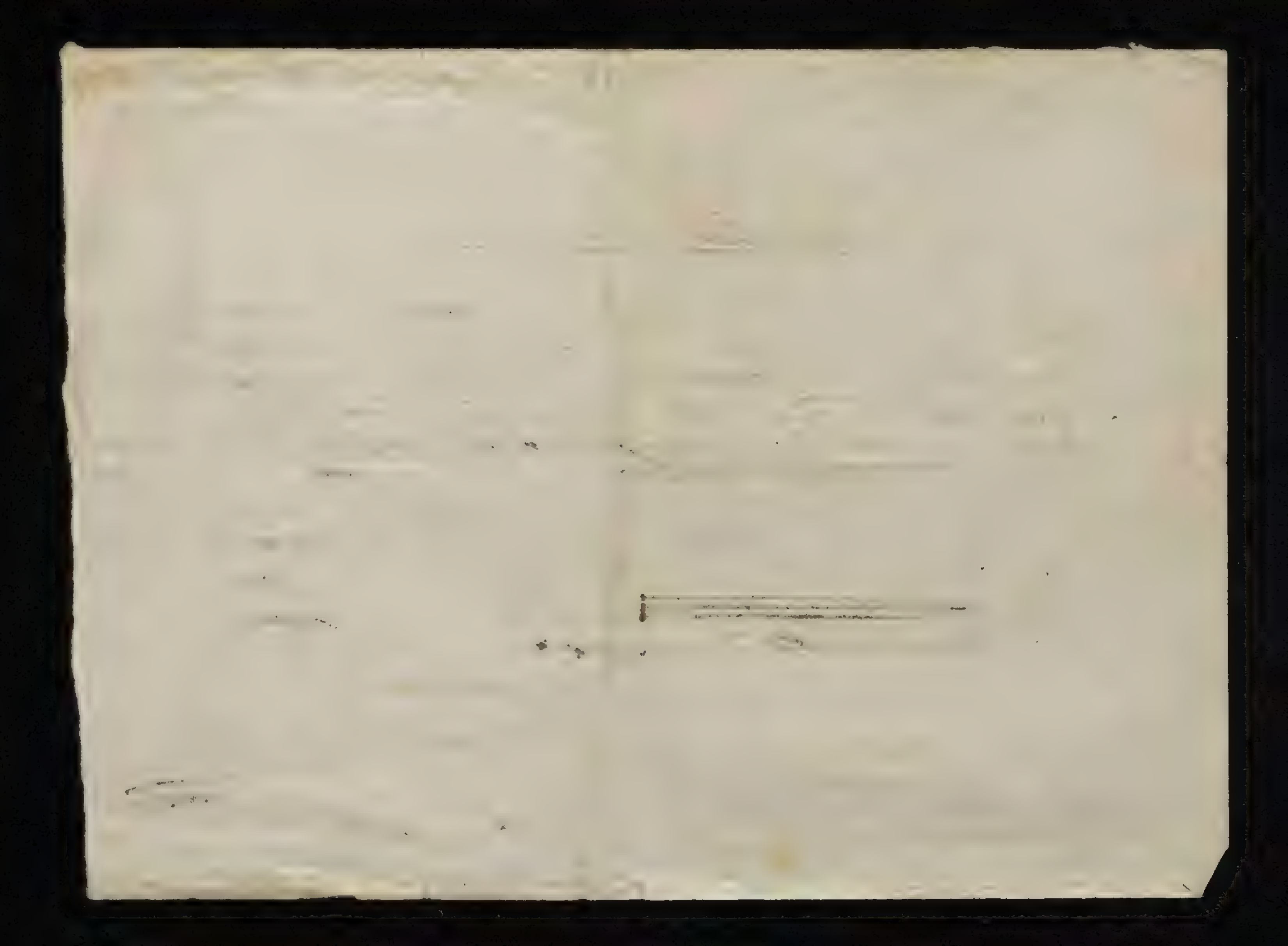
Niniejszem potwierdzam odbiór 1 maszyny do pisania marki „Continental" którą otrzymałem ze Starostwa Spisko-orawskiego w Nowym Targu dla Komisji Granicznej Spisko-orawskiej w Zakopanem — w dniu dzisiejszym.

Upoważnienie do odbioru maszyny przez Dra Goetla na moje nazwisko wydane — załączam przy niniejszem; do odbioru maszyny ze Starostwa Sp. Or. upoważniony jest ordynans biurowy Kom. Granicznej szereg. ~~[illegible]~~, oddawca niniejszego: Bachurski Franciszek *)

Do
Starostwa Spisko-Orawskiego
w Nowym Targu

J. Zwoliński
por.

*) poprawiłem
J. Zwoliński por.

Odpis

Zarząd państwowy dóbr Arcyks.Karola Stefana w Żywcu. L: 4 5 8 4 / 923. Do Zarządu lasów w Bystrej. W załatwieniu tamt.wniosku z 6.lipca 1923, L:295/23 w porozumieniu z Arcyks.Karolem Stefanem Habsburgiem przeznacza się kwotę Mkp.2,500,000.- /:dwa i pół miljona:/ tytułem udziału dóbr Żywieckich w kosztach budowy przystanku kolejowego w Bystrej od Jordanów, ktorą wypłaci Zarząd na własny rachunek za potwierdzeniem do rąk uprawnionych do odbioru. Żywiec,dnia 19.lipca 1923. Kierownik: Sym m.p.L.S.-------

oxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxo

L: 4584/923.

Przesyła się

Starostwu Spisko-Orawskiemu

w Nowym Targu

na pismo z 25.maja 1923 L:2358/923 do wiadomości.

Żywiec,dnia 19.lipca 1923.

Za Kierownika

[signature]

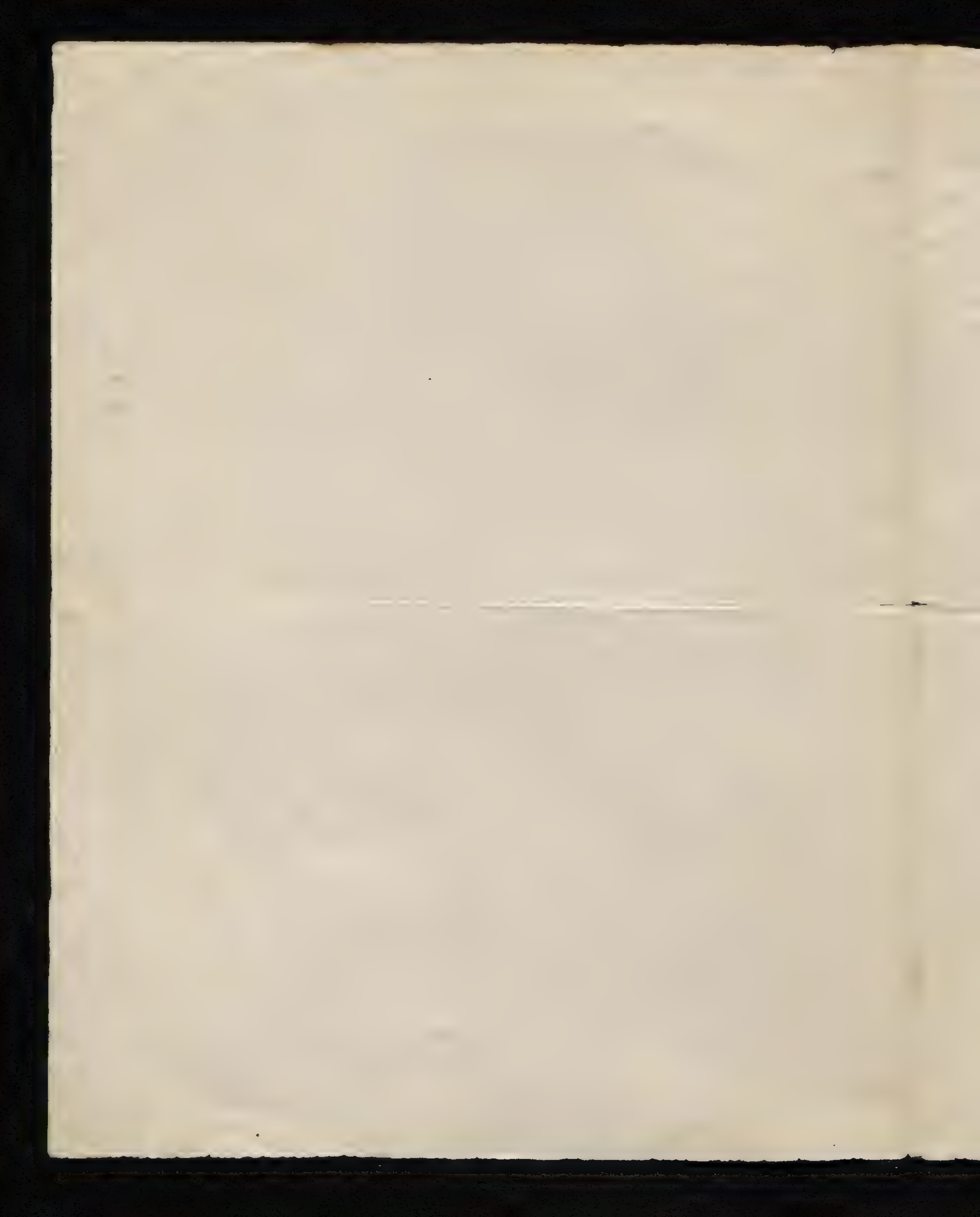
Żywiec,dnia 26 stycznia 1924.

J.Wielmożny Panie Starosto !

Z powodu oddania Kierownictwa Zarządu państwowego dóbr Komposesorjatu Orawskiego,Panu Inż.Bedrnikowi,- czuję się w obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie J.W.Panu Staroście,za wszelką szczerą i ofiarną urzędową opiekę, i współpracę w administrowaniu i kierownictwie dobrami Komposesorjatu - które w tak ciężkich warunkach,mogłem sprawowac,a to tylko dzięki chętnej i wydatnej pomocy J.W.Pana Starosty.

Niewątpię,że tak jak mnie dotychczas,tak i mojemu następcy Inż.Bedrnikowi,nieodmówi J.W.Pan Starosta,pomocy w dalszej pracy nad urzeczywistnieniem zaprowadzenia należytej gospodarki lasowej i wywiązania się z wielu zawiłych spraw,

./.

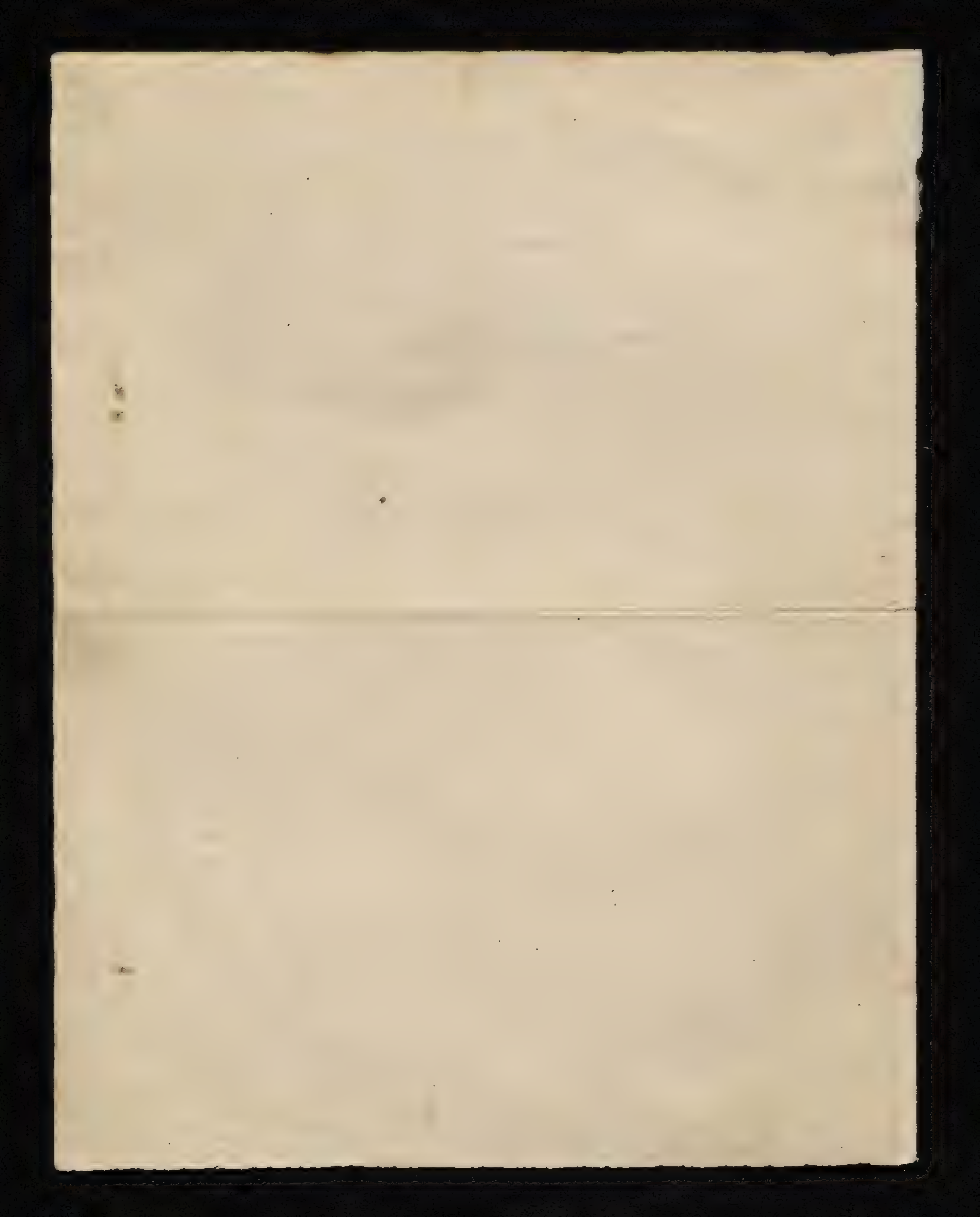

dla dobra naszej Ojczyzny.

Proszę o zachowanie mnie w życzliwej pamięci, polecam się nadal łaskawym względom i pozostaję zawsze

szczerze oddanym

[signature]

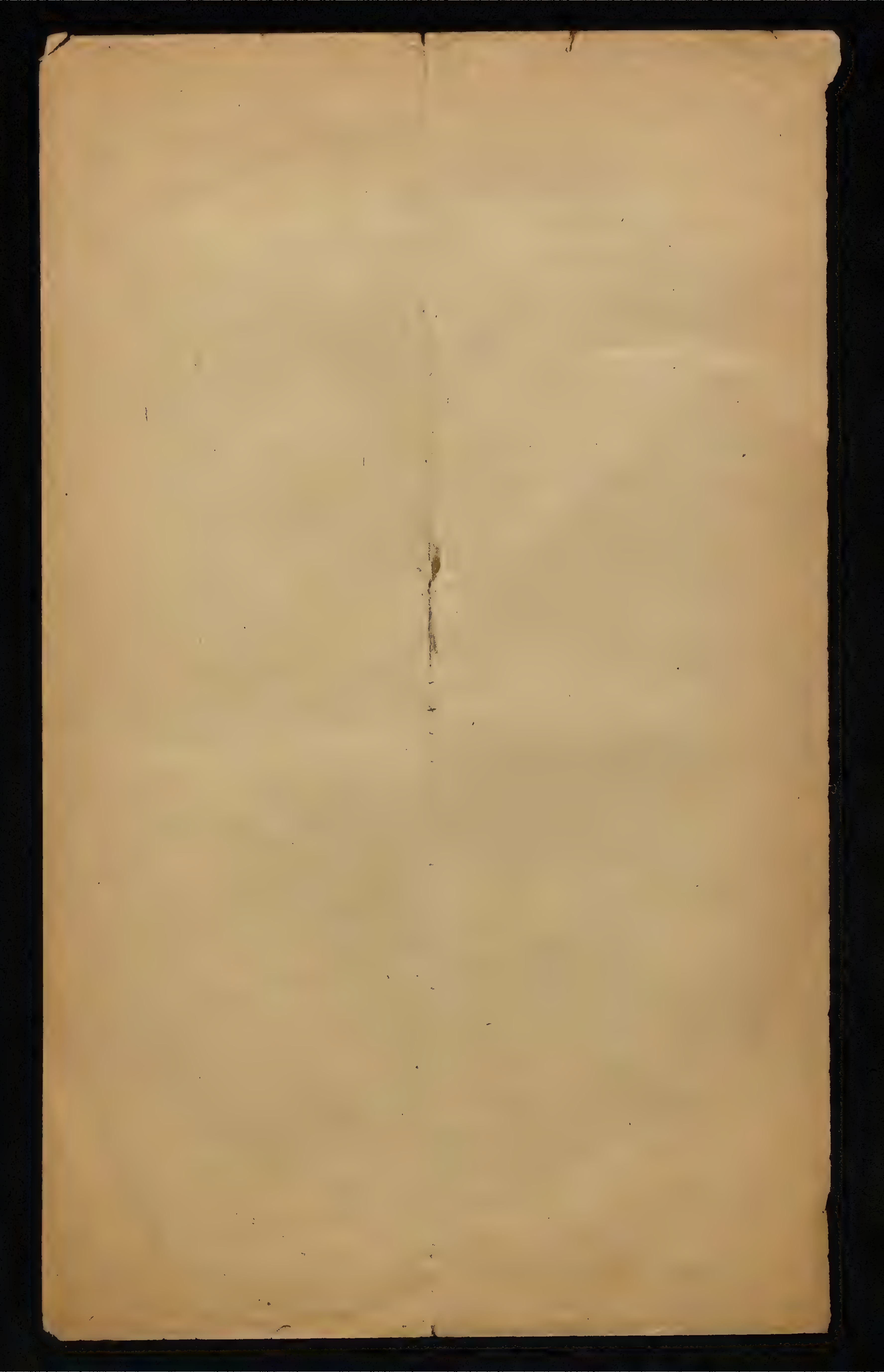
Skazani

Filip Tani - szewc - Nowy Targ
Jaworski Gustaw - szewc - Zakopane
Bogusiński Stefan - słoper. w gminie } "
Wassermann Karol - ślusarz } "
Horner Neubeker - rzeźnik Jordanów (Zakopane)
Bela Fineder szewc - Jordanów
Wassermann Jan - obsz. Rogoźnik
Kisiela Emil Krawiec - Kraków
Kotlar Jan - robotnik - } Chmiec
Gildan Jan szewc
Dorgacz Jakub } Bukowo
Vlakú Karom
Klein Witkor - ślusarz Łódź } - Szmiak.
Bardauser Gustaw - kowal -
Przewoski Józef, z Lubicz - ekonom.
pozwolenie na pobyt w Chmiec (Karta kolonowani) 29/1 1922 r. Bez 20.
- powrót do Lubicz -

Altmbkamież Franciszek z Iglo w Xbarcy
rozsiały przy warsztat. kolejowy.
Stuhlhauer Paweł - Kraków ag. fotograf. uczeń
Pilem Franciszek - ślusarz
Karol wassermann Zakopane
al. Witkiewicza - mechanik ... warsztatów kolejow.

Vechar
Łapka z braćmi
Berger,
Krajniakowie bracia

Na bolszewickiej formacji byli:
Lewis Józef } Kierownik
Wolak Jan
Przewalski Józef z } Lubicz
Jerewalski Józef

Do
Generalnej Delegatury Rządu
dla b. Galicyi

we Lwowie.

Dnia 6. sierpnia b.r. weszła umowy z Podkomisyą Koalicyjną w sprawie przekazania [illegible] policyą przeznaczoną na Spiszu i Orawie i objęła posterunki, w których będą swego czasu rozmieszczeni żandarmerya węgierska. Na kilka godzin przed wkroczeniem naszej policyi odeszła żandarmerya węgierska.

Dnia 7. sierpnia nastąpiło oddanie przez Podkomisyę przyznanych obszarów Polsce i Czechosłowacyi. Państwa Koalicyjne reprezentowali p. Pearson angielski, p. de la Forest Divonne reprezentant Francyi, hr. Tornelli oraz reprezentant Włoch. —

Z Czechosłowacyi zjawili się: ks. Blaha – delegat rządu cz.s., naczelnik żupy dr. Slawik i dr. Siwko żupan z Kubina. Polskę reprezentowali p. Walery Goetel delegat rządu i dr.

Akta orzeczenia ambasadorów w Paryżu z d. 28 lipca w sprawie ~~[illegible]~~ granic ustalenia granic na Spiszu i Orawie między Polską a Czecho-Słowacją

Jan Bednarski. Po odczytaniu ~~protokołu~~ i podpisaniu ~~tegoż~~ zabrał głos ks. Siwko i w dłuższem przemówieniu wygłoszonem ~~naj~~ częściowo [illegible] w języku słowackim częściowo ~~n~~niemieckim w dziękował Komisji za trudy poniesione przy administracyi obszarów plebiscytowych, oraz ~~za~~ liberalności [illegible] [illegible].

Następnie zabrał głos podpisany ~~sie~~ i w kilku krótkich słowach w języku niemieckim wyżej pomienionych ~~[illegible]~~ podziękowanie członkom podkomisji jako reprezentantom Koalicji w imieniu ludności tych kilku zaledwie gmin przyłączonych do Rzeczypospolitej Polskiej —

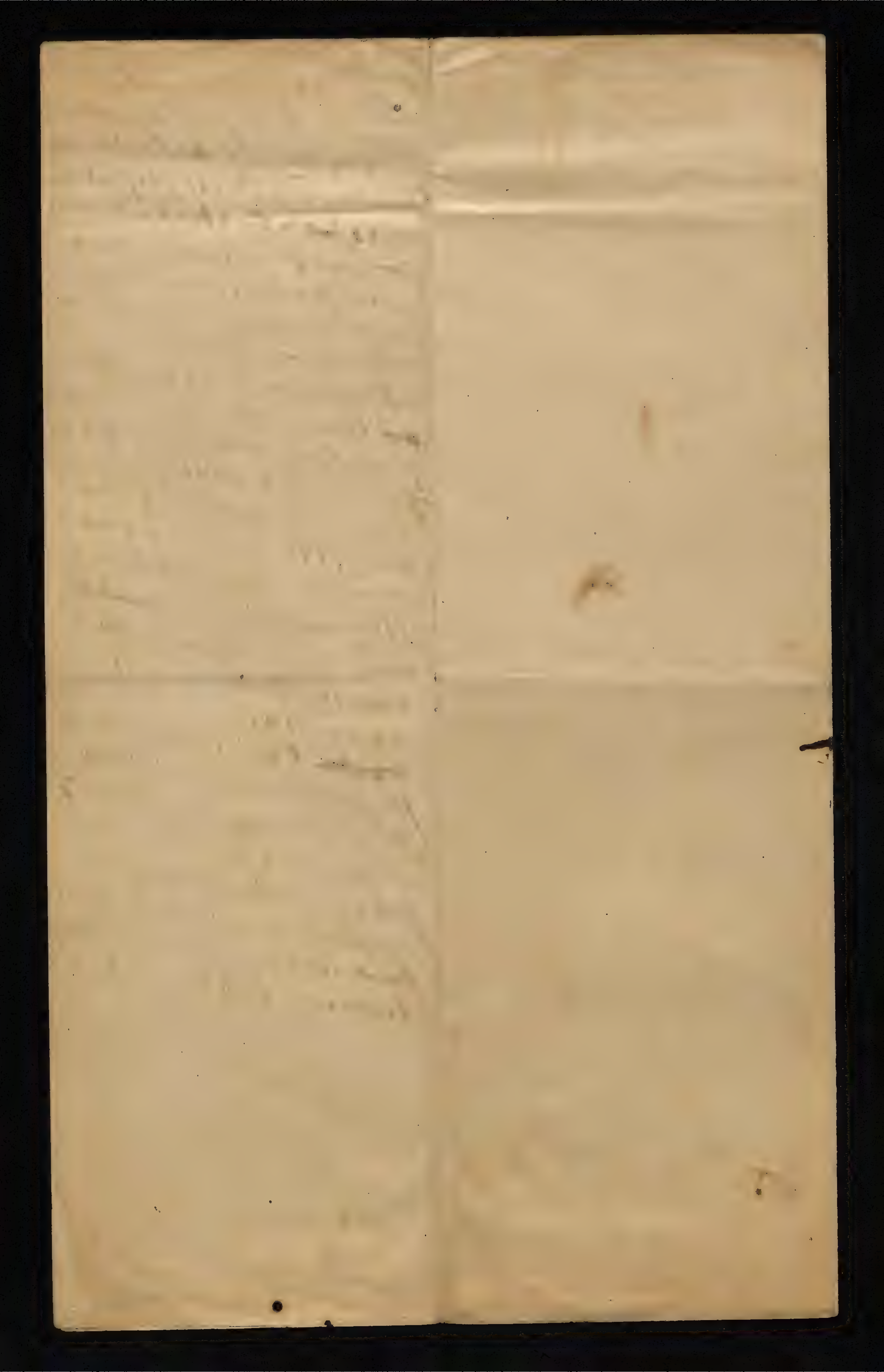
Podpisany ~~nie [illegible]~~ nie kierowany innemi uczuciami i nie ~~[illegible]~~ podzielając w zupełności argumentów ks. Siwki ~~[illegible]~~ w kilku słowach wyraził podziękowanie ~~[illegible]~~ Podkomisji w imieniu ludności ~~tych kilku [illegible]~~ gmin które zostały przydzielone do Polski ~~a [illegible]~~ [illegible] się ta ludność czuje jako że sami mogli zawołać [illegible] uradowany i [illegible] [illegible] [illegible] zadość —

Ludności

die Nachricht über die Zutheilung
~~vier~~ dieser östlichen Gemeinden
G. an die polnische Republik
hat die Bevölkerung
~~wie~~ wie die Herren soeben
Gelegenheit haben zu constatiren,
mit größter Freude ange-
nommen. Ich erlaube mir
auf dieser Stelle den ~~besten~~
Herren als Vertretern der
Hohen Coalition innigsten
Dank auszudrücken.

Zgromadzone wojsko
francuskie przed budynkiem
oddało honory sztandarom
Królowej i podczas zdejmowa-
nia ~~jej~~ z balkonu [stawiły?] kordegardy,
~~ra~~ ~~utaty~~ niesionej chorą-
giew polską, w celu wy-
wieszenia jej na miejsce
sztandarów królowej, muzyka
skwapliwie zaniosła się
~~od~~ do domu. Po zawieszeniu
polskiego sztandaru wojsko
francuskie oddało jej
honory i wsiadło do
przygotowanych samo-
chodów. Zgromadzona
licznie ludność polska
odśpiewała hymn „Boże
coś Polskę” i rozeszła się
do domów.
~~Ogródki~~ O godzinie czwartej
po południu tegoż dnia
przybyło wojsko polskie
ze sztabem pod komendą
porucznika Michalskiego
przywitane z radością przez
~~tłum~~ licznie zgromadzonej
ludności Jabłonki. —

Pod Pohlnem!

[illegible]

[illegible]

Na [illegible] (bez) [illegible] opisane, [illegible] będzie [illegible]
Na [illegible] może [illegible] elektryczne, [illegible] wolnie [illegible]
[illegible], po [illegible] może powinien [illegible] ze [illegible] porami.
Na [illegible] dwóch [illegible] popłynie woda ani [illegible]. Po [illegible] po [illegible] sobie [illegible] małe domki [illegible], [illegible] wilami. [illegible] domów, które [illegible] teraz [illegible] przedsięwzięcia, będzie [illegible] straszne [illegible], tak [illegible], które [illegible] będą [illegible] straszne sumy [illegible].
Za Jabłonkę [illegible] most, [illegible] się [illegible], jak [illegible] elektryczna [illegible].

[illegible]

[illegible] — bo [illegible]

[illegible]

Co się nas tyczy [illegible] :

Otóż dobre wieści [illegible], że my Polacy [illegible] i prędko [illegible] do Jabłoński i [illegible]

[illegible] Polacy [illegible]

[illegible] kano.

O [illegible] będzie [illegible], [illegible] ale [illegible] Boga i [illegible]

w [illegible] mieszkaniu [illegible] do nieba:

Tak, ale do [illegible] nastanie [illegible] aresztowanie księżów, aresztowanie ludu, to wam teraz prędko [illegible], abyście [illegible]. — Potem ale tak was pokrzywdzą, że będziecie się po lasach tułać: a nie będziecie wiedzieć, że z wszystkich [illegible] się [illegible] pola, że z płaczem będzie się śpiewać, tak, jako śpiewali [illegible] polscy w [illegible]

a tatarskim

~~[illegible]~~ : wszystkim :

O [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
Dał [illegible] grzesznikom
Z łaski ~~[illegible]~~ Z łez niewinnej
[illegible]
Na jednej nocy
Na [illegible] wody
Na [illegible] wesoły
Na spokój Przedsionku
O wszechmocny Boże,
Przez [illegible] modlitwy
Nas ~~[illegible]~~ grzeszników
czasu [illegible]

Tak nam dopomoc Bóg!

Czesi do Matki Boskiej strzelali, księżów czarnymi duszami świętokupcami nazywali, nas gnębili, bydło rekwirowali, mąki bardzo mało dawali, bo do Czeska wywozili.... i mieli nas w rękach. rekwirowali, księżów do areszta brali. Wszyscy wzdychali: Boże, Boże, kiebyś nas jacy oswobodził od tych bezbożnych Czechów.

Teraz co je? Wygłoszono plebiscit. Góral dostał potęgę się wyswobodzić z mocy złego ducha. Żyduch co robi? Nie ukazuje się z rogami, jako z początku, ino ukazuje się w skórze jagnięcia i podaje smreczek w miodzie zamoczony, aby górala chycił do paści.

Komisarz Jakoż to wygląda ten smreczek?

Janeček chodzi po gminach i obiecuje góry doły, rozdawa piniądze agitatorom (ej kiebyście wy widzieli jako ten Czesi nas podlizujom się proboszczom i ludu, a jako? No tak: słuchajcie:

1. Bydło ustali rekwirować (jacy na chwilę, a części wojści już gwarzą między sobą: ej kieby już koniec było temu głosowaniu, bo bardzo źle bez mięsa.
2. Matkę Boską (którą postrzelali), nazad postawili do uświęcenia plebiscitu, co z nią będzie potem, to uwidzicie.
3. U księżów uczynują a łagodnymi słowami i piniędzmi ich ku sobie przyciągają. Wielka sława tym księżom którzy som charakterami...
4. Trzymają się bardzo ładnie z ludem a między sobą mówiom: ej jacy bedzie po głosowaniu, my im ukażeme po kościele gwiżdżąc.
5. Mówiom Czesi, że Słowensko będzie samostatne abyście ku Słowakom. Chudacy Słowacy, mieli mieć i oni prawo, aby mogli głosować, ale mimieli Machaya w Paryżu, Hlinka poszedł pytać, ale chudak nic nie wykonał. Słowacko je już trupem w Czechach...

Czeskus

5/. Aby ukazali Czesi, że Słowacko będzie samostatnem, chcieli się na chwilę cofnąć z Jabłonki a posłali Słowaków. Ale się boli, że Słowacy ~~[illegible]~~ się podają Polakom i wrócili się z ~~[illegible]~~ Trściany na Słowacko...

Wy to niewidzicie? Czy macie oczy a uszy a rozumu. Jest między Wami pare złodziejskich ludzi, coj ktiebyście na tyk słuchali.

Jeden raz macie głosowace prawo, a nigdy więcy. Jeżeli teraz dacie się przepłacić, zatrumli sie się na wieki, a wasze postępowanie będom przeklinać wasi potomkowie. Będziecie się przeklinać sami siebie, bo te ~~pieniądze~~ miliony, co ofiarowano na wasze paści, wy będziecie wracać. Kie wyraz odgłosujecie na Czechów, nie przyjdzie więcej k Wam pan Janiček z obiecankami, który je najwiency potupiciel wiary, który ani potem nigdy nie pomoże ku wam.... Z tego mocydła może Was potem tylko sam Bóg wysłobodzić.

~~[illegible]~~ Co Wam dane ino Polacy, to uwidzicie. Ino Wam bracia, w głębokiej tej i istej wiarze we Wszechmogącego Boga i w tym istym języku. Wy ście nam bracia z tej istej chatki i kochamy was przeto ~~wasci~~ i ~~bardzo~~ niezmysłowie. — Wierzymy, ~~[illegible]~~ że tę najwięksą pokusę ~~[illegible]~~ przemożecie, a jeżeli was czeskie pieniądze wabią odrzućcie ich a zaśpiewajcie z nami:

Cierpi lud biedny,
Bo Czech okrutny...
Pociesz o pociesz
Nowad twój smutny
...

Pol[illegible]

Komitet Orawsko-spiski (Macierz)

w Nowym Targu

Dr. Jan Bednarski prezes.

Prof. Jan T. Dziedzic i Ks. Ferd. Machay zastępcy.

Juliusz Zborowski i Kazimierz Peszkowski sekretarze

Franciszek Horak skarbnik.

Ks. Władysław Staich członek

referenci: Komisyi handlowo-ekonomicznej Ludwik Czech

" " prasowej Juliusz Zborowski, Dr. I. Dziedzic

" " zasiłkowo-opiekuńczej Kazimierz Pawłowski

" " statystyczno-kartograficznej Stanisław Wil

" " propagandy politycznej Dr. Botth i pułk. Galica

" " organizacyjnej Jan T. Dziedzic

Lokal Komitetu: Rada powiatowa I p.

Biuro Powiatowej Organizacyi narodowej w Nowym Targu.

Pełny tytuł:

Narodowy Komitet (Macierz) w Nowym Targu
Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala.

Komitet orawsko-spiski (naczelny)

w Nowym Targu

Dr. Jan Bednarski prezes.

Prof. Jan T. Dzieduzic i Ks. [illegible] zastępcy.

Juliusz Zborowski i Kazimierz Pawłowski sekretarze

Franciszek Horak skarbnik.

Ks. Władysław [illegible] członek

referent Komisji handlowo-ekonomicznej Ludwik Czech

" " prasowej Juliusz Zborowski, Dr. I. Dzieduzic

" " zaciągowo-opiekuńczej Kazimierz Pawłowski

" " statystyczno-geograficznej Stanisław [illegible]

" " propagandy politycznej Dr. [illegible] i płk. Galica

" " organizacyjnej Jan T. Dzieduzic

Lokal Komitetu: Rada powiatowa I p.

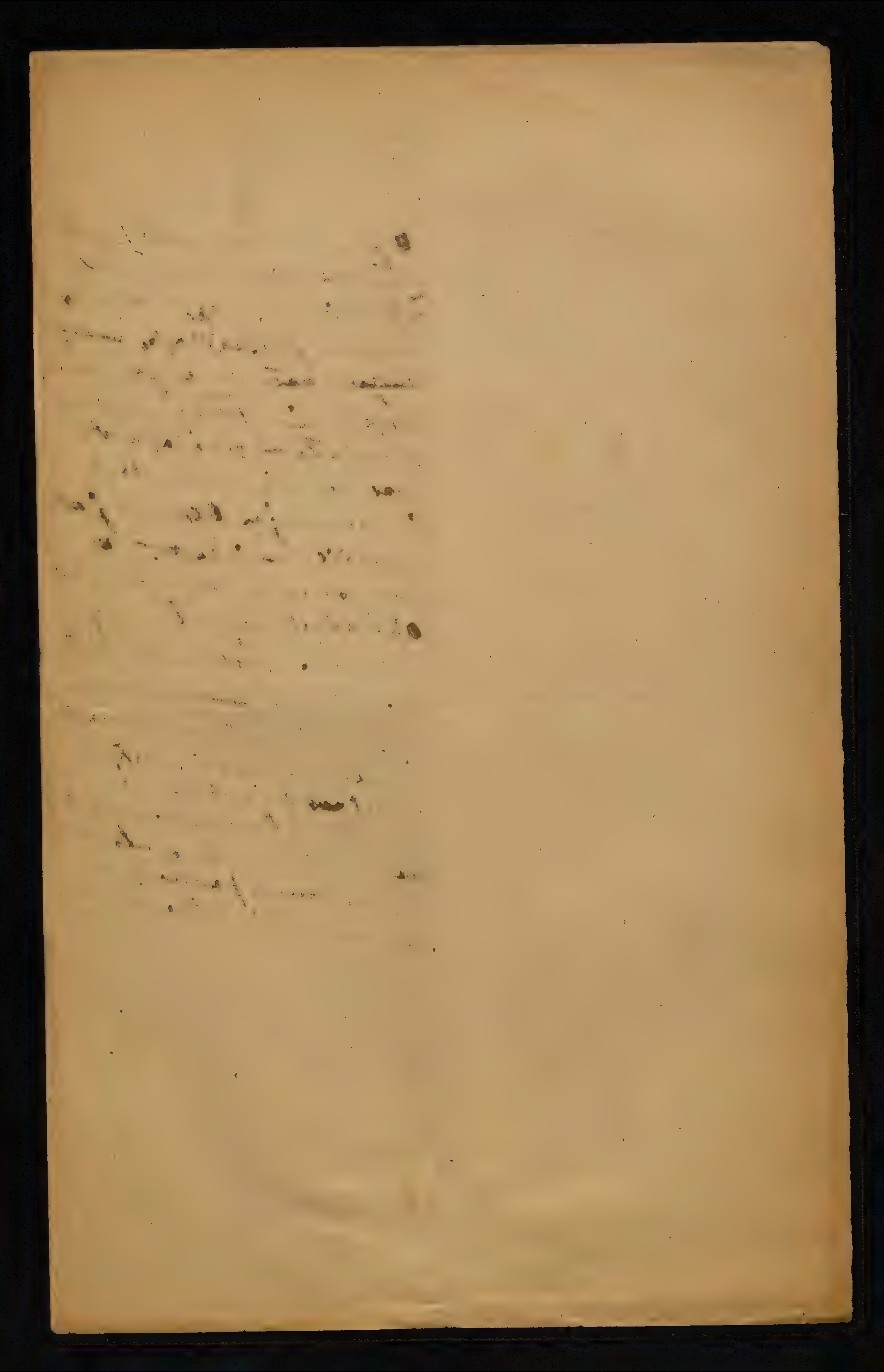
Biuro Powiatowej Organizacji Narodowej w Nowym Targu.

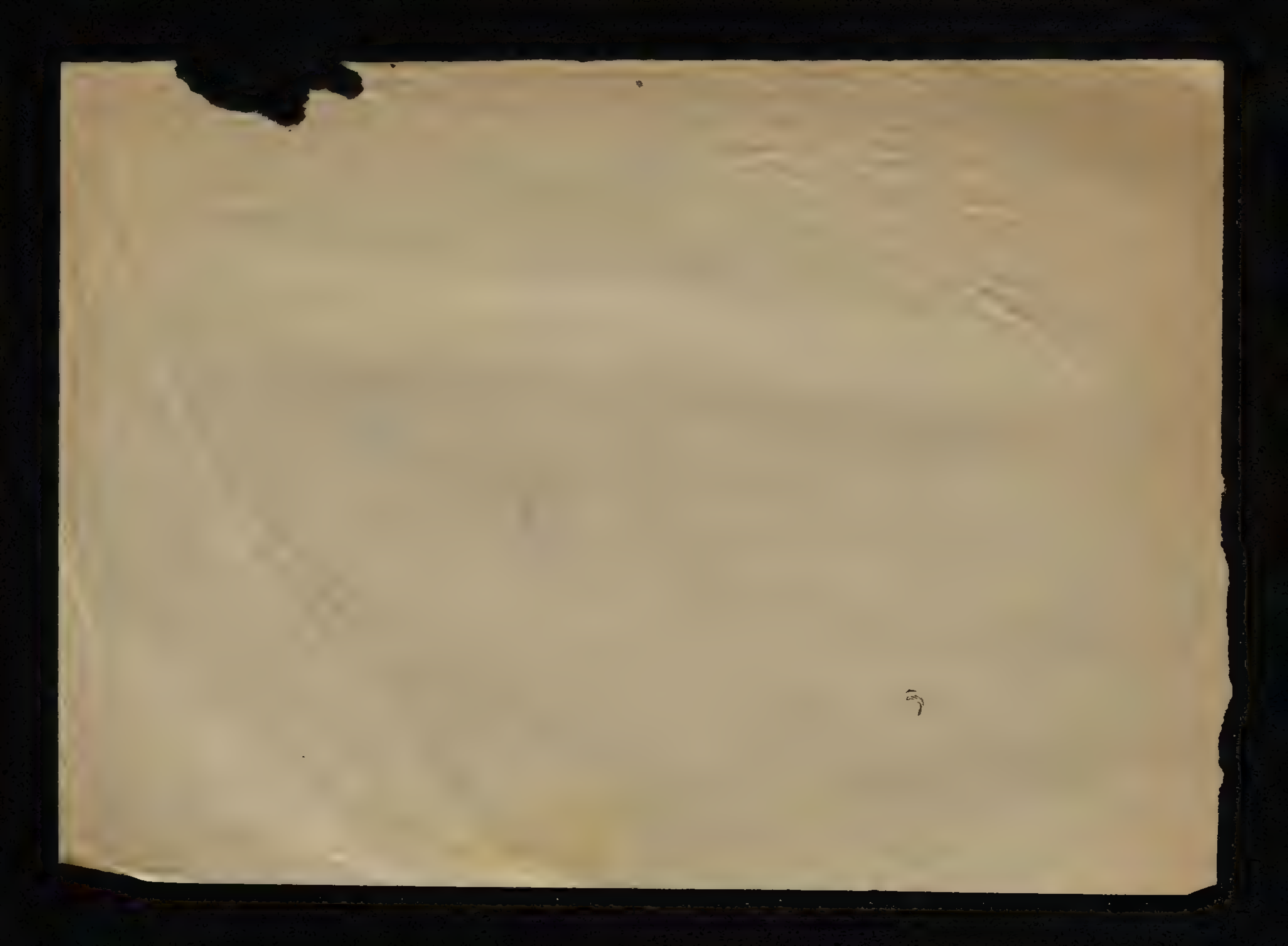
[illegible]:

Narodowy Komitet (naczelny) w Nowym Targu

Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala.

Od pewnego czasu jesteśmy
świadkami dziwnych rzeczy.
Do spokojnej naszej dziedziny
raz wraz przyjeżdżają ~~cudzy~~
~~ludzie~~, [illegible] [illegible],
a nawet [illegible], którzy się pro-
[illegible] oko ~~wyszczególniają~~ do
~~nas~~ [illegible] rachowając
i wychwalając ~~Czechów~~ jako
niemieckich świętych — a
równocześnie rozsiewając
o Polakach najpotworniejsze
wieści. Obok męki: Żydom
wszystkich się ~~przy~~ rozumie
się zamachowcami w wielkiej
ilości nowinki gazety a
nawet ~~w~~ dwie broszury,
książki, słowem wszystkich
[illegible] malują [illegible]
punkty ~~obecnie~~ pamiętające
o zamożnych prawie tej polskiej

Dowód doręczenia

na ______________________ c. k. Starostwa

w Nowym Targu z. dnia ______________ 191

L. ______

Imię i nazwisko	Data odbioru	Podpis odbierającego

dor

dnia

Marya Bratkowska. [illegible] z [illegible] –

[illegible],

w Biatymdanajcu –

Walenty ~~[illegible]~~ – Bernarczyk – [illegible]

Szymon Frankowicz –

Jan Gnoda –

i Jakub Bednarz[illegible] –

Uj Bela p. Friedman

~~Kr~~ Bzdub Jan – | Paweł Walek — ~~Friedman~~ Bela Korompaj

Świetne c.k. Starostwo!

Z początkiem lipca b.r. wniósł p. Dr. Langsam protokolarną skargę do c.k. Starostwa l. 13,340 przeciw tutejszemu aptekarzowi Emilowi Scheinowi, że temu nie wydał leku niejakiej Reginie Beniam na receptę przez siebie zapisaną.

Szpiegi w sztabie rachuje – Borecki –

detektywi cz.

Rudolf Łopuszka – [illegible]

Eug. Kapłan w ... detektyw – detektyw

Józef Tabak – [illegible] detektyw

Józef Gal

Michał Bajan

– Korgarłof (profes.)

Szmuberg Knaftel – detekt.

Géza Jeez – szpieg

Eug: Spirica –
[illegible] w Lemberg

Świeczko Józef – detektyw w Bratislava

J. – szpieg

– Grossberg

Szeimann

Fanicki [illegible] w Bydgoszczy

Pechar et. [illegible]

" [illegible] w [illegible] (szpieg [illegible])

Lobbe
Olettiall } B[illegible]
Preiss

Berger Rudolf
[illegible] w [illegible] w [illegible]

Lenczak ont. w Krakowie.

p. [illegible] Volo w Berlinie

(Hora Franciszek w wojsku [illegible]
[illegible] –
Jan Kattara [illegible] w [illegible]
(Krakowsk)

Legitymacje dostali 4/6

Szneider Wojciech – [illegible]

Folop. Antoni "

Berger Stefan [illegible]

Klein Mikłos [illegible]

Koczyn Maria – Józef –

Jan Tomaszek Zakop. [illegible]

Niemcy szpieg
Montelupi – Hrakfów

Zakopane

Jan Tomaszek Komendant

[illegible] D.O.G. [illegible] – aresztow.

Jaroniński Gustaw } za bójkę
Pechar Michał } aresztowani –

Józef Holeczek [illegible]
[illegible]

10/9 [illegible]

[illegible]
przyłapany przez [illegible]
w Żywcu – [illegible]
[illegible] – przy nim
przyjaciel [illegible] 2/10

2 Koerzec [illegible]

Liczoń Józef z Kernow
Pieszowski Józ. z Łabicy
Jerzewski Józ. tz
Krzyniak Józ. z Kernowa
Leśniak Jan z Kerna
Babiarz Andrzej — Mołczyn
Łopatka Rudolf

W Brzezinach

11/12 1922

Tharner J. był oszukany
na swoim – wymienić,
przez węgrów — [illegible] 20 —
Tabory i [illegible] [illegible]
był [illegible] [illegible]

Nockielnik : 1/ Ignacy Bzowski l. około 40. gospodarz.
2/ Wendel Bzowski l. 40 - gosp. na Królówce.

Jabłonka : 1/ Jan Pietrzyk, sklepikarz, dyrektor banku –
2/ Ignacy Lorenc stolarz i mówca
3/ Drimbel Karol garbarz
4/ Siłdona Marya i Cegła
5/ Ignac Gajewiak regaciarz

Lipnica Dolna : 1/ Ignacy ~~Fi~~ Lubek l. 25.? Kró… Kwietka
2/ ~~Woj Luraciak~~ Wojtuniak - mły nad z Pod Wielkiej Góry
3/ ~~[illegible]~~ Szczepaniak /Skiewr/ - gospodarz

1 K

Rano po [illegible] — przez 15 [illegible]

[illegible] — między nami —

[illegible] [illegible], [illegible]

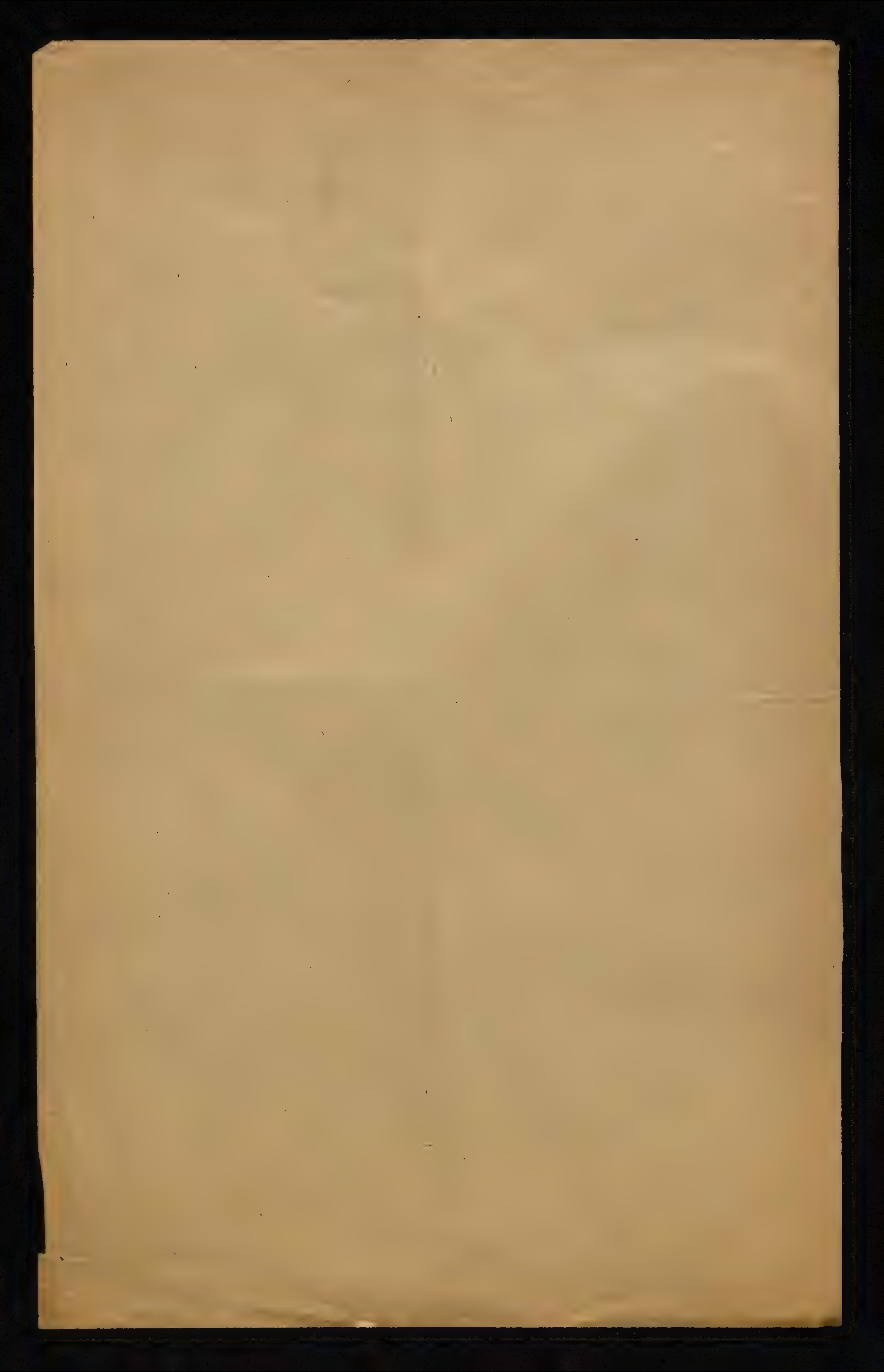
O godzinie drugiej —

Stropkin — [illegible], [illegible]
z [illegible]

O Go[illegible]

[illegible] i [illegible]

Radom — rozkupili obszar [illegible]

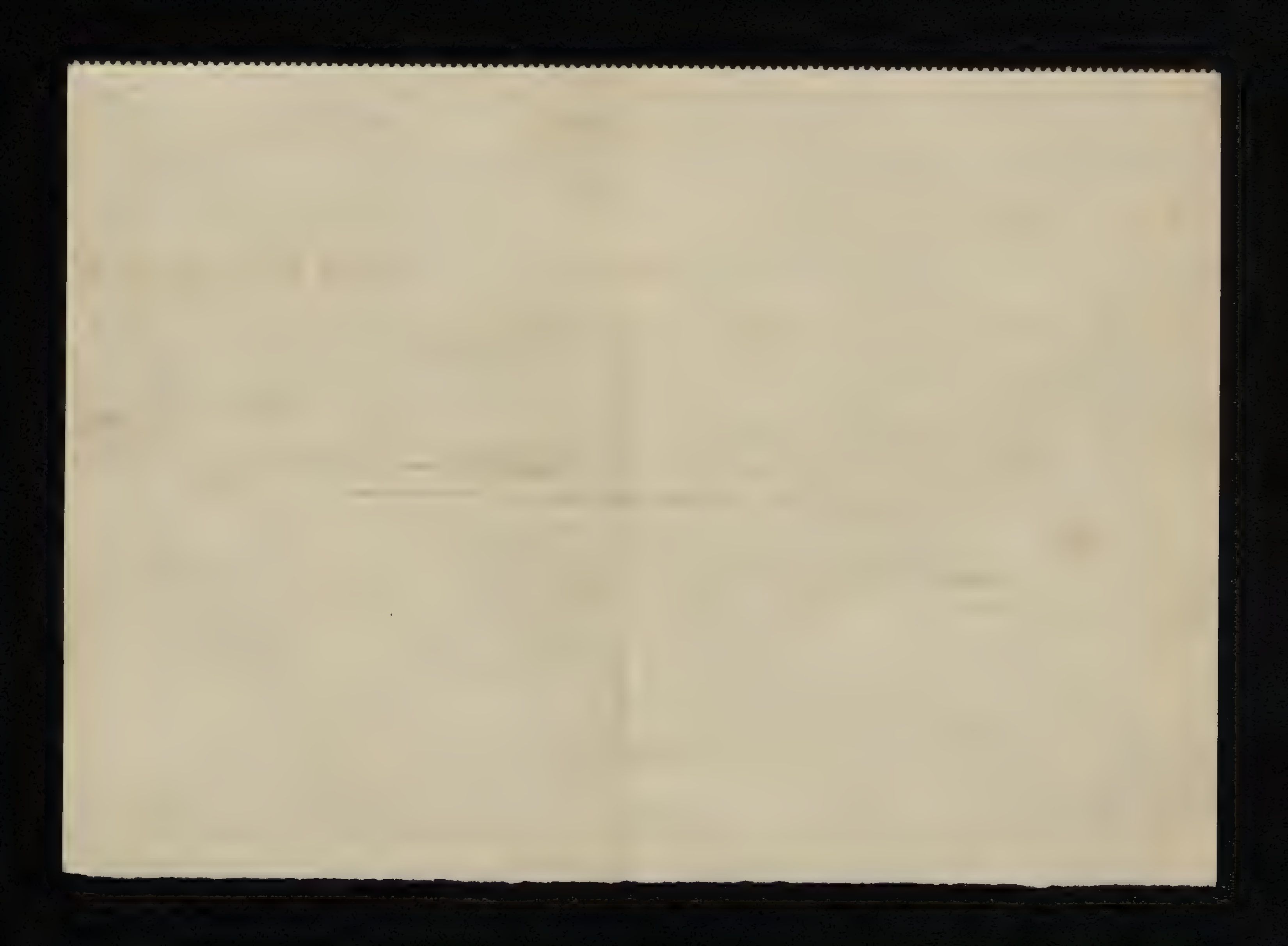
Luty 141

Czesi w Polsce
25/1 Czesi w Skotschowie –
26/1 " Zapowieź –
27/1 " 3 Czechów zastrzelono w [illegible] – 15/1 X. Greg. Litewka – [illegible] Ignacy Benedykt Kaspar z Rabbigo i [illegible]

28/1 Zza Olzy [illegible] z [illegible] ich [illegible] w mundurach z nabojami bez karabinów z [illegible] [illegible]. Ball.

28/1. [illegible] 6 kanał. [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible]
[illegible] przez ludność – [illegible] [illegible] polall. [3]
[illegible] – [illegible] – [illegible] jedną kobietę – jednego męż. i [illegible]
~~[illegible] przez Czechów~~ –

28/ Zatrzymanie [illegible] [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] z Jordanów~~
– [illegible] [illegible] przed aresztowaniem –

28/2 w Szczawnicy walka między żandarm. a [illegible] 30 ludzi — jeden z nich zabity — dwóch rannych — [illegible]

1/3 przyjazd Vade

[illegible]/3 [illegible] w [illegible]

odbieranie pieniędzy —
zakończenie [illegible] [illegible] wieźli do [illegible] —

4/3 przyjazd Vada do [illegible], [illegible]

przyjęcie deputacji przez Vade'a z Orawy i Spisza w Zakopanem —

8/3 [illegible]

4/4 [illegible]

28/4 Ks. A. [illegible]

17/4. [illegible]

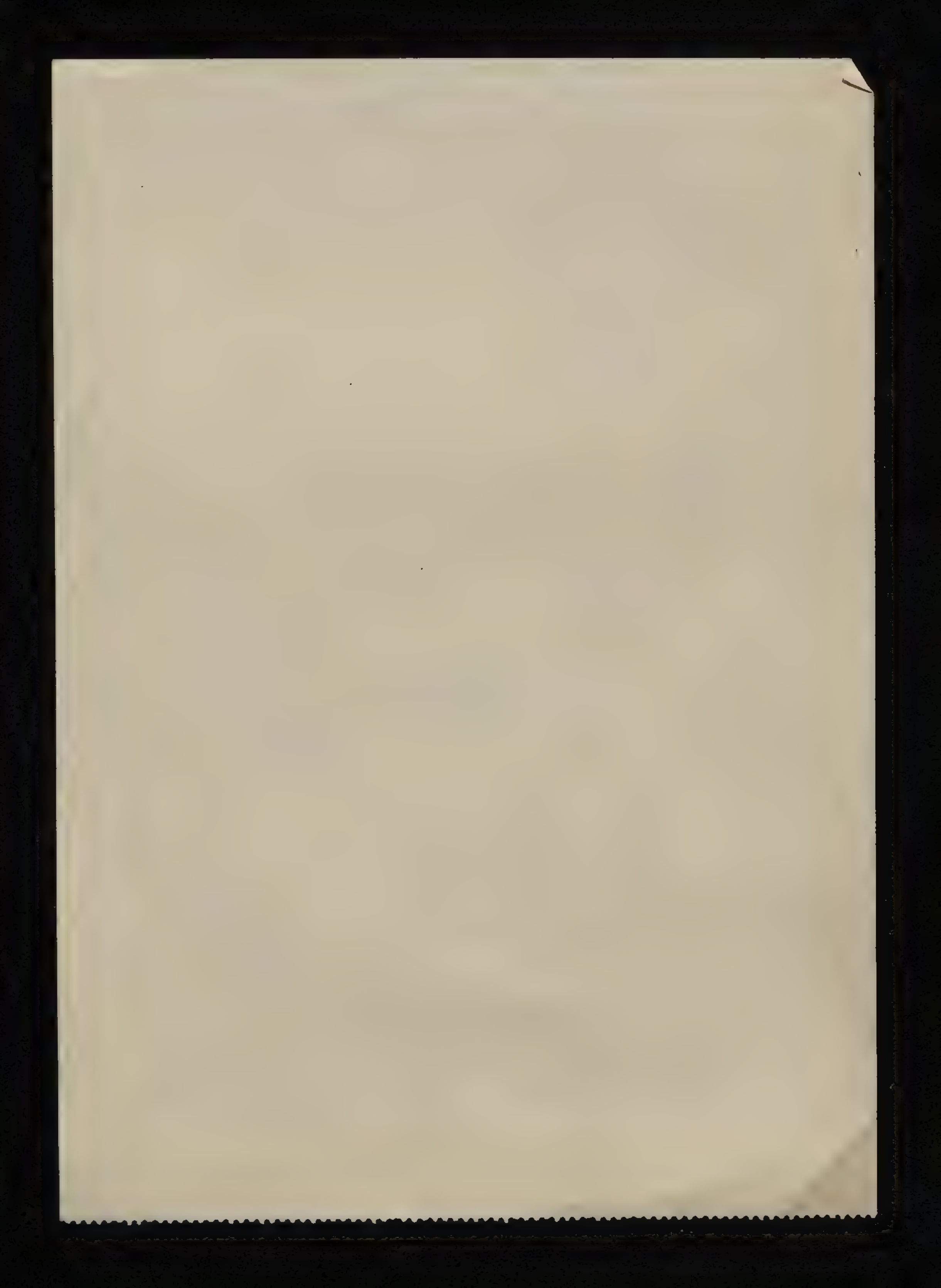
18/4 [illegible]

19/4 [illegible]

20/4 [illegible]

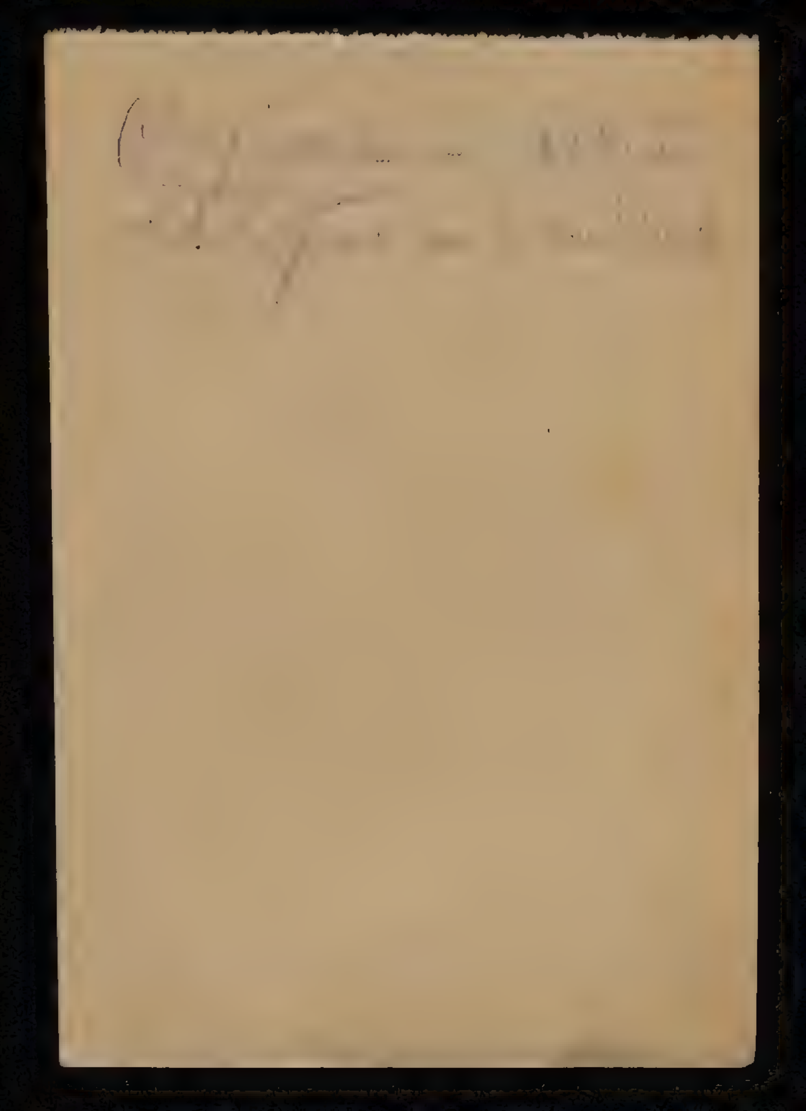
21/4 [illegible]

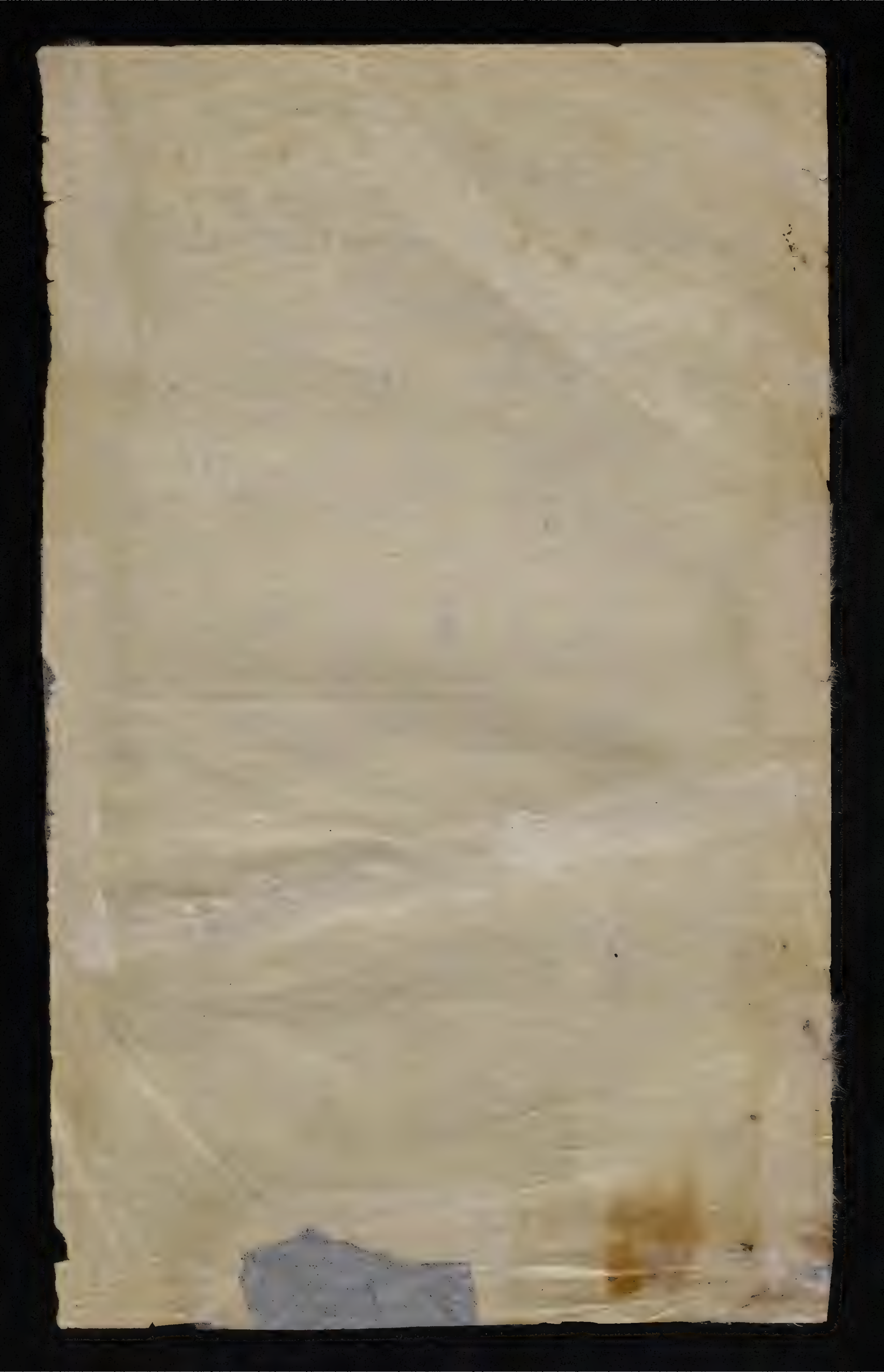
22/4

[illegible]

+ Zaganelli [illegible]

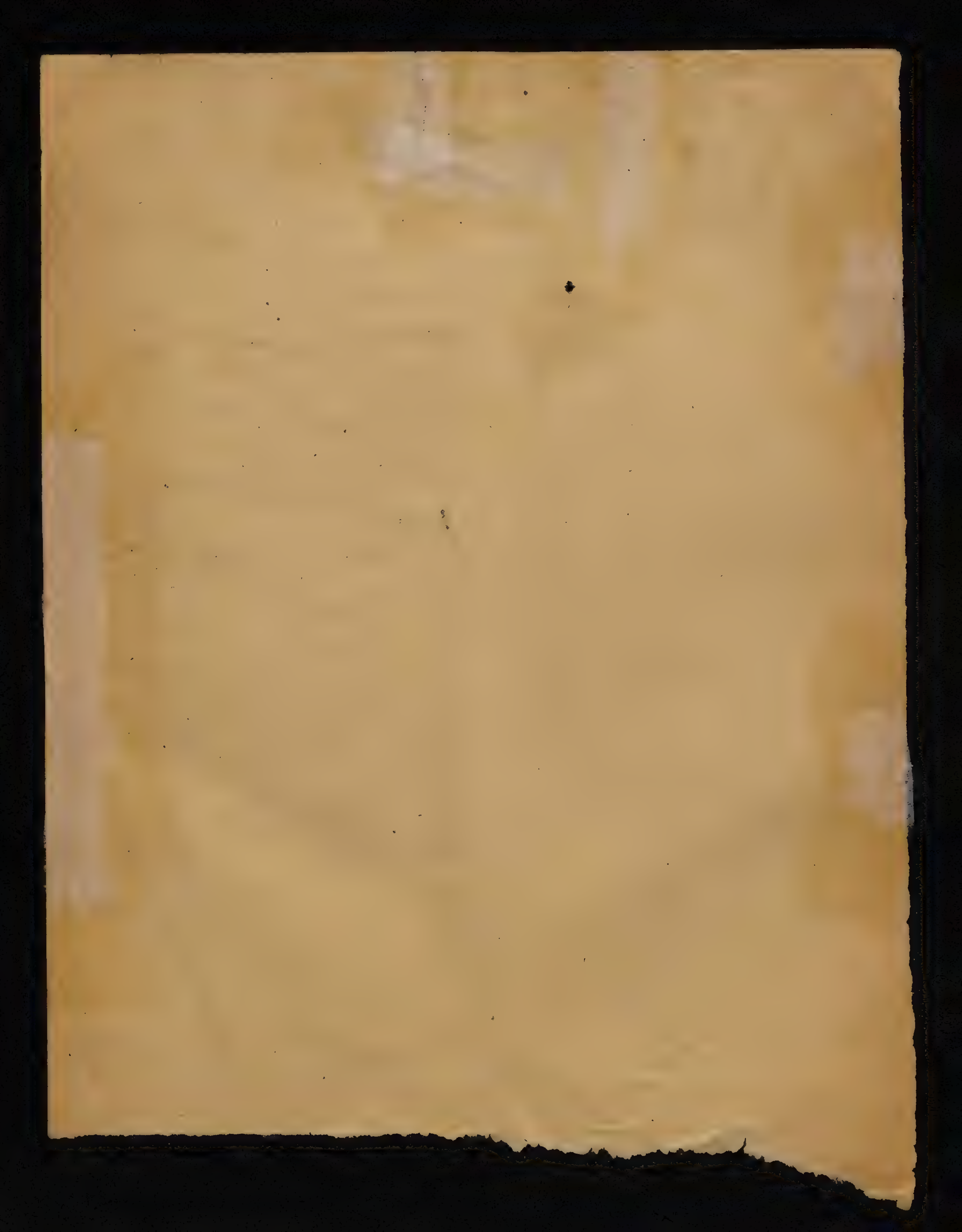

Dworczak z Jabłonki 28/8
został zamknięty w ciemnicy
z[illegible] z drugimi [illegible]
Taniechem — ale uciekł.
Nie chciał się podpisać
Jan Małkaj i 70 innych
zostało wezwanych do
podpisu do Trzciany —
starszy [illegible] — wszystkich
wszyscy zostali [illegible]

w Jabłonce aresztowali:
Nasz Jan
Jabłoński Józef
Sperlagh Antoni
Grela

Wiadomi [illegible]
ze Zubrzycy dolnej, [illegible]
zabrali 5.000 K. Topanki 20 par
i materye na ubranie
w ubiegłym tygodniu.

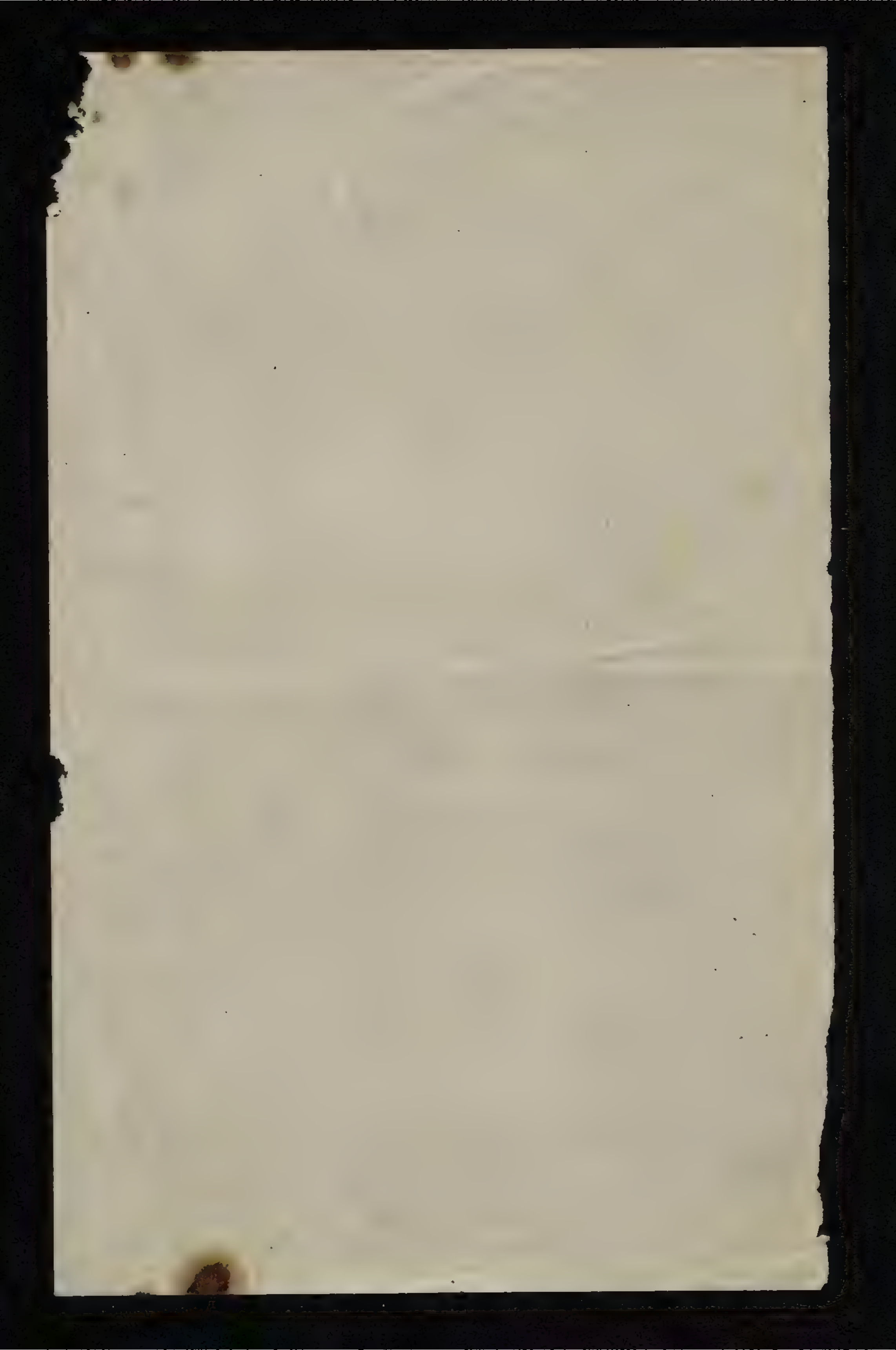
22/6

Władysław Strzybecki – Śl. Pokrzywka

Augustyn Matyjaszczyk – Śl. Wtórz[illegible]

Ernest Kowalczyk, – Prakowce przy Gliwicach.

mają ukończone, 5 kl.,
w r. 1924 – szkoły gimnaz.
w Leszczy[illegible] –

[illegible]

2-3/10 [illegible]

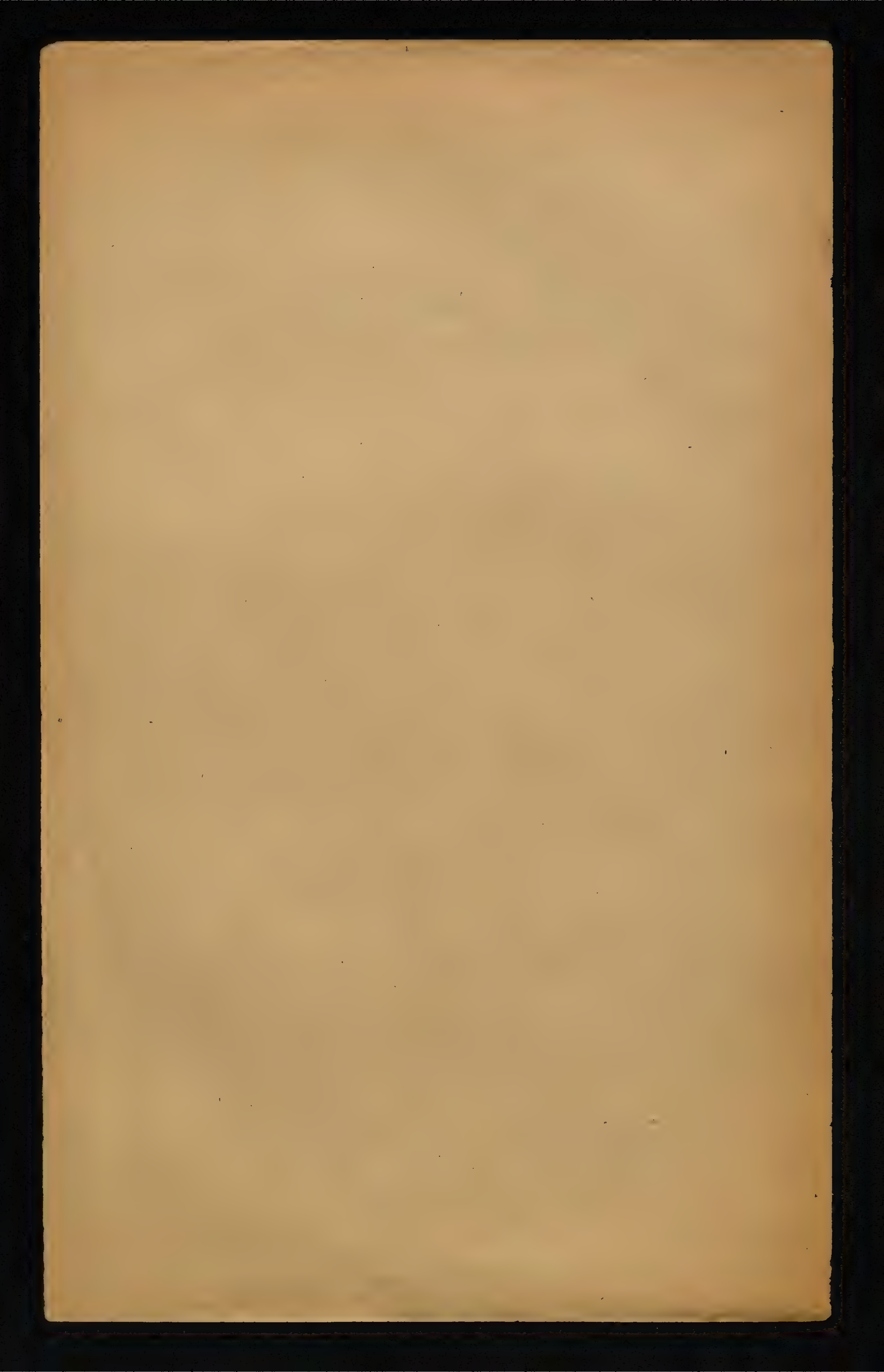
[illegible]

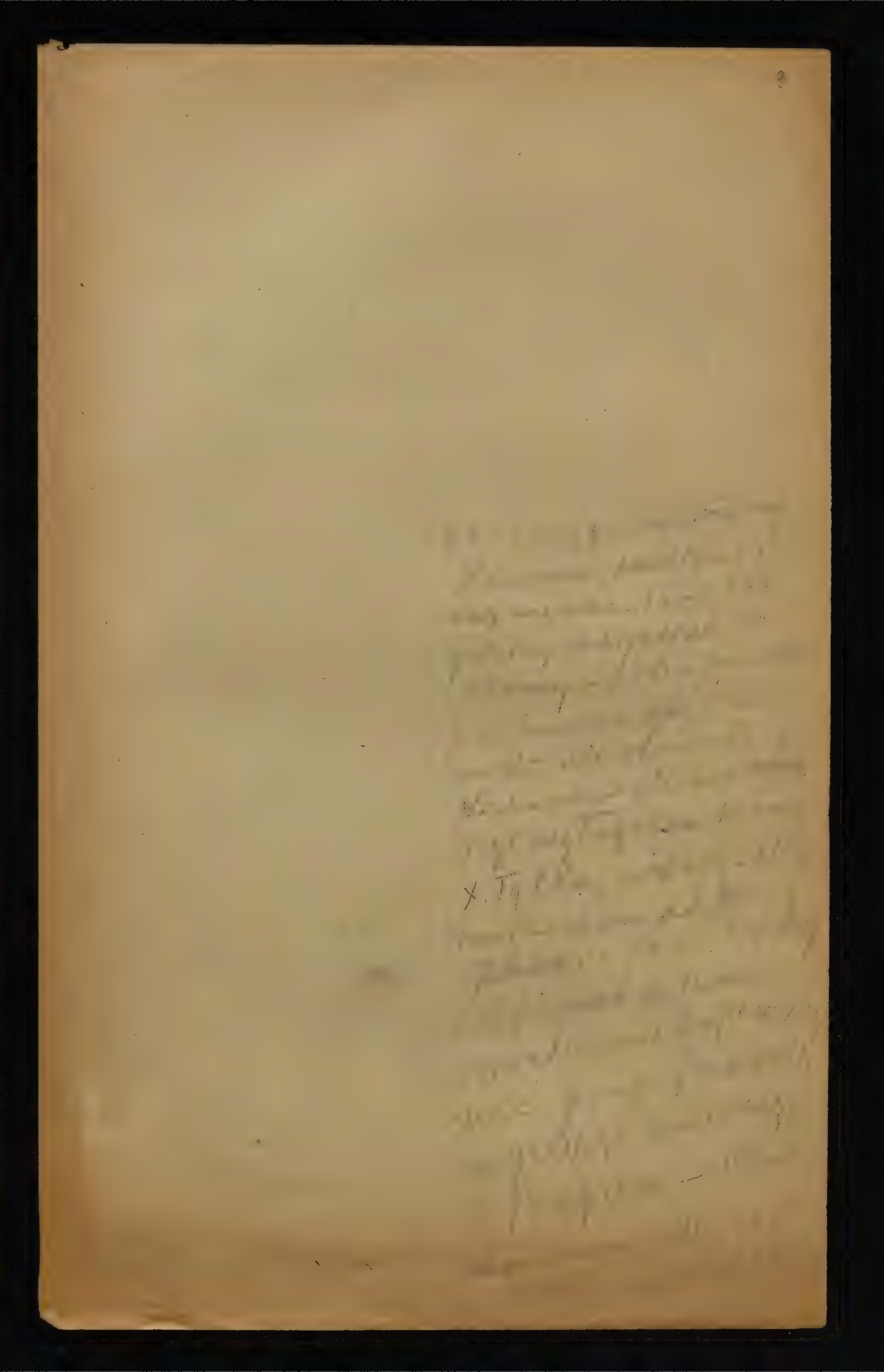
1) [illegible]

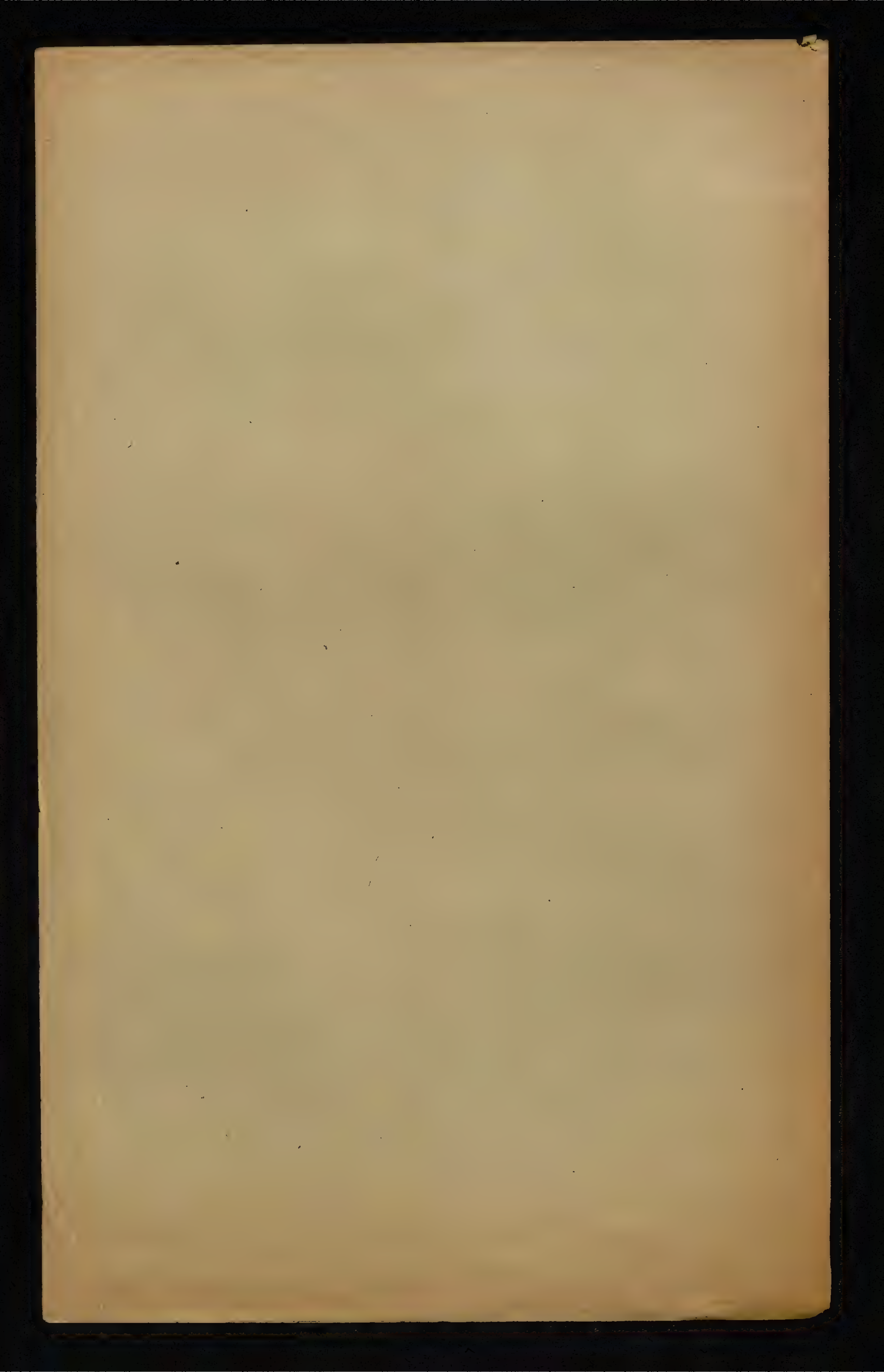
2) [illegible]

3) [illegible]

4 – [illegible]

Megyei bizottmany – stołeczny wybór –
zasiędowicy 40–50 – zgromadzali się raz na
miesiąc lub od czasu do czasu – na 6 lat –

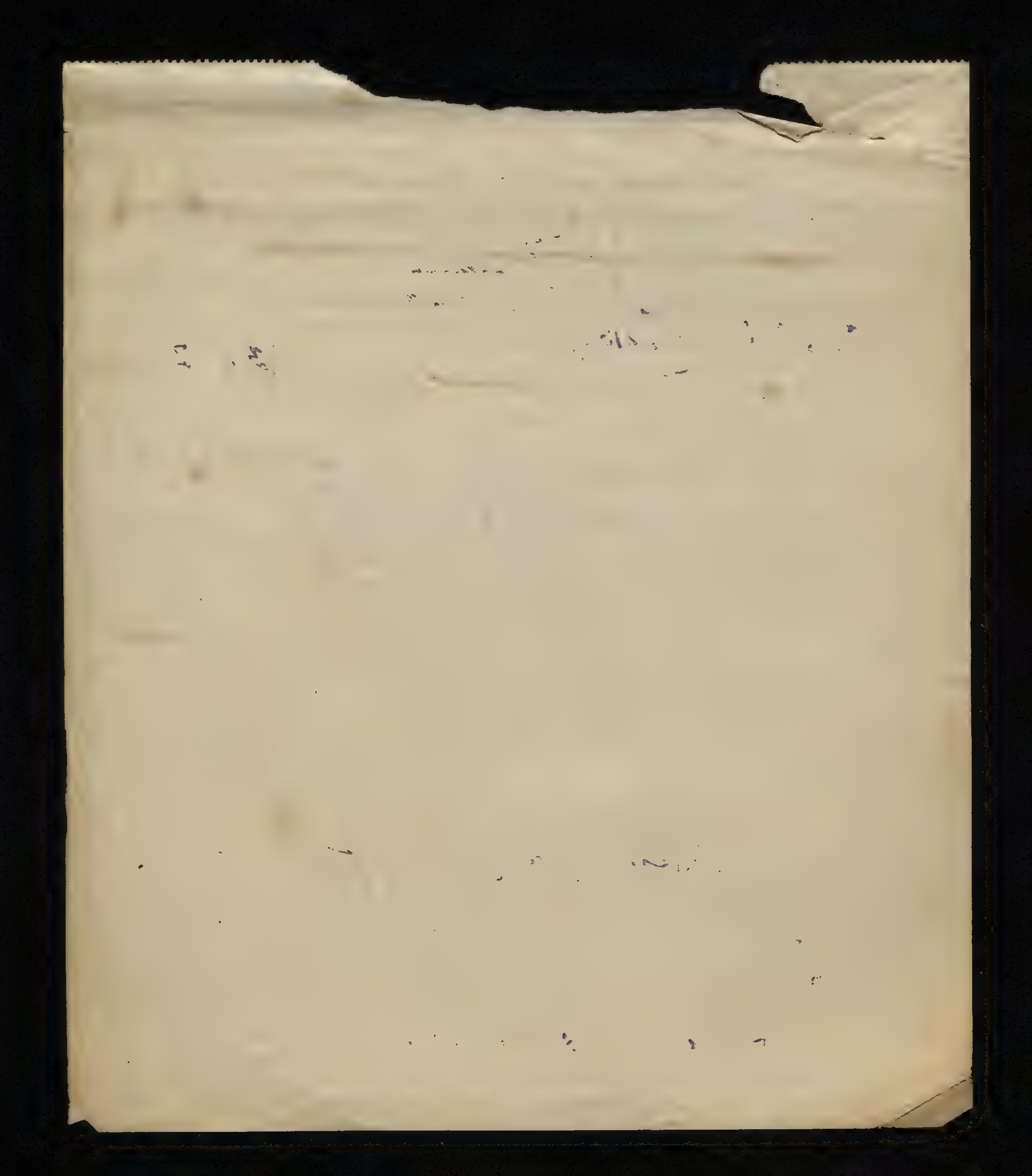
Ilspan ~~[illegible] Ilispan ~~

Alispan Vicezispan – w zakresie samorządu przewodniczył
w obecności Ilispana i mianowania organa
drogi, szynki – opiniowanie – szkoły,
gospodarka gminna –

Ilispan był mianowany przez rząd – alispana
wybierali wyborcy –
Składowy wyboru wchodzili w ½ wybrani – w ½
wirylisci (najwięcej opłacający podatki.)
Gmina wyznaniowa (do 48 – pisali i sędzi ~~[illegible]~~
od grantów i klasów – tajno –
Gmina urbarialna – ci co nie mają gruntu nie mają
prawa do lasu –

Ustaw Telefon. Wojewody Nr. 135 (1247 rachunki)
" w wydziale przyjęć. 114

Rachunki
1247

Bomba — z [illegible]
Magiera — [illegible]
Sandzer —
Kimula
Brzezińska
Jagiełło

– w [illegible] jej [illegible] [illegible] pomocy [illegible] [illegible] w [illegible] – [illegible] co [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] — [illegible]

dziś 28/1 jest [illegible] 12 funkcyj
[illegible] i 6 z [illegible] —

Józef Miodrowski l. 48 z Zaporowrawich rostrzelany 31/5 –

Jenoldkorák adres Alexy Rezsö lelkész Budapest VIII. Mária Terézia Tér 7

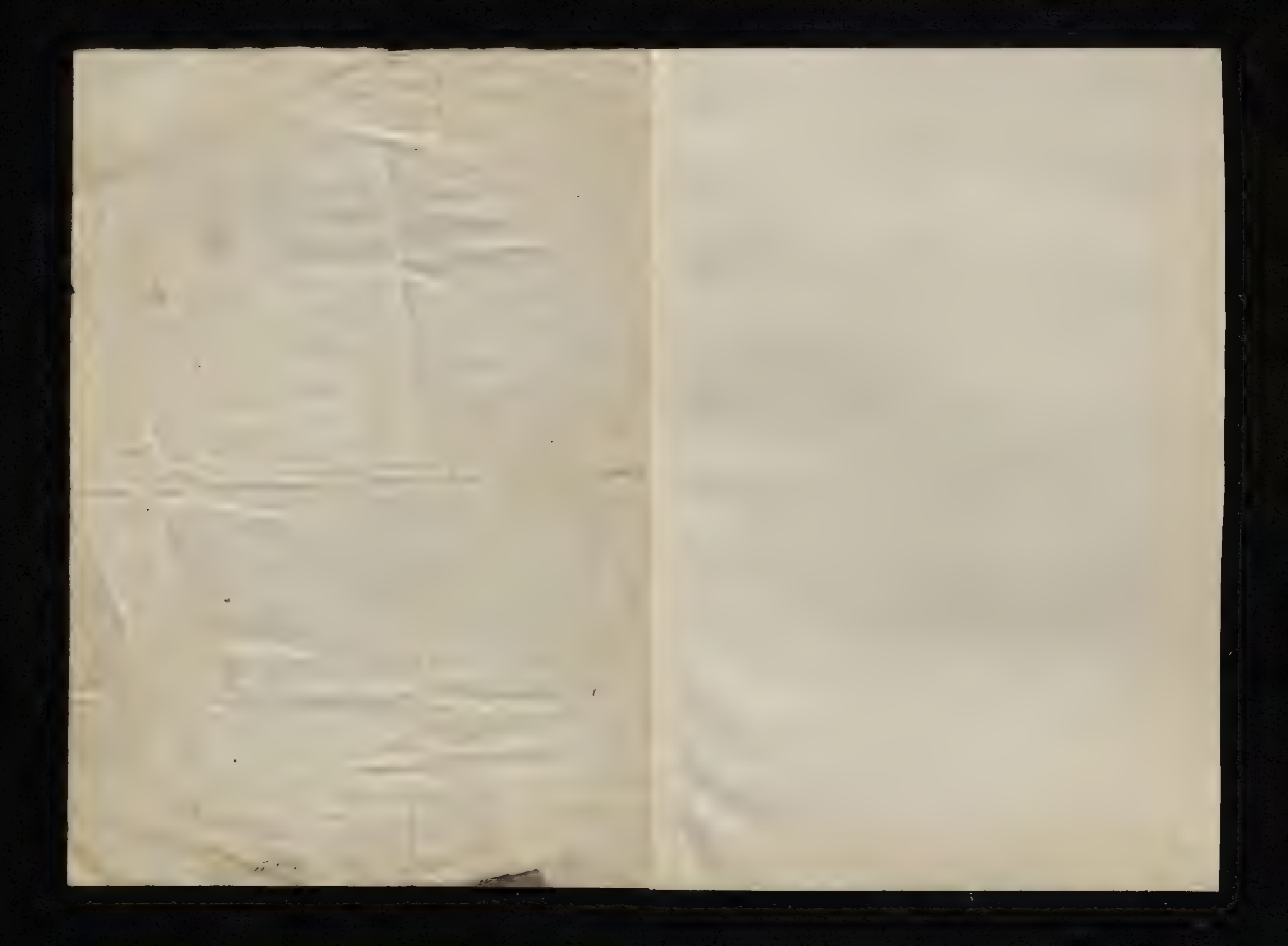
Unger Cezaryn Głęboka 17.

22/8 ~~Horvát Franc. Brodka wramien l. oo~~

Ostrowska – Emlkiö Zakład Franc Josef ul. Królewska l. 65 (Lobzów)

Ludność polska - autochtoni - i kolonizacji -
robotnicy polowi - fabryczni - służba.
Kolonizacja oddawna - za czasów Jana Kazimierza
Z. naszego, rugowanie niemców -
obszary dworskie - [illegible] -
Lipsków - drama - rugi z dramy -
Ilość polaków - zamieszkanie [illegible] -
wy polskiej - odłączenie [illegible] od
Dyecezyi krakowskiej - szkoła
[illegible] - -
Uświadomienie narodowe -
- Rozpołożenie gmin polskich - -
Wynaradawianie - [illegible] - [illegible]
[illegible]. Kościół. szkoła. urzędy - - [illegible].
przez szkoły wyższe - i urzędy -
Warunki roboty: [illegible]
1) Gazety, książki do nabywania [illegible]
2) Czytelnie - inteligencji - [illegible]
3) Organizacje inteligencji - [illegible]
4) Co my zrobić -
5) Gazeta -
[illegible] adres - polityka org. [illegible] -
[illegible] przyjęcie przez [illegible] -

1) Historya - Wybycie Madziarów - ludzie
pierwotne słowiańszczyzna - gdzie wyrazy przyszedł
sobie są polskiego pochodzenia -
Spór - Orawa - Łużyce - autochtoni - Kolonia
Uwolnienie - wrażka Spiskie - za-
bytki kultury - w
Lewoczy - Wrześnie i td. -
Niemcy - rozpierane tygodnie -
Uświadomienie narodowe -
Słowacenie - Kościół - urzędy - szkolni-
ctwa:
1) Gazety - Książki - zmowa -
Śpiewnik - białoskóry -
"Comy zajedni" -
Gazeta -
Stosy - inteligencya - orchiestra
Kontrybucya ludności -

Krze[illegible]nowicz Tomaszów lubelski

oddział polityczny

O/6 uwspisosim 126

Świeccy i ... /duchowni/
Węgry - Orawa - via Chabówka

1. Zborek Jerzy - Podwilk - p. Podwilk
2. Wandelin Kapuściak - Podsarnie - p. Podwilk
3. Tokarczyk Józef - Harkabuz - p. Podwilk
4. Bukowiński Józef
5. Sizyutka Jan
6. Żabuda Michał
} Podszkle p. Podwilk
7. x. Józef Szmoltka proboszcz Pekelnik p. Jabłonka
8. x. Lasica - Hyżne p. Jabłonka.

Węgry - Spisz /Szepes/ via Orawiczyn

9. Agnieszka Zachwieja Rychwałd p. Szepes-Magyar
10. /niedoręczone/ Jakub Bednarczyk Uj-Bela p. Friedman
11. Marcin Lorencowicz - Krempachy p. Friedman
12. Haber Józef - organista Also-Lapos p. Nedecz

13. Birok Jan – richtar

Durstin p. Felsö-Lapos

14. Grzegzak Jan –

15. Organiszczak Józef –

16. Iglar Jan – richtar } Friedman

17. Nowobielski Jan (11 Rozu) } p. Friedman

18. Ulyana Jakub }

19. Milanyak Jan

20. x. Bak – Pleban – Lipnica wielka

Orawa via Chabówka

21. Kompangik Franciszek –

Also-Lapos

[illegible]

[illegible]

(1 a R.) od 1/7 Ignacy Futa po Hyrne – Prawda

Kartka korespondencyjna. –

Franki } od 15. Andrej Ferma — Totfalu

Kovema na Magarce

trat – mikap 5 ~~

Tłumaczenie z „Uvamegya Ujság” z 3. Maja 1913.

Przyjaźń polsko węgierska w politycznem oświetleniu.

Często słyszymy to hasło: „przyjaźń polsko-węgierska” bez tego, żebyśmy się kiedy zastanowili nad tem, czy to hasło ma jaką podstawę polityczną, czy jest ono tylko pięknem, lecz pustym frazesem? Zastanawiające jest przecież to hasło już i dlatego, że się tu wspomina o wzajemnej sympatyi dwóch bardzo odrębnych narodów, zastanawiające zwłaszcza w dzisiejszym czasie, kiedy zbliżania i bratania się krewnych narodów a wzajemna nienawiść obcych rasów kierują dzisiejszą wszechpolityką.

Żyjemy dobę narodowych obudzeń i uświadomień się. Obudzają się dziś i najmniejsze narodowości, szukają – badają swojej przeszłości, charakteru, by się samoistnie przedstawić przed światem. Jesteśmy świadkami walk o samoistność słowiańskich ras, przed naszemi oczami się starają oderwać kulturalnie od Polaków Litwini, którzy się przez długie wieki rozwijali pod kulturą polską, widzimy jak nasi krewni Fińczycy pracują nad zbudowaniem własnej kultury, jaką samoistną literaturę stworzyli w ostatnim czasie nasi Słowacy, ba nawet i Rusini. Do narodowego uświadomienia doszli szczególnie Czesi, którzy przedtem rozszerzowali niemiecką kulturę, dziś zaś mają wielką literaturę, przemysł i ekonomiję narodową. Dużo podobnych zastanowienia i uwagi godnych znaków można by tu jeszcze przytoczyć.

Lecz tę ewolucyę nie mogą mijać gładko. Takie dążenia małych narodów, czy narodowości nie w jednem razie przeciwią się interesom innych wielkich narodów, dużo razy nawet, przechodząc do przesad, grożą tym. Małe narody (narodowości) gdy się słabemi czują, zbliżają się do większych i silniejszych narodów im krewnych szukając u tych pomocy i poparcia. Tak postąpiły bałkańskie narody, też węgierscy Rumuni, sasi, tak postępuje również większa część Słowianów naszej monarchii. Z tąd potem wynika szereg zatargów jakie się często odgrywają przed naszemi oczami (: Przykład: Montenegro.)

W Wschodniej i Średniej Europie toczy się obecnie ukryta, lecz zacięta walka dwóch wielkich ras narodowych: Słowianów i Germanów. Obie rasy liczne i potężne. Sprzeczności istniejące między temi rasami odnoszą się z cząstki aż do doby wędrówki ludów. Wędrówka ta ludów pociągła za sobą takie dyferencye rozwoju narodowej, które jeszcze i teraz są

źródłem wiecznych zatargów międzynarodowych. Marzenia takie, żeby się narody ułożyły według granic językowych, zostaną na zawsze utopią. Wielkie narody starają się dyferencye te wyrównać przez wynarodowianie mniejszych narodowości, co się tylko w tem razie udaje, a raczej udało, gdy narodowości takie niemiały ani samoistnej hystoryi, ani własnej kultury. Lecz obecnie już i te narodowości protestują przeciw wynarodowianiu, a co więcej – protestują przeciw niemu i ich silniejsze krewne narody, co wywołuje znów dużo zatargów i niesnasek.

Z takich i podobnych przyczyn powstały też w wielkiej części sprzeczności słowiańsko-germańskie. Między temi narodami jeszcze kiedyś niechybnie przyjdzie do porachunku.

Patronem mniejszych słowiańskich narodów i narodowości jest naród rosyjski. Innemi słowami jedna część słowiańskich narodów dąży pod jego opiekę, drugiej zaś znów on sam się cisnie za opiekuna nawet wbrew ich woli. Jaki cel go do tego prowadzi? Z rzadka, ba nawet nigdy interes tych małych narodów i narodowości, lecz interes własny; cel wzmocnienia własnych sił i własnej potęgi. Ten sam cel go prowadzi, prze jaki dotąd zawsze się stawił do ich obrony – na pozór w ich interesie – zamiast innych, sam ich pragnie do siebie przyłączyć. Wyborny pozór do tego krewność rasowa. Chce ich użyć w pierwszem rzędzie przeciw swojemu wielkiemu wrogowi: germanowi. Stara się złączyć słowiańskie narody, by potem wyzyskać ich siłę i zwalczyć potęgę germańskich narodów.

I na środku tej wielkiej sceny osnutej tylu intrygami stoimy my: naród węgierski. I my mamy interesy, które powinny otrzymać także rolę w tej wielkiej grze. Do którego obozu się przyłączymy w chwili krytycznej? Ani jeden, ani drugi nie jest nam przyjacielem, lecz odwiecznemi wrogami obydwa narody. Chyba według porzekadła „inter duos litigantes....” wypadało by nam postępować.

Ale zobaczmy, są-li już te dwa obozy skupione? W tem względzie rasa germańska jest w przewadze, gdyż naród ten mniej jest rozstrzelony, więc tworzy on niby falangę silną. Wielkopaństwo niemieckie uchodzi za najznaczniejsze mocarstwo w Europie, do którego w ostatniem czasie dąży nieco i ~~30%~~ niemiectwo Austryi – które wynosi tylko 30% ludności austryackiej – – ruch, nazwany „wszechniemiecki” „alldeutsch” do wyżej wspomnianego rosyjskiego podobny cel: skupienie narodu germańskiego.

Drugi wielki obóz – obóz słowiański – już mniej jest zorganizowany, skupiony. Co więc zupełnemu skupieniu tej

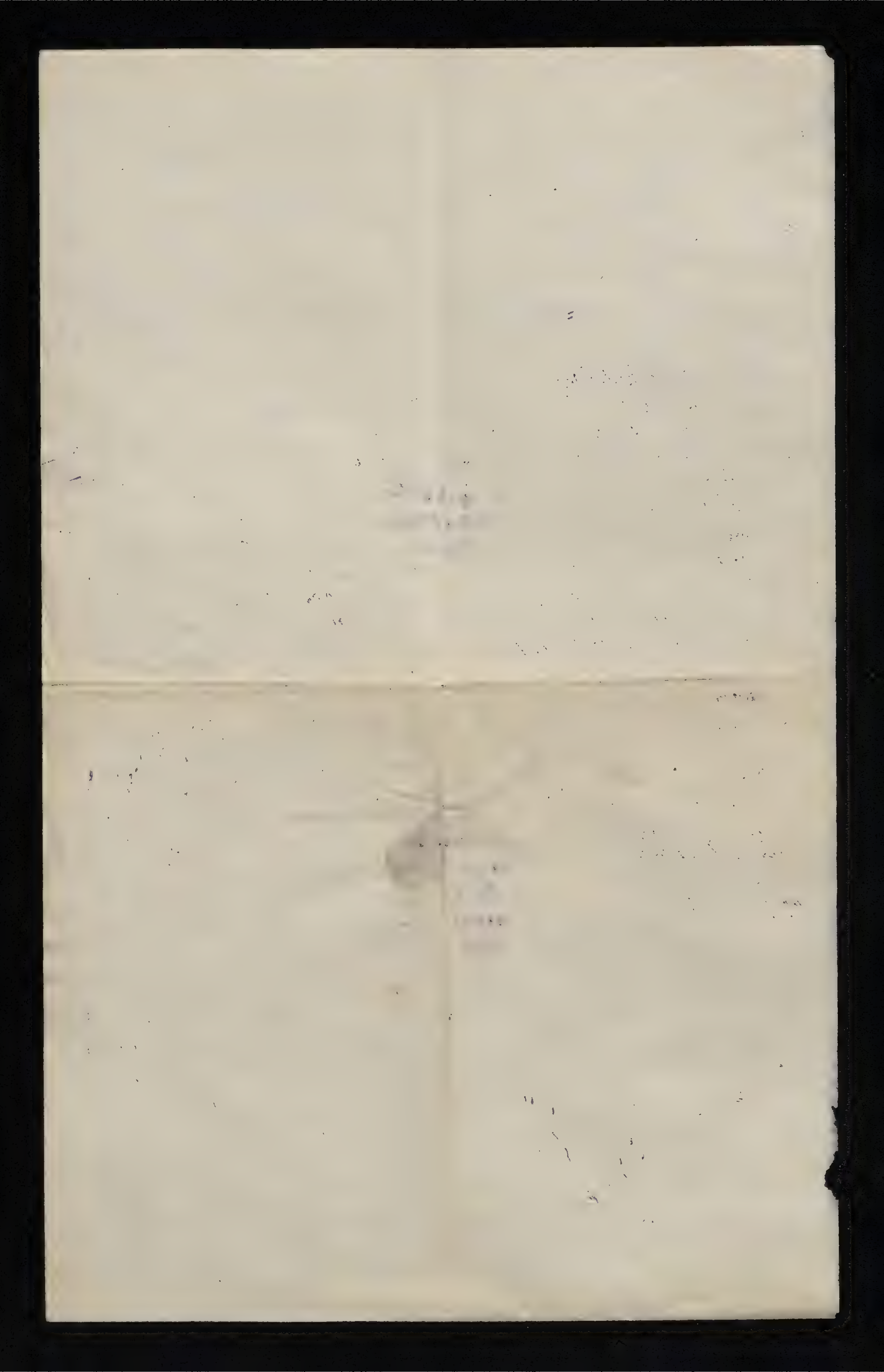
rasy stoją w drodze takie przeszkody, które się usunąć nigdy nie-
dadzą. Bo gdyby nawet wszystkie narody słowiańskie stanęły pod
sztandarem rosyjskiem to jeden - najmocniejszy między niemi -
nigdy się tam nie przyłączy. Naród ten: na trzy strony rozeb-
rany naród polski.

Pokim polska krew będzie na świecie Polacy niebędą mogli
zapomnieć Moskalowi zbrodnie, krzywdy i upokorzenia jakie
doznali ze strony tego państwa, niebędą mogli zapomnieć tych bi-
czy i mąk jakie cierpieli tam starzy Polacy. Czuje to wrogi
Moskal i dziś już szuka rozmaitych środków i sposobów, by
Polaków jako uzyskać. Za pośredników używa do tego inne na-
rody słowiańskie, na którą rolę najchętniej sami się oddali Czesi,
bardzo gorliwie propagując ideę wszechsłowiańską między Polakami.
Powodzenia jednak niemają, gdyż Polacy zawsze odgadną skąd
wiater dmucha. — Do tego teraz dołożyć należy, że naród polski
niemoże się zbliżać, tem więcej łączyć, ani z germańskim
narodem, będąc mu tem niemniejszym wrogiem od Moskala, co
więcej do tego narodu go już niewiąże ani krewność rasowa.

Widzimy z tego, że na tej ziemi oprócz nas Węgrów stoi jeszcze
drugi naród który podobnie jak my, niemoże się łączyć do żad-
nego obozu. W tej okoliczności ja widzę polityczną podstawę
przyjaźni polsko-węgierskiej.

Byt i utrzymanie się narodów jest związane z mozolną wal-
ką podobnie, jak i w naturze wszystko nie tylko [illegible] nieus-
tałą walkę. Epoka złotego spokoju nasze [illegible] do ceny
do spokoju - jest to wspaniały sen człowieka - lecz [illegible] nigdy
niedojdziemy. Prawda to wygłoszona przez wielkich mędrców.
Możemy więc być pewni tego że choć obecnie minęło niebez-
pieczeństwo wojny, to tylko do czasu, i po nowych przygoto-
waniach się, ladakiedy może nas obudzić huk armat. I nawet
z wyżej przytoczonych powodów i politycznych okoliczności naszych.
Spokój dawno szukają stronki do zburzenia szabli do [illegible] zawiązania
otwartych i ukrytych przymierz. A w tem względzie [illegible]
zostać ani nam Węgrom!

Gdy przypuszczymy, że w przyszłości nie armatami będą na-
rody walczyć jeden przeciw drugiemu, lecz innemi człowieka kul-
turalnego godniejszemi środkami, czy to na przestworze kulturalnym,
gospodarczym czy przemysłowym, sojuszników i w tem
razie będą mieć walczące stronki. Naszym sojusznikiem zaś wed-
ług wyżnich wyjaśnień jedynie naród polski być może, jedynie
na naród polski możemy liczyć. Tak my jak i oni zostaniemy
sami - na sam, więc jesteśmy wskazani jeden na drugiego

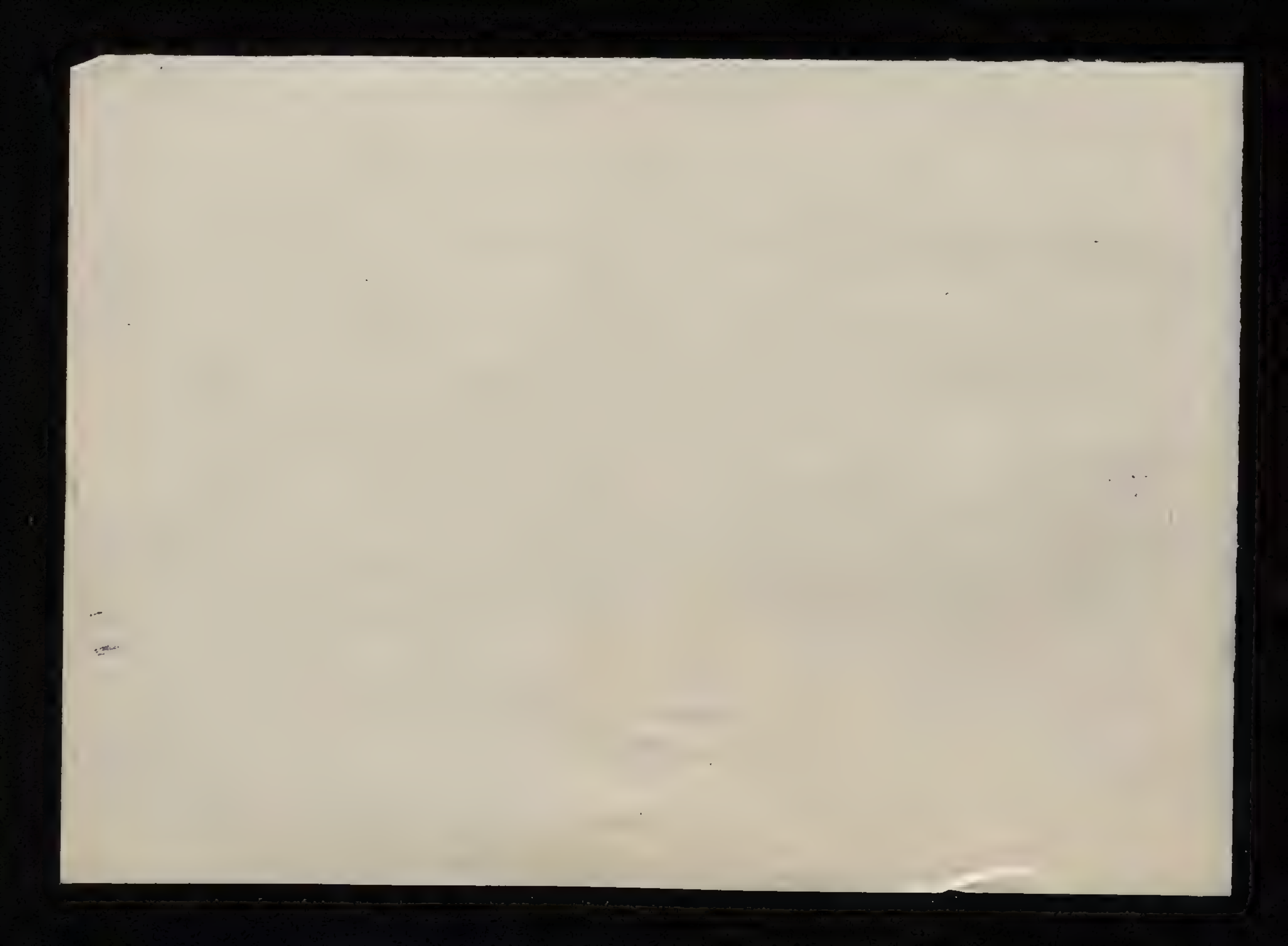

4.

Naród polski zaś już nie jeden raz wydał dowody swojej przychylności i przyjaźni dla nas. Świadczy o tem tysiącroczna hystorya naszego narodu i historya roku 1848-go. Żyją jeszcze w naszej pamięci wielkie zasługi Bem-a i tylu innych bohaterów polskich, których krew wyciekła po ziemi węgierskiej.

Choć nie jesteśmy dzieci jednej rasy, ale ponieważ mamy podobny charakter, wspólne interesy i wspólnych nieprzyjaciół, według tradycyj naszych dziadów: powinniśmy się nawzajem kochać. –

S. Y.

Odpis.

P.U. Zjawiła się deputacja ludności gmin Trybsz z naczelnikiem, która narzekała i prosi o przyśpieszenie kroków celem kontynuowania robót około budowy drogi Gronków - Trybsz - Łapsze niżne, która została im przez rząd swego czasu przyobiecana jako droga konieczna i nieodzownie potrzebna, a z niewiadomych powodów prace zostały zastanowione. Bez tej drogi nie mogą się obyć, bo nie mają żadnego połączenia ze światem i są od niego pod względem komunikacyjnym formalnie odcięci. Most żelazny na Białce stoi jak na urągowisko, łączy bowiem tylko ze sobą dwa przeciwległe brzegi rzeki w szczerym polu i dla celów komunikacyjnych służyć nie może bo brak drogi. Ludność śmieje się z tego mostu i gani panujące w Polsce porządki, uważając, że w tem wszystkiem musi być jakaś złośliwość, że się najpierw mosty buduje w szczerem polu, a drogi się nie robi, aby coś połączyć z [illegible] do mostu. Proszę bardzo o zaopiekowanie się tą sprawą i wystaranie się o to, aby droga jeszcze w tym roku była wybudowana.

. . . .

Starostwo spisko-orawskie w Nowym Targu, dn. 9.IV.19[illegible]5.

L: 42/pr.

Budowa drogi na Spiszu Gronków-Trybsz - Łapsze niżne. -

Województwo

/ Wydział [illegible] /

przedkładam z prośbą o wywarcie nacisku na miarodajne czynniki /Okr. Dyr. Robót publ.-Min. Robót publ./ celem wyasygnowania potrzebnych kredytów i spowodowania jaknajrychlejszego rozpoczęcia prac około budowy tej koniecznie potrzebnej drogi, przyczem zaznaczam, że istotnie jest to rzeczą niesłychaną, aby most gotowy z całym sprzętem i okazałością wykonany z najlepszego materjału na wspaniałych betonowych przyczółkach i o solidnej żelaznej konstrukcji stał w szczerem polu, tam, gdzie niema drogi. - Jest to teoretycznie rzecz biorąc dziwolągiem i nie można się dziwić, że ludność, która przedewszystkiem drogi potrzebuje łączącej ją z Polską / bo dla Spisza Nowy Targ i to Polska, a komunikacji z nim niema /, - nie może tego zrozumieć, w jakim celu jest wybudowano, skoro drogi się nie robi. -

Muszę przytem zauważyć, że jak to już swego czasu słusznie podniesiono ze strony sfer wojskowych, projektowana droga Gronków - Trybsz - Łapsze niżne może mieć w danym wypadku najwyższej doniosłe znaczenie strategiczne, byłaby to bowiem jedyna droga, łącząca centrum Spisza polskiego /Łapsze niżne/ z głównemi arterjami komunikacyjnemi i w razie braku tej drogi - cały Spisz właściwie / z wyjątkiem gminy Jurgów, położonej na drodze do Jaworzyny, i gminy Niedzica położonej przy drodze Czorsztyn - [illegible] / jest właściwie od Polski dosłownie odcięty. -

Proszę usilnie o skomunikowanie się w tej sprawie z Dowództwem Okręgu Korpusu w Krakowie, które z pewnością ze swej strony położy

[illegible] nacisk na konieczność wyłożenia potrzebnych kredytów i przyśpieszenie akcji budowy tej drogi. -

Wreszcie zaznaczam, że i ze względów politycznych jest nader ważnem, aby raz komunikacja między N.Targiem a interesowanemi gminami Spisza niżne, Orawy była stworzona, ponieważ jest to teren świeżo do państwa przyłączony, wymagający szczególnej opieki Rządu i fizycznego wprost zespolenia z polskiem Podhalem, - takie zaś zespolenie istotne stworzyć można tylko przez ułatwienie komunikacji do tej pory właściwie całkiem nieistniejącej. -

Dla ilustracji, jak już nawet miejscowa prasa sprawą tą się interesuje, pozwalam sobie załączyć wycinek z "Gazety Podhalańskiej" Nr.13 z 29.marca br., poruszającej sprawę stojącego w polu mostu, o którym wspomniałem, a pozbawionego drogi, o której budowę chodzi, a której dotychczas niema. -

Ze swej strony, jako kierownik administracji powiatu nie mogę powstrzymać się od wyrażenia gorącej wprost prośby o jaknajżyczliwsze zaopiekowanie się tą sprawą. -

Starosta:

.x. . . . .

Odpis.

Mosty bez drogi. Na drodze z Gronkowa do Trybsza na Spiszu ktorą przed trzema laty zaczęto budować, widac w szczerem polu stojace mosty konstrukcji żelazno-betonowej, jak również żelazny most na Białce, do ktorych jednak niema drogi. Rząd Polski zamierzał w swoim czasie zbudować krotszą drogę z Nowego-Targu na Spisz i te mosty tu ufundował. Obecnie jednak Rząd się rozmyślił, i mosty stoją w polu a brak drogi do nich. - Nasi ludziska rozmyślają obecnie nad temi mostami, czy lepsze drogi bez mostow, ktorych tyle jest w powiecie, czy mosty bez drog, ktore tu pierwszy raz widzą na świecie. Czyby też wysoki Rząd nie dobudował do tych mostow tak bardzo też potrzebnej drogi na Spisz i nie dokończył zaczętego tu dzieła, by ludzie się uspokoili?

Odpis.

R o z p o r z ą d z e n i e .
Rady Ministrów

z dn.........................1925.

o zniesieniu powiatu Spisko-Orawskiego

Na zasadzie art.1 i 3 ustawy z dn.7.lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b.dzielnic rosyjskiej i austrjacko-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b.dzielnicy austr.węg. zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych /Dz.Ust.R.P.Nr.64.poz.400/ zarządza się co następuje:

§:1. Znosi się powiat spisko-orawski z siedzibą Starostwa w NoTargu.

§:2. Obszar należący dotąd do powiatu spisko-orawskiego przyłącza się do powiatu nowotarskiego.

§:3. Kompetencje w myśl instrukcji Tymczasowej dla Starostwa spisko orawskiego z dn.15.października 1920 wydanej przez b.Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, przysługiwały dotychczas Staroście spisko-orawskiemu także w zakresie spraw samorządowych przechodzą na Starostę nowotarskiego.

§:4. Obszar samorządowej reprezentacji powiatowej nowotarskiej pozostaje nadal bez zmiany.

§:5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1.lipca 1925.

§: 6. Wykonanie tego rozporządzenia poruczą się Ministrowi spraw wew.

Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu:
Minister Spraw Wewnętrznych
Minister Sprawiedliwości.

....

U z a s a d n i e n i e .

Powiat spisko-orawski kreowany rozp.b.Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, usankcjonowanem następnie ustawą z 3.XII.1920 r.o tymcz. org.władz adm. II inst. na obszarze b.Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oraz na wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej obszarach Spisza i Orawy /Dz.U.Nr.117 poz.788/ utworzony został nie tylko ze względu na obowiązujące tam odrębne ustawodawstwo węgierskie, lecz również ze względów politycznych. - Celem unifikacji przepisów prawnych w powiecie spisko orawskiem z przepisami obowiązującemi w innych częściach Rzeczypospolitej Polskiej wydała Rada Ministrów szereg rozporządzeń korzystając z upoważnienia nadanego jej w art. 2. ustawy z 26.X.1921. w przedmiocie przepisów prawnych, obowiązujących na obszarze Spisza i Orawy, należącym do Rzeczypospolitej Polskiej /Dz.Ust.N.89.p.657/. Opracowany przez Ministerstwo Spraw Wewn. projekt dalszej unifikacji przepisów prawnych na Spiszu i Orawie jest jeszcze przedmiotem międzyministerjalnych korespondencji, sądząc jednak z jej przebiegu, projekt ten w niedługim czasie wejdzie pod obrady Rady Ministrów. Względy polityczne, które przemawiały za dalszem utrzymaniem powiatu spisko-orawskiego również odpadły wskutek załatwienia między innymi sprawy Jaworzyny. - Wobec powyższego oraz wobec przychylnego stanowiska Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie niema obecnie przeszkód przeciw zniesieniu powiatu spisko-orawskiego i wcieleniu go do sąsiedniego, powiatu nowotarskiego, jako najbardziej mu odpowiadającego zarówno pod względem topograficznym jak i etnograficznym. - Zniesienie tego powiatu, liczącego zaledwie 27 wiosek z ludnością 22684 mieszkańców umożliwi osiągnięcie pewnych oszczędności zarówno w wydatkach personalnych jak i rzeczowych. -

Wreszcie przyniesie tę korzyść, że zatrze dotychczasowy kordon graniczny, zasymiluje ludność spisko-orawską z ludnością podhalańską i w ten sposób zwiąże ją ściślej z resztą Rzeczypospolitej Polskiej.

....

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dn. . . . . .1925.

w przedmiocie rozciągnięcia na obszar Spisza i Orawy należących do Rzeczypospolitej Polskiej, mocy obowiązującej ustawy z dnia 7.lipca 1921, Dz.U.Nr.64.poz.400, w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b.dzielnic rosyjskiej i austr.węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b.dzielnicy austr.węg. zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych.

Na podstawie art.2.ust. z 26.10.1921.Dz.U.Nr.89.poz.657 w przedmiocie przepisów prawnych, obowiązujących na obszarze Spisza i Orawy należącym do Rzeczypospolitej Polskiej, zarządza się co następuje:

§.1. Moc obowiązującą ustawy z 7.lipca 1921 w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarach b.dzielnic rosyjskiej i austr węgierskiej, jak również dokonywania zmian na obszarze b.dzielnicy Węgierskiej, obszarów działania samorządowych reprezentacji powiato

towych /Dz.U.Nr.64.poz.400/ rozciąga się na obszar Spisza i Orawy należący do Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrow i Minister Skarbu
Minister Spraw Wewnętrznych
Minister Sprawiedliwosci.

....

U z a s a d n i e n i e .

Na obszarze Spisza ~~i Orawy należącym do Rzeczypospolitej~~ Polskiej wobec wejścia w życie dopiero 23.11.1922 r. rozporządzenia Rady Ministrow z 14.IX.1922. Dz.U.R.P. Nr.90.poz.833, ktorym na powyższ. obszar rozciągnięto moc obowiązującą ustawy z 31.VII.1919. Dz.U.Nr.66.poz.400. w przedmiocie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, nie obowiązuje ustawa z 7.7.1921. Dz.U.Nr.64.poz.400 w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatow na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austr.węgierskiej, jak rowniez dokonywania na obszarze b. dzielnicy austr.węg. zmian obszarow działania samorządowych reprezentacji powiatowych. -

Gdy względy polityczne, interes administracji, stosunki miejscowe oraz potrzeby mieszkancow tego obszaru wymagają zniesienia tego powiatu spisko-orawskiego, liczącego zaledwie 27 wiosek z ludnością 22684 mieszkancow i wcielenia go do powiatu nowotarskiego, do przeprowadzenia tegó, okazuje się przedewszystkiem konieczność, rozciągnięcia na obszar Spisza i Orawy należący do Rzeczypospolitej Polskiej, mocy obowiązującej ustawy z 7.7.1921. Dz.U.Nr.64.poz.400.

....

Wyciąg z ustawy z dnia 7 lipca 1921 r.
Dz.U.Rp.64/21.

art.3/ Zmiana granic powiatow na oznaczonym w art.1 obszarze b.dzielnicy austrjacko-węgierskiej pociąga za sobą odpowiednie zmiany obszarow działania samorządowych reprezentacji powiatowych. -

art.4/ Reprezentacje powiatowe, ktorych obszary działania stosownie do art.3. ulegną zmianie, winny zawrzec umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze stanu majątku, zakładow oraz funduszów, jak rowniez w przedmiocie wierzytelności i długow. -

Jezeli pomiedzy zainteresowanemi reprezentacjami porozumienie nie dojdzie do skutku, w sprawach tych rozstrzyga Tymczasowy Wydział Samorządowy. -

....

Województwo Krakowskie - Wydział Prezydjalny. -

L: 389/Taj. Krakow, dn.3.kwietnia 1925.

W sprawie zwinięcia powiatu spisko-orawskiego.

Do Pana Starosty spisko-orawskiego w Nowym Targu
do rąk własnych.

Przy sposobności rozpatrywania zmiany granic powiatow w Województwie krakowskiem - postanowiło Ministerstwo spraw wewnetrznych na zasadzie ustawy z 7.lipca 1921.Dz.u.p.Nr.64.poz.400 wystąpić na Radzie Ministrow z wnioskiem na zniesienie powiatu spisko-orawskiego i włączenia obszaru należącego dotychczas do tego powiatu do powiatu nowotarskiego.- Ponieważ jednak powyższa ustawa dotychczas nie obowiązuje na Spiszu,i Orawie, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza wystąpic na Radę Ministrow z projektem rozporządzenia o rozciągnięciu mocy obowiązującej tej ustawy na obszar Spisza i Orawy. -

Wobec tego udzielając Panu odpis projektów odnosnych rozporządzeń polecam Panu Staroscie, aby zgodnie z art.4-tym wyż powołanej ustawy zażądał od wszystkich gmin powiatu spisko-orawskiego umotywowanej opinji w tej sprawie opartej na uchwałach Rad gminnych opinje te przedłożył mi do 3 tygodni wraz z należycie umotywowaną opinją własną. Do sprawozdan należy dołączyc odpisy uchwał Rad gminnych.

Za Wojewodę: Rawski w.r.

Starostwo spisko-orawskie — Nowy Targ, dn. 5.[illegible].19[illegible]5 r.
L:49/Taj.

Prezydjum Województwa !

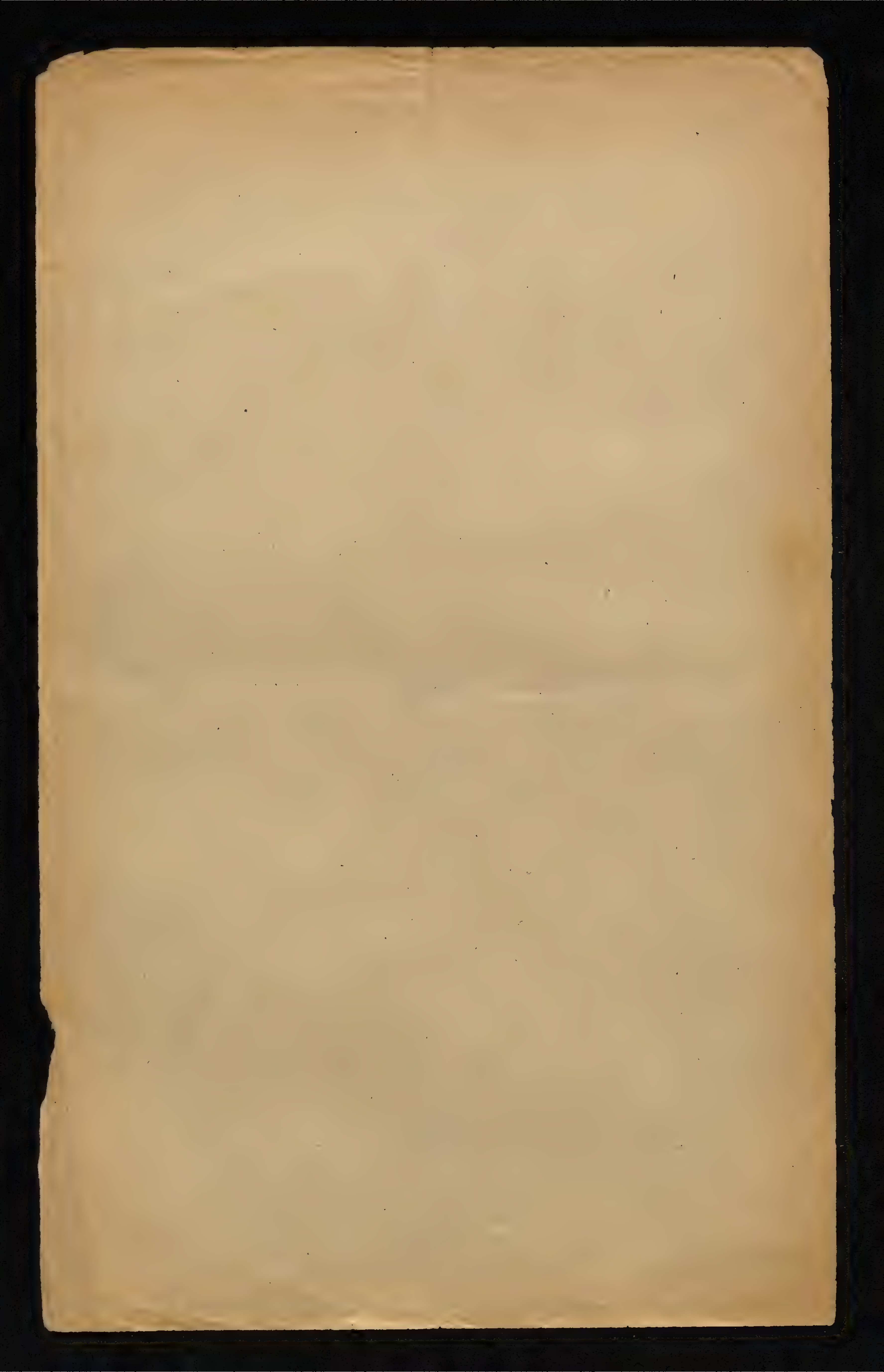
Reskryptem z 1.br.L:229/Taj. /który tu nadszedł na dniu wczorajszym/ - polecił mi Prezydjum Woj. odnieść się do wszystkich gmin w powiecie celem przedłożenia opinji opartej na uchwałach rad gminnych w sprawie zniesienia powiatu sp.orawskiego. -

Ponieważ stylizacja tego reskryptu nasuwa mi pewne kwestje wątpliwe, - a nie chciałbym w okólniku do Urzędów gminnych, który należy wydać, udzielić w tej tak ważnej sprawie może jakich błędnych wskazówek - upraszam o wyjaśnienie mi jeszcze dodatkowo, czy mam zażądać od gmin opinji w sprawie zniesienia powiatu spisko-orawskiego i przyłączenia gmin powiatu do powiatu nowotarskiego, - czy też jedynie oświadczenia się w sprawie uregulowania tj. w[illegible]ku spraw samorządowych, - a więc, czy i o ile gminy te pragną, aby na ich obszar rozciągnięta została kompetencja nowotarskiej reprezentacji powiatowej, - czy też, aby stosownie z projektem rozp.R.M. określającym zniesienie powiatu S.O. a dołączonym w odpisie do reskryptu /§§ 3-4/ sprawy natury samorządowej tych gmin dotyczące załatwiane były według kompetencji przysługującej dotychczas Starostwie S.O. przez Starostę powiatu nowotarskiego. -

[illegible] gdyż art.3 i 4 ustawy z 7.VII.1921.Dz.U.p.64/21, na który się reskrypt tutejszy powołuje mówi wyłącznie o zmianach w obszarze działania reprezentacji powiatowych istniejących na terenie powiatów, których granice się zmieniają i o postępowaniu w tych wypadkach, - przyczem nie ma tam jednak mowy o wysłuchaniu opinji rad gminnych, a jedynie reprezentacji powiatowych, - z drugiej zaś strony wobec brzmienia tekstu projektu R.Min. o zniesieniu powiatu S.O. /§§ 3,4/ sprawa ta wydaje się już przesądzona. -

Proszę zatem o wyraźną dyrektywę, w jakim kierunku mają się gminy oświadczyć.

Starosta:

Odpis.

Województwo Krakowskie Wydział Prezydjalny.

L: 380/Taj. Kraków, dn. 15.IV.1925.

Do Pana Starosty Spisko-orawskiego
w Nowym Targu

Na relację z 9.kwietnia 1925.L:49/Taj. oznajmiam Panu Staroście, że reskrypt tut. z 3.4.br.L:339/tj. nie nastręcza żadnej wątpliwości co do tego, jaką opinję winien Pan Starosta jako zastępca samorządu oraz gminy tamt. powiatu przedłożyć.
Z tekstu powołanego na wstępie reskryptu jakoteż z załączonych projektów rozporządzeń wynika bowiem niewątpliwie, że chodzi tu o opinję tak co do zniesienia powiatu spisko-orawskiego i włączenia go do nowotarskiego, jak i co do uregulowania kwestji samorządu na obszarze dotychczasowego Starostwa spisko-orawskiego, jak to zresztą wynika z §§ 2 i 3 projektu Rozporządzenia. -

Wojewoda: Kowalikowski w.r.

....

Województwo Krakowskie Wydział Prezydjalny

L: 5767/1.pr. Kraków, dn. 21.4. 1925.

Zniesienie powiatu
spisko-orawskiego.

Do Pana Starosty spisko-orawskiego
w N.Targu

Wskutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 16.IV.1925. Nr.A.O.1004 proszę Starostę o przyspieszenie wykonania tut. reskr. z 3. kwietnia 1925.L:338/Taj. w sprawie zniesienia powiatu sp.or. O ileby ściągniecie i przedłożenie opinji gmin w tej sprawie wymagało dłuższego czasu, zechce Pan Starosta na razie przedłożyć tylko własną opinję, jako Kierownika samorządu, a opinje gmin w czasie późniejszym. -

Wojewoda: Kowalikowski w.r.

Starostwo spisko-orawskie w Nowym Targu, dn. 27.IV.1925.

L: 49/pr.

W sprawie zniesienia
powiatu sp.or.

Prezydjum Województwa !

Mając dać odpowiedź na reskrypt z 6 bm. L:339/Taj. w sprawie j.w. - muszę przedewszystkiem zaznaczyć, że w kwestji tej wypada odróżnić:

1/ względy oszczędnościowe i topograficzne, które przemawiają za zniesieniem powiatu s.o.

2/ względy polityczne, które przemawiają częściowo za jego utrzymaniem - częściowo zaś za zniesieniem.

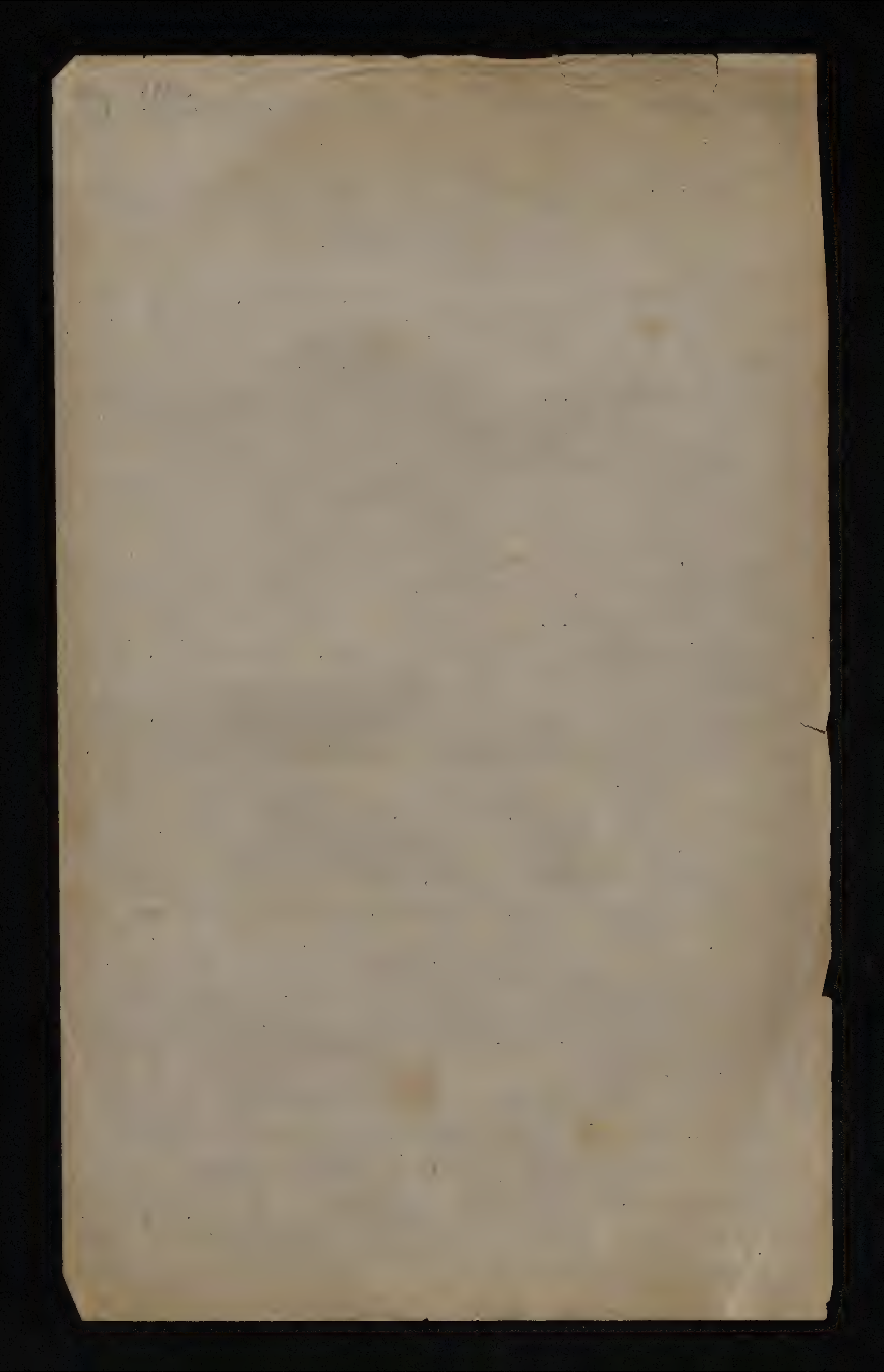
O ile chodzi o względy poruszone sub 1/ - istotnie administrowanie dwoma skrawkami ziemi obejmującemi wszystkiego 25 wiosek byłoby może łatwiejsze, gdyby odbywało się z jednego centrum administracyjnego obejmującego Podhale, Spisz i Orawę. Ten zatem wzgląd przemawia za zniesieniem powiatu s.o.

Również o ile chodzi o względy polityczne, muszę zauważyć, że idea zespolenia ziem polskich w jedną nierozerwalną całość wymaga istotnie zniesienia dawnych granic i zjednoczenia terytorjów, które zostawały pod rządami innych organizmów państwowych przedwojennych, - w jedną całość. -

Podnieść przecież muszę, że jednak, o ile chodziło o tworzenie Województw, miarodajne czynniki kierowały się poniekąd także i względami na dawne granice dzielnicowe, z któremi się dziś pokrywają granice dawnej Kongresówki, Małopolski, Księstwa Poznańskiego i Pomorza. -

Tą tedy drogą dalej idąc, należałoby jednak dążyć do zachowania nadal odrębności ziem Spisza i Orawy przyłączonych do Państwa Polskiego po plebiscycie w r. 1920, a które dawniej należały do kraju Korony Węgierskiej. -

Nie są to jedynie względy wynikające z przesłanek czysto historycznych - ale także i etnologicznych, - albowiem przyłączenie do Polski ziem Spisza i Orawy jest w każdym razie sukcesem politycznym - sukcesem o tyle, że wskutek przyłączenia tych ziem do Polski expanzja nasza narodowa na południe wzmogła się do tego stopnia, że dziś już możemy myśleć o zjednoczeniu kiedyś dalszych obszarów tych ziem pod

egidą państwowości polskiej, a wobec pomyślnych dotychczasowych rezultatów w tym kierunku i wobec faktu, że ziemie te zamieszkałe są przez ludność jednolitą o charakterze czysto słowiańskim zbliżonym raczej do narodowości polskiej niż do innych sąsiadujących z nią plemion - nie można przesądzać, czy expanzja ta kiedyś w przyszłości nie miałaby widoków powodzenia. -

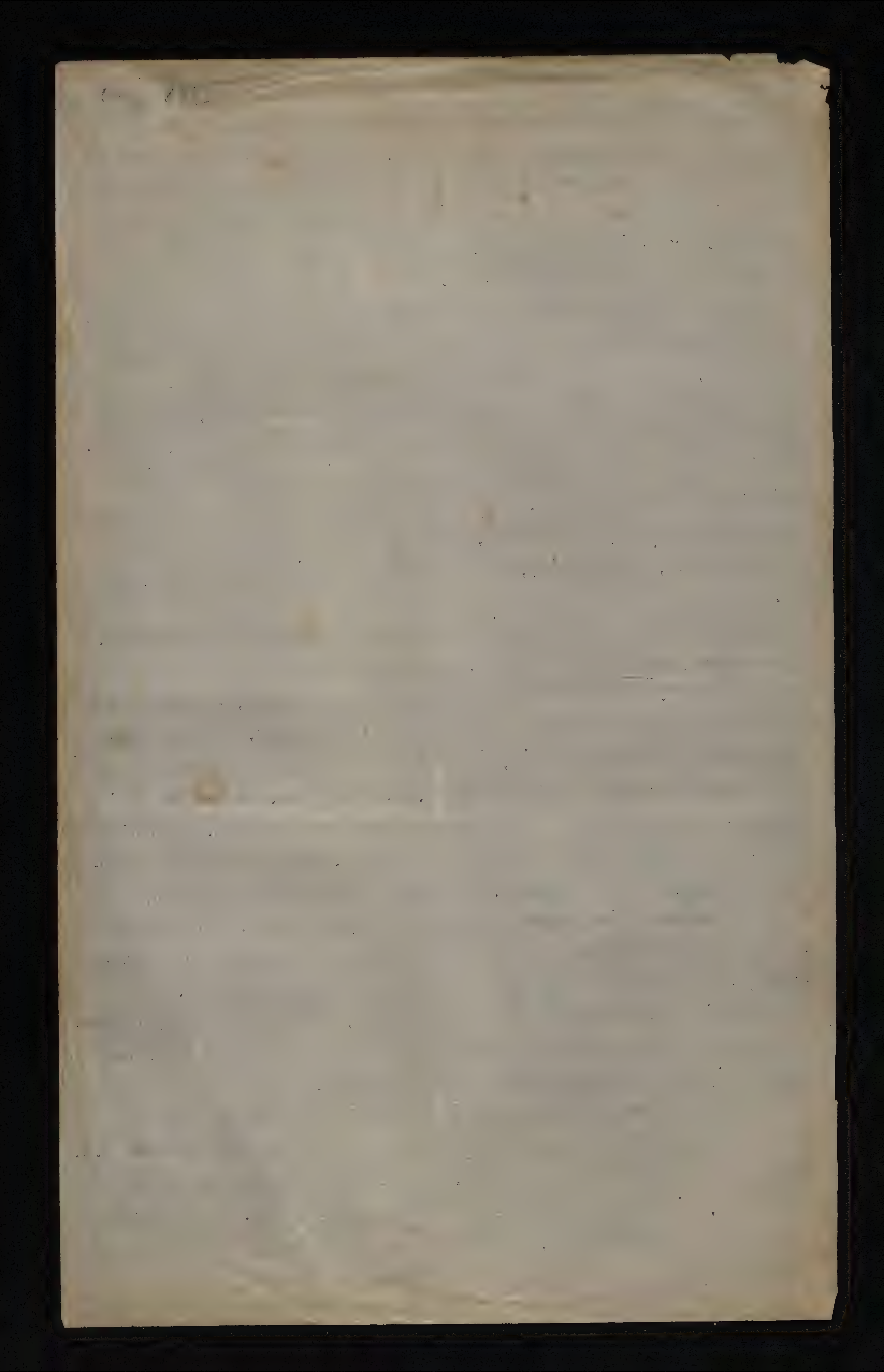
Tak też względy etnologiczne przemawiałyby częściowo za zachowaniem odrębności ziem Spisza i Orawy w łonie organizmu państwowego polskiego, a zachowanie tej odrębności miałoby rację o tyle, że w tym wypadku zachowałaby się dotychczasowa nomenklatura, przez co akcentowałby się pierwiastek etnicznej odrębności tych ziem, czyli - wyrażając się jasno - zaakcentowane byłoby, że do Polski należą też ziemie Spisza i Orawy. - W razie zniesienia odrębności powiatu zniknąćby musiała i jego nazwa, a ze skasowaniem nazwy zaginąćby musiał symbol, określający, że i te ziemie należy do Państwa Polskiego. -

To są powody przemawiające za zachowaniem odrębności powiatu sp. orawskiego jako takiego i nadal. -

Natomiast, o ile chodzi o inne względy polityczne, - przemawiają one częściowo za zniesieniem odrębności tego powiatu, Z tych przedewszystkiem podnieść należy, że istnienie powiatu spisko-orawskiego jest niemiłem "memento" dla Rządu Rp. cz.słowackiej, z którym Rząd Polski wstąpił niedawno w stosunek ścisłego porozumienia. W istnieniu bowiem tego właśnie powiatu widzą Czesi istnienie jakoby fortecy wysuniętej ku Słowaczyźnie, z której idzie prąd asymilacyjny i która jeszcze może odegrać pewną rolę w przyszłości. O ile zatem chodziłoby o utrzymanie dobrych stosunków między-państwowych z Czechami, - zachowanie nadal tego powiatu nie byłoby wskazane.

Również o ile chodzi o ludność jako taką, - idea asymilacyjna przemawiałaby za zniesieniem odrębności i wcieleniem ziem Spisza i Orawy do żywego organizmu państwowości polskiej.

Nie mogę ocenić, które z powyższych względów przemawiających częściowo z a - częściowo p r z e c i w zniesieniem powiatu s.o. winny zająć stanowisko dominujące. Tem trudniej przychodzi mi dać odpowiedź, że szef administracji powiatu Starosta Dr.Jan Bednarski który ten powiat stworzył, a raczej przez przyłączenie odnośnych

ziem do Polski dał możność stworzenia tego powiatu, - nie może się co do tej sprawy w tej chwili wypowiedzieć, ponieważ bawi obecnie na urlopie. -

Powołując się tedy na uprzednie oświadczenia się Jego w tej tak ważnej i zasadniczej sprawie, - proszę : -

Prezydjum Województwa raczy, wziąwszy pod uwagę może powyżej zamieszczone wywody i poprzednie wypowiedzenia się w tej sprawie faktycznego kierownika administracji powiatu, - samo zadecydować jaki wniosek należałoby co do niej przedstawić instancjom wyższym .

W kwestji dotyczącej załatwiania spraw samorządowych na wypadek zniesienia powiatu i włączenia go do powiatu nowotarskiego podzielam w zupełności stanowisko zajęte przez Ministerstwo Spraw Wewn. w projekcie dołączonym do reskryptu Województwa i uważam, że powierzenie załatwiania tych spraw Wydziałowi Powiatowemu względnie Radzie Powiatowej nowotarskiej byłoby nie uzasadnione, - a to tak ze względu na dotychczasową w tym kierunku praktykę - jak i ze względu, że ziemie Spisza i Orawy nigdy w skład organizmu samorządowych małopolskich reprezentowanych w instytucji Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie nie wchodziły. -

Opinje Rad gminnych, które jeszcze nie miały czasu się wypowiedzieć, przedłożę dodatkowo. -

S t a r o s t a :

W. Z.

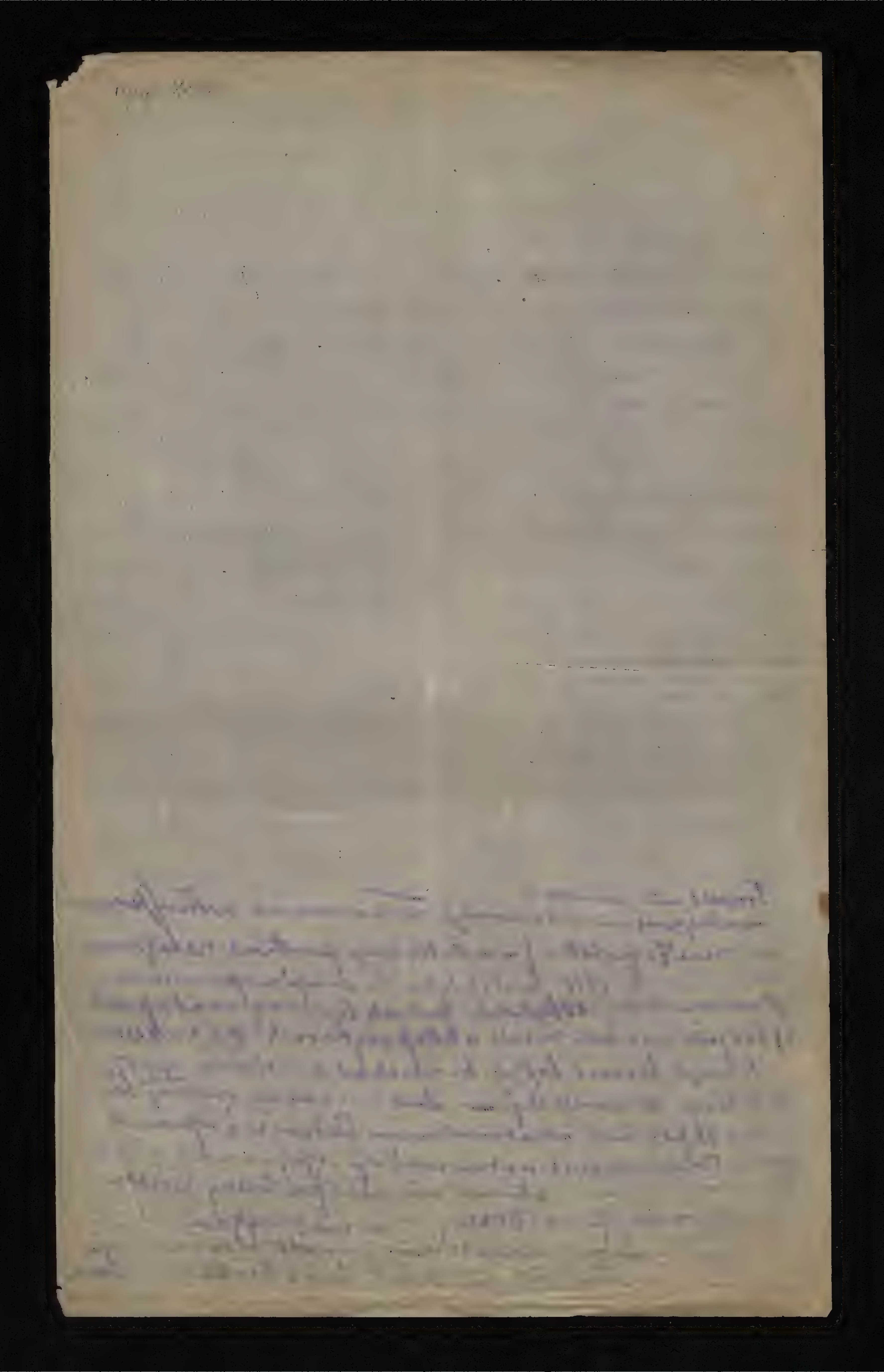
[illegible]

1) [illegible] ... w kwestji [illegible] ... małopolskich [illegible]

2) [illegible]

[illegible] ... Namiestnictwa [illegible] ... polityczny [illegible]

[illegible] ... w uzasadnieniu [illegible]

Starostwo spisko-orawskie Nowy Targ, dn. 26.V. 1935 r.

L: [illegible]/pr.

W sprawie zamierzonego
zniesienia powiatu S.Or.

Prezydjum Województwa !

Powołując się na reskrypt z 11.5.r. L: 5707/1/pr. – i nawiązując do mego sprawozdania z 27.5.r. L: 49/pr. w którem kwestję zamierzonego zniesienia powiatu Sp.Orawskiego przedstawiłem z punktu widzenia interesów politycznych i ogólno-państwowych, – pozwalam sobie w załączeniu dodatkowo przedłożyć opinje reprezentacji gminnych w powiecie, wyrażone co do poruszonej sprawy w załączonych relacjach urzędów gminnych i dołączonem do nich ogólnem zestawieniu.

Jak z załączonych relacji Prez. Województwa powziąć raczy, gminy tut. powiatu opowiadają się jednogłośnie za jego utrzymaniem nadal, – a motywują to różnemi względami, z pośród których wybijają się na pierwszy plan kwestja osobistego bezwzględnego zaufania i przywiązania do kierownika tego Starostwa [illegible] Dr. J. Bednarskiego, jako znającego dokładnie stosunki w powiecie, jego potrzeby i bolączki, – a przytem pracującego od już od szeregu lat na terenie tych ziem jeszcze przed przyłączeniem ich do Państwa Polskiego. Podnoszą m.i. /Niedzica/, – że chodzi im o to, aby w razie skasowania tego powiatu – nazwa jego "Spisko-Orawski", wyjaśniająca specjalny charakter tych ziem nie zaginęła. – Akcentują to, że z chwilą przyłączenia tych ziem do Polski zagwarantowano im utworzenie dla nich osobnego Starostwa, które będzie ich sprawy załatwiało z poszanowaniem dotychczasowych zwyczajów i urządzeń społecznych pozostałych jeszcze z czasów węgierskich /Orawka, Zubrzyca górna/. –

Wreszcie, że skasowanie tego Starostwa wywołać może u ludzi niezadowolenie i rozgoryczenie /Zubrzyca górna/. –

Uważam, że te opinje wyrażone na podstawie uchwał powziętych na posiedzeniach pełnych rad gminnych nie powinny być dla czynników miarodajnych przy powzięciu decyzji w tej tak ważnej sprawie obojętne,

- a to tembardziej, że - o ile mi wiadomo - i wydział powiatowy nowotarski jest zdania, że dla skasowania Starostwa sp.orawskiego chwila odpowiednia jeszcze nie nadeszła. -

Jest moim obowiązkiem na powyższe momenta zwrócić szczególną uwagę Pana Wojewody, przyczem podnieść muszę, że wszelkie oświetlenia moje w tej sprawie mogą dać tylko zupełnie niewyczerpujący i powierzchowny obraz sytuacji, który należycie oświetlić i przedstawić mógłby jedynie szef tego Starostwa i kierownik powiatu bawiący obecnie na urlopie Dr.J.Gelnarski. -

Z powyższego względu i zważywszy na nieprzeciętnej miary zasługi położone przez Niego dla spetryfikowania i utrwalenia tego stanu posiadania na ziemiach spisko-orawskich, jaki dzięki Jego osobistym wysiłkom i działaniom zaistniał, proszę o możliwe odroczenie sprawy definitywnego załatwienia kwestji projektowanego zniesienia tego powiatu aż do czasu, kiedy p.Starosta Dr.Jan Gelnarski powróci z urlopu i będzie się mógł osobiście w tej sprawie wypowiedzieć. -

S t a r o s t a :

Z e s t a w i e n i e

opinii reprezentacji gminnych wyrażonych na podstawie uchwał powziętych przez rady gminne w powiecie Sp.Or.w sprawie projektowanego zniesienia Starostwa Sp.Or.

S p i s z

Czarna gora.-Gmina sprzeciwia się zniesieniu Starostwa S.O.-na wypadek jego zniesienia oświadcza się za przekazaniem agend samorządowych Starostwa Spisko.Or.Starostwu Nowotarskiemu.-

Durstyn.-Za utrzymaniem Starostwa S.O.-na wypadek zniesienia go za przekazaniem agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Frydman .-Za utrzymaniem Starostwa S.O.-na wypadek zniesienia go za przekazaniem agend samorządowych Starostwu nowotarskiemu.-

Jurgów.- Za utrzymaniem Starostwa S.O.z tem umotywowaniem,że ludność przyzwyczajona jest do ustaw węgierskich,które jeszcze na Spiszu obowiązują,-i że w Starostwie znajdują należytą poradę prawną i informacje w sprawie ustaw obowiązujących w Państwie Polskim.- Na wypadek zniesienia Starostwa oświadcza się za przekazaniem jego agend w zakresie samorządowym Starostwu nowotarskiemu.-

Kacwin.- Za pozostawieniem Starostwa-nie życzą sobie żadnych zmian. Na wypadek zniesienia Starostwa oświadczają się za przekazaniem jego agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Krempachy.-Proszą o zatrzymanie Starostwa S.O.-na wypadek jego zniesienia proszą o traktowanie ich pod każdym względem/a więc i co do spraw samorządowych/na równi z ludnością powiatu nowotarskiego

Łapsze niżne .-Proszą o pozostawienie Starostwa S.O.-na wypadek zaś jego zniesienia o przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Łapsze wyżne.-

Proszą o pozostawienie Starostwa S.O. motywując to tem, że im jest łogodniej z osobnem Starostwem. Nie życzą sobie żadnych zmian.

Łapszanka.Za utrzymaniem nadal Starostwa S.O.-na wypadek zaś jego zniesienia o przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Nowa Biała.- Proszą o utrzymanie Starostwa S.O.ponieważ Starostwo to rozumie ich odrębny sposób wyrażania się.-Na wypadek zniesienia

życzą sobie przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Niedzica.-Proszą o utrzymanie Starostwa S.C.,jak długo urzęduje i zechce urzędować Starosta Bednarski,który zna najlepiej stosunki lokalne,położył wielkie zasługi w czasie plebiscytu i do którego mają pełne zaufanie.-Na wypadek zniesienia tego Starostwa,proszą ze względu na znaczną odległość do Nowego Targu o utrzymanie Ekspozytury na Spiszu z rozszerzeniem zakresem działania i przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Rzepiska.-Proszą o zatrzymanie Starstwa S.C.motywując to wielkiem zaufaniem,jakie mają do kierownika Starostwa p.Maciej Bednarski agont; Na wypadek zniesienia Starostwa S.C. proszą o przekazanie jego agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Trybsz.-Poddają się wszystkim zarządzeniom władz wyższych.-

O r a w a

Chyżne.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.C.ze względu na jego znajomość stosunków lokalnych ustawodawstwa węgierskiego i skuteczną działalność dla dobra Rp.polskiej.-

Bukowina Podszkle.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.C.dla dobra kraju i gminy,która jest biedna i żadnych dochodów nie posiada.-

Harkabuz.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.C.,nie życzą sobie żadnych zmian,-ponieważ jest im dobrze z tem Starostwem.-

Jabłonka.-Za pozostawieniem Starostwa S.C.-

Lipnica wielka .-Za pozostawieniem Starostwa S.C.-

Lipnica mała.- Za pozostawieniem Starostwa S.C.-

Orawka.-Prosi i żąda utrzymania nadal Starostwa S.C.,powołując się na przyrzeczenia i zobowiązania dane w tym kierunku ludności ze strony czynników miarodajnych w czasie plebiscytu.-

Piekielnik.-Za utrzymaniem Starostwa S.C.

Podsarnie.- Za utrzymanie Starostwa S.C.

Podwilk.- Za utrzymanie Starostwa S.C.,-na wypadek zaś jego zniesienia za przekazaniem agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Zubrzyca górna.-Przeciw przyłączeniu do powiatu nowotarskiego-za utrzymaniem Starostwa S.C. z silnem zaakceptowaniem tego,że w czasie ple-

biscytu ze strony miarodajnych czynników obiecano im i zagwarantowano na wieczne czasy osobne Starostwo dla załatwiania tych wszystkich spraw, które wynikły i opierają się na dawniejszym ustroju i ustawodawstwie węgierskim.-

Zubrzyca Dolna.-Za utrzymaniem Starostwa S.O. jednak z siedzibą w Jabłonce przyczem podnoszą zbyt wielką odległość od Nowego Targu /33 km/ i sprzeciwiają się przyłączeniu do powiatu nowotarskiego.-

Rozporządzeniem [illegible] z dnia 27.czerwca br. Dz.U. [illegible] Nr.69 zarządzone zostało zniesienie Starostwa spisko-orawskiego z równoczesnem włączeniem [illegible] jego [illegible] do powiatu nowotarskiego, z przekazaniem agend [illegible] Starostwa sp.or. Starostwu w Nowym Targu.

Najważniejszym powodem dla którego zostały [illegible] zniszczone były [illegible] topograficzne. Powiat bowiem składał się z trzech luźnych części [illegible] klinem powiatu nowotarskiego – [illegible] siedziba Starostwa znajdowała się w miejscowości położonej poza obrębem ziem Spiszu i Orawy. [illegible] była [illegible] ilość gmin z niewielką liczbą mieszkańców.

Jeżeli mimo tych braków [illegible] Spiszu i Orawy utworzono jednostkę [illegible] administracyjną – to motywem głównym był wzgląd na dobro ludności świeżo przyłączonej do Rzeczypospolitej Polskiej. [illegible] względu, oraz [illegible] najdalej [illegible] Rząd zgodził się na [illegible] tj. na utworzenie obok Starostwa jeszcze dwóch Ekspozytur, a to w [illegible] dla Spiszu i w Jabłonce dla Orawy. –

Z [illegible] Minister [illegible] nie [illegible] po ze Starostwem sp.orawskim [illegible] obecnie ziem polskich co jest najlepszym dowodem [illegible] i opieki, jaką Rząd polski otoczył [illegible] ludność Spiszu i Orawy. – [illegible] że mimo zniesienia Starostwa sp.orawskiego – Ekspozytury te [illegible] jak dotąd [illegible] funkcjonować.

[illegible] przez [illegible] administracji [illegible] przez dwadzieścia lat, żeby ludności [illegible] nowe warunki bytowe, jakie dla niej zaistniały, – [illegible] i nieporozumienia i otoczyć ją opieką pod każdym względem, a [illegible] pozyskać jej zaufanie, zjednać sobie [illegible] do nowej Rzeczypospolitej.

Na [illegible], i [illegible] nie [illegible] bez [illegible], które w [illegible] stopniu utrudniały [illegible]. – [illegible] – [illegible] niejednokrotnie [illegible]

jak tymczasowość sytuacji politycznej, starały się podkopać zaufanie do Rządu u ludności wytwarzając nieprzyjazny nastrój dla [illegible]ństwa [illegible]skiego. W głównej mierze przyczyniły się do tego już przez dłu[illegible] [illegible] nie [illegible] stosunki [illegible], drożyzna i [illegible]wość wyłudzonych przez [illegible] [illegible] swoich [illegible] i nastrój cię[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wytworzył.

Obecnie, gdy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ustalenia granic zostały wreszcie ukończone, a [illegible] [illegible] [illegible] życie jednolitego [illegible] i praworządności w każdej dziedzinie wielce postąpiło, ustąpiły już i te ujemne [illegible] i [illegible] [illegible] o których wyżej wspomniałem, i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], jako [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], - co [illegible] [illegible] za[illegible] zadowolenia [illegible]. -

Dziś, - gdy mi [illegible] [illegible] [illegible] z ludnością - i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lojalni [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]. -

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Strzelbickiego, [illegible] [illegible], jako [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] dla ludności i [illegible], - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] we wszystkich [illegible].

[illegible]

[illegible]

spisany z [illegible] likwidacji [illegible] zgodnie z [illegible] z [illegible].III. 19[illegible] r. L:11106/pr.

Obecni: Dr. J[illegible], starosta [illegible]

Aleksander Strzelbicki, starosta [illegible]

Przedmiotem [illegible] i odebrania [illegible] następujące działy:

A/. Dział Prezydialny :

1/ Akta prezydialne z lat 19[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], i [illegible] w osobnych [illegible] i dziennik [illegible] z tychże lat doprowadzony do [illegible]/pr/[illegible].

2/ Akta tajne z lat [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], i [illegible] w osobnych [illegible] i dziennik podawczy z tych lat doprowadzony do L: 73/T/25

3/ Akta personalne [illegible] w osobnej okładce.

4/ Akta mobilisacyjne [illegible] z lat j.w. [illegible] doprowadzony do L: 224/Mob. [illegible] mobilisacyjnych i kopertami [illegible] mob. [illegible] i [illegible] pr. /spisano osobny protokół/.

5/ Akta delimitacyjne w osobnym [illegible].

6/ Akta o [illegible] w powiecie [illegible].

7/ Akta dotyczące spraw rejestracji, [illegible] cudzoziemców, [illegible] i opłatów [illegible] w osobnym [illegible].

8/ Akta i [illegible] dotyczące [illegible], na [illegible] z [illegible], - [illegible] 10743 i [illegible] 10705.- /Stan ad 1/ 24738 zł.80 gr. - ad 2/1302 zł.37 g./

9/ Akta [illegible] z r.19[illegible].

10/ Akta dotyczące [illegible], [illegible], [illegible] poufnej, etc. z [illegible], [illegible] o [illegible] wojska [illegible] itd. - w osobnej okładce.

11/ [illegible] w [illegible].

5/ Akta [illegible] wydziału administracyjnego
ogólnej, wojskowej, [illegible] i części biurowej.

a/ Akta w fascykułach: roczniki:

1919	–	od L: 4[illegible] – 6[illegible]	1 fascykuł
1920	–	od L: 8[illegible] do [illegible]	4 fascykuły
1921	–	od L: 1 do L: [illegible]	1[illegible] fascykułów
1922	–	od L: 1 do L: [illegible]	9 fascykułów
1923	–	od L: 1 do L: [illegible]	1[illegible] fascykułów
1924	–	od L: 1 do L: [illegible]	1[illegible] fascykułów
1925	–	od L: 1 do L: [illegible]17	6 fascykułów
		razem	50 fascykułów

b/ osobno:

1/ Akta spisu ludności z r. 1921.

2/ Akta [illegible] zasiłkowej z r.1921.

3/ Akta byłego nadzoru leśnego na Spiszu /[illegible]/

4/ Statuty gminne i preliminarze budżetowe wydziałów z Orawy.

c/ Konwoluty:

1/ Gminne /[illegible] org., lustracje, budżety/

2/ Podatkowe /Zestawienia ogólne/

3/ Dodatki do podatków

4/ Kościelne,

5/ Lasowe

6/ Polowania,

7/ Rybołostwo,

8/ Rekrutacja,

9/ Danina lasowa,

10/ Kompossesorjat orawski

11/ Grunta państwowe,

12/ Utrzymanie dróg i mostów,

13/ Ochrona granicy,

14/ Przemytnictwo,

15/ Lichwa żywnościowa.

d/ Akta do powielania i reprodukowania w osobnych okładkach.

e/ Akta niezałatwione w osobnej okładce,

f/ Normalja /duplikaty okólników województwa/ w osobnej okładce,

g/ Księgi [illegible],

1/ Dziennik podawczy od r.1919 - 1925.

2/ Indeks od r. 1919 - 1925.

3/ Rejestr poświadczeń i aktów nadania obywatelstwa,

4/ Rejestr stowarzyszeń na zasadzie ustawy z r.1867,

5/ [illegible] gosp.ch.

6/ Rejestry przemysłowe :

a/ rejestr przemysłu wolnego

b/ " " rękodzielniczego

c/ " " koncesjon.

d/ indeks do powyższych rejestrów

7/ Rejestr karny 1 tom od 1.8.9[illegible] - 31.12.923.

" " 2 " od 1.1.924 - 2.12.924.

" " 3 " od 1.1.925 - 28. 7.925.

8/ Prowizoryczna księga wodna,

9/ Księga matrykalna ślubów cywilnych

10/ Ewidencja polowań,

11/ Spis rewirów rybackich,

12/ Ewidencja udzielonych zezwoleń na ustawianie kotłów parowych,

13/ Spis akuszerek,

14/ Wykaz udzielonych zezwoleń na wywóz drzewa z powiatu,

15/ Ewidencja wycinek z listy B/.

16/ Wykazy osób przekraczających granicę polską z r.1921,922,923, 924, i 1925.

17/ Ewidencja wydanych przepustek i legitymacji tatrzańskich,

18/ Gospod.plany lasowe z Orawy /według dołączonego wykazu/

19/ Dokumenty do księgi wodnej z Orawy / według dołączonego wykazu/

20/ Księgi matrykalne węgierskie z Orawy /urodzin,małżeństw i śmierci/ według dołączonego wykazu.

21/ Księga rachunków bieżących Starostwa Nr.7.

22/ Zapiski [illegible] kasy.

23/ Księgi kontowe P.K.O. od 9[illegible] do 1925 r.

24/ Księgi obrotu czekowego Starostwa.

25/ Wykaz wydanych poświadczeń za służbę wojskową.

C/ Inwentarz Starostwa P.O.

zgodnie z oryginalnym spisem inwentarzowym który oddano i odebrano.

D/ Druki i materjały piszarskie

/według osobnego wykazu, który dołącza się/.

E/ Kasowość

[illegible] i [illegible]:

a) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] .[illegible] zł.44 gr.

b) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

c) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] Nr.[illegible]7, [illegible]

[illegible] 15 zł.,1[illegible]7 - [illegible] zł., 1[illegible] - [illegible] Kč., 1[illegible] - 61 zł 40 gr

1[illegible] - 1[illegible] Kč., 1[illegible] - [illegible] Kč., 1[illegible] - [illegible] Kč. 1[illegible] - 9 zł.

1[illegible] - [illegible] Kč., 10879 - [illegible] Kč., 1[illegible]9 - [illegible] Kč., 1[illegible] - 59000

Kč, 1[illegible] - [illegible] Kč. 10460 - 51.[illegible] Kč., 1[illegible]1 - [illegible] Kč. 10[illegible] -

76 zł., 1[illegible] - 1[illegible] Kč., 1[illegible] - [illegible] Kč., 10[illegible] - 1[illegible] zł.,10845 -

[illegible] Kč., 1[illegible] - 1[illegible] Kč., 1[illegible] - [illegible] Kč., 1[illegible] - [illegible] zł.[illegible] gr.

1[illegible]1 - 7[illegible] zł.[illegible] gr., [illegible]4 - [illegible] Kč., 1[illegible]7 - 1[illegible] zł., 1[illegible] - 1[illegible] zł.

1[illegible] - 1[illegible] zł., 1[illegible] - [illegible] zł., 1[illegible] - [illegible] Kč.

d) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4[illegible] zł.70 gr

i [illegible] Kč. - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na ogólną

[illegible] [illegible] zł. 1[illegible] gr. i [illegible] Kč.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]

[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w wysokości 7[illegible] zł.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i podpisano.

[illegible], [illegible] [illegible].

[illegible] : [illegible] :

Zabieram głos jako delegat Województwa i Starostwa N.T. Stajesz przed nami z kartą świetnej Twej przeszłości - to tryumf Twej pracy - to dni prawdziwej chwały. Obudza się chwila wspomnień - to świadectwo żywej prawdy, która została Twoją aurolą -

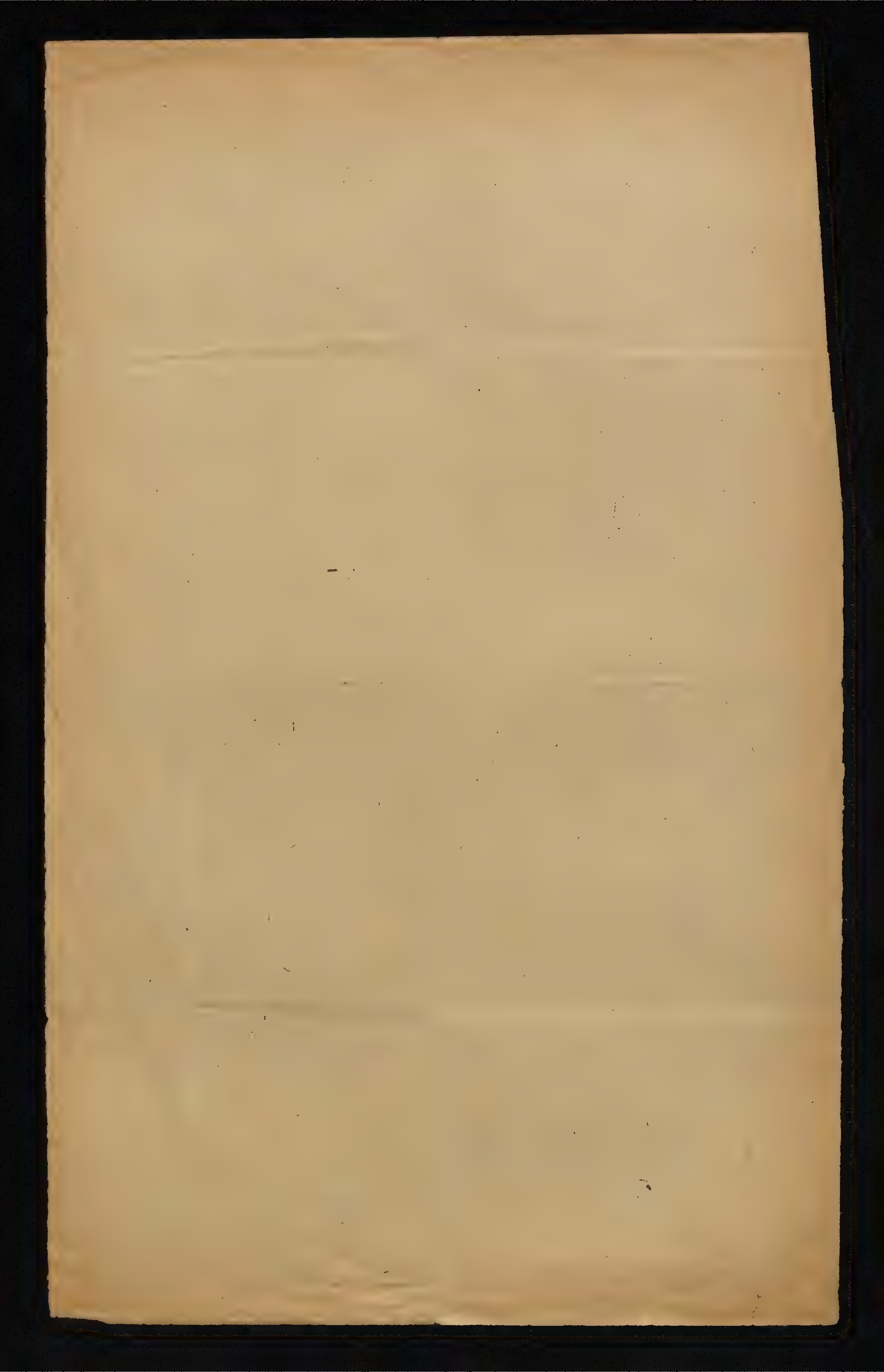
Śledzimy co dałeś w Twej pracy twórczej społeczeństwu, a więc lat kilkadziesiąt spędziłeś jako lekarz powiatowy i zarazem wybraniec narodu do Sejmu gal. Z pogodnej Twej myśli wyrosła Bursa, Gimnazjum i Szpital. Wiemy dobrze, że nieraz wzrok znojny topiłeś w przestrzeni czarnych chmur - nim wielkie dzieła te wyrosły. -

Gdy hasła tryumfu polskiego oręża rozjaśniły i obudziły Polskę - Tyś w pochodzie Jej chwały znalazł się - pochyliłeś umęczoną już pracą głowę przed czarem tej pięknej chwili i objąłeś zaszczytne stanowisko pierwszego polskiego Starosty Podhala.

Tyś w historji tego obudzenia Narodu, odegrał wybitną rolę i stanąłeś w gronie jego wskrzesicieli.

Spisz i Orawa z Twem nazwiskiem po wieki zostaną złączone - nie dziw - że dziś wszędy tam smutek - gdy opuszczasz ster nad nimi. One najdroższe i wierne zawsze siostrzyce Twoje - miej pewność, że nigdy nie zejdą z zakreślonego im toru.

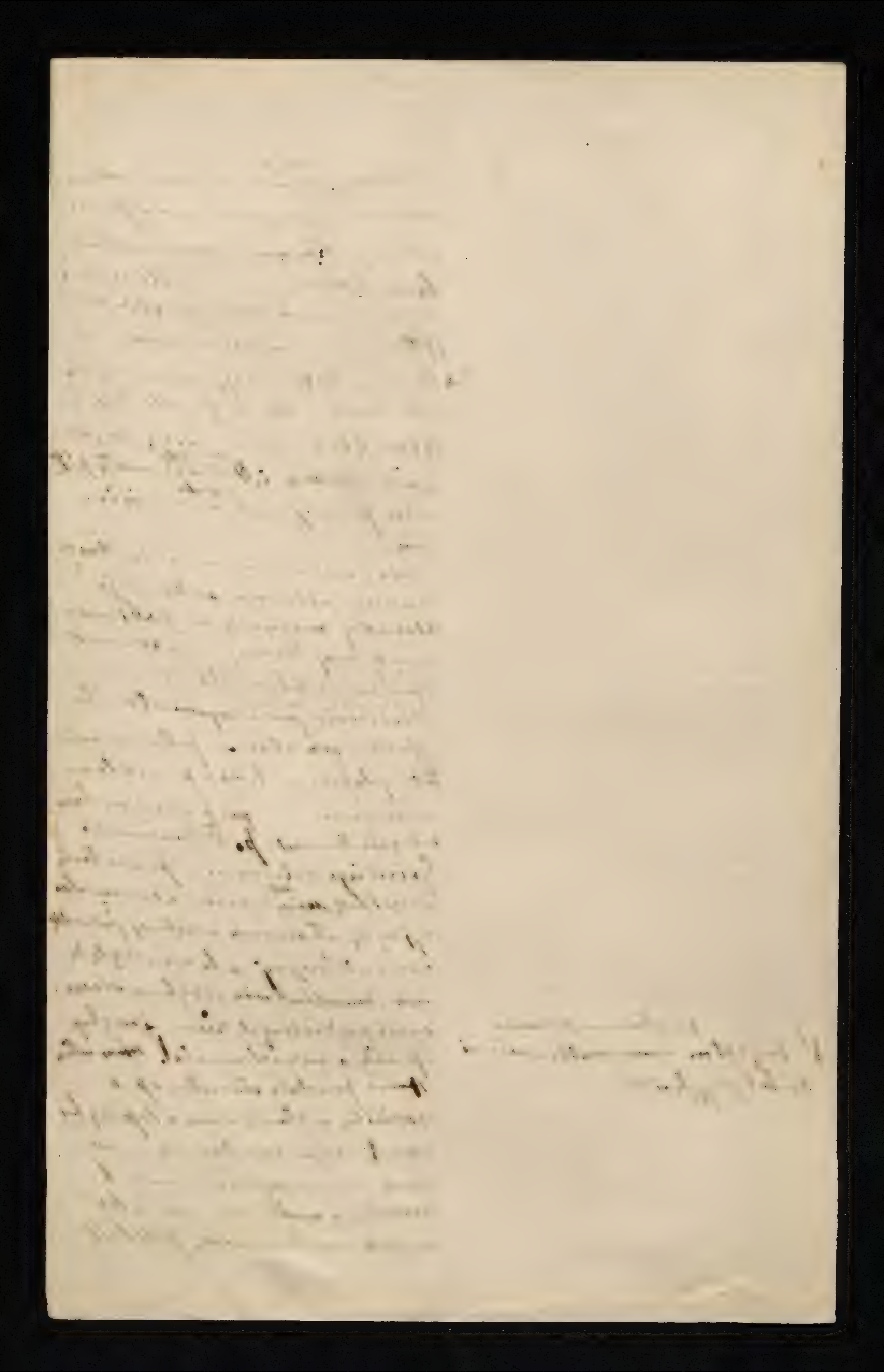
Od siebie chcę złożyć życzenia, Kochaj dalej to, co stworzyłeś, będziesz wzorem i przykładem życia, w którem nie ginie prawość, honor i cnota.

3

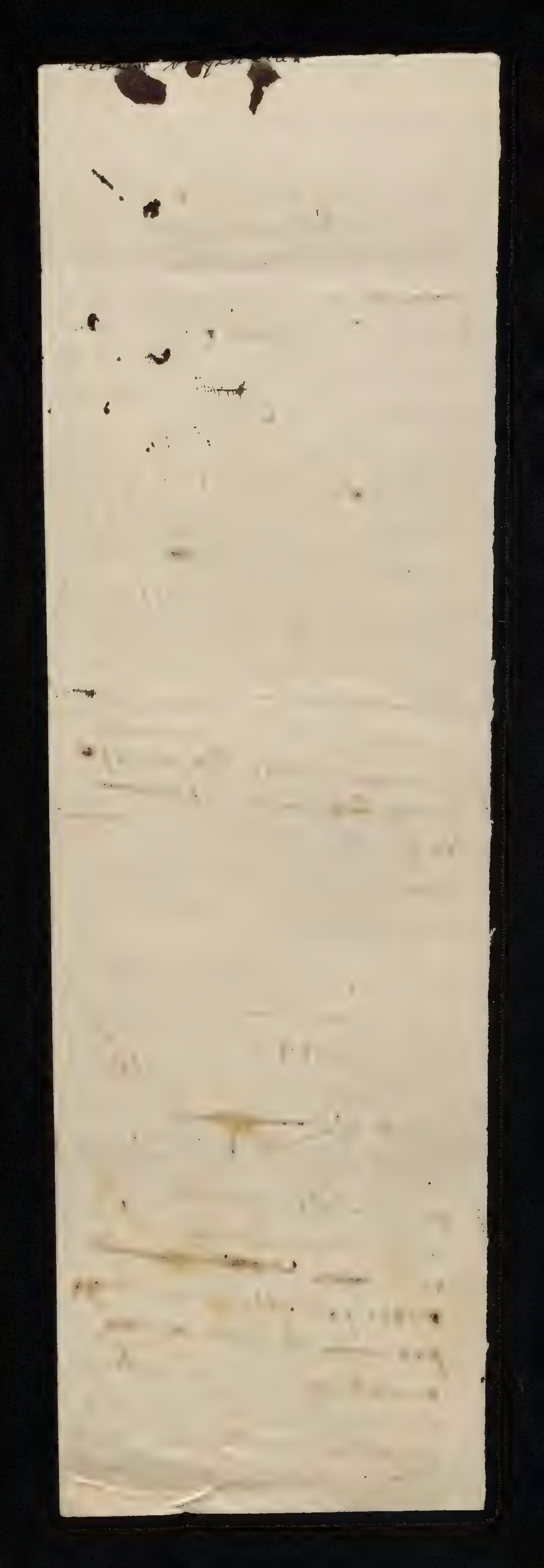
Wiele lat [illegible] od czasu objęcia panowania administracji Spisza i Orawy. Wprawdzie [illegible] tytułowe administratorowie obu rejonów owiele wcześniej - gdyż w roku 1918 - .. .. [illegible] [illegible] Komisja Likwidacyjna [illegible] w Krakowie - [illegible] ale był to tylko tytuł .. [illegible] Spisza i Orawy [illegible] owiele później gdyż [illegible] w roku 1920 - dnia .. .. .. [illegible] [illegible] Polskiego [illegible] od Komisji [illegible] w Zakopanem [illegible] część górnej Orawy oraz skrawek Spisza - z których to części powstało potem starostwo spisko-orawskie - a jako administrator wystąpiłem także z projektem na zebraniu .. .. pod przewodnictwem delegata [illegible] p. Kazimierza Gołuchowskiego w obecności reprezentantów wszystkich [illegible] [illegible] utworzenia osobnej jednostki administracyjnej a to ze względu na [illegible] odrębne właściwości [illegible] i odrębny sposób administrowania. V [illegible] sposób powiatu starostwo [illegible] siedzibą w Starym [illegible] oraz [illegible] na Spiszu i Orawie - [illegible] nową [illegible] od [illegible] Monarchii austr.-węg. - [illegible] w ogóle na ziemiach polskich.

V Projekt przedstawiony przeze mnie [illegible] został przyjęty [illegible]

Pięć lat dobiega od chwili przyłącze-
nia do Polski części Spiszu i
Górnej Orawy, które odtąd
~~[illegible]~~ wchodziły w skład
Korony św. Stefana. Granice
zwrócone nam przez Radę amba-
sadorów zostały tak nieszczęśliwie
przeprowadzone, że po za niemi
zostało ~~[illegible]~~ [illegible] tysięcy
ludności rdzennie polskiej
a ponadto i miasteczka [illegible] w których
znajdowały się urzędy i zakłady
do których ludność zwykła się
zwracać do załatwienia swoich
interesów i potrzeb. — Skrawki
do Polski przydzielone ~~połowicznie~~.
~~niezmiernie części tak Spiszu jak~~
~~Orawy. z ludnością~~ o ludności
Na Spiszu tylko .... ~~[illegible]~~
wiosek o ludności . . .
oraz na Orawie . . o ludności .

Ze względu na odrębne własności
tych ~~[illegible]~~ ziem,
obowiązujące tam ustawy
urządzenia administracyjne ~~[illegible]~~
Rząd polski ~~[illegible]~~ kieru-
jąc się wyłącznie dobrem ludności
przyjął w całości projekt wniosko-
dawcy, którym był podpisany i utwo-
rzył z ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
osobny powiat [illegible] [illegible]
pod nazwą starostwa [illegible]
orawskiego z siedzibą w którym
a ekspozyturami w Jabłonce
dla Orawy a w [illegible] [illegible]
dla Spiszu. [illegible] [illegible]

Lat pięć i dni dwa — minęło od chwili, kiedy zapadła uchwała Rady ambasadorów przyznająca Polsce z b. zaboru skrawki Spiszu i północnej części Orawy. Dobiegło uporządkowanie tych ziem. Pozostała wtenczas kwestya jak urządzić administracyę małych drobnych okrawków stanowiących z sobą całość, dość rozdzielonych nadto szerokim klinem powiatu nowotarskiego. Najprostszą rzeczą było przyłączenie ich do powiatu nowotarskiego.

Tak jednak nie stało — a rozstrzygające odegrały tu ważne względy, które spowodowały utworzenie z tych okrawków samoistnej, odrębnej jednostki administracyjnej. Powstało tedy starostwo spisko-orawskie ale z siedzibą w Nowym Targu i ekspozyturami w Łapszach Niżnich dla Spisza a Jabłonce dla Orawy.

Powstał w ten sposób twór administracyjny, jakiego drugiego nie znajdzie tak ze względu na siedzibę starostwa, która będąc poza powiatem, jak również ze względu na nieznane dotychczas w Polsce instytucje ekspozytur.

Motywem głównym i wyłącznym jakim się kierowano był wzgląd na dobro ludności świeżo do Polski przydzielonej, której

podzięki skierowało się jak największą opiekę przez stworzenie stosownej pomyślnej załatwienia stokroć przez pozostawienie dotychczasowego zwierzchnictwa (węgierskiego).

Radość była moja wielka, kiedy projekt powyższy, który przeze mnie wypracowany był przez reprezentantów wszystkich miasteczek pod przewodnictwem Delegata Namiestnictwa na zebraniu d. 27/8. jednomyślnie przyjęty.

natomiast nie uważałem się wcale, gdy mi się niespodziewanie nie powierzono administrację tego powiatu, gdyż nie ufałem zmysłom, ~~[illegible]~~ wypowiadam zadaniu. a gdy przed nim względem wyraziłem wątpliwości.

wtedy ~~natychmiast słowa~~ w odpowiedzi podyktowane z ust Delegata Dr. K. G. „Robić tylko — co Pan uważa za stosowne i potrzebne, ja wszystko zatwierdzę." —

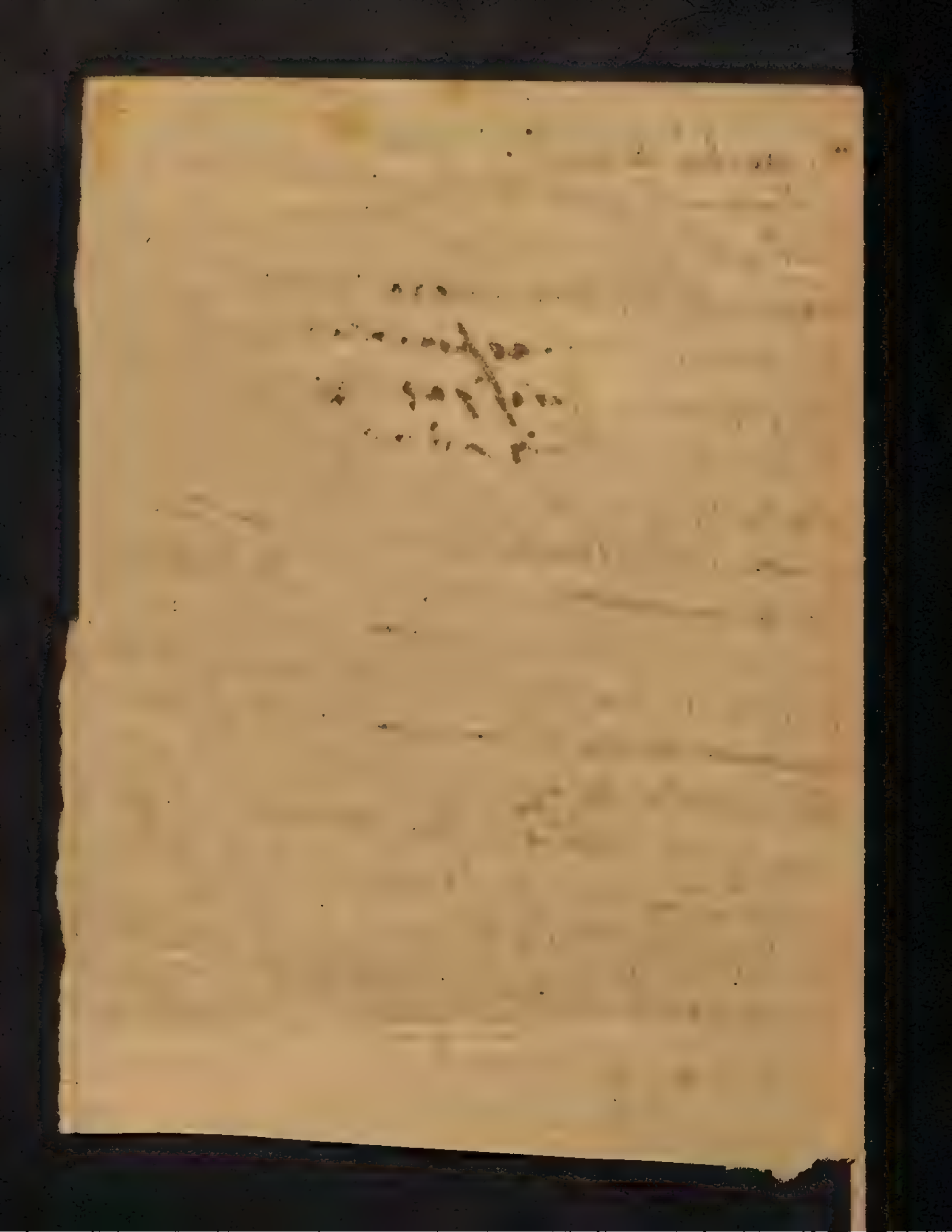
Wyposażony w tak daleko idące nawet zbytecznie pełnomocnictwo, którego nigdy wyłącznie na wielką odpowiedzialność, ~~przyjąłem~~ przyjąłem na siebie te obowiązki w chęci utrzymania nadal bezpośredniej łączności z ludem szczerej i drogi i ~~[illegible]~~ w tej myśli, że będę jego rzecznikiem wobec władz centralnych.

Zakończywszy rzecz zabrałem się do spełnienia mego zadania które jak się okazało nie było wcale łatwem.
Wypadło mi bowiem budować od fundamentów: Przedewszystkiem musiałem szukać lokale na pomieszczenie tak starostwa jak i dwóch ekspozytur — co podówczas gdy nie było łatwą rzeczą; należało te lokale urządzić i zaopatrzyć w potrzebne meble, zespół urzędniczy itd. Także sama zaś trudności nastręczała. Było zaś tak: podczas nie stosowania ustawodawstwa węgierskiego, o ile nie zostaną uchwalone ustawy obowiązujące całą Polskę — Od nabycie tych ustaw w języku dostępnym było trudno ponadto nie przetłumaczonem. Terytorium nie [illegible] jeden z dotychczasowych urzędników węgierskich — który byłby dostatecznie do władz [illegible] w zmienionych warunkach.

2) M
La
mad
nar
z n
ie
od r
1
or
dz
pr
un
na
ka
wa
ro
w Z
od
żo
m

2) Nastrój ludności.

Ludność – jak to Panom wiadomo mało uświadomiona pod względem narodowym, była niezadowolona z nowego losu – co pochodziło z tąd że się [illegible] z początku odłączono od reszty, z którą się czuła i z którą ją łączyły węzły pokrewieństwa, oraz odzielona granicą od [illegible] niedaleko, gdzie była przyzwyczajona chodzić do urzędu i na targi. – [illegible] Granica ta nasza była nieszczęśliwie poprowadzona, bo albo przecinała wieś na połowę, jak to było w [illegible] wszędzie [illegible] – lub odcinała ludność od głównego źródła jej zarobków, co znów miało miejsce na [illegible]

Kilka lat i dni [?] upłynęło od chwili, kiedy na podstawie decyzji Rady Ambasadorów zostały przydzielone do Polski północna część Orawy i część Spisza. Zachodziła wtedy kwestia, jak urządzić administrację tych na tych drobnych skrawkach nie stanowiących całości a rozdzielonych wąskim klinem powiatu nowotarskiego. Najprostszą rzeczą było wcielenie ~~[?]~~ bezpośrednio do odpowiedniego powiatu. Rozważono jednak i inne względy – które zadecydowały o utworzeniu z tych skrawków odrębnej jednostki administracyjnej: ~~[?] Starostwa~~ powiatowego spisko-orawskiego z siedzibą w Nowymtargu i z ekspozyturami w Łapszach Niżnych dla Spisza i Jabłonce dla Orawy. Był to twór administracyjny, jakiego drugiego w Polsce nie było, tak ze względu na siedzibę starostwa [która była poza powiatem], jak również ze względu na nieznaną dotychczas instytucję ekspozytury. Zastosowano wobec ludności dotychczasowe ustawodawstwo węgierskie, któremu ona podlegała. Motywem głównym i jedynym, jakim się tu kierowano, był wzgląd na dobro ~~[?]~~ ludności świeżo do Polski przyłączonej, której rząd polski chciał okazać jak największą opiekę. ~~[?]~~ — ~~[?]~~ Co do mnie – to uważałem się, gdy powziąłem [?] projekt wypracowany przeniesienia [?] przez władze polskie w całości rozciągnięcia [?]

Kiedy [?] starostwo

[?] która była poza powiatem

przyjęty – mniej jednak byłem
zadowolony gdy mi powierzono
administrację tego powiatu,
gdyż nie ufałem należycie
się podołam zadaniu, a
gdy pod tym względem wyraziłem
owe wątpliwości – w tej atmo-
sferze dawano wypowiedziane
przez delegata Namiestnictwa
dra Kar. Gałeckiego: „Robić
Pan, co Pan uważa
za potrzebne i konieczne – a ja
wszystko zatwierdzę!"
Wyposażony w tak daleko
idące pełnomocnictwo i ma-
jąc to przeświadczenie, że dana
mi będzie nawet do bez-
pośredniej urzędniczej styczności
z ludem i nie będę jego urzędo-
wym rzecznikiem wobec
władz wyższych – podjąłem
się tego zadania, które, jak
się później okazało, nie było
łatwem, i wypadło
budować od fundamentów
starostwo, dla którego trzeba
było zdobyć lokale, urządzić
je i zaopatrzyć w potrzebne
meble – i to nie
tylko dla głównego urzędu
ale i dla ekspozytur – dobrać
także personel urzędniczy i t. d.
Sama administracja także
nastręczała wiele bardzo wiele
trudności – jeżeli się zważy,
że miało się otaczać

urzędy węgierskie – Któżby
nawet w języku dostępnym
wydanych nie można było to
dostać – się ponadto, iż
z [illegible] przyjeżdżonym
nie został ani jeden z do-
tychczasowych urzędników
węgierskich –
Co się tyczy ludności to ~~tak~~ jak
~~Powiecie~~ wszędzie ~~wszędzie~~. ~~albo~~ bo inaczej wówczas
dowiona pod względem naro-
dowym – bałamucona ciągle
przez jednostki nieodpo-
wiedzialne, a co najważniejsza
niezadowolona z nowego
losu z powodu nieszczęśliwie
poprowadzonej granicy;
która albo przecinała wieś
na połowę, jak to było
w Lipnicy Wielkiej; albo
odcinała ludność od głównego
źródła jej zarobków, jak
to znów miało miejsce
na Spiszu. To też ciągle wy-
reklamowała zmiany swego
losu i nie odmawiała się
przychylnie do naszych
porządków. Tem bardziej, że
agitatory ukraińscy [illegible]
ją w przekonaniu, że wróci
z powrotem do Słowaczyzny
itd. – Nie działały budząco
także owe organki polskie –
jako straż graniczna, ich
ubranie, ile sposobu zachowania
wyciągające ręce po chleb
a nawet dopuszczające się
kradzieży nawet uzbrojona-
nia – Policja państwowa
postarała także dużo do
życzenia –

porwała dewaluacja marki polskiej - gdy przeciwnie Korona czeska ... mimo zniszczenia dolara - i wymiar sprawiedliwości z początku niedomagał także wielce - Stosunki się dopiero unormowały, gdy na miejscu naczelnym okazał się [illegible] przydzielony do naszego kraju i gdy na czele Sądu stanął obecny ~~[illegible]~~ energiczny Ks. Krawczyński

wydzielony ze Krakowskiej

Obecnie stosunki ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ zmieniły się na lepsze - gdyż ludność zgodziła się już z nowym losem - i oswoiła się przychylnie do wszystkich zarządzeń. Dotyczy się to zmiany od czasu ustalenia granicy i ~~wprowadzenia~~ ~~złotego~~ ~~[illegible]~~ i ~~[illegible]~~

Ze sposobu [illegible] niego
[illegible] jeden [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] 9-
[illegible]
[illegible]

Wyznanie moje

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] jeden [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] zafałszy
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] do [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ta okoliczność przygarnęła
mi na pamięć przejęcia
niewzrocie, podziw przechodzi:
Tam w ostatnich latach rządów
zaborczych a także ~~[illegible]~~
już i za czasów rządów
polskich

Cz. panowie.

Zebraliśmy się tu – lub [illegible] sobie panów na dziś zaprosić, ażeby wraz przedewszystkiem wygłosić z tego miejsca zawiadomienie, że rozporządzeniem Rady Mon. z d. – starostwo tutejsze t.z. Sp. o. zostało zniesione z równoczesnym przydzieleniem obszaru tegoż w całości do starostwa nowotarskiego. Szanowni Panowie! Nie mając na to ani czasu – ażeby szczegółowo kreślić historię [illegible] kajać i [illegible] tych należących do dotychczasowego starostwa – do [illegible]

Starostwo nasze jest tworem i następstwem wielkiej wojny, która przeinaczyła całkiem kartę Europy. Państwa duże i potężne rozpadają się na [illegible] – dotąd monarchiczne zamieniają się na cały szereg republik z urządzeniami demokratycznemi. Z martwych wstaje i Polska. Owa męczennica narodów, na której przed 150 laty dopuścili się ohydnego rozbioru i przez ten długi okres czasu dokładali wszelkich starań, aby ludności tej wydrzeć jej mowę, ażeby ją pozbawić wiary, ażeby zdeprawować jej ducha, i ażeby w ogóle zatrzeć wszelki ślad odrębności narodowej. Co się zresztą dzięki żywotności narodu nie udało, i ostatecznie ten męczeński naród doczekał się [illegible] sprawiedliwości. Powstała Polska z martwych – wielka, od gór Tatr i Beskidów aż po morze Bałtyckie, ale, jakkolwiek w zarysie były jej granice oznaczone przez mocarstwa, to musiała ona sobie, że sama wywalczyć [illegible]

o celowości tych [illegible]
~~ale~~ [illegible] tu rolę odegrała zupełna
[illegible]
nieznajomość terenu admi-
nistrowanego ~~[illegible]~~ — jak również
przeciągająca się sprawa
rozgraniczenia ostatecznego ~~[illegible]~~:
[illegible]
a ponadto sprawy [illegible]
[illegible] co ludności [illegible] milio-
nowe straty — tak tu, jak w [illegible]
[illegible] —

~~[illegible] 1920 [illegible]~~
~~p.woj. [illegible]~~

~~[illegible]~~ Muszę tu jednak
wspomnieć choć w krótkich słowach
o początkach naszego urzędowania. Otóż
w pierwszych dniach listopada [illegible]
Orawa [illegible] jarzmo niewoli. [illegible]
[illegible] też
[illegible] ludności [illegible]
wolności a [illegible] przy-
łączenia się do Macierzy Polskiej —
[illegible] Radę Narodową, [illegible]
żywioły [illegible]
[illegible] teraz, [illegible] wszystko wolno — [illegible]
[illegible] robić porządki z [illegible]
[illegible] które ich [illegible]
Żydami i [illegible] wszystkie-
[illegible] —
autorytet Rady Narod. i [illegible]
[illegible]
[illegible] Org. narod. z Now. [illegible]
[illegible] stacjonujących w [illegible]
[illegible] i to była pierwsza [illegible]
na [illegible]. Wtenczas [illegible]
do [illegible]
[illegible] P.K.L. zamianowany [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] —

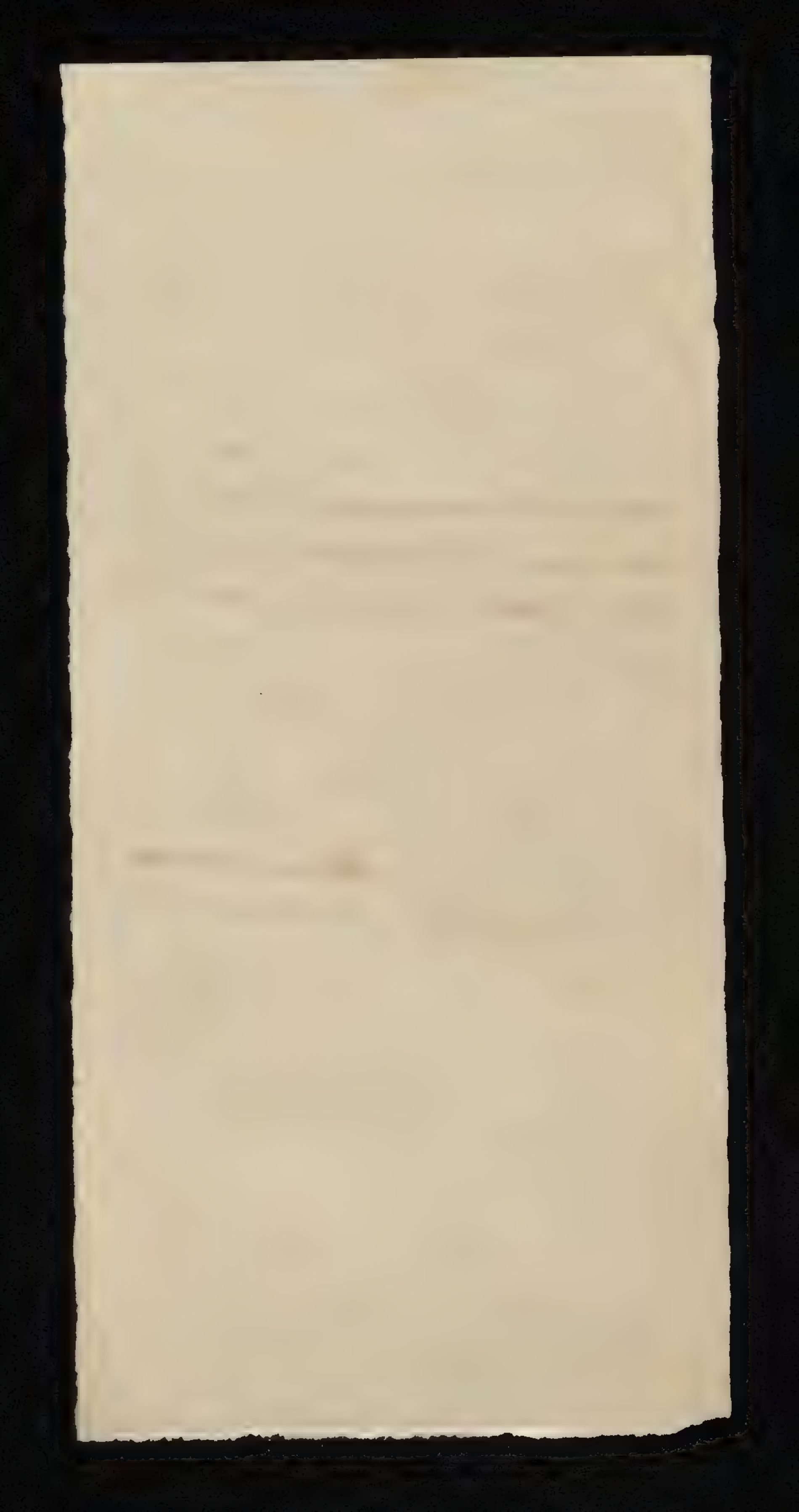
[illegible] — kiedy [illegible]
[illegible] funkcjonowało. Czyż jest na
[illegible] Przecież [illegible]
Już raz a było to w r. 1919. [illegible]
był [illegible] — a to z względów
partyjno-politycznych. Już [illegible]
[illegible]. Wtenczas [illegible]
[illegible]
[illegible], że miasto Nowy Targ — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible], w kraju
bo ma z [illegible] — podobne do [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] —

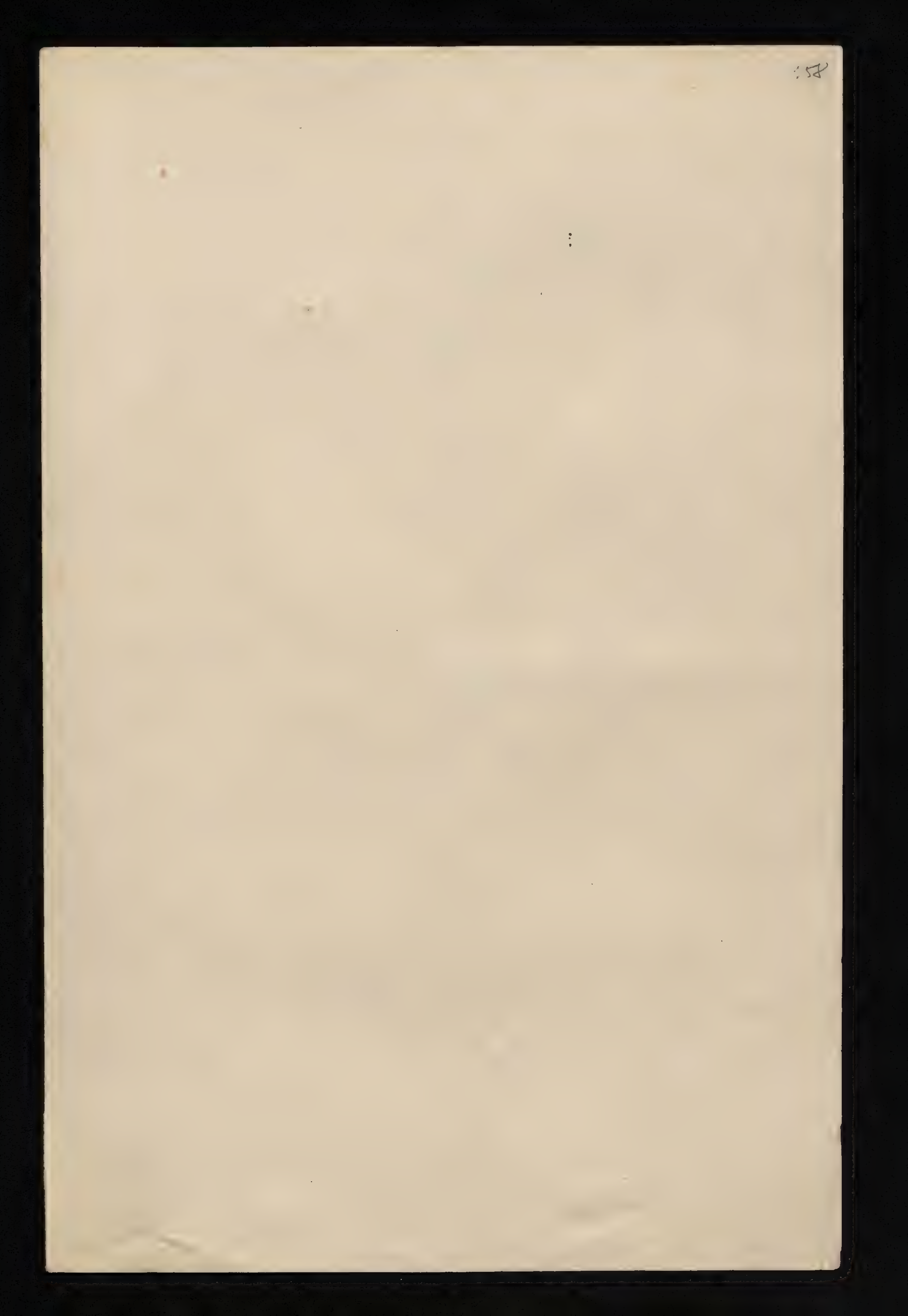
[illegible] Zebranie dzisiejsze
pora bieżnem i ważnem - miało na
celu spędzenie kilku chwil wspólnie
i zjedzenie ostatniej
wieczerzy - zanim rozjedziemy się
i rozpierzchniemy
każdy w [illegible] wyznaczoną
nam przez wyroki świata.
Panowie! Z dniem ... przestaje
istnieć objekt - przy [illegible]
administracyjny - przy którym
wypadło nam wspólnie
pracować aż do obecnej chwili. —
Objekt ten miał
krótki żywot - bo żył zaledwie
lat 5 - ... krótki ten okres
czasu [illegible] w dziejach
wypadki [illegible] administracyja
nie należała do łatwych - jeżeli się
weźmie pod uwagę ustawy, które tu
wypadło stosować, co należy
[illegible] nie [illegible] tradycji, jak
również i nastroju ludności ściśle
przywiązanej do Polski. [illegible]
były lokalne trudności w administro-
waniu [illegible] [illegible]
[illegible] o których mówię [illegible]
[illegible] z powodu wypadków na
Spiszu [illegible] wskutek agitacji
zagranicznej - to były one także z
powodu nieodpowiedniego [illegible]
materjału [illegible] urzędniczego
[illegible] do [illegible] granicy, czy do
utrzymania porządku,
które to rzeczy nie tylko nie
przyczyniały się do [illegible] zmienionego czasie
[illegible] jeśli sobie życzono przy tworzeniu
odrębnej jednostki administracyjnej
ale [illegible] uproszczenia
to co już o tym dziś mówić.
To minęło już. Teraz
[illegible] trudności
i zachodów, zanim [illegible]
[illegible] [illegible] przekonać

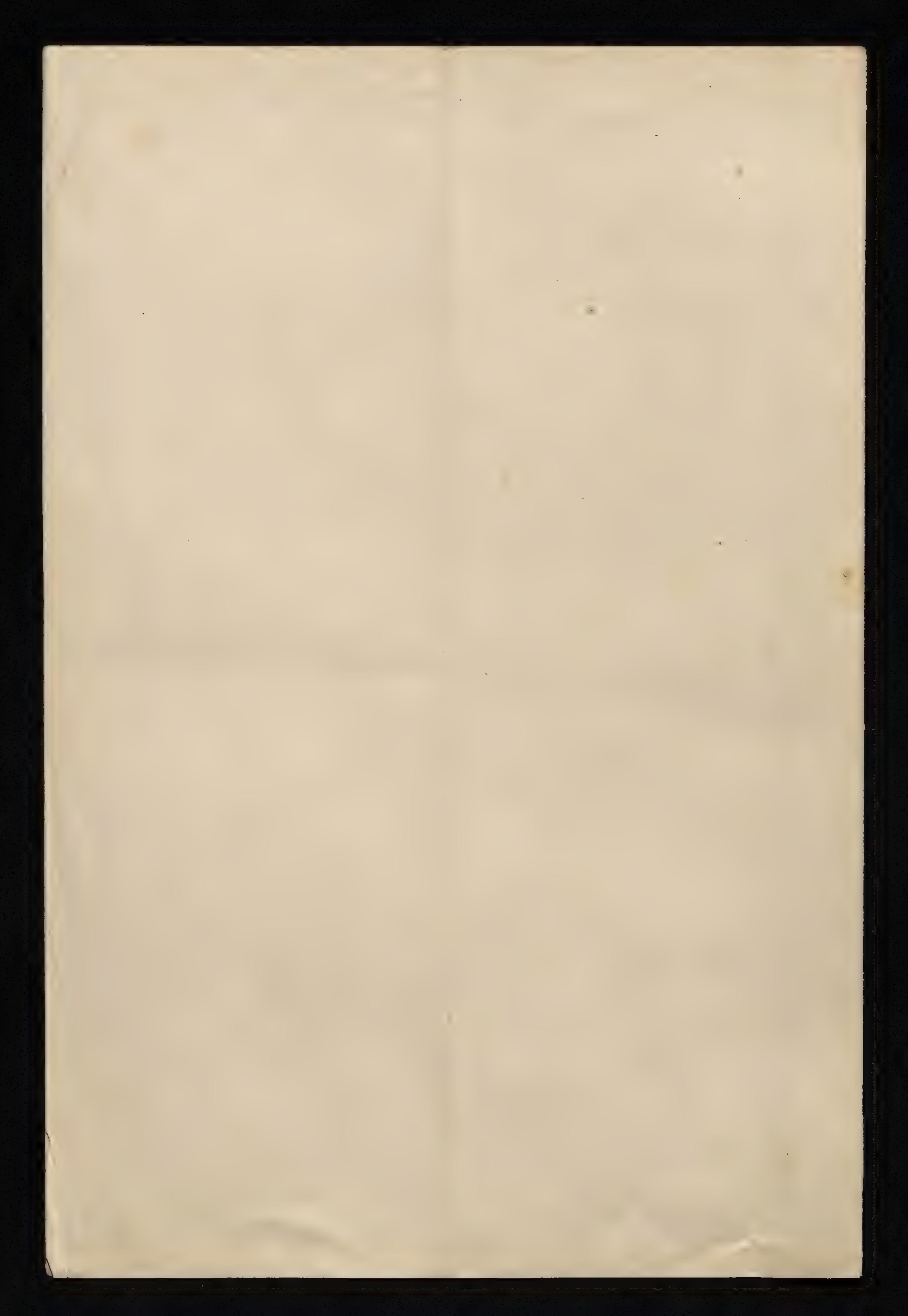
dziś dopiero z listu [illegible] dowie-
działem się o operacjach w jakich
się znajdowałeś, a z których chwała
Bogu [illegible] wyszedłeś i
mam nadzieję [illegible] całkowicie za
tobą, ale mam także nadzieję
że po szczęśliwem wyzdrowieniu
się pozbędziesz się także
i tej [illegible] dolegliwości. Nie wiem co było
powodem operacji. Przypuszczam
że były mi [illegible] po
[illegible] [illegible]
wszystkim razie doznasz odrazu
wielkiej ulgi i rozpoczniesz
nową erę w swem życiu.
Ja sobie robię te wyrzuty, że
w niewłaściwą porę [illegible]
Tem do Ciebie list i to pisa-
ny w tonie [illegible] nieodpowiedni
z [illegible] sytuacji w jakiej się znaj-
dowałeś. Wybacz mi [illegible] - bo
nie wiedziałem - co czyniłem.
[illegible] lepiej - przypuszczam
że [illegible] wiele
lepiej, gdy [illegible]
[illegible] zabierasz i brat
[illegible] słońca tego najważniejszego
[illegible] bieżącego. [illegible]
[illegible] Rivera z dawnej [illegible]
[illegible] panowały
lat, to o tym [illegible]
już na [illegible]

17

Każda wojna ma to do siebie, że powoduje nie w jednym kierunku zmianę pojęć już ustalonych i uważanych się niewzruszalnych – a to nie tylko w odniesieniu do ludzi ale także do innych środków żyjących i martwych – z których wiele może i także przyjąć w pełnej mierze wzorcie wojny – od

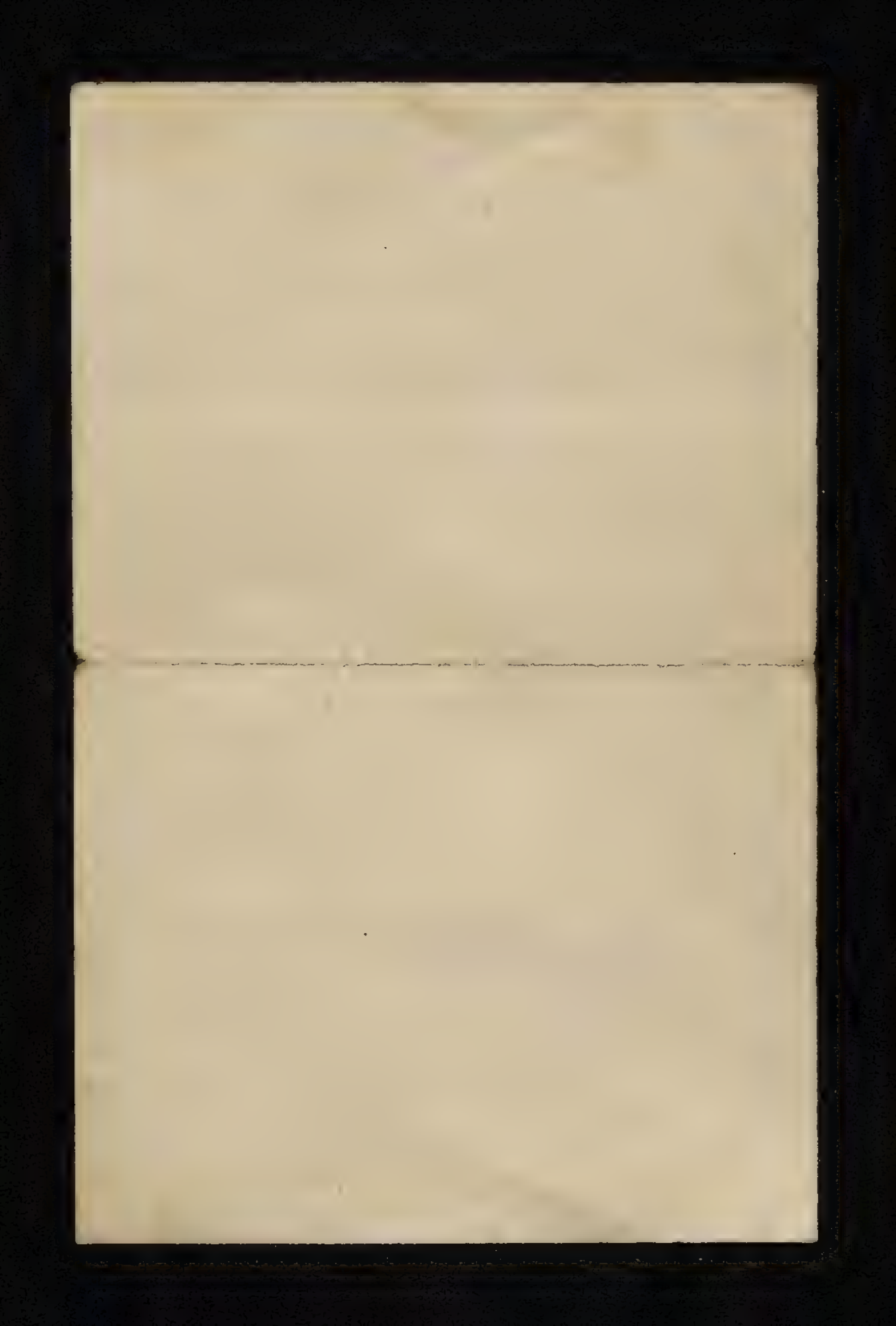

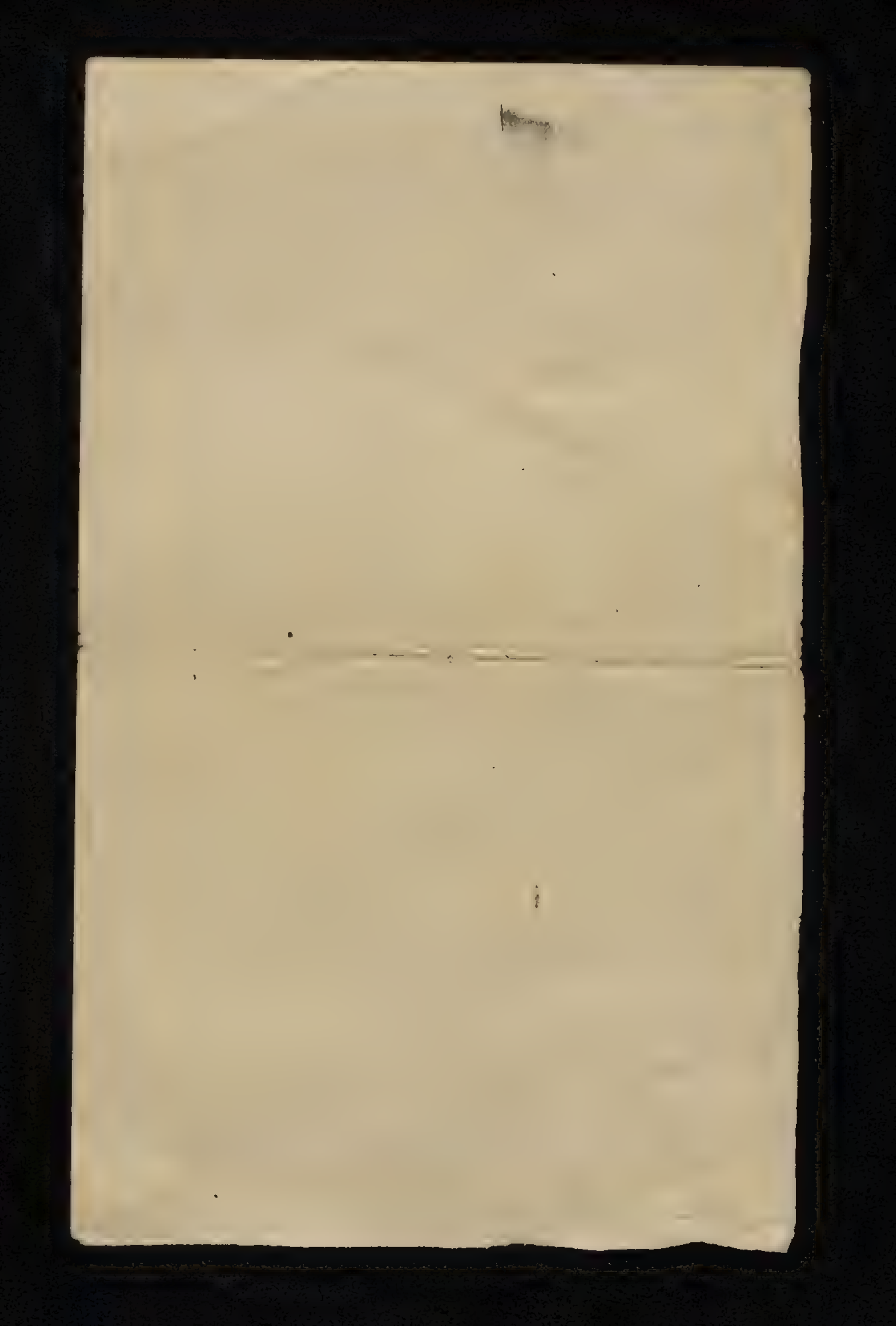

dowcipne rozpowiadanie. Trzeba to
w skutku niniejszym i na żądanie
bardzo licznego grona osób, które
wyraziło ~~[illegible]~~ życzenie, by w tej
ważnej chwili zamiarem nad wyraz
smutnej zebrać, iż i omówię
sprawę nadzwyczaj doniosłą dla
całego społeczeństwa Polskiego.
Skupmy się już dorównać całe [illegible]
mam tu na myśli wojnę, jaka [illegible]
nam wydał rząd pruski – a jeszcze
[illegible] na śmierć i życie.

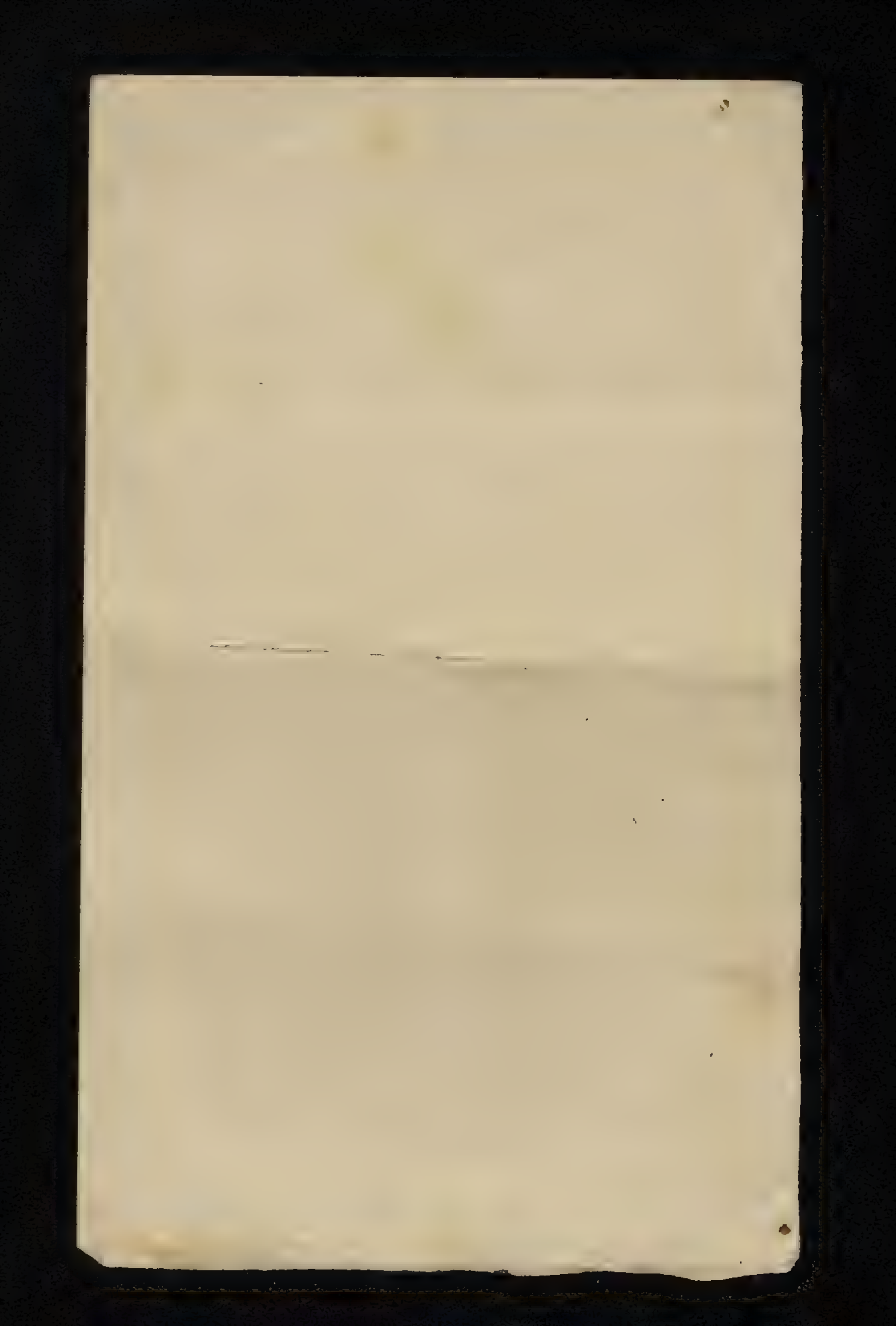
Chytry prusak, nie mogąc zniszczyć
polaków za pomocą słynnej Koloniza-
cyjnej i uchwalonych w swoim czasie
milionów na wykupno ziemi
z rąk polaków – obmyślił drakoński
przedmiot ustawy, mający na celu
wydrzeć nam – nie tylko język – lecz
i wywłaszczyć nas z ziemi – ~~na~~ zie-
mi, na której polegamy od dziadów
i pradziadów – od tysięcy lat.

znakami obcy projekt ustawy –
mający na celu wydrzeć nam
i język polski i [illegible]
z ziemi naszej odziedziczonej od tysią-
cy lat! Tak to nam się dzieje
Moskal rządzi nami knutem
i szaszkami – a w Prusach pano-
grafami – które są zdolności
gazety w Europie – niż moskiew-
ska nahajka [illegible]
~~[illegible]~~ Projekty do ustaw przedłożo-
ne parlamentowi w Berlinie
gdyby przyjęty do skutku – zadała-
by nam także klęskę, jakiej
jeszcze nie doznaliśmy od
czasu rozszarpania naszej
Ojczyzny gdyż Trzymilionowy polaków
pozbawiony byłby ziemi i pracy
o tych [illegible] ~~[illegible]~~

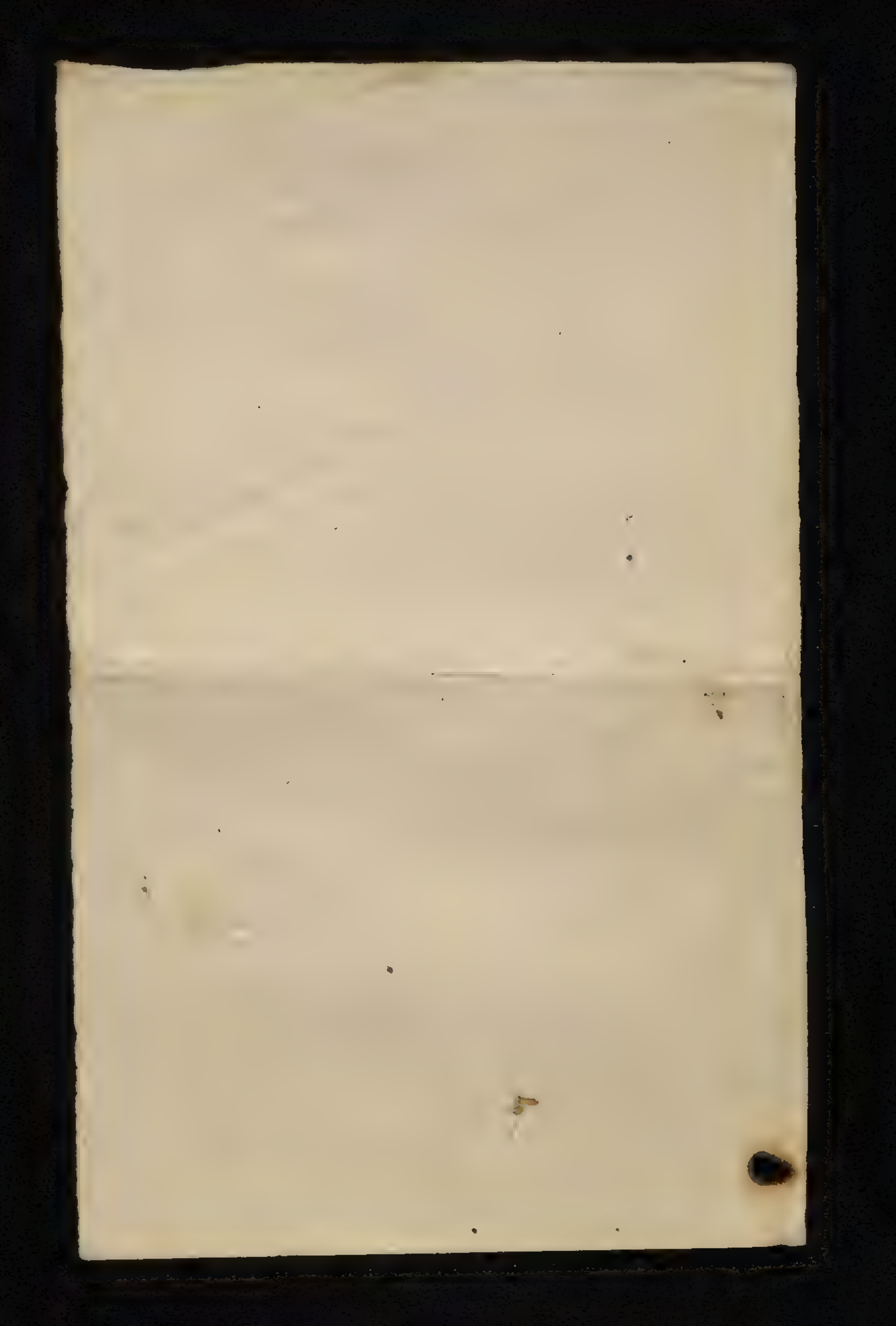

Nie też Słowieńcy, nie tylko
Cesarstwo polskie odczuło
całą grozę niebezpieczeństwa
i rozległy się protesty przeciw
temu niesłychanemu i nieznanemu w dziejach barbarzyństwu.
Niezwykły wzniósł protest
Prezes Koła polskiego w wiedeń[illegible]
Dr. Głąbiński. ~~[illegible]~~ ;
głos jego nie został odosobnio-
ny, gdyż rozległy się protesty
od wszystkich narodowości austro-
-węgierskich, Czechów,
Chorwatów, Słowieńców,
[illegible], [illegible]
[illegible], Żydów a nawet
rozumnych
Włochów. Żeby posłów była
[illegible] [illegible] [illegible]
czy jakiej [illegible] doznał ani
inny parlament dotąd nie ~~[illegible]~~.

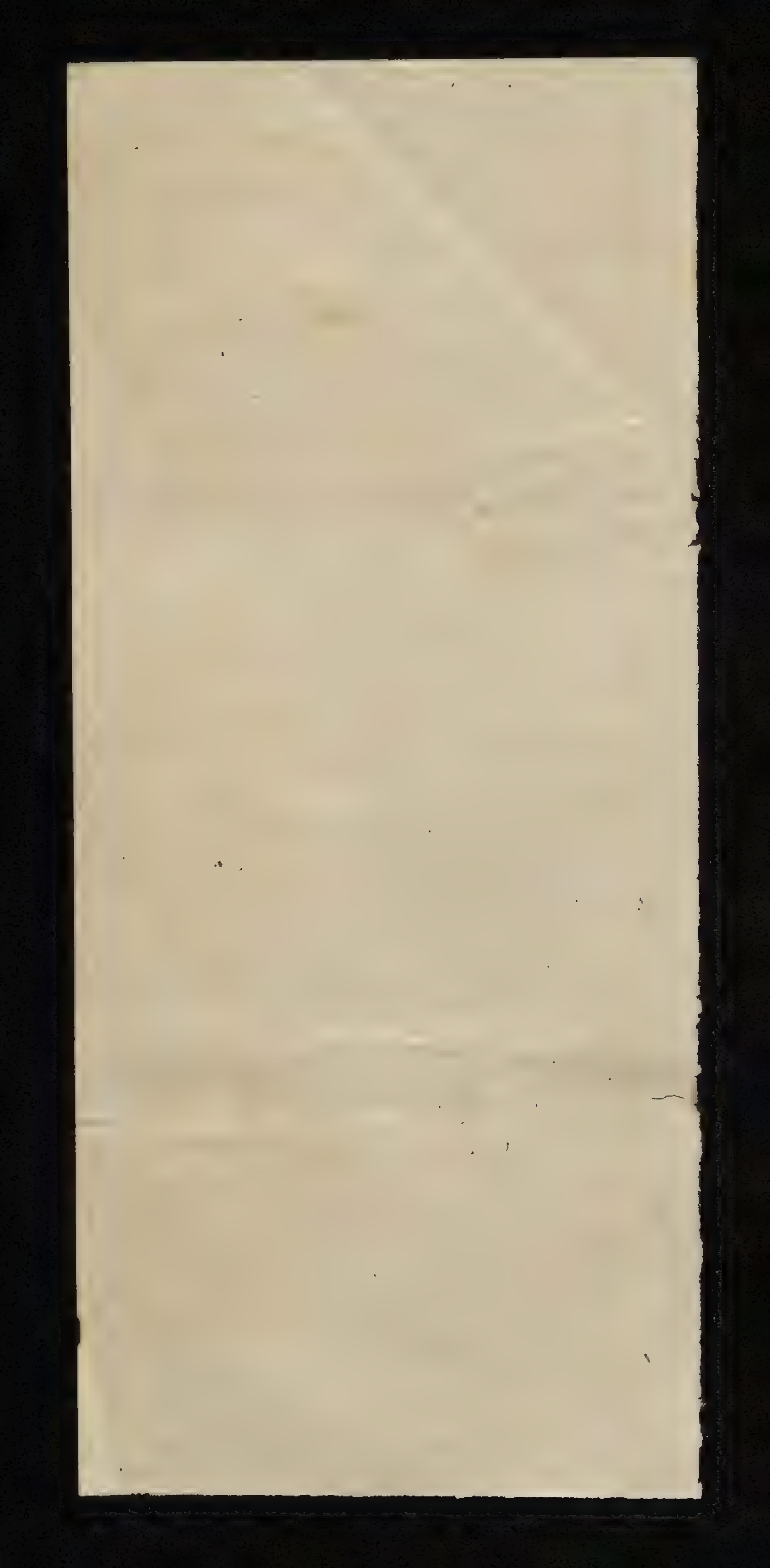

Tatrzański

Zakątek nasz podtatrzański pospolicie Podhalem zwany poszczycić się może tem, że od dawien dawna wysyłał liczne rzesze młodzieży do zakładów naukowych celem dalszego kształcenia a to mimo znacznej odległości tegoż od środowisk naukowych i mimo trudności komunikacyjnych. Z początku kierowała się młodzież tatrzańska do szkoły XX. Pijarów w Podolińcu a gdy szkoła ta wskutek przeprowadzonej w niej reformy, okazała się dla niej niedostępną, skierowała się młodzież przeważnie do zakładów krakowskich. Utrzymanie studentów w Krakowie połączone było ze znacznymi kosztami wskutek czego młodzież ta przeważnie niezamożna [illegible] znalazła się w warunkach [illegible] wprost opłakanych.

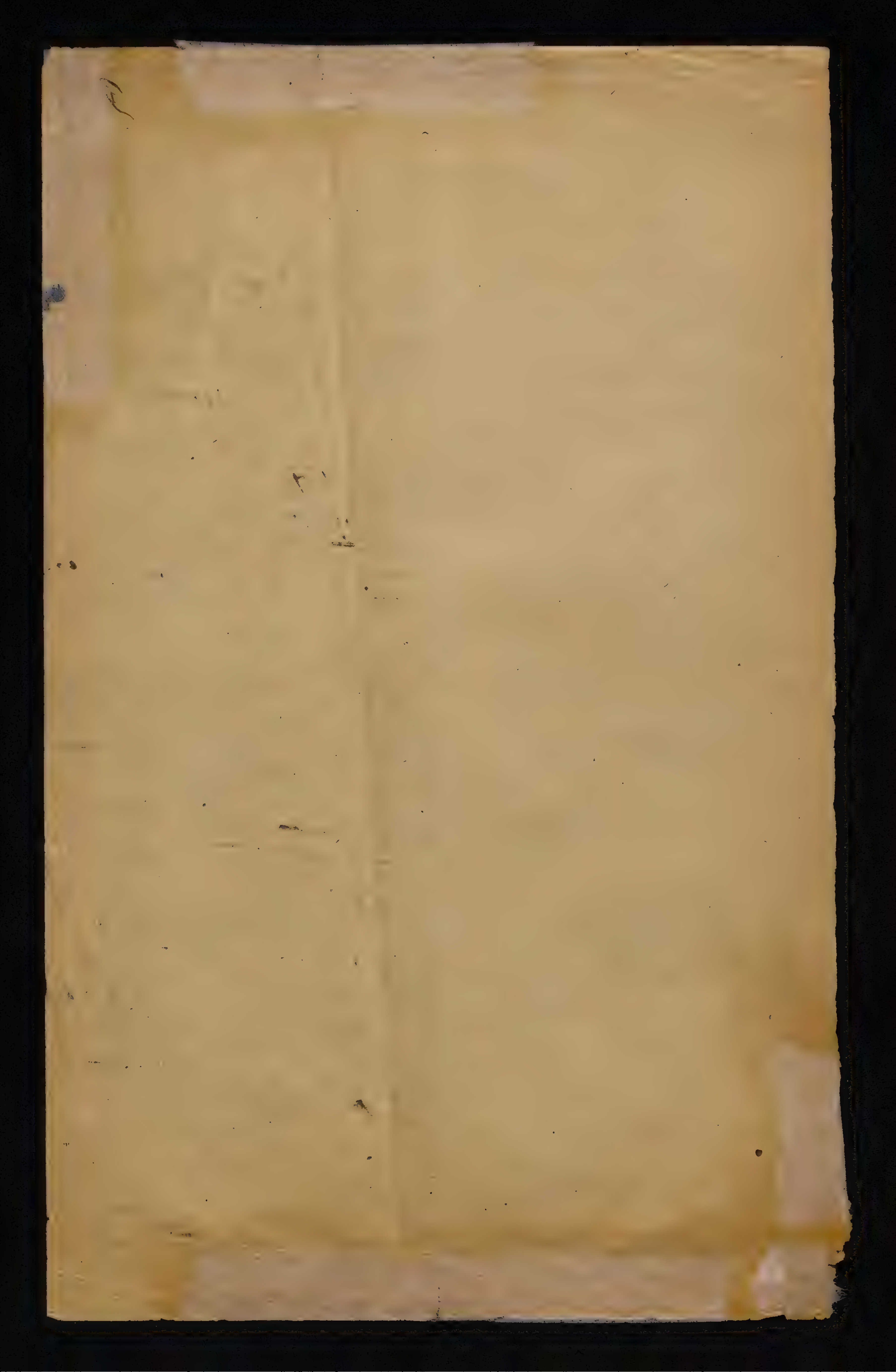

zaniedbania, mimo cię-
żarów, które gniotą wszystkich
jednomiernie - smutniej
by nasz kraj wyglądał. Nam
nie wolno być lekkomyślny-
mi; nie wolno nam
lekceważyć naszych o-
bowiązków — bo smutna
przyszłość nas czeka ==
Że obywatelski naszego
jubilata spotkała się z
przychylną naszą oceną
to ma zawdzięczyć
przedewszystkiem Panu,
[illegible] obowiązki swego
zawodu i obowiązki że
należycie spełnia -
Takich ludzi nasz kraj
potrzebuje - bodaj się
tacy na kamieniach
rodzili - Wnosząc
zdrowie P. [illegible] —

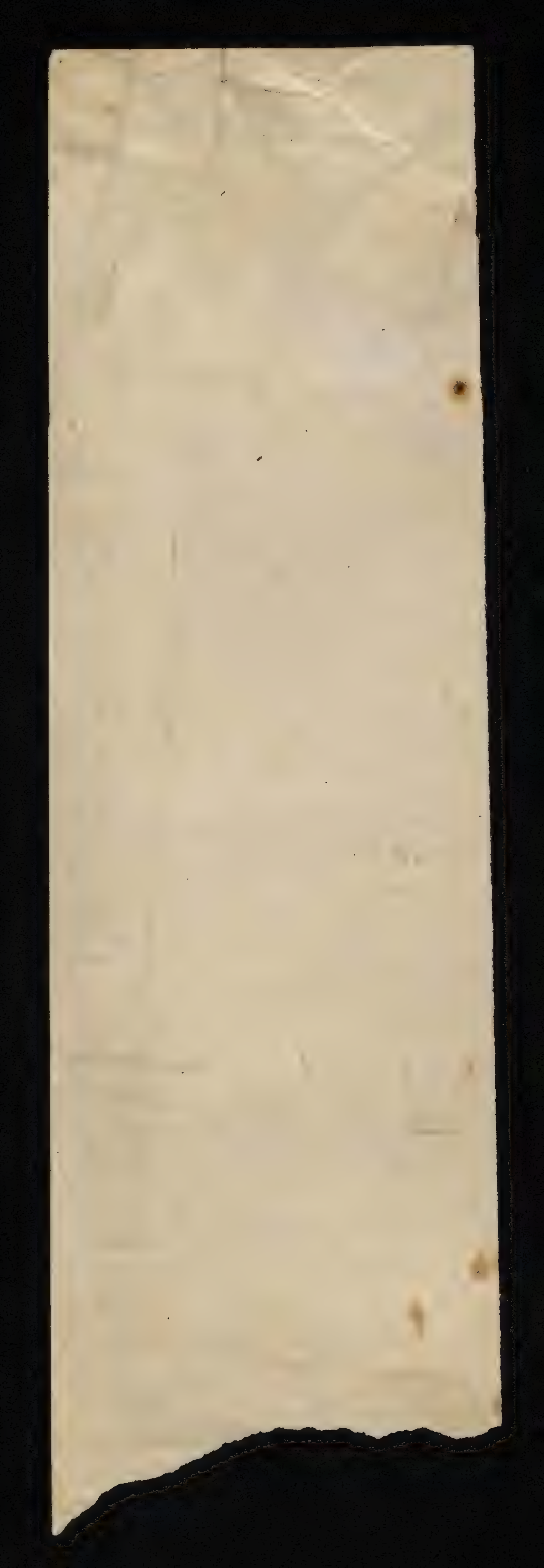

ale wierzymy im, że się to dzieje

wodzowie [illegible] podnieśli kra-
kowscy więźniowie [illegible]
że sztuki będą dostarczane [illegible]
przez centralę obroku będziem
mając z reguły o wiele mniej [illegible]
liko wydawanego jest na
[illegible] proporcje [illegible] certyfikatu, [illegible]
w raz z [illegible] dotyczą [illegible]
że różnica ta na wadze dochodzi
nieraz nawet 100 kilogramów.
[illegible] ponownie [illegible] nieco
[illegible] — Każdy bowiem prawie dziś na-
[illegible] za coś i to oddawna —
[illegible] tedy [illegible] i
[illegible] Którzy dotąd
[illegible] do [illegible] nobili-
[illegible] i [illegible] interesy [illegible]
[illegible] każdy [illegible]
[illegible] na wadze,
[illegible] z reguły [illegible]
o ile w [illegible]
[illegible] na [illegible],
[illegible] i [illegible]
herbatę, [illegible] i [illegible]
a nawet tytoń —
[illegible] dawno [illegible]
[illegible] — to już [illegible],
[illegible] to samo i [illegible]
[illegible] jest bydło — które
na wadze tracić musi a to
ze względu na [illegible] jaki
centrala obroku bydłem tem
"bydełkiem" obraca: —
Bydełko bowiem od chwili
[illegible] brane
jest z reguły na [illegible]
[illegible] — Wolno
[illegible] patrzeć
na [illegible]

lub kopiowania na stojące
pracy dziś, gdzie ~~niezbro-~~
~~niona się~~ bat nieubłaga-
nych kasjerów lub innych
zgonników nie pozwala
nam niczego po dziś dzie
zmienić! Wszystko
~~odczuwa to~~ wykrzyknie — bez[?]
głośno odzywa się na swoją
niedolę — i opiekę ~~swej~~ centrali[?]
[?]ami nawet oczekuje
z oczekiwań — ale nie na długo.
Często aż nadbytecznie jesteśmy
świadkami przepędzania starych
ludzi przez miasto, które
wykrzykną swem nie potrafią niczego
kasjerów — domagając się
podania nadzwyczaj — ale
bezskutecznie — Różnicy
bowiem żadnej twierdzą, że
będą ~~przez~~ przez 48 godzin
~~pomoc~~ pracowania wystarczające
ta zdrama, która jeszcze
w domu odczeka to — w
~~czasach mojej innych~~ ~~wcześniej~~
czasach zaś takich, jak obecnie
przyjmowany, termin ten może
być przedłużony — ~~tem bardziej~~
~~że~~ boć i było powinno
odczuć ogólny niedolę-
a rzeczą zwie ono wprost
na skutek operacyi nej. a przed
operacyą zaraz ~~jeszcze~~
chorym nie pozwala się
dożyć najeść — ~~Ta natem~~
~~tej przy~~ ~~czego~~ Tu zatem tej
wyjaśnienie ubezpieczenia na wadle-
+ tylko zarazić.

Nieco o świni.

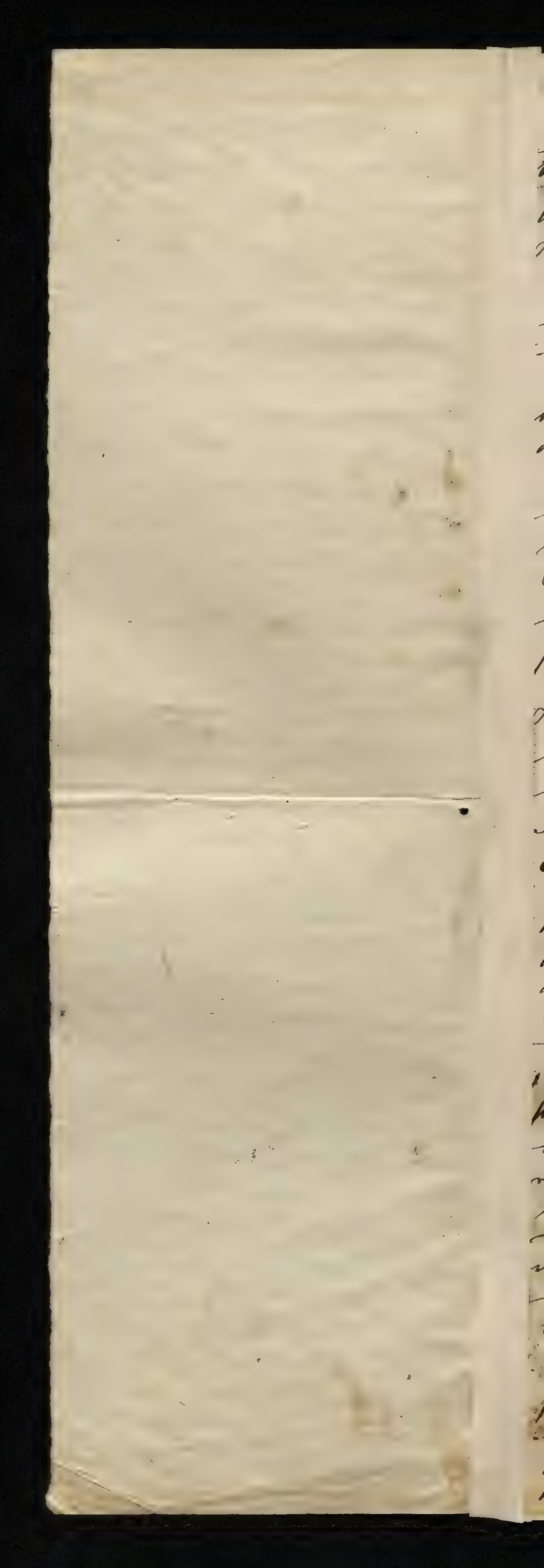
Toczącą się wojna wpłynęła nie w jednym kierunku na zmianę ~~pojęć~~ ~~jej~~ istniejących ustosunkowań ~~o niejednym~~ ~~przedmiocie innym~~ pozy[illegible] [illegible] różnych rzeczy i stworzeń.
I tak ~~np.~~ do niedawna by-
jeszcze będąca świnia zwana nie-
szczęsnem stworzeniem przezwana [illegible]
o czem się nawet nie mówi w to-
warzystwie - a ~~choć~~ owy [illegible]
najgorszej pogardzana ze
wszystkich stworzeń - którego
nie wymieniało się nawet
po [illegible] w przyzwoitem
towarzystwie bez dodatku
„za pozwoleniem" ~~tak~~ lub „z prze-
proszeniem" —
Byliśmy także świadkami, jak
z początku wojny w jednem z [illegible]
~~komisjach~~ na wniosek pewnego ~~jednego~~
referenta od zielonego stolika
z biura ~~otwartego~~ sprawiedliwego
wydano twardo zakłady
temu stworzeniu pod pozorem,
że pomaga [illegible] zja-
dać zapasy - Jak rzekli;
~~zbudowali~~ zrobili - bez
grubo zbudowali - wytępiło
świnie prawie doszczętu -
co pociągnęło za sobą
rzeczony brak tłuszczów. a
kiełbasy i szynki zostały tam
może chyba ~~na~~ malowane w
obrazkach - i [illegible] w ogólności
do wspomnień —

nic też szczerego — że była bardzo
ważna być — bardzo —
I ~~znaczna~~ wspaniałe ~~przeszło~~
~~znaczenie~~ odegrała ona
rolę w krajach północy —
i gdyby kultura szła od
północy a nie od południa
i ~~zachodu~~ południowego — to byś
świat nie [illegible] takiego
respekt. —

Tu Tu

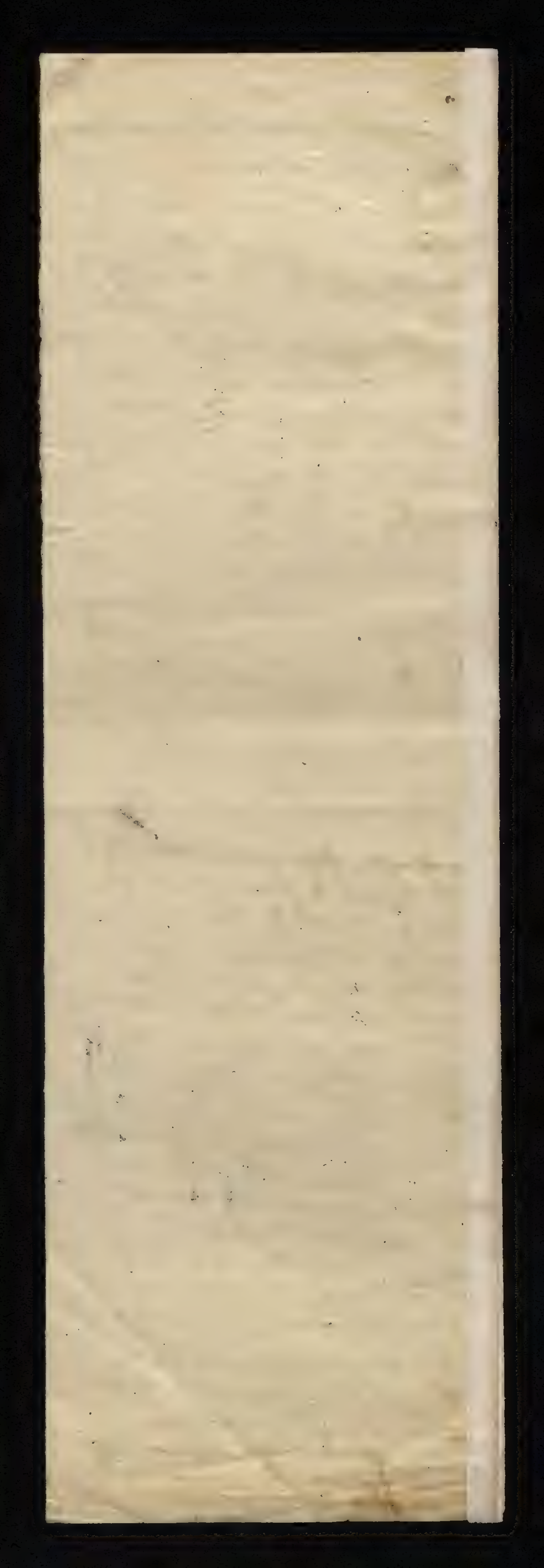
Chrząk gorejący ciągle tu... [illegible]
i [illegible] będzie, Ta.. Ta.. Ta.. [illegible]
[illegible]

sposobu postępowania mało
twierdzone – wobec czego nie
jeden amatorski klaszczek bywa
im odstępywany – bo
się umieją przymilić aktorom
[illegible] i [illegible] względy
swą spokojnością i potulnością
tutaj schlebianiem i
i obietnicami, których
z natury rzeczy – nie
mogą nigdy dotrzymać.
Rolę tę odgrywają zamoż-
nej sfery dziedzictwa –
której im wystarcza do powięk-
szenia w sferze i nagromadzenia
na sobie zadatku ....
Stosunki tedy z nimi są
bardzo wygodne i nigdy nie
zakłócone – ale
tylko do czasu – kiedy odkryte
[illegible]
odkrycie [illegible] i fatalne-
mego ich roli jaką odgry-
wają, i w teatrze tak,
który jak i krytyki odwracają
się od nich z pogardą
a chadzający oddaje je pod
rolę [illegible] –
Wobec tego choćby fałszywie
jednak wystawia i zarazem
ubierając się im życie
szczerze przyjemnie bez
trosk [illegible] dzięki
tem [illegible] obok innych korzyści
takie dobry zarobek
wygląd i zaś wszystkiem [illegible] –
a to wszystko dlatego, że
nie [illegible] i [illegible]
czy nie mogli odegrać roli
w tej sztuce czystej. 10

d/

W[illegible] w rodzie
osobniki opowiadają ale
stwierdzam - równe pospolite
tyranii - tak nie
mieli tu na myśli chodzi-
wcale nie mam też
na myśli tych pierwszych
ulubieńców - nie mam
też pamięci ani
dowcip ich swoisty
ani też dziwić jak to umiał
nie w przyszłości
dobrego humoru
p. Modrzejewskiej, Zieliński
który
wczesnym w czasie
swój toast z temi
słowy: Szanowne Panie, Sza-
nowni Panowie i ty kocha-
ny ... i t.d. -
Natomiast chcę tu pomówić
o pewnych osobni-
kach nieco bardzo licznych,
którzy odgrywają w organizacji
tę samą rolę co których w
świecie adwokatów - Nigdy
nie mają oni swojej woli -
[ani wyrobionego zdania lecz zresztą]
[a jeśli mają - to go nie wypowiadają]
podzielają zdanie tych, co którzy
mówią lub obiecują -
Złot pachołkowie
mienia
mają swe zdanie - jeśli go
w ogólności mają, to je raz
na zawsze i raz się im
sprzykrzy nadawcy -
zarazem mają tendencję
przytakiwania się do
zdania większości -
przypadkowej
jeśli [illegible] zmusi do
wyrażenia swego zdania

a co zarzucaj — nieszczęśnie

ręczną.

Ulgę taką mówię na

wodę – a między przeciw wodzie –

między też nie można nam nic

liczyć jakieś przyjmując stanowisko

wobec pewnych kwestyj – mimo

obietnic i przyrzeczeń

jeżeli wybór przy gło-

sowaniu – to zawsze i za gło-

sują za stanowiskiem odrzucają-

cym —

Że są to oportuniści – bez-

względni pod względem politycznym.

lub przerzucają się

z jednego obozu do dru-

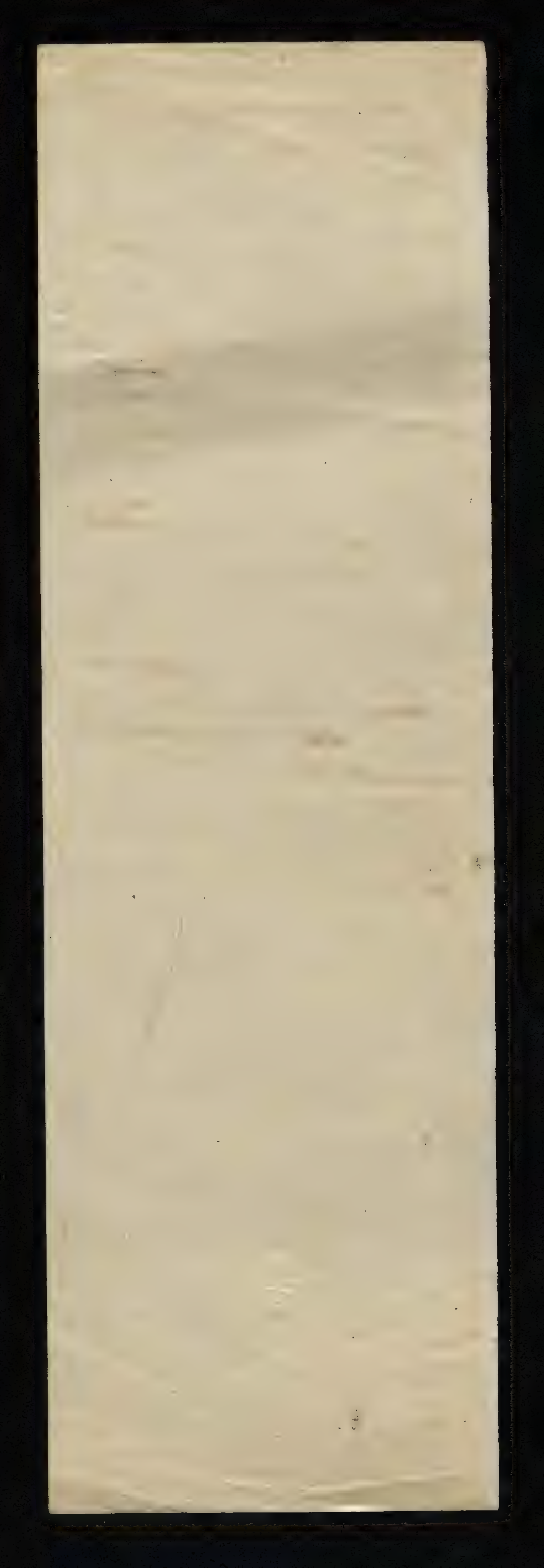
giego – Tenże Pan

będzie raz oblatywać wywody

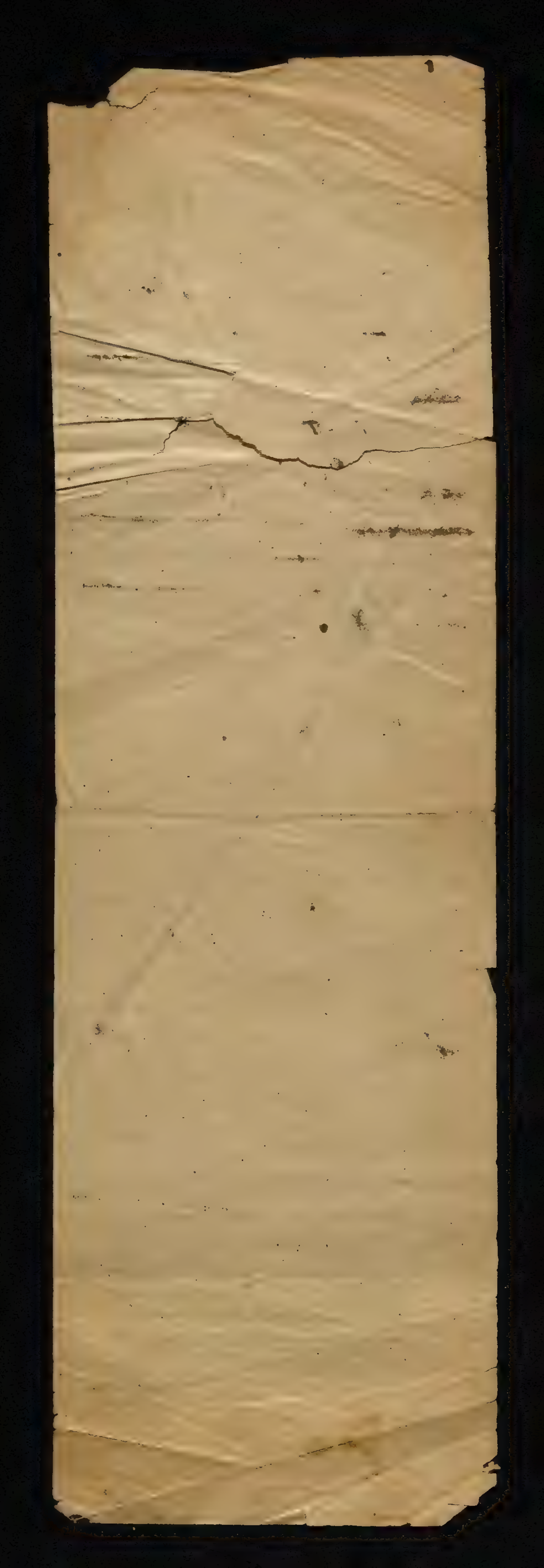
...nego – to znów

...nego lub Grabowskiego –

nieobliczalni –

Budynek Sokoła wzniesiony przed kilku laty [illegible] jak się dowiadujemy, przestaje już być własnością Towarzystwa Sokoła — znamienną jest rzeczą, że likwidacja ta nie wywołała żadnego odruchu ani wśród członków Towarzystwa ani w szeregach ludności naszego miasta. Jak łatwo przyszło Towarzystwo w posiadanie swego „gniazda” tak łatwo się go wyzbyło — mimo, że miało wszelkie warunki utrzymania go w swem posiadaniu. Notujemy ten fakt z obowiązku kronikarskiego bez wchodzenia w bliższe szczegóły. Dodajemy tylko, że Związek Sokoli nie powinien się ograniczać do wydawania rozkazów w sprawie ćwiczeń, jakości mundurów i urządzania zlotów — lecz powinien mieć organ do kontrolowania gospodarki poszczególnych gniazd celem zapobiegania podobnym katastrofom jakie nasze Towarzystwo spotkało.

Ignacy Gajniak

Sztukmistrz nad sztukmistrzami.

Takie zdolności w naszym ludzie drzemią – niektóre jednak marnieją – nie wyzyskane. O tem, że przykład jednak może nam dać Ignacy Gajniak z Jabłonki na Orawie. Urodzony pod [illegible] strzechą w Jabłonce na Orawie. Ukończył zaledwie wiejską szkołę. Już w młodocianym wieku okazywał wielkie zdolności, jednak ubóstwo rodziców nie mogło mu dalej kształcić. Zostać tedy na roli. Jednak nie porzucał [illegible] nad sobą. Jako młody chłopak robił nad [illegible] maszynki, zegarki, budował się konstrukcyjne; to samo [illegible] które nie przyniosły w [illegible] robić z maszynami [illegible] artykułu [illegible] łatwo nabywał [illegible] zegarka lub maszyny [illegible] Nie było zegarka lub maszyny [illegible] nie na [illegible]. Nie znając [illegible] – wykończonych organów i fisharmonii [illegible] – z [illegible] [illegible] najlepszy przyrządy aparat fotograficzny [illegible] zdolności [illegible] jest [illegible] fotografowania. – [illegible] w Jabłonce [illegible] do jego [illegible] jego robotę. [illegible] odznaczało się domowa – które [illegible] [illegible] Gajniaka [illegible] [illegible] zegarki – [illegible] naprawiał [illegible] zegarów i zegarków [illegible] nie mogli dać rady. Zegarów i zegarków z bliska i z daleka [illegible] do naprawy [illegible] Najwięcej obecnie [illegible] było [illegible]. [illegible] „perpetuum mobile" [illegible] model [illegible] [illegible] [illegible] maszyny. [illegible] do drugiej [illegible] – [illegible] – na [illegible] fisharmonia [illegible] – [illegible] także wiele [illegible] – [illegible] w chacie jego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible].

[illegible] [illegible] i [illegible].

Gajeniak jest w sile wieku – gdyż liczy zaledwie lat 43 – jest także dobrym polakiem – i jednym z najpopularniejszych osobistości na Orawie. Jest przytem oszczędny – przezorny i żyje porządnie ze swego zarobku – gospodarstwo zaś prowadzi jego przezorna małżonka.

Wypisano 11/III 1911

Codzień pisać ?

coś takiego i nie naszego. Stoi się
zwierza - wszędzie [illegible] jak [illegible]
naweet [illegible] [illegible]. twory
wszystko artystyczny się wnosi, odświeżone,
ale i zmęczonych [illegible] potrzebom duchowym.
Na czele tych [illegible] w pierwszym
szeregu biegnie wyzwalającej na dro-
dze nie kto inny jak nasz
kochany Ill. Kuryerek Codzienny.
[illegible]
który jest [illegible]
lub [illegible] odgrywa tę samą
rolę u wielu zwolenników, co
morfina lub kokaina u oddających
się nałogowi [illegible]
tych używek. [illegible] jest Kuryerek
drogi, [illegible] nadzwyczajnie
tego twierdzenia pozwolę [illegible] T. Sekuła
[illegible] [illegible] 257 [illegible]
który w numerze [illegible] za rzeczy
[illegible] podaje, że [illegible] nie może
[illegible] ze swej kamienicy [illegible] Kuryerek
sobie nawet jednego numeru
kupić!

OD 21/4. DO 25/4. 1919 . . . . E, F, G, H,

OD 26/4. DO 30/4. 1919 . . . . I, J, K, L,

OD 1/5. DO 5/5. 1919 . . . . Ł, M, N, O,

OD 6/5. DO 10/5. 1919 . . . . P, R, . .

OD 11/5. DO 15/5. 1919 . . . . S, T, U,

OD 16/5. 1919 WSZYSCY INNI.

Inwalidzi zgłaszający się do rejestracyi mają przedłożyć następujące dokumenta:

1) Wszystkie znajdujące się w ich posiadaniu dokumenta wojskowe.

2) Metrykę chrztu lub urodzin względnie wyciąg metrykalny.

3) Żonaci mają nadto przedłożyć:

a) metrykę ślubu, względnie wyciąg,

b) metrykę chrztu lub urodzin dzieci względnie odnośne wyciągi.

PAST mp.
Generał podporucznik
Szef Generalnej Ekspozytury
Sekcyi Opieki Min. Spr. Wojsk.
w Krakowie.

Zaraz równo ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ szarem kręgy
~~[illegible]~~ „~~Czas~~"
~~od~~dyły pędzi ~~[illegible]~~
mierząc ~~[illegible]~~ pod z okna
Skarwarka „Czas". ucisnął
jego róg, brama warszawska
pomimo iść a nazajutrz
~~[illegible]~~ zamykając pochód
z tej ~~dopiero~~ Podhalanka!

OGŁOSZENIE.

Rozporządzeniem z dnia 7 lutego 1919 Dziennik Rozkazów Wojskowych Nr. 17/585 z dnia 1 lutego 1919 Ministerstwo Spraw Wojskowych ujednostajniło tymczasowo, aż do ostatecznego uregulowania przez Sejm polski sprawę zaopatrzenia inwalidów w całem państwie polskiem.

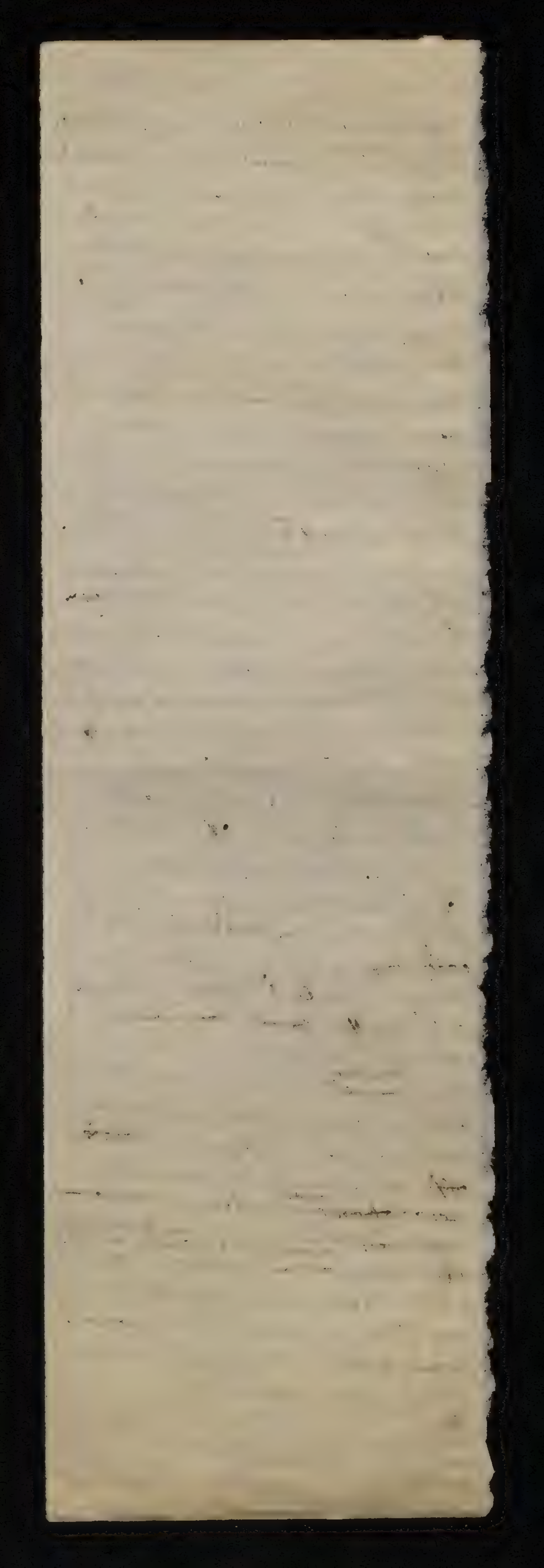
Na podstawie wyżej cytowanego rozporządzenia obejmuje Państwo polskie z dniem 15 kwietnia 1919 r. również wypłatę zasiłków (pensyi) inwalidzkich inwalidom zamieszkałym na obszarze byłej monarchii austryacko-węgierskiej, a to w Galicyi, Śląsku cieszyńskim, Orawie i Spiszu.

Prawo do korzystania z tych zasiłków mają wszyscy inwalidzi-żołnierze do Państwa polskiego przynależni, na obszarze wyżej wymienionych ziem zamieszkali, którzy wskutek lub w czasie służby wojskowej utracili zupełną lub częściową zdolność do swego zawodu względnie do pracy wogóle.

Celem objęcia opieki nad inwalidami na tych obszarach Państwa polskiego, które wchodziły w skład byłej monarchii austryacko-węgierskiej, została utworzona W KRAKOWIE GENERALNA EKSPOZYTURA SEKCYI MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH, A W WADOWICACH, NOWYM SĄCZU, TARNOWIE, RZESZOWIE, SANOKU, JAROSŁAWIU, PRZEMYŚLU I CIESZYNIE PODLEGAJĄCE JEJ EKSP. OKRĘGOWE SEKCYI OPIEKI M. S. W.

WZYWA SIĘ WIĘC WSZYSTKICH INWALIDÓW DO PAŃSTWA POLSKIEGO NALE

Zmienne koleje wojny przerzu-
ciły przeprowadzanego ze wschodu na zachód
krzyż naszego kraju, gdzie miejsce
moje położone na granicy Ku-
kotliny, do Czarnego Dunajca leżą-
cego na granicy orawskiej.
Czarny Dunajec rozłożył się nad
brzegami rzeki tego samego
nazwiska, wśród zieleni drzew na rozległej równinie
~~wśród zieleni drzew~~, z której
rozpościera się wspaniały widok
na niebotyczne Tatry oraz
południowo ~~stoki~~ wschodnie Babiej góry.
Zabudowania przeważnie drewnia-
ne to domki schludne, z gankami
stylowo budowane — Kilka jednak
i murowanych zwiększa wśród nich
części miasteczka prawnego wyglądu.
Tu mieszczą się wszystkie urzędy,
szkoła, bo były tu jeszcze mało-
miasteczkowe, jedynie sąd
wyznaniowego pro na rynku. Budy-
nek szkolny, będący ozdobą
tej miejscowości, zbudowany
przy drodze do ~~[illegible]~~ Węgier
~~[illegible]~~ swoje obszerne dwupiętrowe
biegów przez [illegible],
jest jedynym ~~[illegible]~~ ~~budynkiem~~ wśród masowo
rozłożonego na całem Podhalu —
gdzie poza tem ~~[illegible]~~ nie ma w tym powiecie
ani jednego metra gościńca
rządowego! — Poprzednio ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ sąd mieścił się w rynku
~~[illegible]~~, ~~obok~~ obok szynkiem i ~~[illegible]~~
w ~~[illegible]~~ [illegible] na powszechne
[illegible] [illegible] pochodzenia.
[illegible]
[illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] ognia mogą
się zjawić [illegible] —
~~[illegible]~~

Zwierzenia

[skreślone] p. Dawida Papiera —

[illegible]

po przeglądzie w [illegible] 1871

Mówią, że [skreślone] gdy się do wojska

dostaną bułki z papierowemi

podeszwami; lub piernik z

podeszwą papierową, to nie

tylko odrzucają, ale i do urzędu [intendentury]

wzdragają się, - a mnie wszystko dwór,

dygnitarz - choć komisje [illegible]

- uwagę, że to papierowe -

[illegible] komisja

[skreślone]: [illegible] do Constatiruj

[illegible] - mówi [illegible]

[skreślone]: Co mają, [illegible] odrzuć papier

To przecież zawsze widać, że są

[skreślone] [illegible] do mnie podobni.

Ta fatyga opłacała się dobrze – gdyż
śpiewania się wyprzedziła, ale
~~po~~ i mowa była jeszcze z ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ zbywające artykuły okre-
sowe. ~~[illegible]~~
O tej manipulacji dowiedziałę się
jednak w końcu i tu rozpoczęła się
mniej wesoła część naszej opowieści,
Sonnentonów, „tak nawodzenie dodajmy
należał w owym czasie do ~~najbliższych~~
ucznia Chopinowskiego i ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ którą wypowie-
dział ~~[illegible]~~ dawnie, że chłop
ma ~~ośm~~ 7 siedm skór i gdy mu
się 6 zedrze to, i tak jedna
mu zostanie. Poczęły wiele
kierując się tą zasadą, dał
co mógł –

Podsłuchane na bruku nowolarskim –

Widzisz tych tam dwoch wojaków –
mówi jedna sklepówka do drugiej –
to papierowi –
Jak to papierowi? – co mówisz? – takie
~~mówisz~~ niańki! –

~~widzisz tych tam~~

Podsłuchane na bruku nowolarskim.

~~Słyszysz tych tego wojaków~~
~~Salcia do Łajci – to papierowi.~~
~~Co ty mówisz?~~

~~Salcia~~: Widzisz – tych tam dwóch jadących wojaków? to papierowi.

Łajcia: Co ty mówisz? Jak to papierowi?

Salcia: No! panie to polepsza się synowie
od Dawida Papiera – mojego
~~tym~~ w Rynku bławat gotowych ubrań.

Łajcia: Otrzymują takie też bieże?

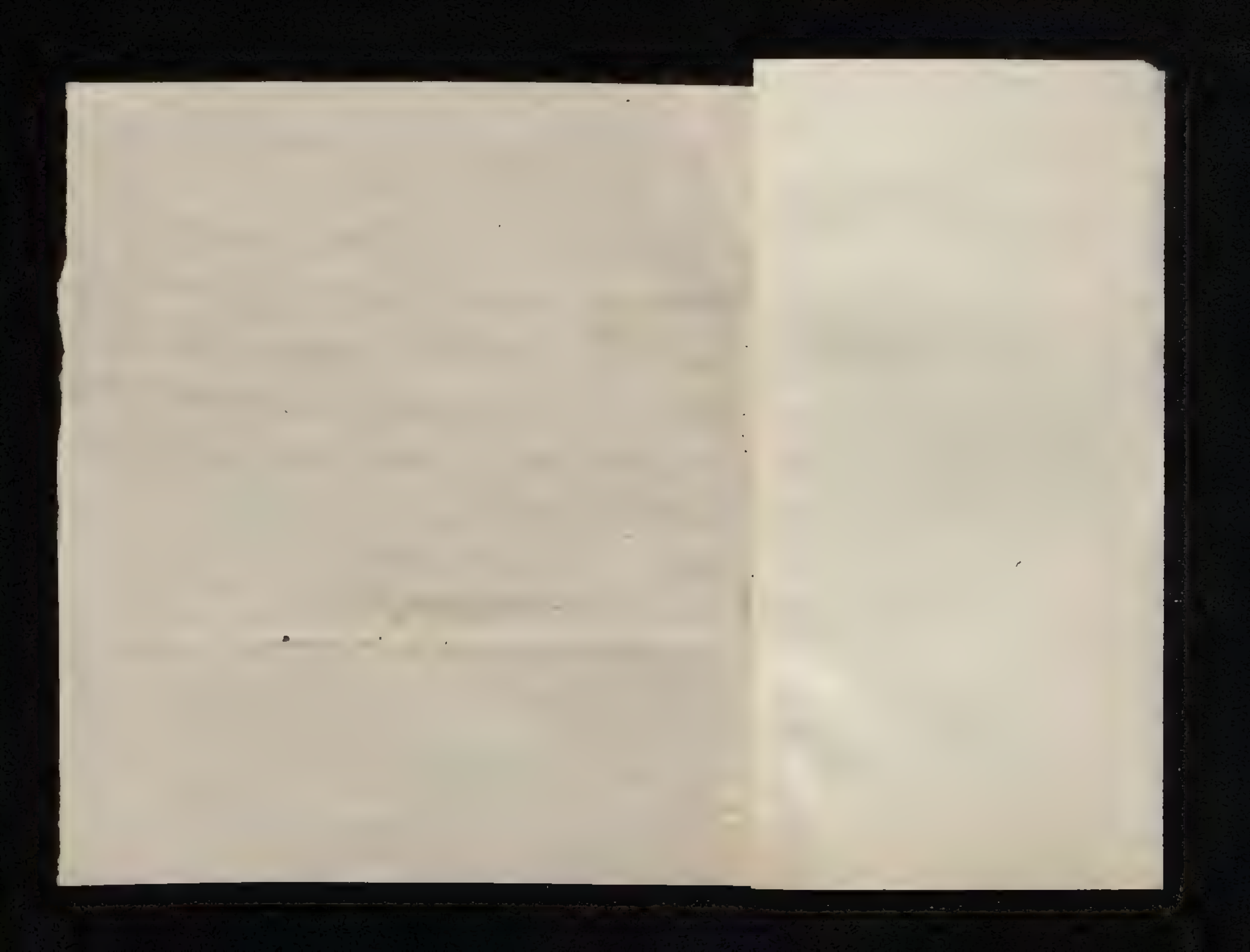
Salcia: ~~No~~ A tak! ~~panowie~~ to
do służby frontowej!

Łajcia: No to jest napowiedź rychłego
pokoju –

Urywki z listów.

...Czy masz tam co jeść - mój
~~Kochany~~ najmilejszy Jasieńku -
~~na~~ zapytuje matka ~~swego~~ w liście który pisze
do swego syna ~~[illegible]~~ przebywającego obecnie
niespokojnie daleko po za krajem -
Na to odpisuje syn -
Najdroższa Matko!
.... ~~Co się tyczy~~ jedzenia - pono
jest dość - tylko nie nam
Tylko potrawy -

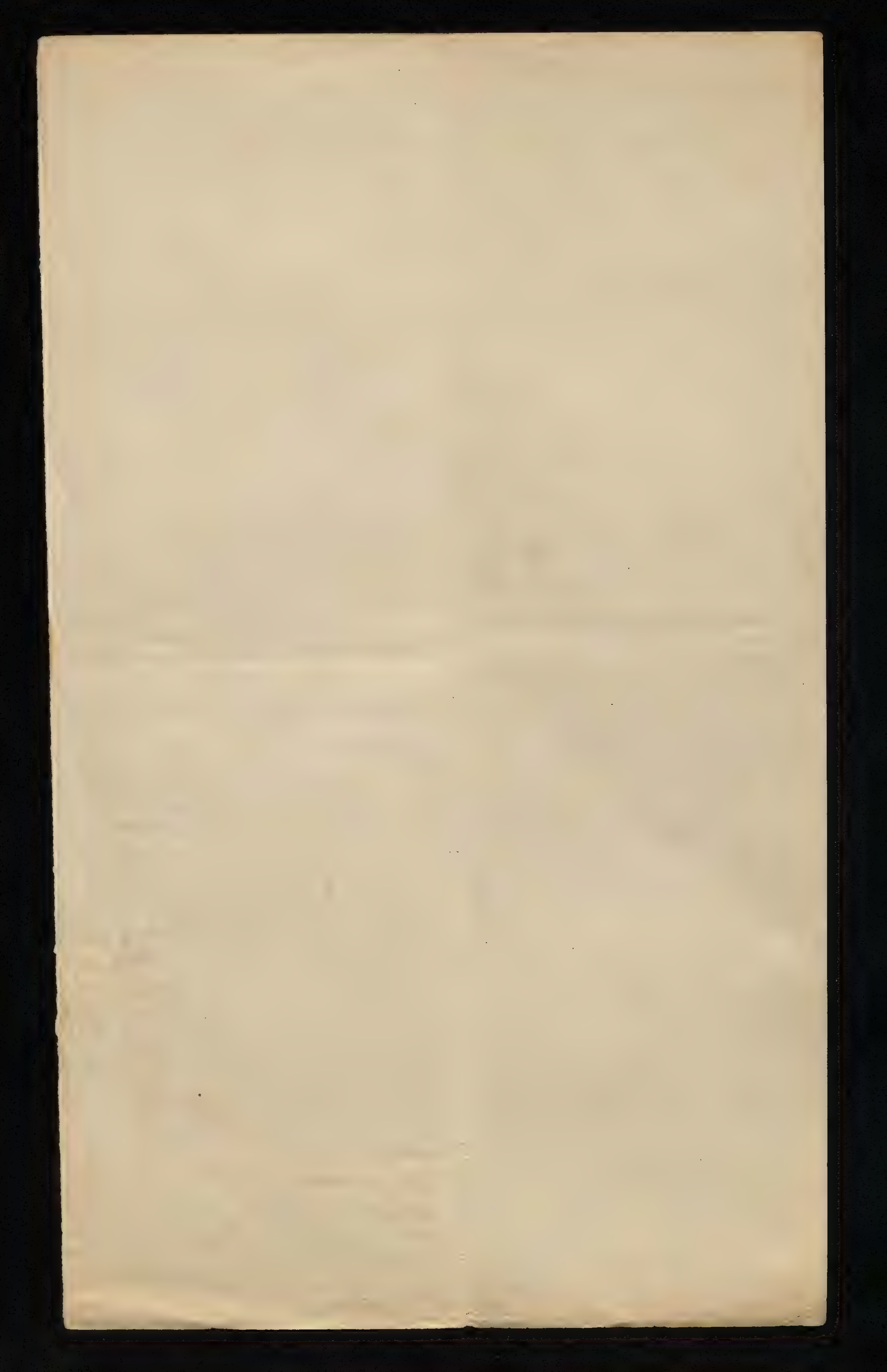
i powołania choroby i nagłej
i powołania reszty urzędników
do czynnej służby wszystkimi zostało
się z rady liczonego personalu
tylko, jeden podurzędnik
pełniący rzeczowniczo nie służby
ważnego. Dla tego też sprawa
ukonstytuowania się nowej
rady okazała się pilniejszą, gdyż
Radłubowa stara rada nie
mogła prawnie i skutecznie
urzędować. Jeżeli ta chwila
sposobna wreszcie nadeszła.
z ujęciem wszystkich było
powierzyć [illegible]
którzy godność prezesa
w ręce Ks. Krawczyńskiego — [illegible]
Gdy
jednak co jednak nie
składać pomyśli zebranych, gdyż
Ks. Krawczyński oświadczył, że
wyboru bezinteresownego z
ważnych powodów przyjąć nie
może. Wobec tego dokonano

#

dnia 28. kwietnia odbyły się wybory
nowo[illegible] Rady Powiatowej. Preze-
sem wybrany Jerzy Urm[illegible] właściciel
dóbr Boranina, zastępca
prezesa . . . J. K. [illegible]
[illegible] przemysłowiec, burmistrz
miasta [illegible].
Jako wydziałowi weszli:

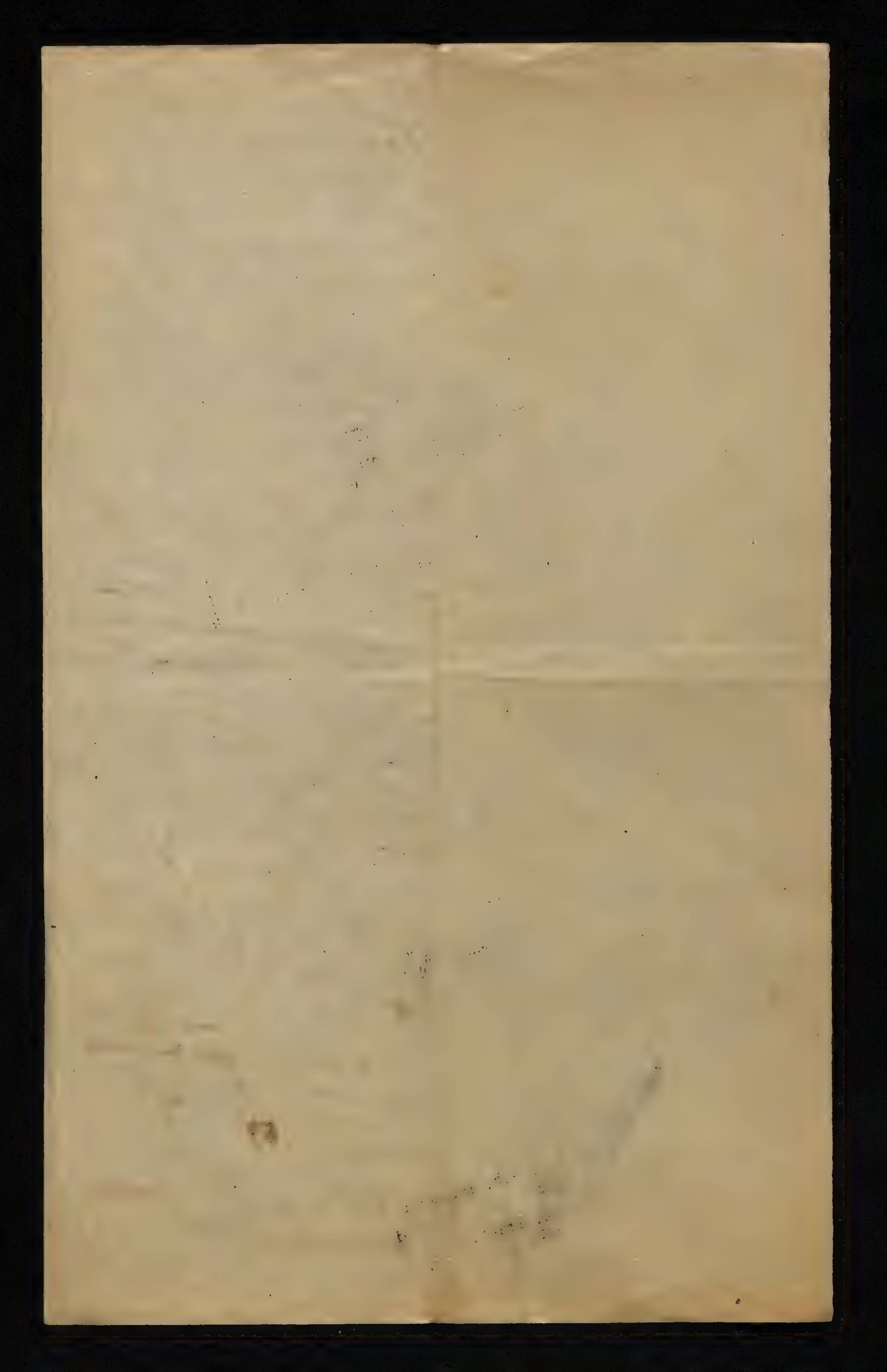
/

Jak wiadomo obecna
Rada powiatowa została prawomocnie
wybrana jeszcze w roku . . .
nie mogła się jednak ukonstytuo-
wać ponieważ wybranego
[illegible] nie uzyskał zatwier-
dzenia — Urzędowała tedy do
obecnej chwili stara Rada
wybrana jeszcze w roku . . .
Z końcem ubiegłego roku dotychczaso-
wy prezes starej Rady Dr Chrzanowski
opuszczając tutejszą okolicę złożył
godność prezesa a
ponieważ wiceprezes przed tem
jeszcze umarł przeto
stara rada przestała de facto
istnieć. Aby jednak sprawy
powiatu nie doznały uszczerbku
zebrali się pozostali członkowie
starej rady i wybrali drugim tymcza-
sowym przewodniczącym
Ks. Prałata Dziekana Krawczyńskiego
byłego długoletniego prezesa,
który przy pomocy pozostałych
członków Wydziału uporządkował
i doprowadził sprawy powiatu, które
zostały w największym nieładzie
[illegible] na co się złożyły różne
okoliczności a między innemi
i brak personalu — Z powodu
śmierci jednych

Tu nadmienić wypada że obecna rada wybrana została prawomocnie jeszcze 24 maja 1913 roku dotychcz- nie mogła się jednak [illegible] ukonstytuować, po- nieważ wybrane podówczas [illegible] oraz ponownie 2 grudnia 1913 w osobie Dra Chramca jako prezesa i Józefa [illegible] jako zastępcy prezesa nie uzyska- ło najwyższego zatwierdze- nia. Urzędowała tedy

dotąd stara Rada, wybrana jeszcze w roku 1905 ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Pod koniec ubiegłego roku wszechmocny(?) prezes starej Rady ~~Dr Chramiec~~ którym był Dr Chramiec opuszczając tutejszy powiat złożył godność prezesa a [illegible] wiceprezes przedtem jeszcze umarł. Zatem stara rada de facto przestała istnieć — ~~[illegible]~~ Zważać do tego należy, że w międzyczasie ~~nie~~ perso- nalnie urzędnicy ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ rady [illegible] ~~[illegible]~~ po- wstały [illegible] [illegible] wodowania do [illegible] jedna- [illegible] w osobie ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~jednego~~ [illegible]

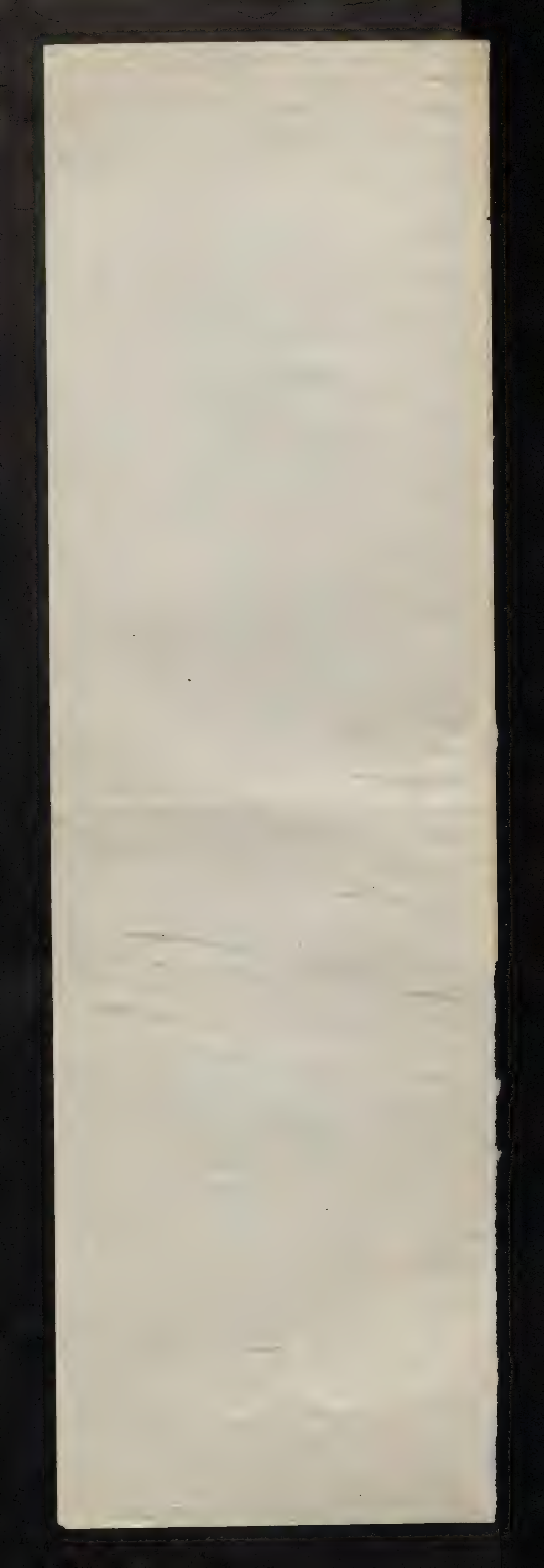
181

Z dziejów Rady powiatowej w Nowym Targu.

Już od dłuższego czasu zapanowały w nowotarskiej Radzie Powiatowej niezdrowe stosunki. Obecna rada urzęduje już od r. 1907 czyli przeszło 10 lat. Wybrana została w r. 1913 nowa rada, ale ta nie mogła się ukonstytuować ponieważ na nowo wybrany prezesem Dr Andrzej Chramiec nie został przez władze centralne w nowym swym charakterze zatwierdzonym. Dotąd urzędował ów jednak

i

~~W tem~~ Nowo zawiązane Towarzystwo
Rozwój, o którego powstaniu przed laty
już i wiele sobie po niem obiecywa-
liśmy dotąd nie daje znaku życia
Przeciwnie dochodzą nas wieści, że
bliskiem jest rozwiązania —
Sprawa oświetlenia kablowego
szorstką przyszła zdaje się naprzód. Gmina
bowiem udało się na ten cel otrzy-
mać wysoką subwencyę, więc przy
dobrem poprowadzeniu sprawy
udać się, mamy nadzieję -
do prowadzić dzieło rozpoczęte
pod okiem starosty Grodzickiego
~~do skutku~~, jakkolwiek skorzysta
takiego pokładu w obecnych czasach
będą zwaną wyższe niż przed
wojną a co zatem idzie i światło
również będzie tanie. Obecnie
namiestnictwo wyjaśnia
~~się~~ pertraktacye z właścicielami
~~mniejszych~~ instalacyi elektrycznych
celem nabycia potrzebnych
przewodów ~~i~~ i innych przyborów.
~~[illegible]~~
~~jest~~ a ~~[illegible]~~ Trudności są wprawdzie
nie małe, ale przy dobrej chęci
i wytrwałości — ~~[illegible]~~ na-
~~[illegible]~~ całkiem quasimy ~~[illegible]~~
można uda się dzieło to doprowa-
dzić do końca, a ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ a tem samem usunąć
wieczną bolączkę, jaką było
dotąd zatrzymanie jeszcze
oświetlenie kaganków —
Sprawa oświetlenia ta - nie
nowa - ciągnie się już bowiem
od ~~blisko~~ od blisko dwudziestu
lat, a jeżeli kwestya ta dotąd
nie została rozwiązana - to
tylko dzięki ~~tym~~ miejscowym
specjalistom kablowego —
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ lepiej nie ~~[illegible]~~ odgrze-
bywać tej sprawy, gdyż musie-
libyśmy

[illegible] 1913 —

[illegible] 1905.

[illegible] 1912 [illegible]

I. Wybuch st. Rady – ostatniej w r. 1905

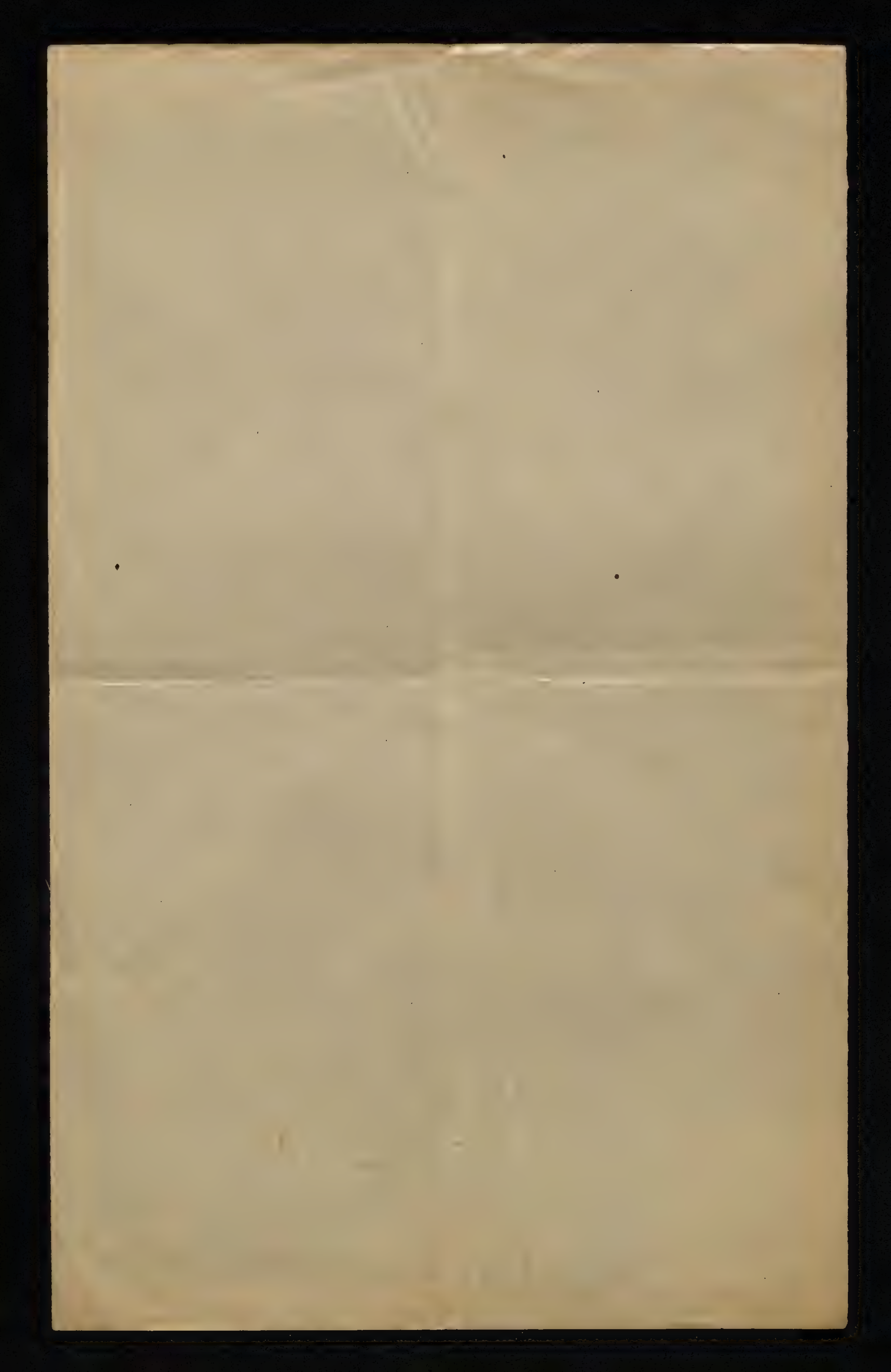
[illegible]

zmarły w r. 1907 26/3 —

w Łodzi [illegible] —

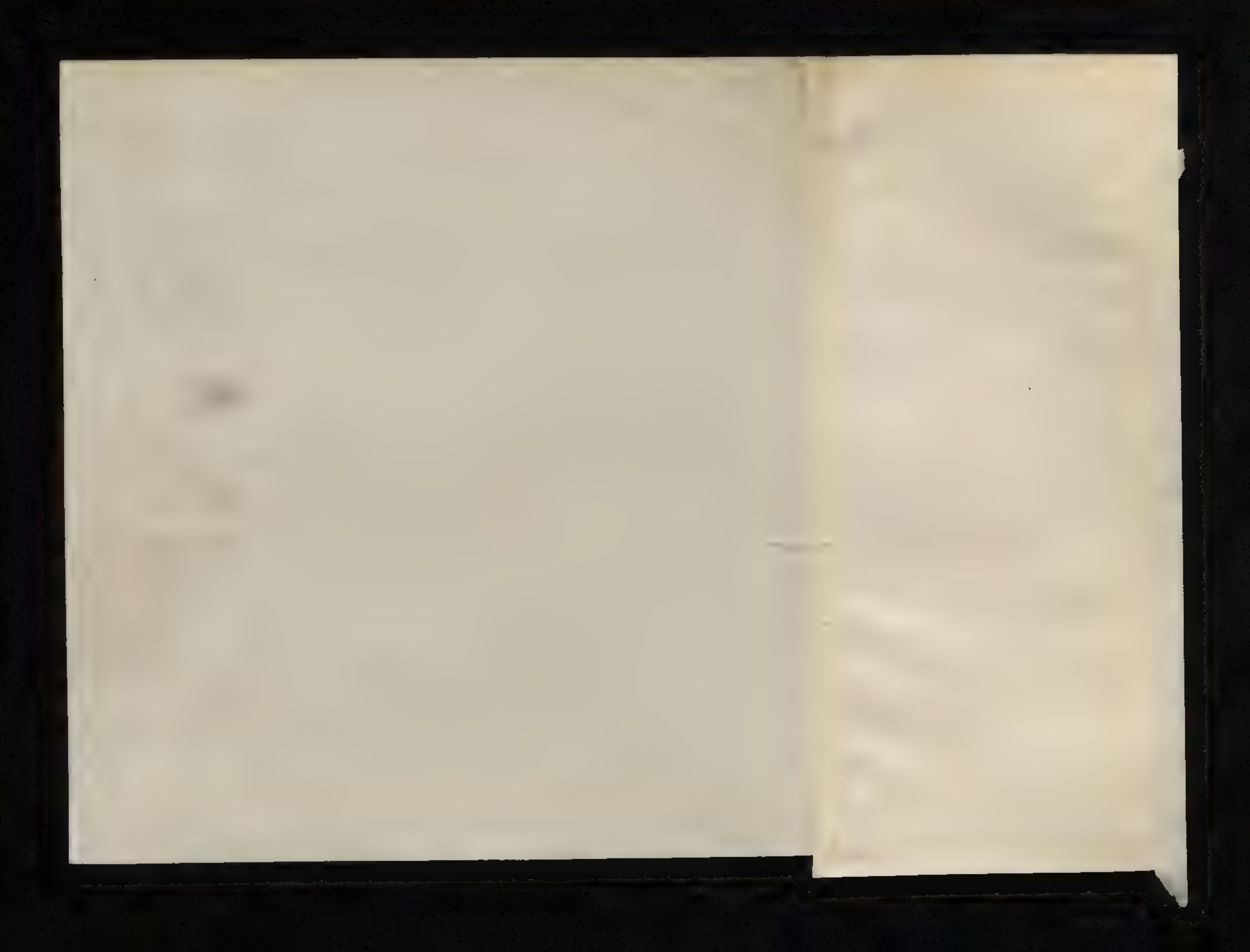
Chrzanów 12/4 1912

Adam umarł w r. 1906

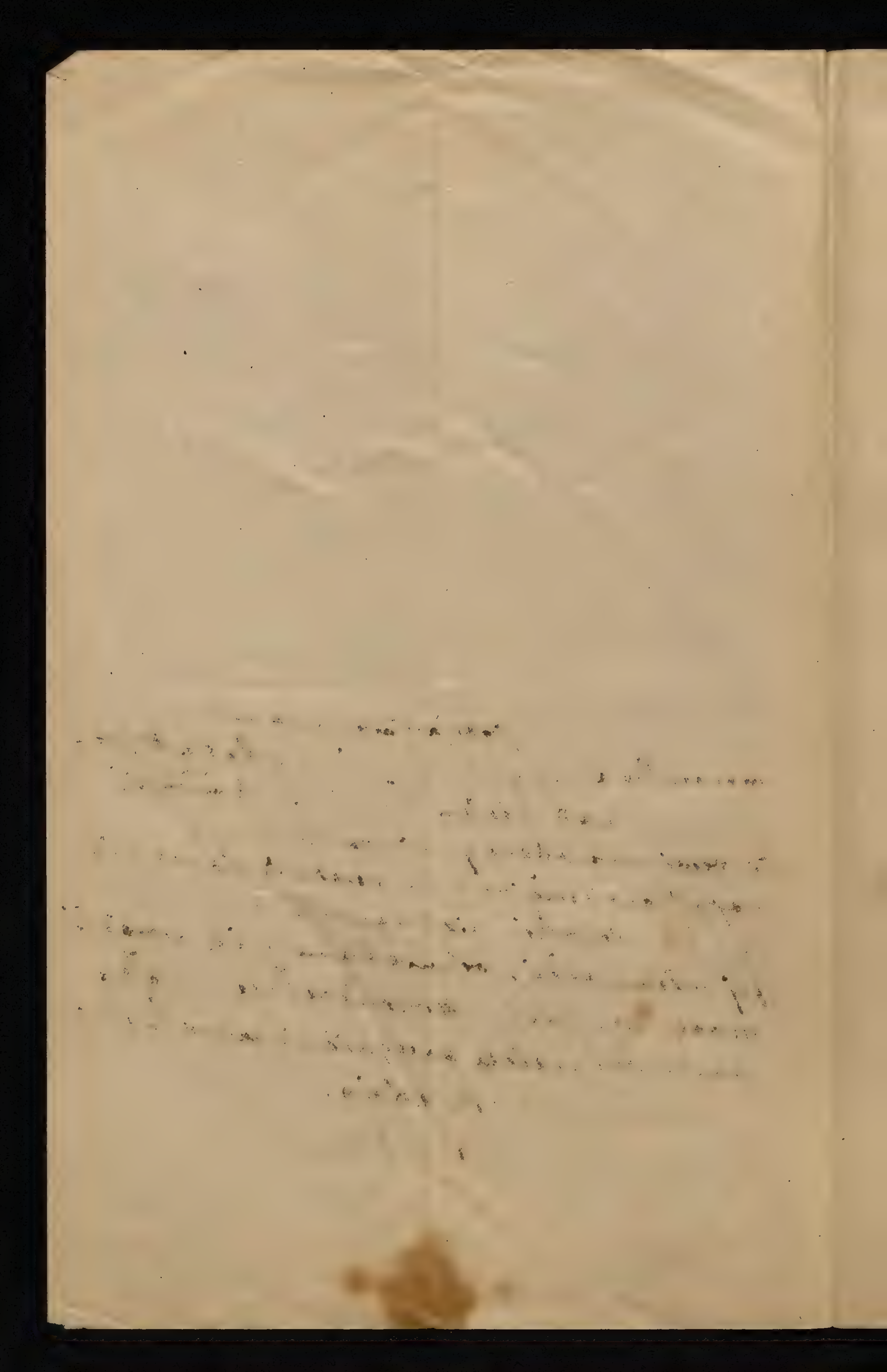

1) Wincenty Szymbarski - przed. obw. dworsk. } Zakopane
2) Dr. Andrzej Chramiec - prezes Rady Pow. } Zakopane
3) Tomasz Buda
4) J. T. Drużbic } N. Targ
5) Dr. Bednarski } N. Targ
6.) Józef Rajski - burmistrz N. Targu -

Kazimierz Pawłowski - sekret. Rady Pow.
Michał Wyguda - sędzia
Stanisław Wolik - komendant drogowy -
Pawłowski - sędzia pow.
Zgorski Aleksander - dyrekt. [illegible]
Dr. Feill Marchwik - sędz. - Dunajec
Mroczek Michał Urz. - [illegible]
Ks. Mirek - katecheta szkół ludowych

~~[illegible]~~ spowodowała ze wszystkiemi Rze[?]-
mocarstwy europejskiemi miała okazję [illegible]
rozkazy nad Piotrem Rogiem. Z uwagi
że ~~wiadomy~~ obecny zbiór uważam za
najodpowiedniejszy do rewindykowania
na rzecz Polski nieprawnie zabranych
jej własności, ośmielam się zwrócić
uwagę Wysokiego Ministerstwa na ten
przedmiot, celem pozyskania ewentualnie
skarbowych środków.

Ks. Arcybiskup Józef Bilczewski

ur. w r. 1860 zmarł 20/3 1923.

W dniu 20. marca b.r. zmarł we Lwowie Ks. Józef Bilczewski arcybiskup lwowski i metropolita rz. katolicki. Osierocona dyecezja ponosła przez śmierć jego jak niemniej i całe społeczeństwo polskie niepowetowaną stratę. Zmarły bowiem położył wiekopomne zasługi nietylko jako duszpasterz ale i jako polak. a to w obronie nie tylko Kościoła rz.k. ale i ludu polskiego, któremu groziło wynarodowienie równocześnie z różnością obrządku.

Ks. Bilczewski ujrzał światło dzienne w r. 1860 w Wilamowicach wiosce powiatu bialskiego. Gimnazjum ukończył w Wadowicach, seminarjum zaś duchowne w Krakowie. Otrzymawszy święcenia kapłańskie w r 1884 z polecenia ś.p. Kardynała Dunajewskiego udaje się do Rzymu celem dalszego kształcenia się. Tu gorliwie oddaje się studjom, których owocem były prace naukowe ogłoszone drukiem, a które zjednały mu rozgłos i utorowały drogę do otrzymania katedry na wydziale teologicznym we Lwowie. Z tą chwilą rozpoczyna się nowy okres działalności Księdza Bilczewskiego.

ści urzędowych

.... c. k. ....

miesiąc 19

W celu

ił w miejscu siedziby

.... 19

Z drukarni E. Winiarza.

188

Na tem stanowisku, które objął
po poprzedniem uzyskaniu doktoratu św. teologii
w r. 1889 oddaje się cały wychowa-
niu młodzieży poświęcającej się
stanu duchownemu
a zarazem pracy dalej naukowej,
wydając drukiem dzieła,
które mu zjednały rozgłośne
imię i otworzyły wrota do naj-
pierwszego przybytku nauki t. j. do
Akademii Umiejętności Krakowskiej, która
go zamianowała swoim człon-
kiem czynnym. W roku
1900
sprawuje zaszczytny urząd
Rektora Wszechnicy Lwowskiej.
W tym roku kończy się jego
owocna działalność profesorska.*
gdy
zostaje powoła-
ny na stolicę arcybiskupią
Lwowskiego osieroconą przez śmierć ś. p. arcb. [illegible]. Z tą chwilą
rozpoczyna się nowy okres
działalności ś. p. Bilczewskiego,
w tej
która
Kościołowi
przyniosła nieocenione ko-
rzyści a zmarłemu zapewniła
imię najlepszego syna
ojczyzny. ——

Z drukarni E. Winiarza.

Wykaz czynno

w .... z

Dnia	Wyjeżdżał do

W innych dniach miesiąca urzędo

.... *dnia* ....

Sprawdziłem i potwierdzam:
C. k. Starosta:

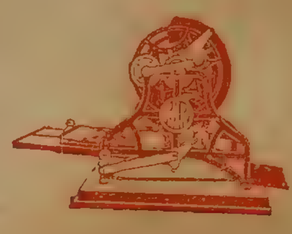
liczne prace naukowe, które mu zjednały rozgłos i utorowały drogę do otrzymania katedry na wydziale teologicznym Uniwersytetu lwowskiego i stanowisko to objął w r. 1889 po uzyskaniu poprzednio doktoratu św. Teologii i piastował ją do roku 1901 wychowując całe rzesze młodych księży z zapałem pracując dalej naukowo. W roku 1900 piastował ks. Bilczewski godność rektora Uniwersytetu lwowskiego. W tym roku nastaje chwila przełomowa w życiu ks. Bilczewskiego, gdyż zostaje on mianowany na stolicę arcybiskupią lwowską, z którą to chwilą rozpoczyna się nowy okres działalności księdza Bilczewskiego. Na stanowisku tem oddaje on nie tylko Kościołowi ale i sprawie narodowej nieoce-

928

rzec

Niedz.	Poned.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
1923			KWIECIEŃ			1923
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

oda	Czwartek	Piątek	Sobota
	1	2	3
7	8	9	10

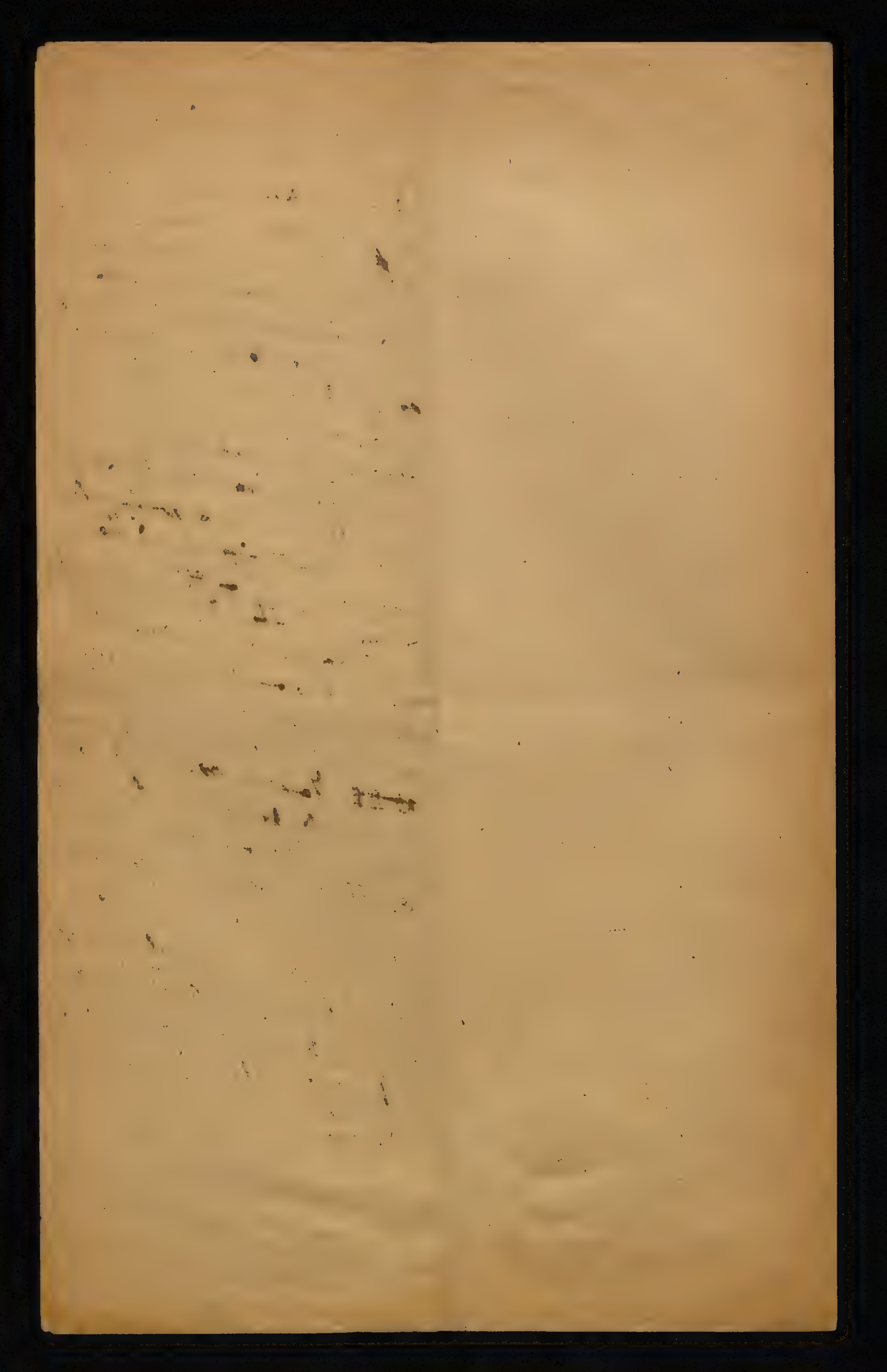
Obok zjawiska Ks. Andrzeja Hlinki, znanego zresztą już z dawniejszych czasów jako nieustraszonego obrońcy słowaczyzny i [illegible] katolickiej wyższej [illegible] ta na widownię [illegible] druga postać kapłana słowackiego – który w tej przełomowej chwili w dziejach narodu słowackiego zdaje się odegrywać pewną rolę, która aczkolwiek jest niejasną, przecież przejść musi do historii –

Charakter Ks. Hlinki czysty jak łza – a zasady głoszone przez niego stanowczo będą złotemi zgłoskami wypisane na kartach [illegible] nieszczęśliwego narodu. Miał on nawet odwagę [illegible] śmiało i [illegible] Dobrowie swego uciśnionego narodu [illegible] w [illegible] przypłacił utratą wolności osobistej: a to [illegible]

poza pierwszym na czasów [illegible] mądrości [illegible] drugiej za czasów [illegible] broni [illegible] –

Mógł on [illegible] obudzić
[illegible]
trzy
bokiem ks. Klinki widzimy
stojących, [illegible]
pewien poczet ludzi księży
wyznających te same co i on
zasady – i dzielący z nim
podobny los.
W przeciwnym obozie
o wiele przeciwnym charakterze
wyłaniają się postacie
zachowanych, którzy ani żywej
ani narodowości [illegible] ani
księże, [illegible]
kapłani ofiarnej – nie pozyskały
żadnej [illegible]. Wśród licznej
rzeszy tej kategorii ludzi wyróżnia się
[illegible]
kapłan którego imię jest
Marjan Błaha. O nim
dotąd świat nie wiele wiedział,
[illegible],
chyba tyle, że pod jego
nadzorem wychowywały się
dzieci ks. Romaszkiewicza
Lubowski – [illegible] Czy ze strony
ks. Romaszkiewicza
[illegible]
była szczególna myśl jawnie
zadania mu tego zadania
wchodzić nie chcemy w to –
[illegible]
[illegible]
tego jednak nie możemy
pominąć, że w owczas
zawsze choć nie
zawsze udawał posłuszeństwa
siebie polakiem —

romu nie przeszkadzało być
równocześnie żarliwym
przyjacielem madziarów —
Od roku zaś blisko jest
przyjacielem czechów – ~~wiernym~~
którzy w nim znaleźli podatne
narzędzie do swoich celów
w zaborczych swych zamia-
rów. Nie kto inny – tylko on
sprzedał w Paryżu czechom
Słowaczyznę jako jej rzekomo
legalny przedstawiciel i
następca wobec koalicji.
gdyż prawdziwych ~~patryotów~~ tam
słowaków ~~i~~ czesi
nie dopuścili ~~tak~~ swego narodu, zresztą czechów
w nagrodę ~~rata~~ otrzymuje za-
rząd ~~kapituły~~ biskupstwa
spiskiego — który go zno-
boli szczególnie głównym kosztem
przy zbliżającym się plebiscycie
~~...~~ ~~...~~ w ten sposób
przebrał ~~wilka~~ wilka w baranią
skórę wysłali go na
agitację przeciw polakom
na Spisz i Orawę dla
bałamucenia swych owieczek
by ich zagnać potem na
podwórko czechów.
Słowie że Bloko! Nie tędy
droga

Teraz po świecie [illegible]
I pełne życie tułacze
Czegoż mam płakać? —
Za kim i po kim?
Kiedy nikt po mnie nie płacze
Nie [illegible] tylko rosyjska rana
Ni w obcej [illegible] ręki
Kiedy żywego [illegible] pana
Wszystkie pani te piosenki

Copia.

Q. F. F. F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS

AUGUSTISSIMI IMPERATORIS AC REGIS

FRANCISCI JOSEPHI I.

NOS

JOSEPHUS ŁEPKOWSKI

Dr. Phil., c. r. Professor Archaeologiae p. o.,
Universitatis Jagellonicae Cracoviensis h. t. Rector magnificus,

LEO BLUMENSTOK

Med. Dr., c. r. Professor p. o. Medicinae forensis et publicae,
Ordinis Medicorum h. t. Decanus,

et

LUDOVICUS TEICHMANN

Med. Dr., caes. austr. Ordinis Francisci Josephi Eques, Anatomiae descript. c. r. Professor p. o.,
Promotor rite constitutus,

in

VIRUM CLARISSIMUM

JOANNEM BEDNARSKI

oriundum Bystra in Galicia,

postquam examinibus legitimis cum doctrinam, tum facultatem artis medicae probavit,

DOCTORIS MEDICINAE UNIVERSAE

nomen et honores potestatemque artem tam medicam chirurgicamque quam ophthalmicam atque obstetriciam exercendi contulimus, in eiusque rei fidem hasce litteras Universitatis sigillo sanciendas curavimus.

Datum Cracoviae die duodecima mensis Julii anno millesimo octingentesimo octogesimo sexto.

50 kr.

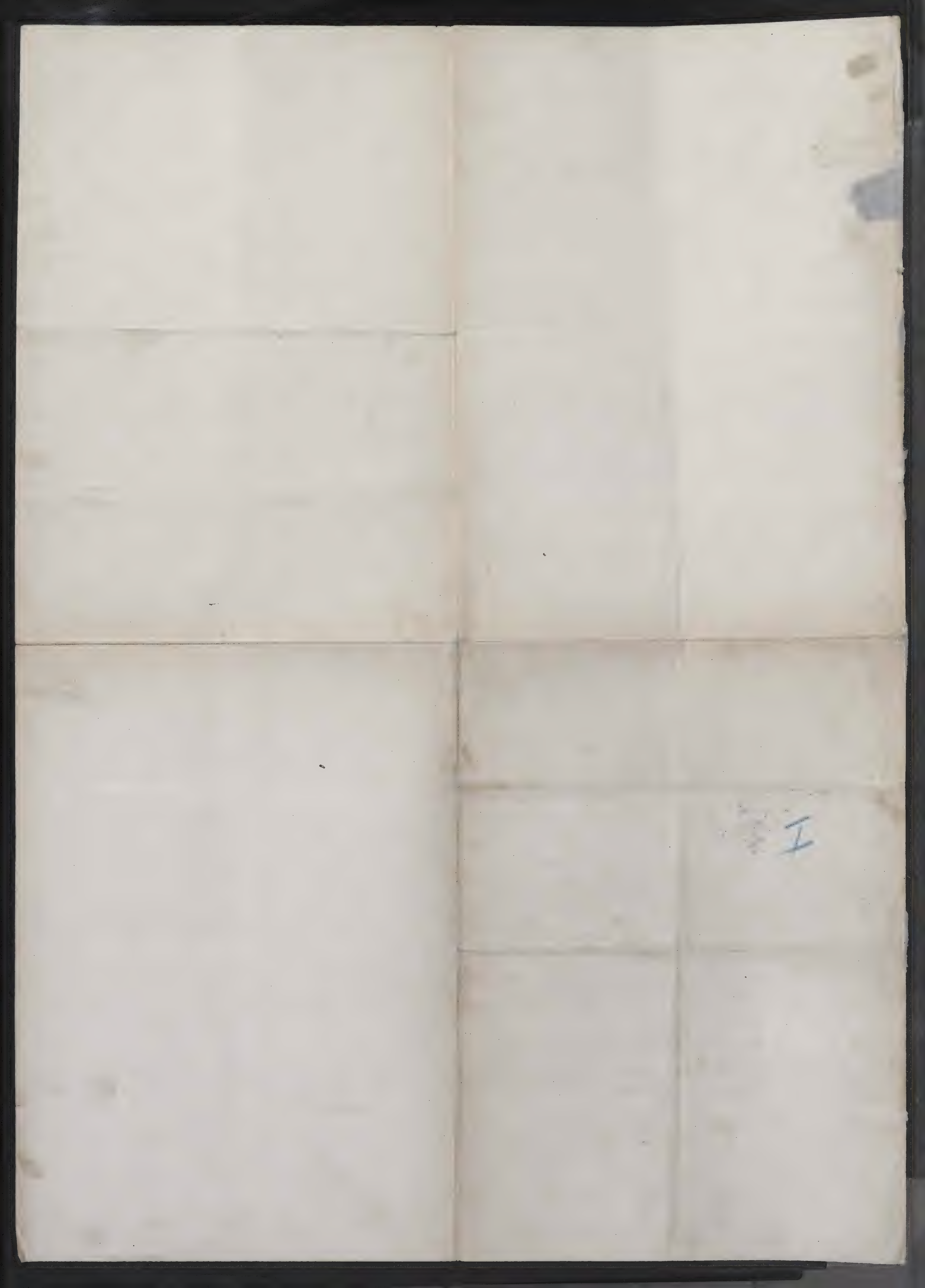
Josephus Łepkowski. **Leo Blumenstok.** **Ludovicus Teichmann.**

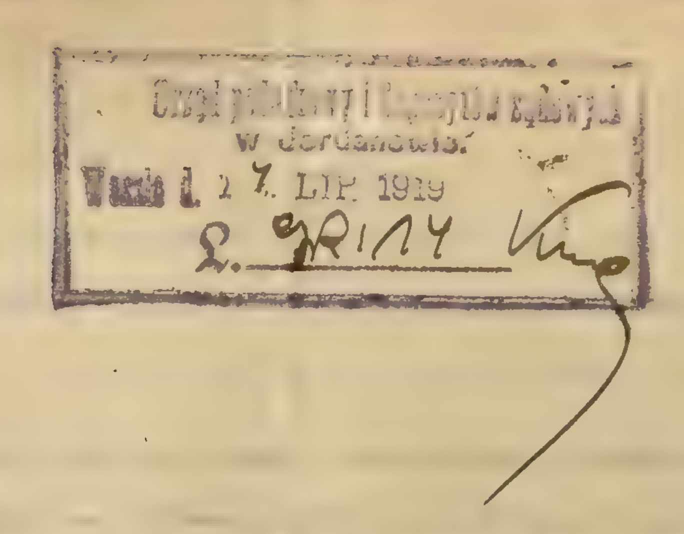
Cum autographo suo, typis quoque impresso, et tymbro 1 fl proviso, copiam hanc verbotenus concordari testor.
Cracoviae, die 12. Julii 1886.
Joannes Hanak
Offic. Univ. Jagell. & Quaestor.

SENATUS ACADEMICUS ... CRACOVIENSIS

Cracoviae, Typis Universitatis Jagellonicae. 1886.

K O N T R A K T   K U P N A - S P R Z E D A Ż Y

W dniu dzisiejszym pomiędzy Anielą Plutówną włościanką w Bystrej ad Jordanów zamieszkałą,- jako sprzedającą z jednej,- a W.P.Dr.Janem Bednarskim lekarzem powiatowym w Nowym Targu zamieszkałym - jako kupującym z drugiej strony - następującej treści:

I.- Wedle księgi gruntowej dla gminy katastralnej Bystra w Sądzie powiatowym w Jordanowie prowadzonej - wpisanem jest prawo własności 3/16 części realności lwh 33,- 3/32 części realności lwh 35,- 1/4 z 11/48 części realności lwh 251,- wreszcie 1/4 z 1/6 części realności lwh 252 - tejże księgi objętej - wpisanem jest na rzecz małol.Anieli Plutównej,- a to na zasadzie dekretu dziedzictwa Sądu powiatowego w Jordanowie z dnia 4 czerwca 1914 r.l.cz. A 315/13 / 6.-

Wedle aktów Sądu powiatowego w Jordanowie l.cz.A 315/13 Aniela Plutówna urodzona dnia 10 sierpnia 1894 - jest już własnowolna jako pełnoletnia i do działań prawnych zdolna.-

II.- Na tej więc podstawie Aniela Plutówna sprzedaje niniejszem wszystkie swoje powyżej wymienione części realności - tak jak je sama posiada i używa,oraz posiadać i używać ma

prawo - nic dla siebie nie wyłączając,ani nie zastrzegając - wujowi swemu W.P.Drowi Janowi Bednarskiemu - na jego wyłączną i nieograniczoną własność.-

III.- Tytułem ceny kupna sprzedaży ustanawiają strony kontraktujące obopólnie zgodnie umówioną kwotę trzy tysiące /3.000/ koron,- którą kupujący sprzedającej przed podpisaniem tego kontraktu w całości gotówką wypłacił,- a sprzedająca Aniela Plutówna z odbioru tej całej ceny kupna sprzedaży w kwocie 3.000 k - kupującego niniejszem per contractum kwituje.-

IV.- Oddanie w posiadanie kupującemu sprzedanych niniejszym kontraktem nieruchomości - następuje symbolicznie przez podpisanie i wręczenie tego aktu - fizyczne zaś oddanie rzeczywistego posiadania nastąpi na miejscu w Bystrej - na każde żądanie W.P.kupującego - przez obejście i wskazanie granic.-

V.- Nieruchomości kontraktem tym objęte sprzedane zostają w stanie zupełnie wolnym od jakichkolwiek długów,lub ciężarów hipotecznych - za co sprzedająca W.P.kupującemu wyraźnie zaręcza.-

VI.- Prawo pobierania dochodów - jak z drugiej strony obowiązek ponoszenia wszelkich ciężarów.opłat i danin publicznych z własnością i posiadaniem sprzedanych nieruchomości połączone - należy do dnia podpisania tego kontraktu do sprzedającej,- a od dnia tego przechodzi na kupującego.-

VII.- Strony kontraktujące zrzekają się prawa zaczepiania ważności tej umowy z powodu błędu,lub pokrzywdzenia ponad połowę wartości.-

VIII.- Nieruchomości kontraktem tym objęte stanowią część

drobnego gospodarstwa włościańskiego,- wobec czego przy wymiarze należytości przenośnej przysługiwać będą ulgi ustawowe.-

IX.- Wszelkie koszta tego kontraktu,- stemple,- koszta intabulacyi,- jak również należytość od przeniesienia prawa własności - ponosi kupujący W.P.Dr Jan Bednarski.-

X.- Sprzedająca Aniela Pluta zezwala niniejszem,- aby na zasadzie tego kontraktu - prawo własności 3/16 części realności lwh 33,- 3/32 części realności lwh 35,- 1/4 z 11/48 części realności lwh 251,- i 1/4 z 1/6 części realności lwh 252 ks.gr.gm.kat.Bystra objętych - w jej miejsce na rzecz Dra Jana Bednarskiego zaintabulowanem zostało.-

Akt ten głośno i dosłownie odczytany - strony za zgodny z ich rzeczywistą wolą uznają,- przyjmują i w dowód tego własnoręcznie podpisują.-

N o w y T a r g d n i a 10. l i p c a 1 9 1 9.-

Aniela Plutówna

Dr Jan Bednarski

L. Rep. 3675.

Stwierdzam, że osobiście mi znani P.P. Aniela Plutówna, włościanka z Bystrej od Jordanów i wyżej Dr Jan Bednarski, starszy lekarz powiatowy w Nowym Targu zamieszkali, kontrakt ten w mej obecności własnoręcznie podpisali. ——

Nowy Targ, dnia dziesiątego (10) lipca tysiąc dziewięćset dziewiętnastego (1919) roku. ——

POLSKA FRANCISZEK HORAK NOTARYUSZ W NOWYM TARGU

Franciszek Horak
Notaryusz

31.
lipca 1919 l. Tab. 623/19.

Bystra. –

20. czerwca 1921.

Zavora

196

_ _ Hipoteczne gm. Bystra. _ _ _

Ś w i e t n y   S ą d   p o w i a t o w y

w   J o r d a n o w i e

Dr. Jan Bednarski starszy lekarz powiatowy
w   N o w y m   T a r g u

za uwiadomieniem

1. Anieli Plutównej w B y s t r e j
2. urzędu podatkowego w J o r d a n o w i e
3. urzędu ewidencji katastru podatku gruntowego
w J o r d a n o w i e

o wpis prawa własności 3/16 części realności lwh. 33, - 3/32 części realności lwh.35, 1/4 z 11/48 części realności lwh. 251 i 1/4 z 1/6 części realności lwh. 252 ks.gr.gm.kat.Bystra objętych. -

pojedynczo
2 załączniki / 1 orł/
4 odpisy.

Tab. 623/19

Podpisany uprasza o wydanie następującej

U C H W A Ł Y

Na podstawie kontraktu kupna sprzedaży z daty Nowy Targ dnia 10 lipca 1919 r. notarjalnie do L.r. 3675 legalizowanego zezwala się na wpis prawa własności 3/16 części realności lwh. 33 3/32 części realności lwh. 35, 1/4 z 11/48 części realności lwh. 251 i 1/4 z 1/6 części realności lwh. 252 ks.gr.gm.kat. Bystra objętych - w miejsce Anieli Pluta na rzecz Dr. Jana Bednarskiego. -

Sąd powiatowy Oddział I.

Jordanów dnia 31 lipca 1919

[signature]

Vc.I. 3[illegible]1/13

W [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] planu podziału następujący podział współwłasnych [illegible] :

Wchodzące w skład realności [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parc. dzieli się następujące : [illegible] na [illegible]/1 do [illegible]/11, 4000 na 4000/1 do 4000/3, 4001 na 4001/1 do 4001/[illegible], 4002 na 4002/1 do 4002/7, 4004 na 4004/1 na 1 4004/2, 4005 na 4005/1 i 4005/2, 4006 na [illegible]/1 do 400[illegible]/3, 4007 na 4007/1 do 400/7[illegible], 4010 na 4010/1 do 4010/1[illegible], 4011 na 4011/1 i 4011/2, 4013 na 4013/1 do 4013/3, 4015 na 40[illegible]/1 i [illegible], 4016 na 4016/1 do 4016/4, 4017 na 4017/1 i 4017/2, 4019 na 4019/1 i [illegible]/2, 4021 na 4021/1 i 4021/4, 4022 na 4022/1 do 4022/1[illegible], 4024 na 402[illegible]/1 do 4024/3, 4026 na 4026/1 do 4026/7 4027 na 4027/1 do 4027/[illegible], 4028 na [illegible]/1 do 4028/10, 4030 na 4030/1 do 4030/[illegible], 4031 na 4031/1 do 4031/4, 4043 na 4043/1 do 4043/4, 4044 na 4044/1 do 4044/1[illegible], 4045 na 4045/1 do 40[illegible]/[illegible], 4046 na 4046/1 do 4046/3, 4047 na 4047/1 do 4047/4, 4048 na 4048/1 do 4048/13, 4049 na 4049/1 do 4049/3, 4050, 4051, 4052 na 4052/1 i 40[illegible]/2, 4053 na 4053/1 i 4053/2, 4055 na 4055/1 do 4055/3, 4056 na 4056/1 do 40[illegible]/3, 4057 na 4057/1 do 4057/3, 4058 na 4058/1 do 4058/6, 4059 na [illegible]/1 do 4059/3, 4060 na 4060/1 do 4060/3, 4061 na 4061/1 do 4061/1[illegible], 40[illegible] na 4062/1 do 40[illegible]/5, 4063 na 4063/1 do 4063/6, 4064 na 4064/1 do 4064/11, 4065 na 4065/1 do 4065/3, 4066 na 4066/1 do 4066/13[illegible] i 40[illegible]/140 do [illegible]/147, 4067 na 4067/1 do 4067/10, 4068 na 40[illegible]/1 do 40[illegible]/12, 4153 na 415[illegible]/1 do 4153/7, 4186 na 41[illegible]/1 do 41[illegible]/5, 4187 na 4187/1 do 4187/3, 41[illegible]/2 na 41[illegible]/2 do 41[illegible]/32, 4198 na 4198/1 do 4198/20, 4199 na 41[illegible]/1 do 4199/[illegible], 4200 na 4200/1 do 4200/8, 4201 na 4201/1 do 4201/3[illegible], 4203 na 4203/1 do 4203/[illegible], 4204 na 4204/1 do 4204/3, 4205 na 4205/1 do 4205/[illegible], 4206 na 4206/1 do 4206/[illegible], 4207 na 4207/1 do 4207/7, 4208 na 4208/1 do 4208/[illegible], Parcele 4003, 4012, 4018, 4020, 4023, 4025, 4029, 4032, 4033, 4034, 403[illegible], 40[illegible], 4037, 4038, 4039, 4040, 4041, 4054, 4178, 4197, 4202, nie uległy podziałowi.-

Wchodzące w skład realności l.[illegible] [illegible] [illegible] parc. dzieli się na następujące parcele :

5209 na 5209/1 do 5209/2,5210 na 5210/1 do 5210/6,5213 na 5213/1 do 5213/7,-Inne parcele należące do tej realności nie uległy [illegible] .-
Z parcel [illegible] oraz tych, które po działaniu nie uległy [illegible] się na [illegible] własność .-
I. Józefowi [illegible] - 3/4, [illegible] Dziechciowskiej i [illegible] po 1/4 części,-3999/4 z pow.[illegible] 6m2,3999/7 z pow. 22a 79m2,4000/3 z pow.[illegible],4001/3 z pow.1a 14m2,4002/4 z pow.14a [illegible]m2,4006/2 z pow.[illegible] 41m2,4007/1 z pow.3a [illegible]m2,4010/11 z pow.30a 5m2, 4017/1 z pow.4a [illegible]m2,4018 z pow.1a 10m2,4019/1 z pow.4a 99m2,4021/4 z pow.6a 70m2,4022/5 z pow.34a 2[illegible]m2,4022/14 z pow.[illegible] 94m2,4025/2 z pow. 6a 60m2,4030/3 z pow.17a [illegible]m2,4030/4 z pow.14a 30m2,4031/3 z pow.7a 94m2, 4031/4 z pow.2a 61m2,4032 z pow.[illegible],4033 z pow.1a 75m2,4038 z pow.3a 20m2,4039 z pow.6a 23m2,4040 z pow.5a 07m2,4041 z pow.1a 2[illegible]m2,4042 z pow 1a [illegible]m2,4042/1 z pow.2a [illegible]m2,4043/3 z pow.1a 79m2,4043/4 z pow.[illegible]m2, 4044/8 z pow.8a [illegible]m2,4044/11 z pow.8a [illegible]m2,4044/12 z pow.3a 67m2,4045/6 z pow.2a [illegible]m2,4046/1 z pow.11a [illegible]m2,4046/3 z pow.38a 34m2,4047/1 z pow 7a 22m2,4047/[illegible] z pow.7a [illegible]m2,4048/[illegible] z pow.1a 80m2,4048/8 z pow.50m2, 4048/12 z pow.1a 99m2,4049/1 z pow.3a 63m2,4052/2 z pow.3a 98m2,4053/1 z pow.6a 69m2,4053/2 z pow.1a 01m2,4054 z pow.5a 73m2,4057/1 z pow.3a 34m2,4058/5 z pow.3a 07m2,4058/6 z pow.1a 38m2,4061/9 z pow.6a 53m2, 4061/1[illegible] z pow.15a 09m2,4063/4 z pow.[illegible] 14m2,4063/5 z pow.9a 0[illegible]m2,4064/3 z pow.7a [illegible]m2,4064/9 z pow.13a [illegible]m2,4065/1 z pow.6a 1[illegible]m2,4066/2 z pow. 37a 50m2,4066/4 z pow.[illegible] 37m2,4066/16 z pow.90a 53m2,4066/26 z pow.[illegible] 07m2,4066/31 z pow.14a 71m2,4066/3[illegible] z pow.13a [illegible]m2,4066/[illegible] z pow.47a55m2 4066/3[illegible] z pow.61m2,4066/50 z pow.1[illegible] [illegible]m2,4066/60 z pow.31a [illegible]m2,4066/64 z pow.11a 53a [illegible]m2,4066/66 z pow.[illegible] 90m2,[illegible] 4066/75 z pow.2a 33m2, 4066/77 z pow.6m2,4066/91 z pow.[illegible] 73m2,4066/97 z pow.[illegible] 03m2,4066/9[illegible] z pow.42m2,4066/123 z pow.73m2,4066/124 z pow.1[illegible] [illegible]m2,4066/13[illegible] z pow. [illegible] 11m2,4066/130 z pow.3a 07m2,4066/1[illegible] z pow.4a [illegible]m2,4067/1 z pow. 10a 03m2,4153/1 z pow.5a 0[illegible]m2,4153/5 z pow.1a 22m2,4187/3 z pow.2a 2[illegible]m2, 4188/2 z pow.[illegible] 14m2,4188/8 z pow.[illegible] [illegible]m2,4188/17 z pow.7a 30m2,4188/25 z pow.13a [illegible]m2,4199/8 z pow.7m2,4199/[illegible] z pow.61m2,4199/11 z pow.13a 00[illegible] 4199/1 z pow.5a [illegible]m2,4199/3 z pow.[illegible]m2,4200/3 z pow.7a [illegible],4200/5 z pow

1a 33m2,4201/9 z pow.74a 52m2,4201/10 z pow.26a 18m2,4201/21 z pow.3a 07m2,4204/2 z pow.1a 47m2,4204/1 z pow.2a 17m2,4204/[illegible] z pow.[illegible]m2,4205/1 z pow.1a 23m2,4205/2 z pow.2a 39m2,4206/1 z pow.73m2,4206/[illegible] z pow.2a 27m2,4206/[illegible] z pow.1a [illegible]m ,4207/[illegible] z pow.10a 79m2,5210/1 z pow.2a [illegible]m2, 5213/1 z pow.3a [illegible]m2,5213/3 z pow.[illegible]m2, Razem 12 ha 76 ar 04m2.-

Janowi J[illegible], [illegible] z [illegible] po połowie":

II. [illegible]/[illegible] z pow.10a 30m2, [illegible]/11 z pow.1a [illegible]m2,4005/1 z pow.1a [illegible]m2, 4010/3 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4011/2 z pow.1a [illegible]m2,4013/4 z pow.61a 07m2,4022/12 z pow.1a [illegible]m2,4026/1 z pow.[illegible]m2,4027/1 z pow.1a [illegible]m2,4028/[illegible] z pow.2a [illegible]m2,4033 z pow.1a [illegible]m2,4035 z pow.4a [illegible]m2,4036 z pow.17a 77m2,4037 z pow.1a 46m2,4044/[illegible] z pow.[illegible]a [illegible]m2,4044/[illegible] z pow.[illegible]m2,4048/11 z pow.7a 30m2, 4050/4 z pow.1a [illegible]m2,4060/[illegible] z pow.11a 87m2,4061/7 z pow.2a [illegible]m2,4061/8 z pow.12a [illegible]m2,4061/12 z pow.17a [illegible]m2,4062/1 z pow.1a [illegible]m2,4063/[illegible] z pow. 2a [illegible]m2,4063/[illegible] z pow.[illegible]m2,4063/[illegible] z pow.1a [illegible]m2,4064/2 z pow.6a [illegible]m2, 4064/[illegible] z pow.77m2,4064/10 z pow.[illegible]m2,4064/11 z pow.[illegible]m2,4064/[illegible] z pow. [illegible]a [illegible]m2,4064/7 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4064/17 z pow.[illegible]a 07m2,4066/[illegible] z pow.70a 47m2,4066/[illegible] z pow.1a 18m2,4066/[illegible] z pow.[illegible]a 03m2,4066/74 z pow.16a 47m2,4066/93 z pow.62a 40m2,4066/[illegible] z pow.1a 63m2,.-4066/101 z pow.13m2, 4066/115 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4066/119 z pow.6a 42m2,4066/131 z pow.8a [illegible]m2, 4066/142 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4067/4 z pow.16a 74m2,4067/8 z pow.[illegible]a 50m2, 4067/[illegible] z pow.4a 31m2,4068/4 z pow.1a [illegible]m2,4068/6 z pow.1a [illegible]m2,4068/8 z pow.1a [illegible]m2,4183/[illegible] z pow.[illegible]a 79m2,4187/2 z pow.[illegible]a 13m2,4187/4 z pow. [illegible]a [illegible]m2,4187/[illegible] z pow.[illegible]a [illegible]m2,4187/24 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4187/27 z pow.1a [illegible]m2,4187/17 z pow.[illegible]m2,4199/2 z pow.1a [illegible]m2,4200/1 z pow.[illegible]a 67m2,4200/7 z pow.1a [illegible]m2,4201/5 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4201/11 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4201/24 z pow. 3a [illegible]m2,4201/[illegible] z pow.14a [illegible]m2,4203/1 z pow.1a [illegible]m2,4205/4 z pow.3a [illegible]m2,4206/[illegible] z pow.2a [illegible]m2,4206/[illegible] z pow.1a [illegible]m2,4207/1 z pow.1a 13m2, 4207/2 z pow.1a 27m2,Razem : 6 ha [illegible] a [illegible]m2.-

[illegible] J[illegible] [illegible] i [illegible] z [illegible] J[illegible]

po połowie

III. [illegible]/[illegible] z pow.10a 7[illegible]m2,[illegible]/10 z pow.1a [illegible]m2,4006/[illegible] z pow.3a 03m2, 4010/2 z pow.10a 14m2,4017/4 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4020 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4021/1 z pow.17a 1[illegible]m2,4021/2 z pow.[illegible]a 07m2,4022/1 z pow.[illegible]a [illegible]m2,4022/11 z pow.

?a 0?m2,4019/2 z pow.61m2,4024/2 z pow.3a 28m2,4027/2 z pow.4a 2?m2,
402?/7 z pow.7a 07m2,4030/1 z pow.?m2,4031/1 z pow.1a ?0m2,404?/2 z pow
4a 1 m2,4044/? z pow.2a ?m2,404?/3 z pow.1a ?m2,4048/3 z pow.8m2,
404?/7 z pow.22m2,40??/10 z pow.4a ?7m2,4051 z pow.3a ?m2,405?/2 z pow.
2a 1?m2,4060/2 z pow.1?a [illegible],40?? z pow.1?a 1?m2,40?? z pow.3a 60m2,
4061/11 z pow.7a ?m2,40??/2 z pow.1a ?m2,40??/2 z pow.4a ?m2,4064/1
z pow.3a ?m2,40??/7 z pow.[illegible],40??/? z pow.11a ?m2,40??/? z pow.24a
15m2,40??/?? z pow.?a ?m2,40??/?? z pow.1a ?m2,40??/?? z pow.1?a 05m2,
40??/40 z pow.1a ?m2,40??/?? z pow.?a ?m2,40??/?? z pow.?a 4?m2,
40??/7? z pow.1?a ?m2,40??/?? z pow.?a ?m2,40??/?? z pow.??a ?m2,
40??/113 z pow.?a ?m2,40??/1?0 z pow.?a ?m2,40??/1?0 z pow.?a ?m2,
40??/1?? z pow.1a 1?m2,40??/44 z pow.?a ?m2,40??/?? z pow.7?a ?m2,
40??/? z pow.1?a ?m2,4???/? z pow.?m2,41??/? z pow.?a ?m2,4167/1
z pow.?a ?m2,41??/? z pow.?a ?m2,41??/13 z pow.?a ?m2,41??/15 z pow.
?a 7?m2,41??/?? z pow.1a ?m2,41??/1? z pow.1?m2,41??/1? z pow.1?m2,
41??/1? z pow.7?m2,4???/? z pow.1a ?m2,4?01/? z pow.1?a 4?m2,4?01/10
z pow.1?a ?m2,4?01/11 z pow.?a ?m2,4?01/?? z pow.?a ?m2,4?01/?6 z pow.
1a ?m2,4?01/?7 z pow.?m2,4?0?/? z pow.2a 1?m2,42??/? z pow.3a 1?m2,
4???/? z pow.1a ?m2,4?07/3 z pow.?a ?m2,4?07/? z pow.?m2,4?0?/1 z pow
1a ?m2,?21?/? z pow.4?m2,40??/1? z pow.1a 1?m2, Razem 6 ha ?2 ar ?m2.-
Józefowi ?????? i ??? ?????? po połowie :
IV.3???/? z pow.??a ?m2,400?/? z pow.??a ?m2,400?/2 z pow.1?a ?m2,
4010/1 z pow.?a ?m2,4011/1 z pow.?a ?m2,4012 z pow.11a 1?m2,4013/1
z pow.??a 4?m2,401?/? z pow.3a ?m2,4013/2 z pow.?m2,401?/3 z pow.7?m2,
4022/3 z pow.44a 5?m2,40??/? z pow.?a ?m2,40??/3 z pow.40m2,40??/4
z pow.7a ?m2,40??/? z pow.?a ?m2,40??/? z pow.1a ?m2, 4044/1 z pow.
3a 1?m2,40??/10 z pow.?a ?m2,40??/? z pow.?a ?m2,40??/? z pow.?36m2,
4055/1 z pow.7a ?m2,4061/? z pow.?a ?m2,40??/? z pow.1a 70m2,40??/2
z pow.4a ?m2,40??/10 z pow.22a ?m2,40??/1? z pow.2?a ?m2,40??/34
z pow.3?a ?m2,40??/?? z pow.?m2,40??/11 z pow.21a ?m2,40??/?? z pow.
7a 2?m2,40??/?? z pow.1?m2,40??/?? z pow.?m2,40??/?? z pow.1?m2,40??/93
z pow.1?a ?m2,40??/10? z pow.?m2,40??/1?? z pow.1a ?m2,40??/108 z pow

[illegible]

Razem [illegible] ha [illegible] a [illegible] m2.

[illegible] w całości :

V. [illegible]

Razem 1 ha 61 a 10 m2.

[illegible] po 1/2 części.-

[illegible] VI. [illegible]

4010/8 z pow.85m2,-4010/9 z pow.3a 20m2,-4010/10 z pow.7a 50m2,-
4016/1 z pow.1a 31m2,-4016/4 z pow.19m2,4017/2 z pow.70m2,4022/7 z pow
6a 1[illegible]m2,4022/8 z pow.41a 90m2,4023/13 z pow.1ha 45m2,4023 z pow.5a
50m2,4026/1 z pow.1a 00m2,4026/3 z pow.14a 84m2,4026/7 z pow.37a 62m2
4027/3 z pow.45m2,4028/1 z pow.11a 81m2,4028/6 z pow.1a 48m2,4028/9
z pow.33m2,4029 z pow.3a 70m2,4040/7 z pow.19m2,4040/4 z pow.20a
[illegible]m2,4050/3 z pow.1a [illegible]m2,4050/3 z pow.2a [illegible]m2,4052/2 z pow.9a [illegible]m2,
4060/1 z pow.9a 37m2,4061/10 z pow.1a 49m2,4065/3 z pow.3a 21m2,4066/1
z pow.41a 1[illegible]m2,4066/5 z pow.2a [illegible]m2,4066/8 z pow.41m2,4066/14 z pow
[illegible]a 8[illegible]m2,4066/22 z pow.31a 49m2,4066/27 z pow.27a 97m2,4066/30 z pow
14a 13m2,4066/37 z pow.29a 73m2,4066/45 z pow.24a 30m2,4066/49 z pow
27a [illegible]m2,4066/54 z pow.19a 62m2,4066/56 z pow.5a 43m2,4066/57 z pow
1a 41m2,4066/62 z pow.62a 17m2,4066/70 z pow.5a 74m2,4066/71 z pow
29m2,4066/72 z pow.1ha 37m2,4066/81 z pow.2a 65m2,4066/83 z pow 1a
4[illegible]m2,4066/84 z pow.77a 61m2,4066/100 z pow.1a 05m2,4066/103 z pow[illegible]m2
4066/104 z pow.24m2,4066/106 z pow.10a 54m2,4066/107 z pow.1ha 01a
11m2,,4066/119 z pow.8a 94m2,4066/121 z pow.3a 00m2,4066/122 z pow
1a 74m2,4066/134 z pow.20a 51m2,4066/141 z pow.54m2,4067/z pow.6a 87m2
4068/1 z pow.10a 67m2,4068/10 z pow.14m2,4153/2 z pow.2a 71m2,4153/7
z pow.59m2,4186/1 z pow.9a 90m2,4188/7 z pow.5a 34m2,4188/11 z pow.
4a [illegible]m2,4188/15 z pow.6a 98m2,4188/20 z pow.2a 10m2,4188/23 z pow.
2a 43m2,4188/32 z pow.5a 75m2,4198/2 z pow.22a 53m2,4198/13 z pow.53m2
4198/19 z pow.12a 77m2,4201/1 z pow.13a 41m2,4201/4 z pow.[illegible],
4201/14 z pow.8a 65m2,4201/16 z pow.5a [illegible],4201/17 z pow.27a [illegible],
4201/23 z pow.6a 60m2,4201/25 z pow.3a [illegible],4202 z pow.[illegible],4203/[illegible]
z pow.4a [illegible]m2,4203/5 z pow.2a 93m2,4204/2 z pow.24m2,[illegible]/7 z pow.
[illegible]a 24m2,4207/4 z pow.6a 43m2,[illegible]/3 z pow.4a 22m2,[illegible] z pow.1a
10m2,[illegible]/4 z pow.4a 1[illegible]m2,4207/7 z pow.7a 12m2,406[illegible] z pow 147 z pow.
4[illegible]m2,Razem 12 ha 19a 18m2.-

Romanowi [illegible] synowi [illegible] i Annie z Plutów [illegible] po
połowie :

VII.[illegible]/3 z pow.[illegible]a 2[illegible]m2,4044/4 z pow.5a 33m2,4046/[illegible] z pow.1a [illegible]m2,

4049/13 z pov.48m2,4049/3 z pov.9a 07m2,4050 z pov.4a 08m2,40[illegible]/1 z pov.1a [illegible],40[illegible]/2 z pov.42a [illegible]m2,4058/1 z pov.1a 5[illegible]m2,4014/5 z pov. 58m2,4066/94 z pov.19a 49m2,406[illegible]/52 z pov.13a 1[illegible]m2,40[illegible]/48 z pov.47a 29m2,406[illegible]/61 z pov.27m2,4063/67 z pov.22a [illegible]m2,4064/69 z pov.1a [illegible]m2, 406[illegible]/[illegible] z pov.[illegible] [illegible]m2,406[illegible]/88 z pov.2a [illegible]m2,4065/125 z pov.9a 43m2, 406[illegible]/12[illegible] z pov.[illegible] 12m2,41[illegible]/[illegible] z pov.4a [illegible]m2,4188/9 z pov.3a 74m2, 41[illegible]/51 z pov.1a [illegible]m2,4201/37 z pov.[illegible]m2,4[illegible]/[illegible] z pov.[illegible]m2,4[illegible]/3 z pov.1a [illegible]m2,521[illegible]/4 z pov.[illegible],4[illegible]/[illegible] z pov.77a [illegible]m2,[illegible] 3 ha 28a [illegible]m2.-

[illegible] :

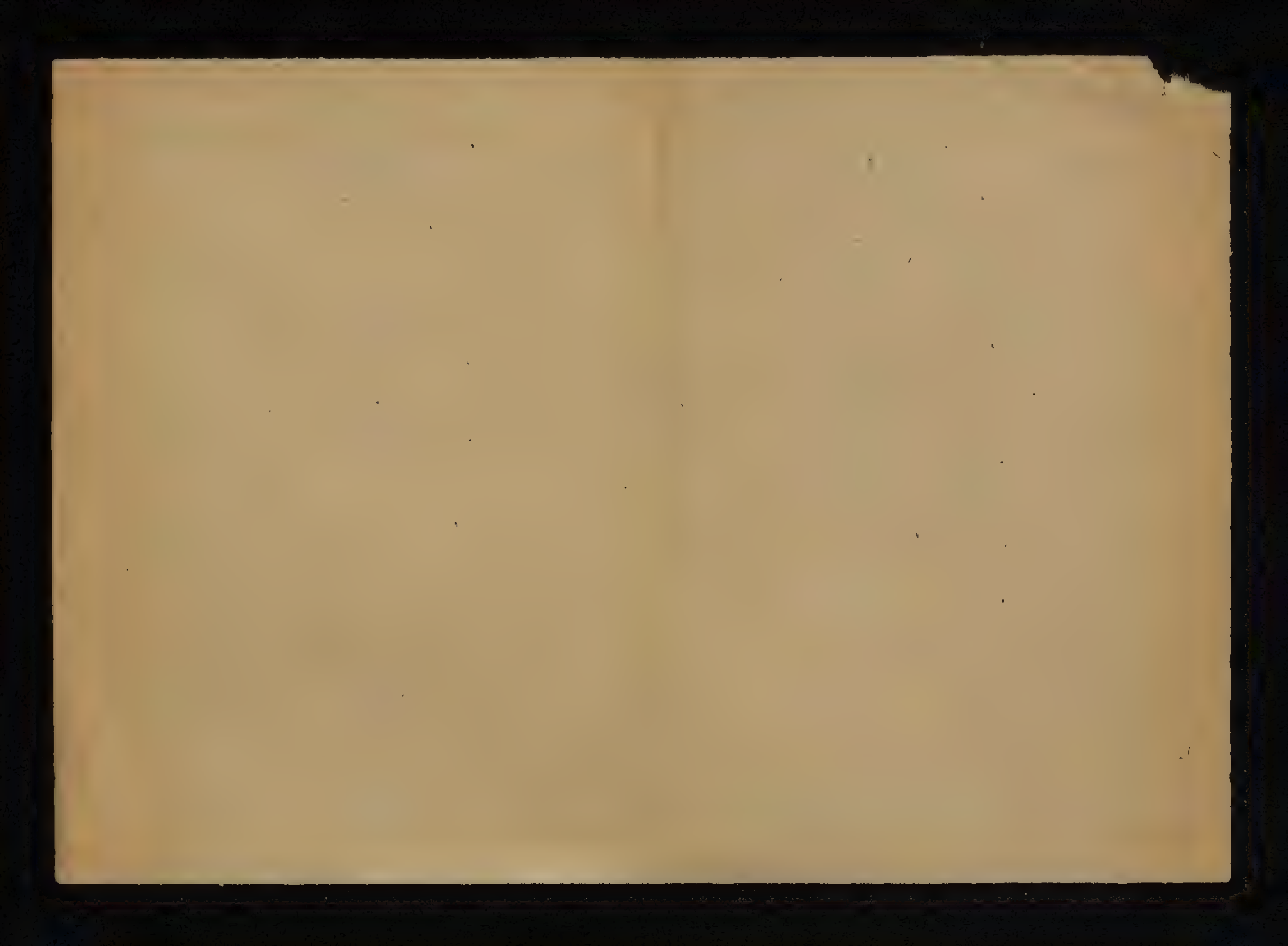
VIII. [illegible] z pov.16a [illegible]m2,4[illegible] z pov.[illegible] 1[illegible]m2,40[illegible] z pov.[illegible] [illegible]m2 4[illegible] z pov.[illegible] [illegible]m2,40[illegible] z pov.[illegible] [illegible],4[illegible]/6 z pov.[illegible],4[illegible] z pov.7a [illegible],4[illegible]/10 z pov.[illegible]m2,4[illegible] z pov [illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov.[illegible]m2,4[illegible] z pov.1a [illegible]m2, 4[illegible] z pov.1a [illegible],4068/12 z pov.[illegible] [illegible]m2,406[illegible]/[illegible] z pov.[illegible]m2,4[illegible]/95 z pov.[illegible] [illegible],4[illegible]/81 z pov.[illegible] [illegible],4[illegible] z pov.[illegible] [illegible],4[illegible] z pov.13a [illegible],4[illegible] z pov.[illegible] [illegible]m2,4[illegible] z pov.1[illegible] [illegible],4[illegible]/114 z pov.[illegible],4065/11[illegible] z pov.[illegible] [illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov. [illegible]m2,4[illegible] z pov.[illegible],41[illegible] z pov.[illegible] [illegible]m2,41[illegible] z pov.[illegible] [illegible], 4201/7 z pov.[illegible],4[illegible] z pov.1a [illegible],4[illegible] z pov.[illegible] 7[illegible], [illegible] 2 ha [illegible]m2.-

IX.[illegible] 96/768,[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

4[illegible] z pov.1a [illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov 1a [illegible],4[illegible] z pov.[illegible] 1[illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov.[illegible] [illegible] 4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z pov.[illegible],4[illegible] z [illegible]

[illegible]

II. podział wchodzącego w skład realności lwh. [illegible]

[illegible]

42[illegible], 40[illegible]/6, 4[illegible]7/1 z lwh. [illegible] pgrt. lkat. 52[illegible], 52[illegible],5212/5 i [illegible] tych parcel w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. [illegible] i [illegible] gm. Bystre [illegible] [illegible] lwh. [illegible] gm. Bystre [illegible] [illegible] po [illegible]

5/. [illegible], [illegible], 4[illegible], [illegible], 4[illegible], 4[illegible], 4[illegible]/1, 4.47/4, 4.[illegible]/6, [illegible], [illegible], 4.[illegible]/12/[illegible] [illegible]/47/[illegible]/87/137/1[illegible], 4[illegible]/7/[illegible], 41[illegible],- 4183/[illegible], 41[illegible], 4180/14/21/[illegible], 4190/[illegible], 4[illegible]/27/[illegible]/[illegible]/[illegible], 4[illegible],- utworzenie z tych parcel nowego ciała hip. l. 6[illegible] gm. Bystre i intabulację prawa własności tegoż na rzecz Wawrzyńca Kołodziejczaka w całości.

6/. [illegible]/1/2, 4[illegible]/1, 40[illegible], 4[illegible]/1, 4[illegible]/1, 4[illegible]/1/[illegible], 4[illegible]/1/[illegible]/4/5, 4[illegible]/1/1, 4[illegible]/[illegible]/7/8/9/10, 4016/1/4, 4.17/1, 4.[illegible]/7/8/1[illegible], 4[illegible], 4[illegible]/1/[illegible]/7, [illegible], 4.[illegible]/1,8/[illegible], 4.[illegible], 4.[illegible]/7, 4[illegible], 4[illegible]/5, 4.[illegible], 4.[illegible]/2, 4.[illegible], 4[illegible]/1[illegible], 4.[illegible], 4.[illegible]/1/[illegible]/8/14/[illegible]/27/[illegible]/[illegible] 4[illegible]/4[illegible]/54/56/57/6[illegible]/7[illegible]/7[illegible]/78/81, 4[illegible]/[illegible]/94/1[illegible]/10[illegible]/10[illegible]/103/107/10[illegible]/1[illegible]/122/134/141, 4[illegible]67/[illegible], 4[illegible]/1/1[illegible], 41[illegible]/[illegible]/7, 4186/1, 418[illegible]/[illegible],11/1[illegible]/[illegible]/2[illegible]/[illegible], 4198/2/1[illegible]/19, 48[illegible]1/1/4/14/16/17. 4[illegible]1/[illegible], 4[illegible], 4[illegible]/[illegible]/[illegible],4[illegible]/2, 4[illegible]/4, 4[illegible]/[illegible], 42[illegible]/[illegible], 42[illegible]/[illegible]4, - 4[illegible]7/7, 4[illegible]66/147, utworzenie z tych parcel nowego ciała hipot. l. [illegible] gm. Bystre i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. [illegible] i [illegible] gm. Bystre obciążających, na rzecz Anny z Plutów Katrzasikowej, nadto: Józefy Pluty i [illegible] Jana Bednarskiego po 2/3 części, zaś Stefanji z Plutów [illegible] i [illegible] po 1/3 części,

7/. 4[illegible]/[illegible], 4.44/4,4[illegible]48/[illegible]/17. 4.49/[illegible], 4[illegible], 4[illegible]/1, 4[illegible]57/[illegible],4.[illegible]/[illegible], 4[illegible]/5, 4[illegible]/34/[illegible]/42/61/67/[illegible]/[illegible]/86/1[illegible]/133, 4166/3, 4183/[illegible]/[illegible], 4[illegible]/[illegible], 4[illegible]/2/[illegible] [illegible]/4, 4[illegible]66/85, utworzenie z tych parcel nowego ciała hip. l. 6[illegible] gm. Bystre i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. [illegible] i [illegible] gm. Bystre obciążających, na rzecz [illegible] Katrzasika syna [illegible] i Anny z Plutów Katrzasikowej po połowie,

8/. [illegible]/[illegible], 40[illegible]/[illegible], 4[illegible]1/2, 4[illegible]/2/7, 4[illegible], 4[illegible]/[illegible], 4026/6, 40[illegible]/2/1[illegible],- 4.52/1, 4[illegible]57/[illegible], 4.[illegible]3/[illegible], 4[illegible]59/1, 4[illegible]61/1, 4[illegible]66/1[illegible]/1[illegible]/[illegible]/21/[illegible]/[illegible]/6[illegible]/79/114, 4[illegible]66/116/1[illegible]7,- 4[illegible]67/[illegible], 4[illegible]68/9, 418[illegible]/[illegible], 4198/1, 4[illegible]1/7, 4[illegible]/7/9, utworzenie z tych parcel nowego ciała hipot. lwh. 62[illegible] gm. Bystre i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. [illegible] i 251 gm. Bystre obciążających na rzecz Stanisława Pluty syna Józefa w całości.

[illegible] wydzielenie z realności lwh. [illegible] gm. Bystre pgrt. lk. 52[illegible]/[illegible], 52[illegible]/2/5, 5211, 5214 i dopisanie tych parcel w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. [illegible] gm. Bystre obciążających do realności lwh. 2[illegible]1, gm. Bystre w miejsce dotychczasowych właścicieli na rzecz Józefa [illegible] [illegible]/7[illegible], [illegible] z [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] po 4[illegible]/768, Anny z [illegible] Katrzasikowej nadto Józefa [illegible] oraz [illegible] Jana Bednarskiego po [illegible]/7[illegible], zaś Stefanji z Plutów [illegible], i [illegible] po 4[illegible]/1[illegible], [illegible] z Plutów [illegible] w 2[illegible]/768, Anny Marjanny z [illegible] Jurowatej w 43/768, [illegible] Katrzasika w 24/768, Stanisława Pluty [illegible]/768, Jana Jurowatego w 48/768 Józefa [illegible] i Tekli [illegible] po [illegible]/768, Wawrzyńca Kołodziejczaka w 2[illegible]/768 Stanisława Jurowatego oraz Wiktorji z [illegible] Jurowatej po 16/768 części.

Sąd powiatowy Oddział II.

Jordanów dnia 14 listopada 1922.

Dr. [illegible] BART[illegible]
Naczelny [illegible] powiat[illegible]
[illegible]

[illegible]

203

Izba skarbowa Kraków

Urząd skarbowy

Gmina

Miejscowość

Wzór Nr. 18.
do par. 3. rozp. VI. Min. sk.

L. 1687/24

ZAWIADOMIENIE

o wysokości pierwszej raty podatku majątkowego.
(obliczonej prowizorycznie)

Imię i nazwisko płatnika (firma) Dr Jan Bednarski

W myśl art. 31, 32 ustawy o podatku majątkowym z dnia 11. sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 747) oraz na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 366) pierwszą ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Ogólna wartość majątku		Stopień majątku	Stopa procentowa	Wysokość podatku według skali art. 9.		I. rata podatku majątkowego w wysokości $^1/_6$ części kwoty z przedziałki 5.	
w markach	Równowartość we fr. złot.			fr.	ct.	fr.	ct.
1	2	3	4	5		6	
	5.524		1·4	77	34	12	89

Powyższą ratę podatku należy zapłacić w kasie skarbowej w ...
albo bezpośrednio albo przez Pocztową Kasę Oszczędności w czasie od 10. czerwca do 10. lipca 1924 r. pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z kosztami egzekucji i odsetkami za zwłokę.

Od powyższego obliczenia pierwszej raty podatku majątkowego można wnieść odwołanie do podpisanej władzy podatkowej w terminie 14. dni od dnia doręczenia tegoż zawiadomienia. Wniesione odwołanie nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia podatku w przepisanym terminie.

Spóźnione odwołanie nie będzie rozpatrywane.

dnia 5/6 1924

~~Izba skarbowa~~ — ~~Urząd~~ — Inspektorat skarbowy.

L. S.

dnia 4/7 1924 art 77
zapłacono - 12 zł 89 gr
słownie dwanaście złoty
89 groszy

Izba skarbowa ...

Urząd (Inspektorat) skarbowy) ...

Gmina ...

L. 143/24

Zawiadomienie

o wysokości drugiej raty, prowizorycznie wymierzonego podatku majątkowego

Płatnik: ...

...

ulica ... Nr domu ...

Na zasadzie postanowień Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 565); w związku z Rozporządzeniem z dnia 14 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 366), drugą ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Podatek ustalony przy wymiarze pierwszej raty		Pierwsza rata podatku majątkowego ustalona prawomocnie w wysokości 1/6 części kwoty z kolumny 1.		Druga rata podatku majątkowego w wysokości podwójnej kwoty z kolumny 1.	
złotych	gr.	złotych	gr.	złotych	gr.
1		2		3	
77	–	12	87	25	78

Kwotę z kolumny 3 należy uiścić w kasie skarbowej w ... albo bezpośrednio, albo przez Pocztową Kasę Oszczędności w dwóch równych ratach, a to pierwsza w kwocie 12 zł. 87 gr. w czasie od 10 września do 10 października 1924 r., drugą zaś w tej samej wysokości w czasie od 10 listopada do 10 grudnia 1924 r. pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z kosztami egzekucji i odsetkami za zwłokę.

O ile druga rata (kolumna 3) łącznie z wpłatami uskutecznionemi tytułem zaliczek i pierwszej raty przewyższa kwotę wykazaną w kolumnie 1., obowiązek płatnika ogranicza się do wyrównania różnicy jaka zachodzi między kwotą uwidocznioną w kolumnie 1, a sumą wpłat uskutecznionych dotychczas.

Od powyższego zawiadomienia nie ma odwołania.

... dnia ... 1924 r.

Izba skarbowa. *Urząd.* *Inspektorat skarbowy.*

Зароблено 9/10 1924

акт. — 263 — 25 р. 78 к.

Двадцять п'ять 25/78 к.

[signature] [signature]

205

Izba skarbowa ....

Urząd (Inspektorat) skarbowy ....

Gmina ....

Miejscowość ....

ZAWIADOMIENIE № 8

o wysokości trzeciej raty prowizorycznie obliczonego podatku majątkowego.

Imię i nazwisko płatnika (firma) Dr Jan Bednarski

starosta spisko-orawski w ....

ulica Szkolna .... № domu ....

Na zasadzie art. art. 31 i 32 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 746) w związku z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 366) oraz Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 284) trzecią ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Przypis trzeciej raty w wysokości 1/6 prowizorycznego podatku		Obniżenie przypisu trzeciej raty w myśl § 2 rozporządzenia Ministra Sk. z dnia 17 IV 1925 roku		Ostateczna kwota przypisu trzeciej raty	
zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1		2		3	
12	89			12	89

Kwotę z kolumny 3 należy zapłacić w Kasie Skarbowej w .... albo bezpośrednio, albo przez Pocztową Kasę Oszczędności (konto P. K. O. Nr. ....) **w czerwcu 1925 r.** pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi, określonemi w ustawie z dnia 31 lipca 1924 roku (Dz. U. R.P. Nr. 73 poz. 721).

Od powyższego zawiadomienia niema odwołania.

.... dnia ... maja 1925 r.

Izba Skarbowa—Urząd .... Inspektorat skarbowy.

Cen-175

Kwotę 12.- 89 [illegible]

t. j. Dwanaście 89 gr

zapł. [illegible]

dnia 12/6 1925

[signature]

206

L. 713

KWIT

na 8 zł. 32 gr. (słownie) ...

które p. ...

[illegible]datek miejski lokatorski

do Kasy miejskiej uiścił.

N. Targ, dnia ... 192...

MAGISTRAT
król. woln. miasta
Nowego Targu

207

Władza wymirowana
Magistratu
w Nowym-Targu

Nr.kol.ks.bierczej. 213

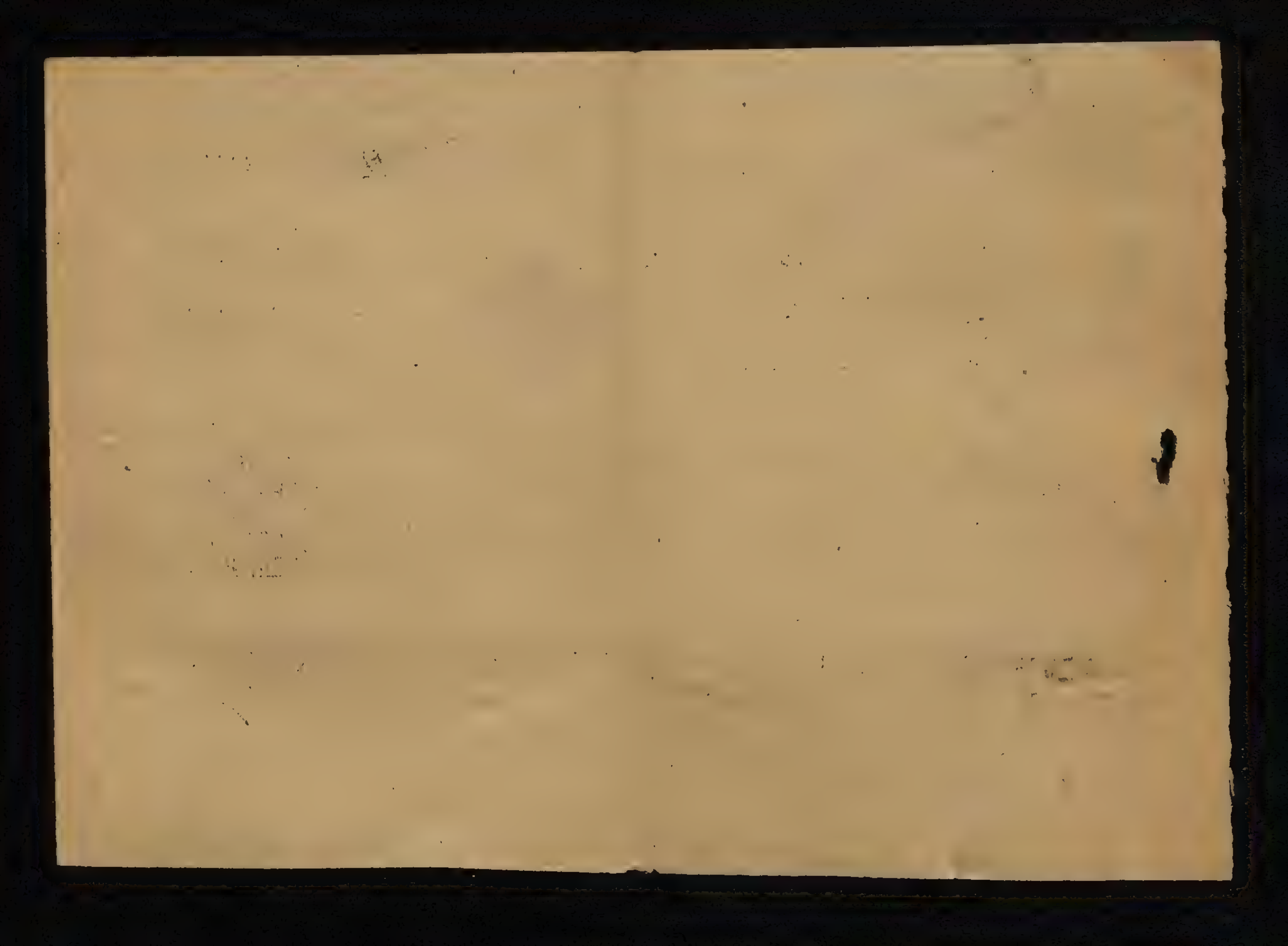
Nakaz płatniczy

na miejski podatek od lokali na r.1925, wymierzony od lokali zajmowanych w nieruchomości Nr. 8 położonej przy ul. Szkolnej przez Bronowskiego Jana

Ustalona wart. czynsz. za 1914 r. zł	gr.	za zajmowane ubikacje mieszk.	przem.	kwota wymierzonego podatku za r.1925 zł.	gr.	Uwaga Wymierzony podatek należy wpłacić do Kasy-Magistratu do dnia 30.listopada 1925.
277	20	4		8	32	

Przeciw powyższemu wymiarowi przysłuża płatnikowi prawo wniesienia rekursu do miejskiej Władzy wymiarowej w N.Targu do dni 14 licząc od dnia doręczenia nakazu.

N.Targ dnia 20/X.1925.

Mowa na śmierć nieodżałowanej pamięci
Tadeusza Bednarskiego
zgasłego w 18 r. życia, dnia 28. stycznia 1908 r. w Krakowie

— . —

O śmierci straszna! nieubłagana! O ty która swą okrutną, zimną prawicą zgniatasz najcudniejsze kwiaty życia! Oto znowu przed wszechwładnem twem obliczem stoimy, my młodzi, pełni życia i rwący się do niego i musimy ci złożyć straszną, bolesną ofiarę, ofiarę którąś nam wydarła przemocą o nielitośna! Śmierci, przed którą kornie schylają głowy mocarze świata! Myśmy myśleli, że tobie na młode życie targnąć się nie wolno, a ty sztywna i zimna stanęłaś wśród naszych szeregów i wzięłaś największą ofiarę — najlepszą cząstkę wybrałaś! Cios straszny, grom przerażenia z pogodnego nieba runął i wstrząsnął naszemi sercami do głębi. Jak piorunem rażeni jesteśmy wszyscy! Bo oto gimnazyum nasze straciło najukochańszego i najlepszego kolegę! Współuczniowie jego stracili najdroższego nietylko kolegę, lecz osobistego przyjaciela! On bratem nie kolegą był naszym! O długo- długo rozpacz miotać będzie sercami naszemi, nim się uspokoimy, nim oswoimy z tą straszną bolesną rzeczywistością! Dziś jesteśmy tylko przerażeni! - Oburzeni na strasznego wroga młodości, na śmierć okrutną, która nam zabrała Ciebie! Pogrążeni w tym nieukojonym żalu, nie jesteśmy nawet w stanie zdać sobie sprawy z tego, czem strata ta jest dla nas.

Widzimy tylko, że jedno miejsce wśród nas jest puste, że jedna ławka w sali szkolnej jest wolną, widzimy ze zgrozą, że jednego wśród nas brakło, brakło już na zawsze! Wiemy tylko tyle, że spotkał nas cios straszny, żeśmy wszyscy stracili coś bardzo drogiego i ukochanego! Widzimy, że ten wyłom wśród nas uczyniony jest wielki! bardzo wielki! Albo też wiel-kim było serce już nie kolegi, ale najdroższego brata naszego! A tej luki nic nam nie zdoła zapełnić, nie zdoła zastąpić. Ku niemu były zwrócone oczy nasze – on serca nasze swem wielkiem ogarnął sercem! Lecz próżne żale i płacze! Stało się! Wobec tej trumny, która kryje tak drogie dla nas zwłoki, musimy kornie schylić czoła, musimy powtórzyć te wielkie słowa, które nie z tego świata, słowa, których po raz pierwszy nie człowiek, lecz Bóg użył „Bądź wola Twoja”... Wszak nie śmierć, lecz Bóg rządzi światem! On najsprawie-dliwszy! Zabrał go z pośród nas i powiedział „dosyć”. Dosyć było czasu próby, dosyć pracy na tej ziemi! Tyle mu Bóg przeznaczył – On wszystko sumiennie wypełnił! A Bóg powiedział „Pójdź za mną” i w nagrodę zabrał go do Siebie, gdyż uznał, że nagroda już mu się należy! A nam nic nie pozostawił? O nic! Bóg pozostawił nam po tym zmarłym przykład wielki do naśladowania! Tym większy i trwalszy, że Ten, który nim przyświecał, w pa-mięci naszej pozostanie na zawsze!
I mnie przypadło dzisiaj to smutne pożegnanie Ciebie w imieniu młodzieży, w imieniu Twoich współuczni i przyjaciół! Pożegnać mam Ciebie na zawsze!
I jakichże słów mam na to użyć? Czy zwyczajem staro-

żytnych „Niech ci ziemia będzie lekką." O nie! to za mało! Wieczne odpoczywanie racz mu dać Panie! A Ty nie zapomnij o nas! Pamiętaj przed Tronem Najwyższego o nas, tak, jak na ziemi pamiętałeś. Wyproś nam łaskę, byśmy ukoić się mogli w tym strasznym żalu po tej nieodżałowanej stracie!
A Światłość wiekuista niechaj ci świeci
na wieki. ——

W Krakowie, d. 30 stycznia 1908 r.

Stefan Haraska
uczeń VII kl.
Gimnazyum św. Jacka

27 II 1905

Mowa wygłoszona na pogrzebie Janusza Bednarskiego.

Chciałem sobie z błysków słońca
Wysnuć złotą nić,
I o czarach śnić do końca
I o czarach śnić ...
Ale słońca zatopiły
Blask swój za gór cieśń,
Została mi pieśń mogiły ...
Została mi pieśń ...

Tak śpiewał niedawno o sobie ś. p. Janusz i nie zawiodło go przeczucie żałoby. Myśmy myśleli że teraz właśnie skrzydła rozwinie orzeł do lotu szerszego. Niestety, burza śmierci podcięta, wyłamała skrzydła i orzeł śmiały padł martwy na ziemię. Duch jego jasny poszedł za bratem do lepszej ojczyzny. Tak odeszła dusza Jego czysta, niewinna do braci Aniołów, a z nią razem znikła ostatnia na=

dzieja nieszczęśliwych rodziców. Pozostała
tylko pustka nie do zapełnienia, ból
i żal nieukojony. Na nasze życie rzu=
ciła ta śmierć cień, którego już nic nie
rozproszy, dopóki się znów nie spotkamy.
Utraciliśmy bowiem skarb drogi, bo przy=
jaciela i brata. Św. p. Janusz był nie
tylko najlepszym i najzdolniejszym
uczniem, ale i najzacniejszym kolegą.
Miał serce szlachetne i szerokie, był żywem
przykazaniem miłości. Nie gardził
nikim, nie poniżał, ale podnosił i uszla=
chetniał swoją przyjaźnią. Był tem
słońcem, ku któremu ciążyły bezwiednie
serca wszystkich, ogniskiem, które sku=
piało w sobie nasze uczucia i dążenia.
On żył wśród nas apostołem Piękna
i Dobra. – Potęgą swego uczucia,
swą wieszczą siłą porywał nas i uno-

sił ku niebu. Z tej wysokości pokazywał
nam we właściwem świetle ideały
narodu i całej ludzkości, wytyczał drogę,
którą mamy kroczyć do ich zdobycia.
Wierzył gorąco w Boga, w wysokie posłan-
nictwo Kościoła i narodu, umiał nas
dla tej idei natchnąć i pozyskać. To
też ani na chwilę nie zwątpił o zwycię-
stwie Dobra nad Złem. Marzyliśmy,
że pójdziem za jego przewodem w bój
życia, w obronie prawdy i szczęścia
ludów. Ale Bóg inaczej zrządził.
Zostaliśmy bez wodza, bez wieszcza i
pieśni a walka nas czeka straszna
i święta. Smutno nam, ale nie roz-
paczajmy; niemasz już wprawdzie
hetmana i pieśniarza, ale rozkaz
jego niecofniony, spełnijmy go święcie,
a uradujem go. Kochajmy się wzajem

nie, kochajmy to, co on ukochał, a za-
płacim mu godnie za jego miłość
serdeczną i cześć okażemy jego pa-
mięci. Służmy każdy dobrej sprawie
wiernie do końca, a wynagrodzim
choć w części tę stratę, jaką ojczy-
źnie przedwczesna jego śmierć przy-
niosła.

Pokój ci bracie, a nam moc i wy-
trwanie.

W Krakowie, d. 24/II 1908 r.

Mowę tę wygłosił jeden z uczniów, kolegów ś. p. Janusza
Gimnazyum św. Jacka.

L.P. 1544.

D o

Komitetów mężów zaufania krajowego
Patronatu przemysłowego

Niektóre Komitety mężów zaufania zwróciły się do Patronatu w sprawie obesłania „Zjazdu przemysłowego" który ma odbyć się z końcem września w Krakowie, krajowy Patronat przemysłowy wyjaśnia, że powyższy zjazd zwołany został z inicyatywy Komitetu Zjazdu, jako zobranie osób interesujących się rozwojem przemysłu w Galicyi dla przedyskutowania i omówienia spraw gospodarczych na podstawie zgłoszonych referatów. Zjazd ten nie posiada jednak zupełnie oficyalnego charakteru reprezentacyi przemysłowców galicyjskich względnie instytucyi przemysłowych i udział w nim może wziąć każda osoba zaproszona przez Komitet Zjazdu. Dlatego więc Komitety mężów zaufania jako organizacye nie mogą być reprezentowane przez delegatów na tym Zjeździe natomiast mogą członkowie Komitetu względnie osoby poza nim stojące brać udział w Zjeździe we własnem imieniu. Z tego też powodu ani Patronat ani Komitety nie będą pokrywały kosztów ewentualnego udziału w Zjeździe członków Komitetu. Z drugiej jednak strony krajowy Patronat przem. uznaje pożyteczność takich zjazdów, które przez wymianę myśli mog. spowodować żywsze zainteresowanie się sprawami gospodarczymi. Zwołany zaś obecnie Zjazd przez dobór referentów i prawdopodobne liczne obesłanie niewątpliwie będzie miał wybitny i korzystny wpływ na tok spraw gospodarczych. Tem przekonaniem powodowany udzielił też Patronat Komitetowi organizacyjnemu Zjazdu adresów Komitetów mężów zaufania w celu rozesłania odpowiednich zaproszeń.

Przy tej sposobności Patronat zaznacza, że zamiarem jego jest zwołanie w najbliższej przyszłości Zjazdu Komitetów mężów zaufania z całego kraju, którego zadaniem [illegible], omó-

wienie dotychczasowej działalności Komitetów i wytyczenie kierunków jej na przyszłość, równocześnie przedyskutowanie obecnego stanu wytwórczości krajowej w poszczególnych okręgach i akcyi prowadzonej nad odbudową zniszczonych przez wojnę przedsiębiorstw. Komitety mężów zaufania zechcą więc już obecnie wziąć powyższą sprawę zjazdu pod rozwagę, przygotowywać odpowiednie materyały do sprawozdań oraz zgłosić do Patronatu ewentualne referaty na Zjazd.-

Dyrektor Patronatu:

L: 375/E.P.

Lwów, dnia 6. grudnia 1917

Szanowny

Komitet Mężów Zaufania Krajowego Patronatu

rękodzieł i drobnego przemysłu

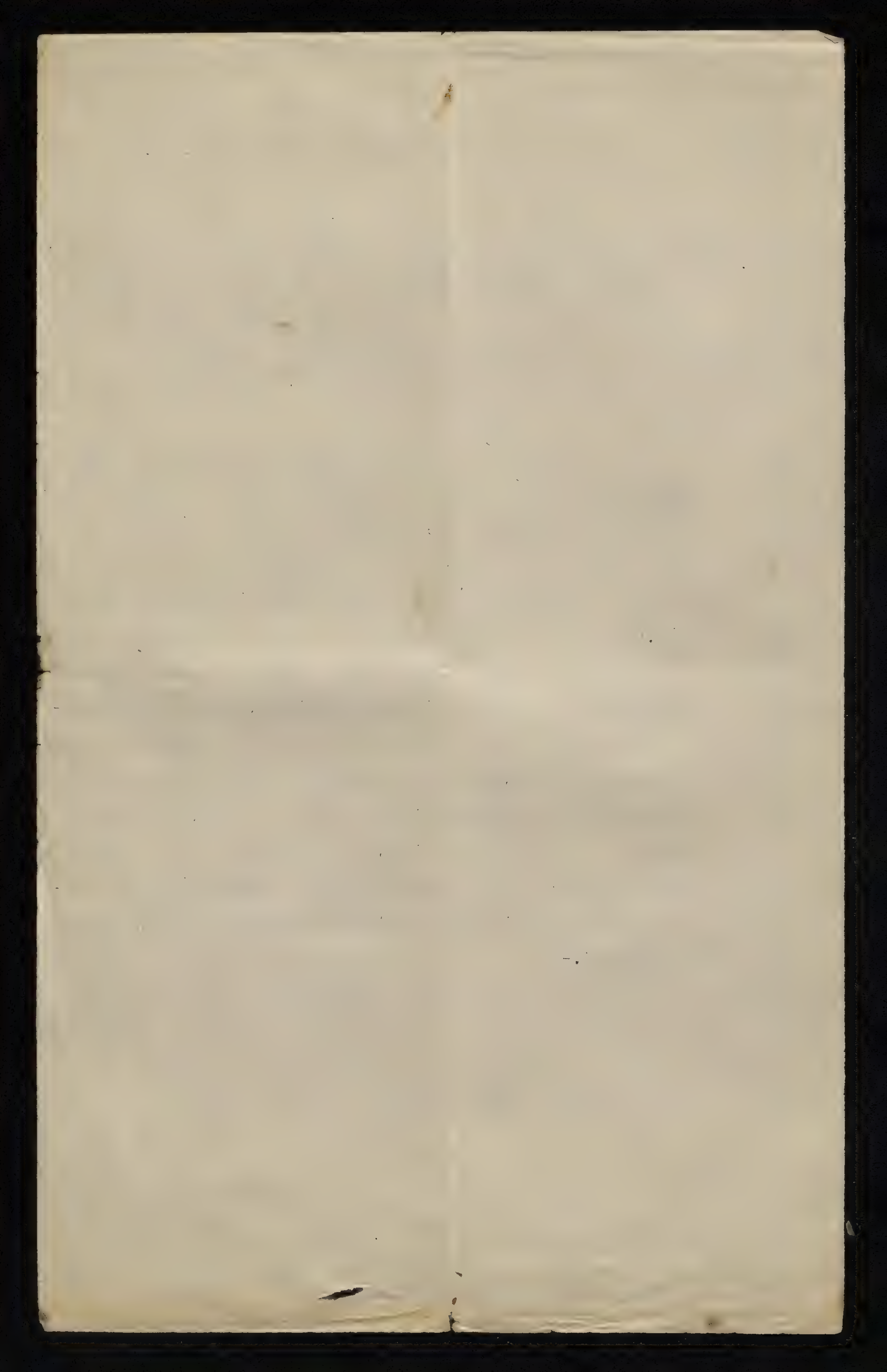
w/

Nowym Targu

Załączając okólnik w sprawie mającego się odbyć w styczniu kursu dla członków Zarządu i pracowników Kas rękodzielniczych wyrażamy niepłonną nadzieję, że Szanowny Komitet Mężów Zaufania dołoży skutecznych starań, aby we wskazanym terminie wpłynęły do Krajowego Patronatu zgłoszenia uzdolnionych i ożywionych chęcią ideowej pracy kandydatów z okręgu objętego działalnością Komitetu.

Jakkolwiek bowiem kredyt rękodzielniczy nie jest zorganizowany w powiecie ani w Kasie rękodzielniczej, ani w oddziale kredytu rękodzielniczego przy którejkolwiek z już istniejących instytucyi pieniężnych, to jednak żywotne i swoiste potrzeby kredytu rękodzielniczego do takiej odrębnej organizacyi, niewątpliwie doprowadzą zwłaszcza po wojnie. A wówczas teoretyczne i praktyczne przygotowanie miejscowych działaczy i pracowników w danym zakresie może ułatwić założenie i zapewnić prawidłowe prowadzenie instytucyi.-

ZA DYREKTORA

2.11

KPAJOWY PATRONAT
RĘKODZIEŁ I DROBNEGO PRZEMYSŁU.

Lwów, dnia 6. grudnia 1917.

L. 375/E. P.

OGŁOSZENIE.

KRAJOWY PATRONAT RĘKODZIEŁ I DROBNEGO PRZEMYSŁU
urządza w Krakowie
w czasie od 14. do. 18. stycznia 1918.

KURS INFORMACYJNY DLA CZŁONKÓW ZARZĄDÓW KAS RĘKODZIELNICZYCH

oraz w czasie od 19. stycznia do 15. lutego 1918.

KURS DLA FUNKCYONARYUSZY KAS RĘKODZIELNICZYCH.

Na kursie informacyjnym dla członków Zarządów będą wykładane wiadomości z zakresu historyi rozwoju idei współdzielczej, ustawodawstwa oraz administracyi wewnętrznej w Kasach.

Na kursie dla funkcyonaryuszy będzie wykładana przedewszystkiem buchalterya i korespondencya kasowa oraz wiadomości z ustawodawstwa i ogólnych zasad gospodarki w instytucyach pieniężnych.

Na kursie dla Członków Zarządów będą mogli wziąć udział w pierwszym rzędzie Członkowie Dyrekcyi i Rad Nadzorczych Kas rękodzielniczych, a w miarę wolnych miejsc także inni Członkowie Kas. Inne osoby będą mogły być tylko o tyle przyjęte, o ile są rękodzielnikami, a w ich miejscu zamieszkania niema na razie Kasy.

Kandydaci, wpisani na kurs funkcyonaryuszy będą obowiązani wziąć udział także w wykładach na Kursie dla Członków Zarządu.

Na kurs dla funkcyonaryuszy Kas będą mogły być przyjęte osoby w wieku przynajmniej 18 lat, posiadające ukończone przynajmniej 3 klasy szkoły wydziałowej lub niższą szkołę średnią — przedewszystkiem te, które już są w Kasach rękodzielniczych zatrudnione, potem, te, które przez Dyrekcye Kas będą polecone. Oczywiście Członkowie Dyrekcyi Kas mają również prawo uczestniczenia na kursie.

Po ukończeniu kursu funkcyonaryuszy odbędzie się ścisły egzamin uczestników, poczem zostaną im wydane świadectwa.

Koszty utrzymania w Krakowie przez czas pobytu na kursie mają uczestnicy ponosić zasadniczo, z własnych funduszów. Otrzymają oni tylko zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania do Krakowa i napowrót, oraz w miarę potrzeby skromny zasiłek. Krajowy Patronat dołoży starań, by dla uczestników mogły być urządzone wspólne objady i kolacye, oraz by uczestnicy mogli znaleźć pomieszkanie w domach prywatnych — jednakże tak w jedym jak i w drugim wypadku nie przyjmuje na się żadnych zobowiązań ani żadnej odpowiedzialności w razie bezskuteczności zabiegów.

Zgłoszenia na kurs dla Członków Zarządów, adresowane do Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu: Lwów, ul. Mickiewicza 5. mają wnosić:

a) Członkowie Dyrekcyi lub Rad Nadzorczych — wprost;
b) inni Członkowie Kas rękodzielniczych — na ręce Dyrekcyi odnośnej Kasy;
c) osoby, w których miejscu zamieszkania nie ma Kasy rękodzielniczej — na ręce miejscowego (powiatowego) Komitetu mężów Zaufania Krajowego Patronatu Przemysłowego

Zgłoszenia na kurs dla funkcyonaryuszy, wystosowane również do Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu należy z reguły wnosić:

a) tam, gdzie istnieje Kasa rękodzielnicza — na ręce Dyrekcyi tej Kasy,
b) tam, gdzie taka Kasa na razie nie istnieje — na ręce miejscowego Komitetu Mężów Zaufania Krajowego Patronatu Przemysłowego.

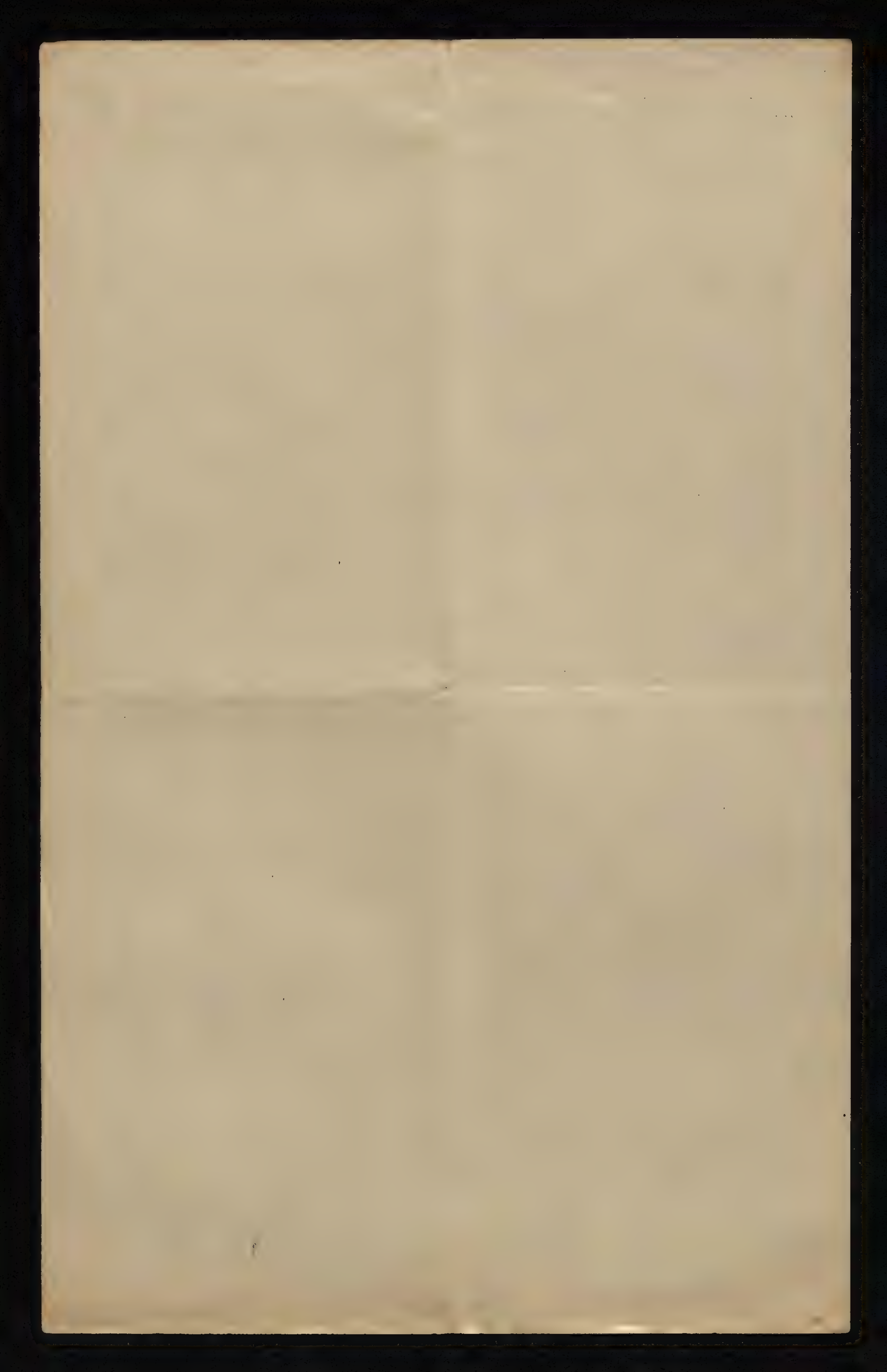
Do zgłoszenia na kurs funkcyonaryuszy, które powinno być własnoręcznie napisane, należy dołączyć: *a)* metrykę chrztu, *b)* świadectwo szkolne, *c)* ewentualne świadactwo z praktyki w Kasie rękodzielniczej lub pokrewnej instytucyi kredytowej.

Ostateczny termin zgłoszeń na obydwa kursy ustanawia się do 31. grudnia b. r.

Najpóźniej do 8. stycznia 1918. otrzymają kandydaci zawiadomienie o przyjęciu wraz z programem wykładów oraz ewentualne dalsze wskazówki i objaśnienia.

Dr. Schoennett
Dyrektor Patronatu.

Kraków — Druk W. L. Anczyca i Spółki. — Nakładem Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

WE LWOWIE.

L.P. 1731. Lwów, dn. 7.XII.1917.

215

D o

Komitetów mężów zaufania kraj.Patronatu
przemysłowego

Wobec licznych zażaleń, że c i k. Komenda Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa w Krakowie zakładając lub rozszerzając w licznych miejscowościach naszego kraju warstaty rejonowe, nieuwzględnia przytem interesów rękodzielników i drobnych przemysłowców i stwarza dla nich groźną konkurencyę, c.k. Centrala odbudowy Sekcya III. pismem z dn. 17.XI.b.r. L.2435/B.III. zawiadomiła Patronat, że wedle jej dochodzeń zażalenia te okazały się nieuzasadnione.

Równocześnie jednak oznajmiła c.k. Centrala odbudowy, że c i k. Komenda Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa w każdym konkretnym, uwzględnienia godnym wypadku gotowa jest w porozumieniu ze zagrożonym konkurencyą rękodzielnikom stępić ostrze tej konkurencyi przez ułożenie kompromisowego cennika robót. Wszelkie konkretne wypadki zagrożenia interesów rękodzielników i drobnych przemysłowców przez warstaty rejonowe należy podawać do wiadomości c i k. Komendy Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa ewentualnie przez krajowy Patronat przemysłowy - Lwów - Mickiewicza 5.-

Dyrektor Patronatu:

Uhorczak

216

L.E.P. 13. Kraków, dnia 10 stycznia 1919 r.

Do

Komitetu mężów zaufania
krajowego Patronatu przemysłowego
na ręce Przewodniczącego
WPana Dra Józefa Bednarskiego, adwokata
w Nowym Targu

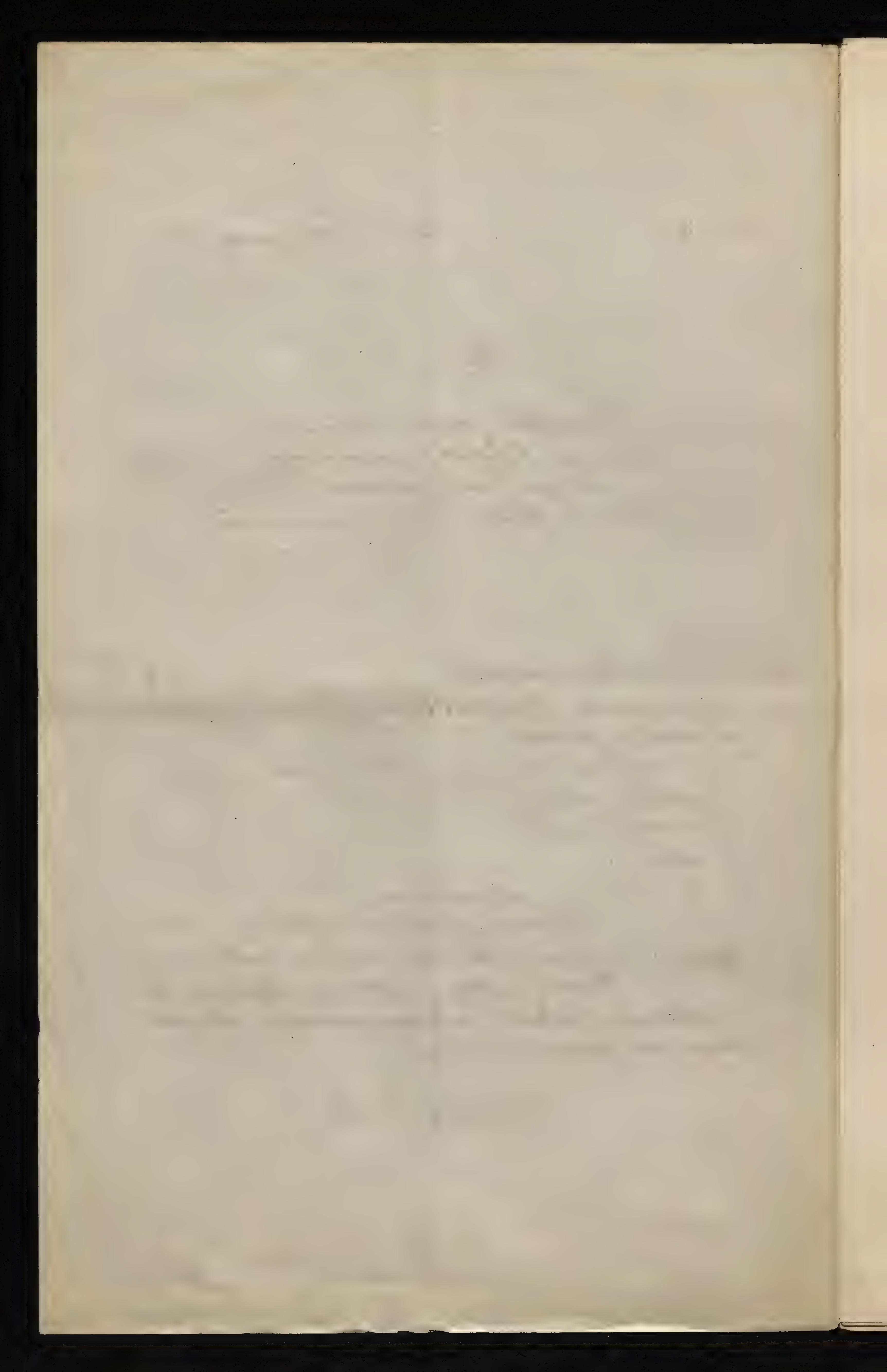
Celem zawiązania Szwalni związkowej w tamtejszej miejscowości Ekspozytura krajowego Patronatu przemysłowego przesyła w załączeniu:

1) 3 niewypełnione egzemplarze statutu i jeden egzemplarz wypełniony, jako wzór
2) książeczkę udziałową
3) deklaracye
4) wzór zgromadzenia założycielskiego

Równocześnie zaznacza się, że deklaracye udzieli Ekspozytura bezpłatnie, zaś książeczki udziałowe kosztują po 20 h.

O przebiegu akcyi przygotowawczej, dołączając statuta uchwalone i protokół z odbytego zgromadzenia założycielskiego należy Ekspozyturę zawiadomić.

Z Ekspozytury Patronatu.

L. p. rejestru członków ....

Deklaracya przystąpienia.

Oświadczam niniejszem, że przystępuję na członka do stowarzyszenia zarobkowo-gospodarczego pod firmą:

i deklaruję .... *(*..................*) udział*......... *po* .... *K to jest łączną kwotę* .... *K oraz przyjmuję statutem określoną porękę. Również oświadczam, że poddaję się w zupełności postanowieniom dokładnie mi znanego statutu, jakoteż wszelkim uchwałom i zarządzeniom Dyrekcyi i Rady Nadzorczej prawomocnie powziętym lub w przyszłości powziąć się mającym.*

W.. *dnia* ....

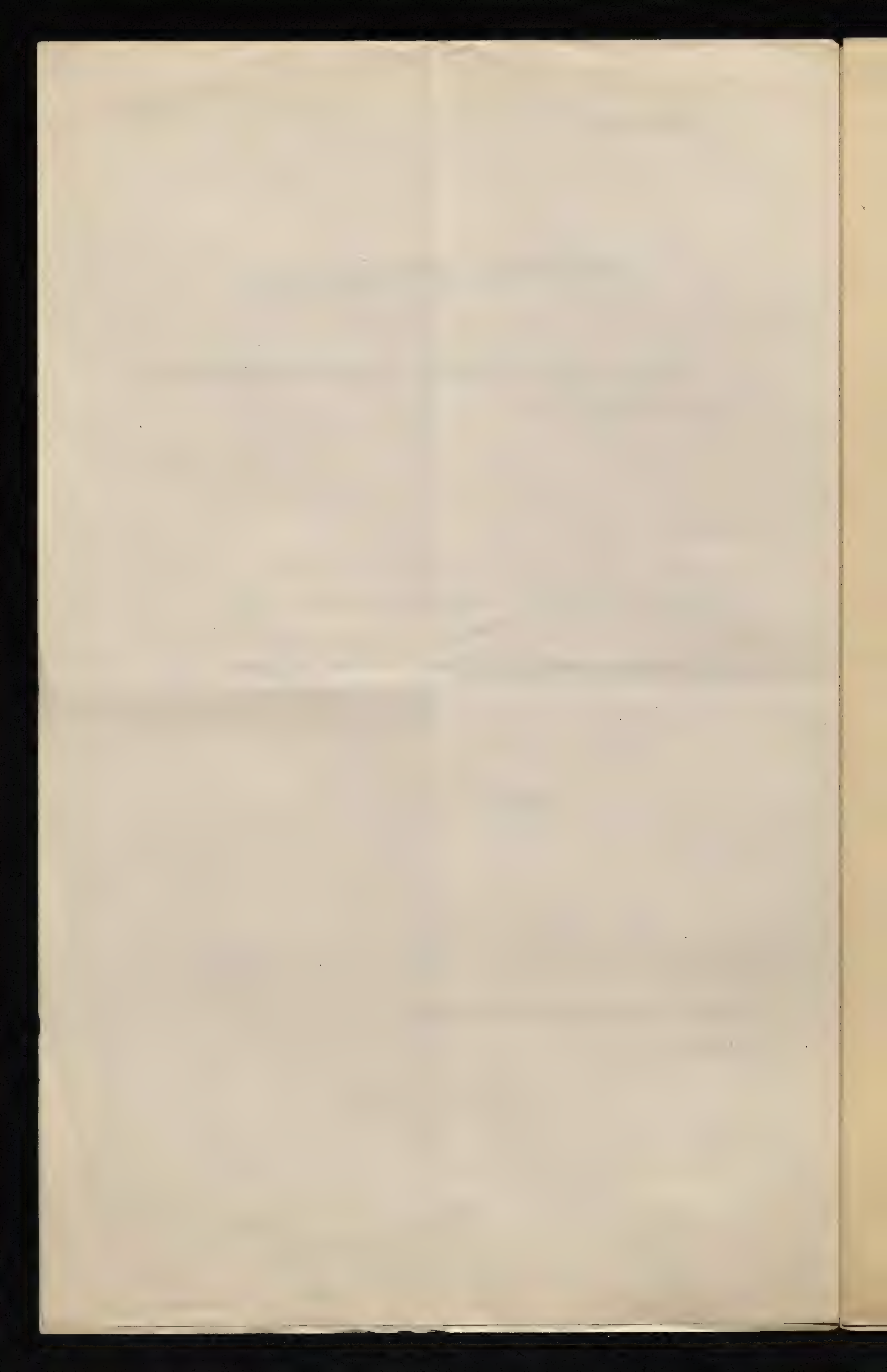
Imię i nazwisko: ....

Zawód: ....

Mieszkanie: ....

Przyjęty na członka uchwałą Dyrekcyi
z dnia ....

(stampilia — podpisy:)

Protokół

z odbytego dnia........... w lokalu..............................
w.......................powiatu..................Zgromadzenia założycielskiego w sprawie zorganizowania tkalni związkowej jako stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką

Zwołane na dziś przez Komitet mężów zaufania krajowego Patronatu przemysłowego Zgromadzenie w sprawie utworzenia w ....
..........., tkalni związkowej jako stowarzyszenia z ograniczoną poręką otwiera......................o godz..........popoł. i przedstawia obecnym cel zgromadzenia:

Skonstatowawszy, że na Zgromadzenie przybyło............ osób na .... zaproszonych podaje tymczasowy przewodniczący Zgromadzenia następujący porządek obrad:

1) zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia
2) omówienie potrzeb, zawiązania tkalni związkowej i zasad tejże organizacji,
3) odczytanie i uchwalenie statutu tkalni, jako spółki udziałowej oraz tejże firmy,
4) podpisanie deklaracyi i przystąpienie do spółki i składanie wstępnego oraz zaliczek na udziały,
5) wybór Rady nadzorczej spółki,
6) wybór członka Dyrekcyi spółki
7) wnioski.

Po oznajmieniu tem przystąpiono do porządku dziennego.

./.

1). Zgromadzenie wybiera przewodniczącym (ą) Zgromadzenia p. ....

który (a) wybór przyjmuje obejmuje przewodnictwo powołując na sekretarza zgromadzenia p. ....

do p.2)

....

przedstawia wyczerpująco zadanie i korzyści mającej się utworzyć „ Szwalni Związkowej „ której założenie ułatwi znacznie kurs kroju i szycia utworzony przez krajowy Patronat rękodzieł i przemysłu i zamierzenia , że z jednej strony ma dać sposobność do zarobkowania siłom ukwalifikowanym z drugiej zaś strony przez wyrób taniej odzieży dla szerszych kół ludności usuwać z handlu towar zagraniczny. Po tem przemówieniu wywiązała się dyskusye , w której zabierali głos p.p. ....

....

....

poczem Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie , iż zachodzi potrzeba zawiązania w .... „ Szwalni Związkowej „ jako stowarzyszenie udziałowe , zarejestrowane z ograniczoną por.

do p.3)

....

przedstawił szczegółowo postanowienia projektu statutu utwo - rzyć się mającej „ Szwalni Związkowej , ułożonego w porozumieniu z ....

Po przeprowadzeniu dyskusji , w której zabierali głos p.p.

....

....

zgromadzeni uchwalają jednogłośnie przedstawiony statut jako obowiązujący. Według statutu firma stowarzyszenia ma brzmieć „ Szwalnia Związkowa „ stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką w .... Udział ma wynosić .....K. Poręka jednokrotna. Spółka ma zostawać pod opieką i kontrolą krajowego Patronatu rękodzieł i przemysłu w Wydziale krajowym

do p.4)

Przewodniczący wzywa obecnych, by zgłaszali swe przystąpienie do Stowarzyszenia na podstawie uchwalonego statutu i podpisywali odnośnie deklaracye przystąpienia.

Po podpisaniu przez obecnych deklaracyi i przystąpienia do spółki stwierdza i ogłasza przewodniczący , że do zawiązanego właśnie Stowarzyszenia przystąpiło..........członków którzy według osobnej listy zdeklarowali.................. udziałów na łączną kwotę...............Na poczet udziałów wpisowego złożono kwotę...........Ł. którą wziął w przechowanie p..
....

Przed przystąpieniem do punktu 5) porządku dziennego oznajmia przewodniczący , iż w mających się odbyć wyborach Zarządu Stowarzyszenia mogą w myśl postanowień ustawy i uchwalonego statutu wziąć udział tylko te osoby , które założyły deklaracyę przystąpienia tj. tylko członkowie spółki.

Zarazem zwraca uwagę przewodniczący , że w myśl postanowienia statutu głosuje się przez podniesienie rąk, jeżeli innego wniosku nie przedstawi. Gdy to nie nastąpiło zarządza przewodniczący głosowanie na .... członków Rady nadzorczej i...........zastępców , przez podniesienie rąk.

do p.5)

Na wniosek...
wybrani zostali jednogłośnie do Rady Nadzorczej pp.........
..............................w...............................
..............................w...............................
..............................w...............................
..............................w...............................
..............................w...............................
oraz zastępcy...
....

Wszyscy wybrani oświadczyli że wybór przyjmują.

Rada nadzorcza ukonstytuowała się, wybierając przewodniczocym

p...

do p.6.)

Na propozycyę Rady nadzorczej wybrani zostali jednogłośnie (głosowano równ eż przez podniesienie rąk) do Dyrekcyi pp.

..................................w.........................

..................................w.........................

oraz zastępca...

wszyscy wybrani członkowie Dyrekcyi i tychże zastępcy oświad czyli , że wybór do Dyrekcyi przyjmują

do p.7.)

....

....

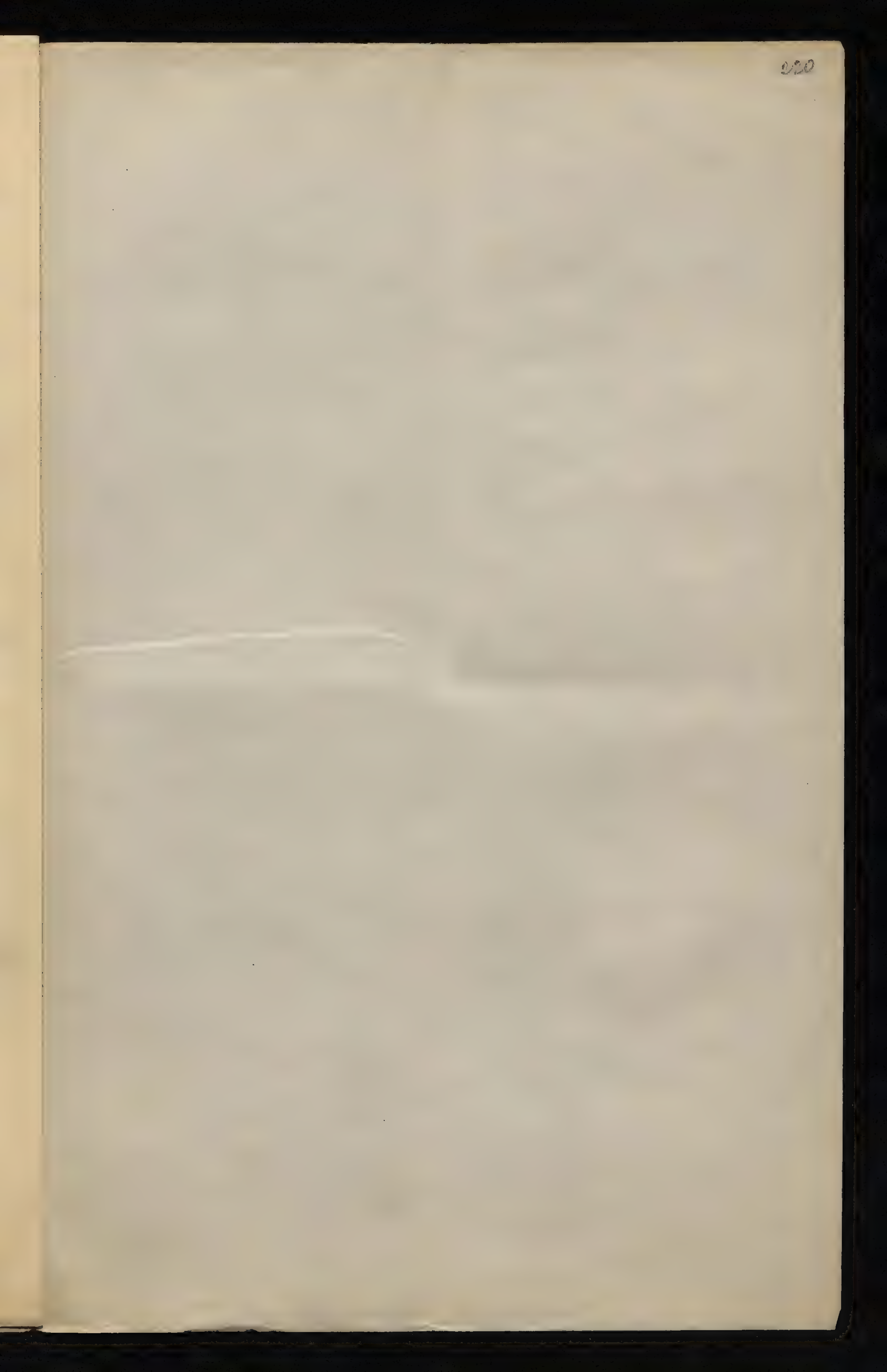
Gdy nikt więcej głosu nie zażądał ani żadnych wniosków nie przedstawił uznaje przewodniczący porządek dzienny za wyczerpany i zamyka obrady o godzinie..............popołudniu.

.................dnia ....

Sekretarz:
Zgromadzenia:

Przewodniczący:
Zgromadzenia:

Niżej podpisani członkowie Dyrekcyi i Rady nadzorczej „ Rzwalni Związkowej „ stwierdzamy , że powyższy protokół za odbytego dnia dzisiejszego Zgromadzenia założycielskiego spółki jest w całej osnowie zgodny z faktycznym wynikiem obrad i uchwałami Zgromadzenia.-

Do
DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH
w
KRAKOWIE.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.

L:600/3-III ex 1923.

Kraków, dnia 3 lipca 1923
Sprawa przystanku kol.w Bystrej.

Do

Zwierzchności gminnej

w

Sidzinie.

ad Jordanów

na ręce WP.Bednarskiego Dyrektora Gimnazjum św.Jacka

w

Krakowie.

Odnośnie do odbytej w ostanim czasie konferencji D.K.P. zawiadamia ,że sprawę urzadzenia przystanku przedłoży ponownie M.K.Ż. w Warszawie do decyzji,jeśli strona interesowana a więc Zwierzchność gminna złoży oświadczenie,że zgadza się z góry na ogólne warunki urządzenia przystanków osobowych na linjach kol. państw.

Główne postanowienia tych warunków są następujące:

1/ Strona interesowana ponosi nie tylko koszta założenia które orjentacyjnie dziś obliczone wynoszą około 40 miljonów Mkp.ale także wydatki na utrzymanie,na rozszerzenie tego przystanku w razie potrzeby,lub przeprowadzenie jakichkolwiek zmian uznanych w przyszłości przez Zarzad kolejowy za konieczne.-

2/ Budynki wykonane,wykupione grunta pod przystanek staja sie własnościa Zarzadu kolejowego.-

3/ Wszelkie roboty maja byc wykonane podług typów obowiazujacych na kolejach państwowych.-

4/ Strona interesowana zrzeka się wszelkich odszkodowań za szkody wyniknać mogace wskutek istnienia i ruchu kolejowego/głównie przez pożar:/

5/ Koszta budowy w pełnej kwocie płaci strona interesowana zarządowi kolejowemu po zatwierdzeniu projektu budowy,przed rozpoczęciem budowy.-

6/ Normowanie postoju pociągów zależy tylko od decyzji D.K.P.

./.

7/ M.K.Ż.może znieść przystanek każdej chwili jeżeli

a/ frekwencja byłaby za małą,

b/ gdyby zatrzymywanie pociągów ze względów ruchowych było niemożliwe,

c/ gdyby strony interesowane nie dopełniły przyjętych na siebie warunków.-

Przedmiotowe oświadczenie zechce zatem Zwierzchność gminna przesłać D.K.P.podpisując we formie,dla gmin przepisanej załączona kopię niniejszego listu z dopiskiem:

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:
PRACHTEL m.p. /

"Na powyższe warunki zgadzamy się bez zastrzeżeń." :

[illegible]

[illegible]

Odpis.

Do DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH

w KRAKOWIE

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.
L: 600/3-III ex 1923.
Kraków, dn. 3.lipca 1923.
Sprawa przystanku kol.w Bystrej.

Do

ZWIERZCHNOŚCI gminnej
w Sidzinie
ad Jordanów.

na ręce WP.Bednarskiego Dyrektora Gimnazjum Św.Jacka
w Krakowie

Odnośnie do odbytej w ostatnim czasie konferencji D.K.P. zawiadamiam, że sprawę urządzenia przystanku przedłoży ponownie M.K.Ż. w Warszawie do decyzji, jeżeli strona interesowana a więc Zwierzchność gminna złoży oświadczenie, że zgadza się z góry na ogólne warunki urządzenia przystanków osobowych na linjach kol.państw.

Główne postanowienia tych warunków są następujące:

1/ Strona interesowana ponosi nie tylko koszta założenia które orjentacyjnie dziś obliczone wynoszą około 40 miljonów Mkp. ale także wydatki na utrzymanie, na rozszerzenie tego przystanku w razie potrzeby lub przeprowadzenia jakichkolwiek zmian uznanych w przyszłości przez Zarząd Kolejowy za konieczne.

2/ Budynki wykonane, wykupione grunta pod przystanek stają się własnością Zarządu kolejowego.

3/ Wszelkie roboty mają być wykonane podług typów obowiązujących na kolejach państwowych.

4/ Strona interesowana zrzeka się wszelkich odszkodowań za szkody wyniknąć mogące wskutek istnienia i ruchu kolejowego /głównie przez pożar/. -

5/ Koszta budowy w pełnej kwocie płaci strona interesowana Zarządowi kolejowemu po zatwierdzeniu projektu budowy, przed rozpoczęciem budowy.

6/ Normowanie postoju pociągów zależy tylko od decyzji D.K.P.

7/ M.K.Ż. może znieść przystanek każdej chwili jeżeli

a/ frekwencja byłaby za małą,

b/ gdyby zatrzymywanie pociągów ze względów ruchowych było niemożliwe

c/ gdyby strony interesowane nie dopełniły przyjętych na siebie warunków. -

Przedmiotowe oświadczenie zechce zatem Zwierzchność gminna przesłać D.K.P. podpisując we formie dla gmin przepisanej załączoną kopję niniejszego listu z dopiskiem:

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:
PRECHTEL m.p.

" Na powyższe warunki zgadzamy się bez zastrzeżeń."

O c h r o n a   T a t r.

Żywotność założonego przed 40 blisko laty Towarzystwa Tatrzańskiego w ostatnich czasach potęguje się ustawicznie. Przyczyniła się poniekąd do tego zmiana statutu, przewidująca tworzenie się w Tow.Tatrz."sekcyi fachowych" dla rozwinięcia specyalnej działalności, dążącej do skuteczniejszego osiągnięcia jednego z celów Towarzystwa.

Taternictwo zawdzięcza olbrzymi swój rozwój w ostatnich latach w znacznej mierze Sekcyi Turystycznej. Sekcya Narciarska objęła zakres turystyki zimowej. Przed półtora rokiem założona Sekcya Przyrodnicza zaznaczyła chlubnie swe istnienie przez założenie w Zakopanem rzetelnej stacyi meteorologicznej oraz przez badania nad przyrodą Tatr i popularyzacyą tych badań. Przed paru miesiącami grono miłośników Podhala zorganizowało Sekcyę Ludoznawczą, potrzebną bardzo ze względu na nagło zmiany, jakim ulegają okolice podgórskie pod wpływem najazdu szablonu kultury nizinnej oraz wychodźtwa w obce kraje.

W dniu 11 lutego odbyło się w Zakopanem zebranie organizacyjne piątej z kolei sekcyi: podjęła ona za cel swój ten punkt statutu Tow.Tatrz. w którym jest mowa o ochronie rzadszych zwierząt i roślin tatrzańskich, rozszerzając zakres swej działalności na pieczę nad zachowaniem krajobrazu tatrzańskiego w najszerszem znaczeniu tego słowa, t.j. zarówno z punktu widzenia naukowego jak i estetycznego.

Stąd nazwa "Sekcya Ochrony Tatr".

~~Udostępnienie Tatr sprawiło, że coraz znaczni~~ejsze zastępy "gości" przeciągają przez góry, niosąc ze sobą bezmyślność i beztroskę w używaniu swobody. Pod pozorami kultury tai się nieraz dzikie barbarzyństwo. Legowiska koczownicze, pełne papierów, skorup, odpadków, blaszanek z konserw, szkliwa z butelek i.t.d. przypominają miejskie śmietniki. "Szanujcie ciszę i majestat gór" - te słowa Karłowicza przebrzmiewają niesłyszane. Nieustanny hałas odstrasza kozice w głąb lasów węgierskich. Łamanie limb na pamiątkę, masowe zrywanie szarotek i tym podobne przekroczenia w stosunku do przyrody rywalizować mogą ze szkodnictwem w zakresie wytworów pracy ludzkiej np. z paleniem schronisk dla rozrywki, niszczeniem ścieżek przez rzucanie głazów po zboczach, deptaniem młodych sadzonek i.t.p., objawami rodzimego niedbalstwa, niszczycielstwa lub też zgoła łupiestwa. A cóż mówić o góralach, o strzelcach z atawistycznym instynktem myśliwskim, o kopaczach świstaków dla cudotwórczego sadła, o juhasikach, ogałacających całe zbocza wapienne z kocich łapek i goździków dla paru szóstek?

Z roku na rok zmieniają się Tatry. Nie jedna i jeszcze grozi katastrofa, dziś już niszcząca bezpowrotnie piękną przyrodę krajów zachodnich, choćby naprzykład reklamiarstwo, zanieczyszczające krajobraz alpejski. Najwyższy już czas podjąć odpowiedzialność wobec pokoleń przyszłych za los krajobrazu tatrzańskiego, będącego jednym z najcenniejszych zabytków naturalnej szaty ziemi ojczystej. Środkiem do tego jest: organizacya ludzi dobrej woli. W zakresie konserwatorstwa sztuki w kraju naszym

coraz to słychać o nowem zwycięstwie poczucia piękna nad panoszącą się tandetą, w zakresie ochrony piękności przyrody również coraz to bardziej skupiają się szeregi walczące. "Człowiek, kochający Tatry, powinien zacierać za sobą ślady stóp".

Szkic programu działalności Sekcyi Ochrony Tatr obejmuje: organizowanie obywatelskiej straży górskiej celem opieki nad rzadszemi roślinami i zwierzętami tatrzańskiemi, oraz celem przeciwdziałania niewłaściwemu zachowywaniu się człowieka w górach, wpływanie na czynniki miarodajne w myśl zasady zachowania o ile możności pierwotnego charakteru gór, wpływanie w tym duchu na opinię publiczną przez odpowiednie odezwy, wydawnictwa, odczyty, wystawy, wycieczki itp., utrzymywanie odpowiedniego księgozbioru, nawiązywanie i utrzymywanie stosunków z towarzystwami o pokrewnym zakresie działania w kraju i zagranicą.

Zebranie odbyło się w sali szkoły dla przemysłu drzewnego dzięki uprzejmości dyrektora p.E.[illegible], przy udziale przeszło 30 uczestników. Mandaty, mianujące delegatów, nadesłali instytucye: Wydział Tow. Tatrz., Oddział Babiogórski Tow. Tatrz. /2 delegatów/, oraz Akademicki Klub Turystyczny we Lwowie. Prof. J.G. Pawlikowski i dr. [illegible] przysłali usprawiedliwienie swej nieobecności. Życzenia listowne i telegraficzne nadesłali: prof. [illegible], Oddział Czarnohorski Tow. Tatrz. w Kołomyi, Związek Towarzystw upiększenia kraju, Redakcya krak. miesięcznika artystycznego, Tow. Krajoznawcze w Warszawie, Redakcya "Ziemi", Lwowskie Akademickie Koło Przyrodników, Galicyjskie Tow. ochrony zwierząt, Krakowskie Tow. opieki nad zwierzętami, zaś prof. M. Raciborski i dr. J. Miłosz nadesłali dłuższe listy z cennemi informacyami.

Po zagajeniu zebrania przez p. Zaruskiego został wygłoszony referat p.T. Korniłowicza, po którym nastąpiła ożywiona dyskusya o celach i zakresie działania Towarzystwa, poczem uchwalono zorganizować Sekcyę i przedyskutowano projekt statutu.

Do tymczasowego zarządu Sekcyi wybrani zostali: J.G. Pawlikowski, jako przewodniczący, p.M. Limanowski, jako zastępca przewodniczącego, pp. M. Zaruski, T. Korniłowicz, S. Komornicki, [illegible] Cigilew, [illegible] Kaczyński, G. Kaloński, J. Diehl, jako członkowie zarządu, pp. A. Lityński i W. Skoczylas, jako zastępcy. Do komisyi kontrolującej wybrano: hr. W. Zamoyskiego, p. K. [illegible]ikorowicza i p. B. Piłsudskiego.

Członkiem Sekcyi może być każdy członek Tow. Tatrz., opłacający na cele Sekcyi rocznie 1 K. /członek zwyczajny/, 10 K. /członek wspierający/, lub jednorazowo 100 K. /członek założyciel/.

Pożądanem jest współdziałanie wszystkich przyjaciół Tatr.

Adres tymczasowego zarządu Sekcyi Ochrony Tatr Tow. Tatrz.:

Dworzec Towarzystwa Tatrzańskiego w Zakopanem.

224

Poznań, data stempla pocztowego.

Praemissis Praemittendis!

Mniej więcej przed dwoma miesiącami pozwoliliśmy sobie nadesłać do łaskawego użytku

1 egz. **„Naprzód czy wstecz“,**

całokształt wyniku ostatnich wyborów do parlamentu z r. 1912-go oraz ustroju polskich władz wyborczych w zaborze pruskim.

Z nadesłanego wykazu „głosów prasy“ wynika, iż dzieło to, niezbędne dla członków władz wyborczych, a pożądane dla każdego inteligentnego pracownika na niwie rodzimej, przyjęte zostało przez ogół z uznaniem.

Przypuszczając, iż WPan — WKsiądz Dobr. postanowił dzieło wcielić do Swej biblioteki, pozwolimy sobie dla wygody pobrać zaliczkę pocztową

około 1 czerwca — M. 6 — netto — bez dopłaty portoryum,

jeżeli do tego czasu nie otrzymamy ekwiwalentu przekazem lub jeżeli WPan — WKsiądz Dobr. — dzieła nie raczy nam zwrócić pod opaską, przyczem naturalnie wyłożone porto 20 fen. zwrócimy odwrotnie w znaczkach pocztowych.

Prosząc uprzejmie o łaskawe, życzliwe przyjęcie do wiadomości niniejszego awizu, piszemy

z głębokim szacunkiem

Zdzisław Rzepecki i Sp.

Tow. z o. p.

Drucksache.

POSEN O
29.7.12.8-9 N
1

WPan

POSEN O
29.7.12.3-9 N
1

DEUTSCHES REICH 3

Jan Bednarski

in

Nowy Targ

Galizien

franko.

STATUT

Stowarzyszenia strzeleckiego pod nazwą " Drużyna Podhalańska im. Andrusikiewicza "

w

CHOCHOŁOWIE

I.

NAZWA, SIEDZIBA I ZADANIA TOWARZYSTWA

§ 1. Towarzystwo ma nazwę: Stow. strzeleckie " Drużyna Podhalańska im Andrusikiewicza " w Chochołowie.

§ 2. Siedzibą Towarzystwa jest Chochołów.

§ 3. Zadaniem Towarzystwa jest pielęgnowanie ćwiczeń sportowych i gimnastycznych i wyrabianie za pomocą nich w członkach Towarzystwa ducha męskiej dzielności, karności i łączności.

§ 4. Towarzystwo spełnia to zadanie:

a/ Organizowanie dla swych członków nauki strzelania do celu, szermierki, musztry, jazdy konnej, pływania, wioślarstwa, jazdy na kole.

b/ Urządzaniem wspólnych obchodów, wycieczek, zabaw towarzyskich, odczytów, i koncertów.

c/ Utrzymywaniem lokalu, czytelni i biblioteki.

II.

CZŁONKOWIE, ICH OBOWIĄZKI I PRAWA

§ 5. Członkiem Towarzystwa może być każdy, czci nieposzlakowanej, kto zgłaszając przystąpienie do Towarzystwa, podpisze oświadczenie, że poddaje się statutowi i regulaminowi i kogo Wydział przyjmie jednogłośnie na pisemne przedstawienie sześciu członków Towarzystwa. Od uchwały Wydziału niema odwołania. Odmawiając przyjęcia do Towarzystwa, Wydział motywów nie podaje.

§ 6. Członkowie opłacają wpisowe i miesięczną wkładkę w kwocie, unormowanej przez Wydział, oraz składają za udział w wycieczkach ćwiczeniach i korzystanie z przyborów i zbiorów Towarzystwa opłaty, przez Wydział ustanowione.

§ 7. Członkowie mają prawo :

a/ Brać udział w ćwiczeniach, korzystać z przyrządów i przyborów Towarzystwa :

b/ Korzystać z biblioteki i czytelni Towarzystwa :

c/ Uczestniczyć w Walnych Zgromadzeniach Towarzystwa z prawem przemawiania, czynienia wniosków, nie inaczej jednak, jak zgodnie z §.12 g.głosowania, wyboru i wybieralności:

d/ Wnosić do Wydziału życzenia i zażalenia na piśmie ,

e/ Korzystać ze wszystkiego, co im Towarzystwo nastręcza w statutowem spełnianiu swego zadania.

§.8. Członkiem Towarzystwa przestaje się być wskutek:

a/ Wystąpienia-

b/ Wykreślenia :

c/ Wykluczenia :

Występujący winien zgłosić pisemnie swoje wystąpienie u Wydziału i uiścić wkładki po koniec kwartału, w ciągu którego występuje. Wykreślonym przez Wydział może być członek, który z opłatami ustanowionemi zalega, mimo trzykrotnego wezwania w ciągu trzech miesięcy.Kto z Towarzystwa wystąpił, lub został wykreślony, a napowrót wstępuje, winien uiścić wpisowe, zaległe wkładki i opłaty. Wykluczenie następuje z powodu czynu niehonorowego, naruszenia statutu, lub regulaminu i działania na szkodę Towarzystwa. Wykluczenie może nastąpić za wyrokiem Sądu Towarzystwa bez odwołania.

III.

FUNDUSZ TOWARZYSTWA.

§ 9. Fundusze Towarzystwa powstają z darów, subwencyi, wkładek członków. wpisowych,opłat za udział w ćwiczeniach i wycieczkach dochodu z urządzanych odczytów,koncertów, zabaw itd.

IV

ZARZĄD TOWARZYSTWA

§ 10. Sprawami Towarzystwa zarządza Walne Zgromadzenie i Wydział.

§ 11. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Wydział raz do roku w ostatnim kwartale kalendarzowym.Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w razie potrzeby. Walne Zgromadzenie będzie zwołane ogłoszeniami w lokalnościach Towarzystwa, z podaniem porządku obrad, przynajmniej na tydzień przed terminem.

§ 12. Do zakresu czynności Walnego Zgromadzenia należy:

a/ Załatwiać sprawozdania z czynności Wydziału i rocznych rachunków.

b/ Zmieniać statut.

c/ Wybierać na przeciąg jednego roku Wydział Towarzystwa, złożony w pięciu członków.

d/ Wybierać trzech członków Sądu Towarzystwa na przeciąg jednego roku:

e/ Wybierać Komisyę Rewizyjną z trzech członków na przeciąg jednego roku :

f/ Uchwalać regulamin swych obrad :

g/ Załatwiać wnioski Wydziału i te wnioski członków, które najmniej na trzy dni przed Walnem Zgromadzeniem zostały wniesione na piśmie do Wydziału z podpisami najmniej jednej trzeciej ogólnej liczby członków Towarzystwa :

h/ Postanawiać rozwiązania Towarzystwa i rozporządzać w tym wypadku całym jego majątkiem.

§ 13. Do ważności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzeba obecności większości członków. Jeżeli w oznaczonym czasie nie zbierze się powyższy komplet, tedy najpóźniej w miesiąc odbędzie się drugie Walne Zgromadzenie, którego uchwały będą obowiązywały bez względu na ilość uczestników.

§ 14. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga Prezes Towarzystwa, który zresztą na Walnem Zgromadzeniu nie głosuje.
Uchwały o zmianie statutu lub rozwiązaniu Towarzystwa mogą zapaść tylko większością 2/3 obecnych członków Towarzystwa.

§ 15. Wydział wybierany na przeciąg jednego roku przez Walne Zgromadzenie , składa się z pięciu członków.

§ 16. Wydział wybiera z pośród siebie prezesa Towarzystwa, wiceprezesa, skarbnika, gospodarza, i sekretarza.

§ 17. Posiedzenia Wydziału odbywają się, ilekroć potrzeba ich zajdzie, nie rzadziej jednak jak raz na miesiąc. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, do którego przychylił się Prezes. Do ważności uchwał potrzebną jest obecność większości członków Wydziału.

§ 18. W zakres działania Wydziału wchodzi.

a/ Przyjmowanie członków, ich skreślanie oddawanie pod Sąd Towarzystwa i zawieszanie w prawach, aż do ukończenia sądowego postępowania :

b/ Normowanie wysokości wpisowego i wkładek.

c/ Układanie opłat za udział w ćwiczeniach, wycieczkach i tp. i korzystanie ze zbiorów i przyborów Towarzystwa-

d/ Układanie regulaminu dla urządzanych ćwiczeń, wycieczek, zebrań odczytów, oraz regulaminu własnych obrad i czynności:

e/ zarządzanie sprawami, funduszami i lokalnościami Towarzystw.

f/ wykonywanie postanowień § 4 niniejszego statutu co do środków, jakimi Towarzystwo do spełnienia zadań swoich zmierza.

g/ Zwoływanie Walnych Zgromadzeń, przygotowanie ich porządku dziennego i wykonywanie ich uchwał.

h/ Przyjmowanie i oddalanie wszystkich posad funkcyonaryuszy Towarzystwa.

§ 19. Wydział ma prawo usunąć ze swego grona członków nieczynnych i innych w ich miejsce kooptować.

V. REPREZENTACYA TOWARZYSTWA

§ 20. Prezes Towarzystwa, względnie zastępca tegoż reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz i podpisuje wychodzące od Towarzystwa pisma i obwieszczenia.

VI. SĄD TOWARZYSTWA

§ 21. Sąd składa się z trzech członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na jeden rok.

§ 22. Sąd Towarzystwa działa na wezwanie Wydziału Towarzystwa-

a/ W razie wniosku na wykluczenie członka Towarzystwa-

b/ W razie sporów, wynikających ze stosunków Towarzystwa między Towarzystwem, a członkami, między członkami Towarzystwa.

Uchylenie się członka Towarzystwa od poddania się Sądowi pociąga za sobą wyrok, wykluczający z Towarzystwa.

§ 23. Sąd przeprowadza wszystkie sprawy na podstawie regulaminu, przez się uchwalonego.

§ 24. Sąd uzupełnia się w razie potrzeby przez kooptacyę. Do ważności uchwał potrzebny komplet Sądu-trzech członków. Uchwały Sądu, od których niema odwołania, zapadają większością głosów.

§25 Każdy członek Towarzystwa, zawezwany przez Sąd tegoż Towarzystwa może być przez uchwałę Wydziału w swych ~~xxxxx~~ prawach zawieszony.

VII. KOMISYA REWIZYJNA

§ 26. Komisya rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na rok jeden.

§ 27. Komisya Rewizyjna sprawdza stan kasy Towarzystwa, ilekroć uzna to za potrzebne, sprawdza jego księgi kasowe i rachunkowe i przedkłada Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie z odpowiedniemi wnioskami.

VIII. ROZWIĄZANIE TOWARZYSTWA

§ 28. W razie rozwiązania Towarzystwa w inny sposób, niż uchwałą Walnego Zgromadzenia, majątkiem Towarzystwa rozporządza ostatni Wydział Towarzystwa, przekazując go Towarzystwu o pokrewnych zadaniach.

IX. ZAWIĄZANIE TOWARZYSTWA

§ 29. Towarzystwo zawiązuje się na Walnem Zgromadzeniu, zwołanem przez inicyatorów za pomocą osobnych zaproszeń.

§ 30. Do chwili normalnego zawiązania się Towarzystwa, przygotowawcz-

Zasady Związku międzypartyjnego.

§ 1. Stronnictwa i zrzeszenia polityczne:

a/ Polskie Stronnictwo Ludowe.

b/ Narodowa Demokracya

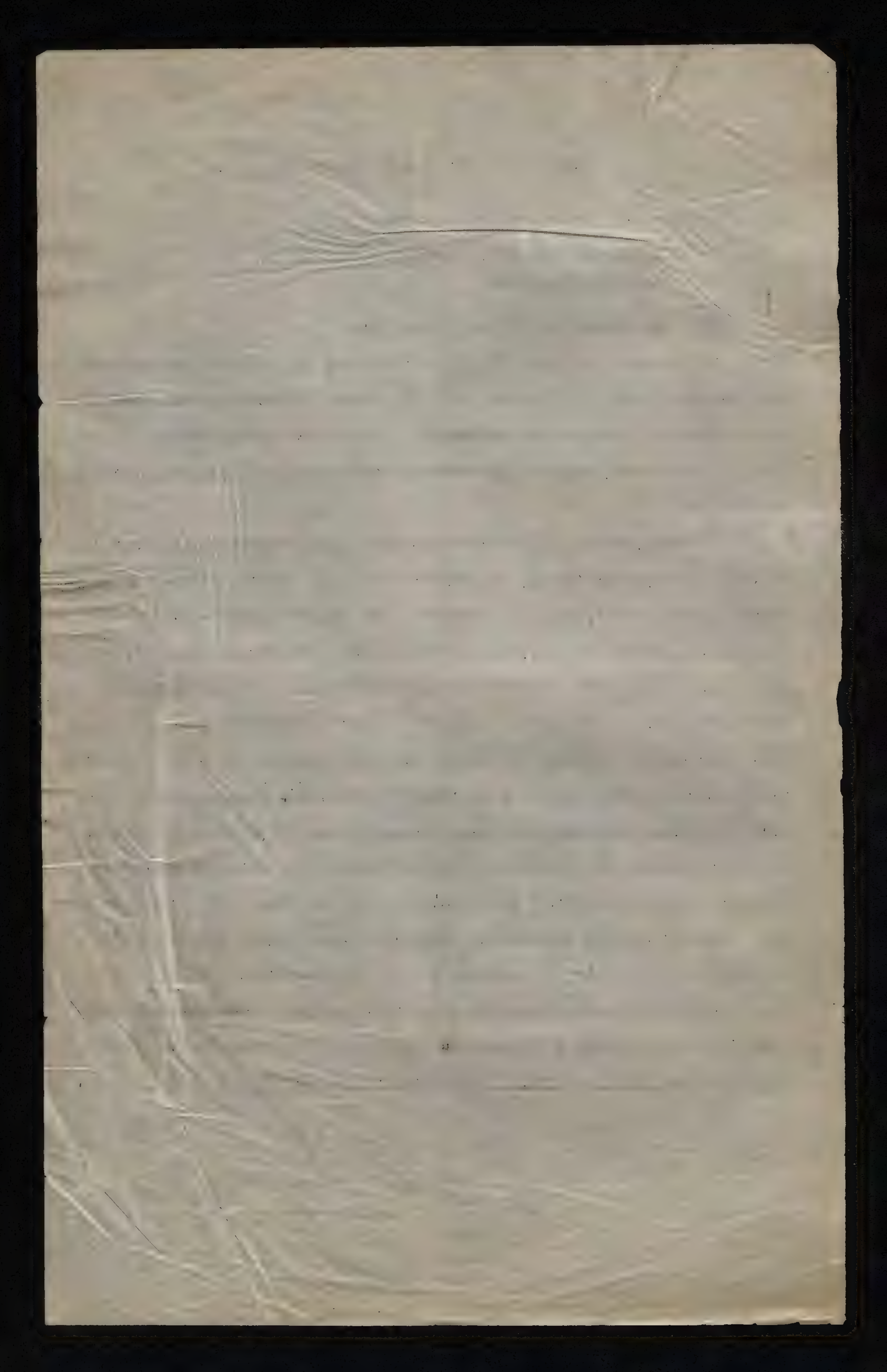
b/ Organizacya Zjednoczenia Narodowe,

stojące na podstawie uchwały Koła Sejmowego z dn. 28 Maja 1917 r. postanowiły porozumiewać się stale i działać łącznie, w celu wyjednostajnienia środków zmierzających do osiągnięcia pełnej Niepodległości zjednoczonej Polski i w tym celu tworzą wspólną reprezentacyę pod nazwą: Związek międzypartyjny.

§ 2. Nie uważając się za Przedstawicielstwo całego Narodu ani za Rząd Narodowy, a uznając za zasadę, że decyzya w sprawach odnoszących się do przyszłości całej Polski, może być powzięta tylko za porozumieniem z innemi dzielnicami, Związek międzypartyjny dąży do współdziałania z wszystkiemi polskiemi stronnictwami i zrzeszeniami politycznemi, a przedewszystkiem z ich zespołami stojącymi bez zastrzeżeń na gruncie uchwały Koła Sejmowego.

§ 3. Stronnictwa należące do Związku międzypartyjnego występują w sprawach zasadniczych polityki polskiej na zewnątrz wspólnie, w sprawach zaś interesów odrębnych odrębnych programami stronnictw zachowują pełną autonomię, dążąc jednakże do uzgodnienia swojej taktyki politycznej ze zasadami Związku międzypartyjnego. W razie wątpliwości, czy daną akcyę uznać za zasadniczą, czy też nie zasadniczą, rozstrzyga ostatecznie Związek międzypartyjny w pełnym swym składzie po odniesieniu się do Stronnictw.

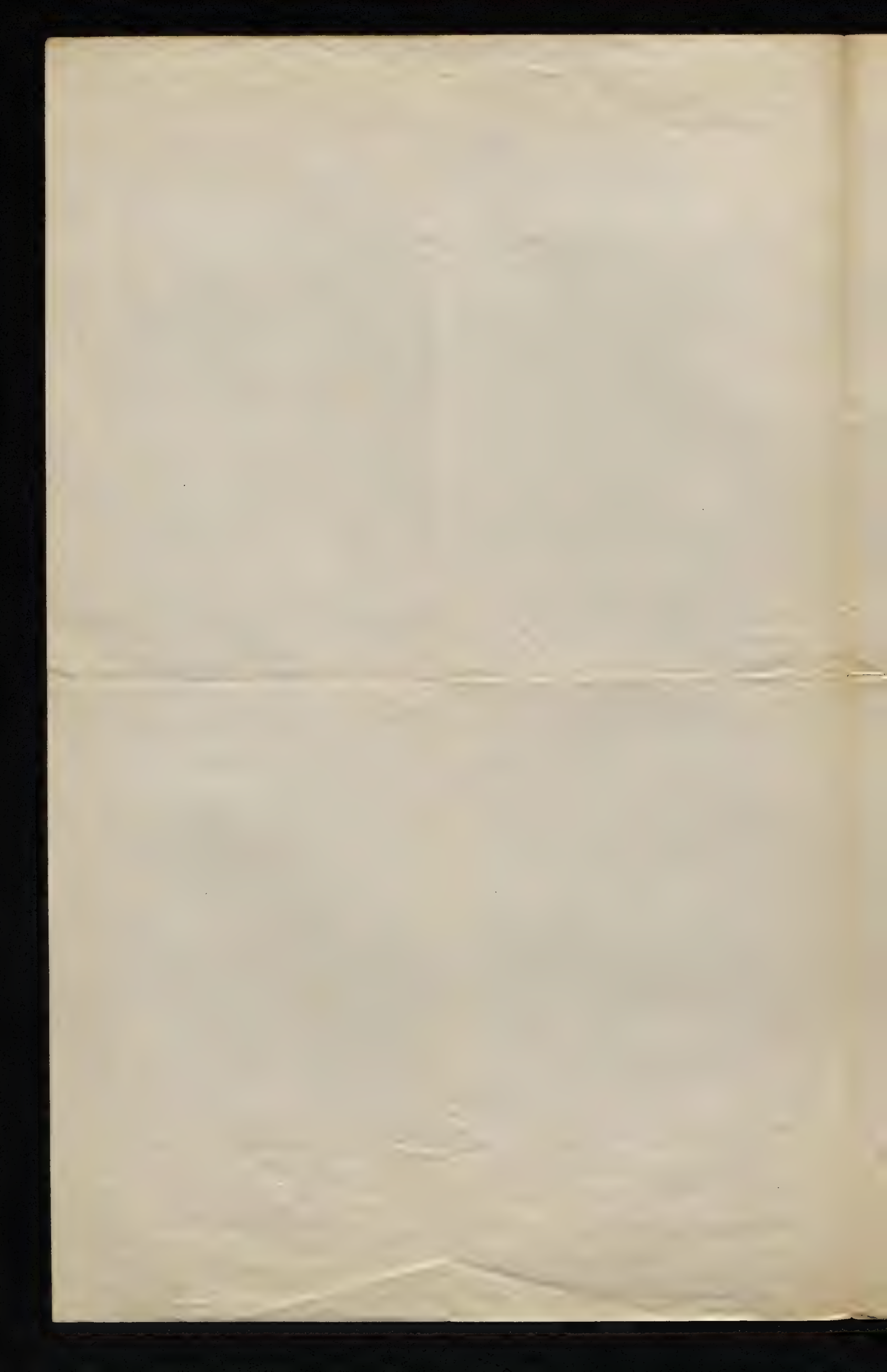
§ 4. Stosunek Związku międzypartyjnego do własnego społeczeństwa jest bezpośredni, a do rządu austryjackiego za pośrednictwem przedstawicielstwa parlamentarnego stronnictw tworzących Związek międzypartyjny.

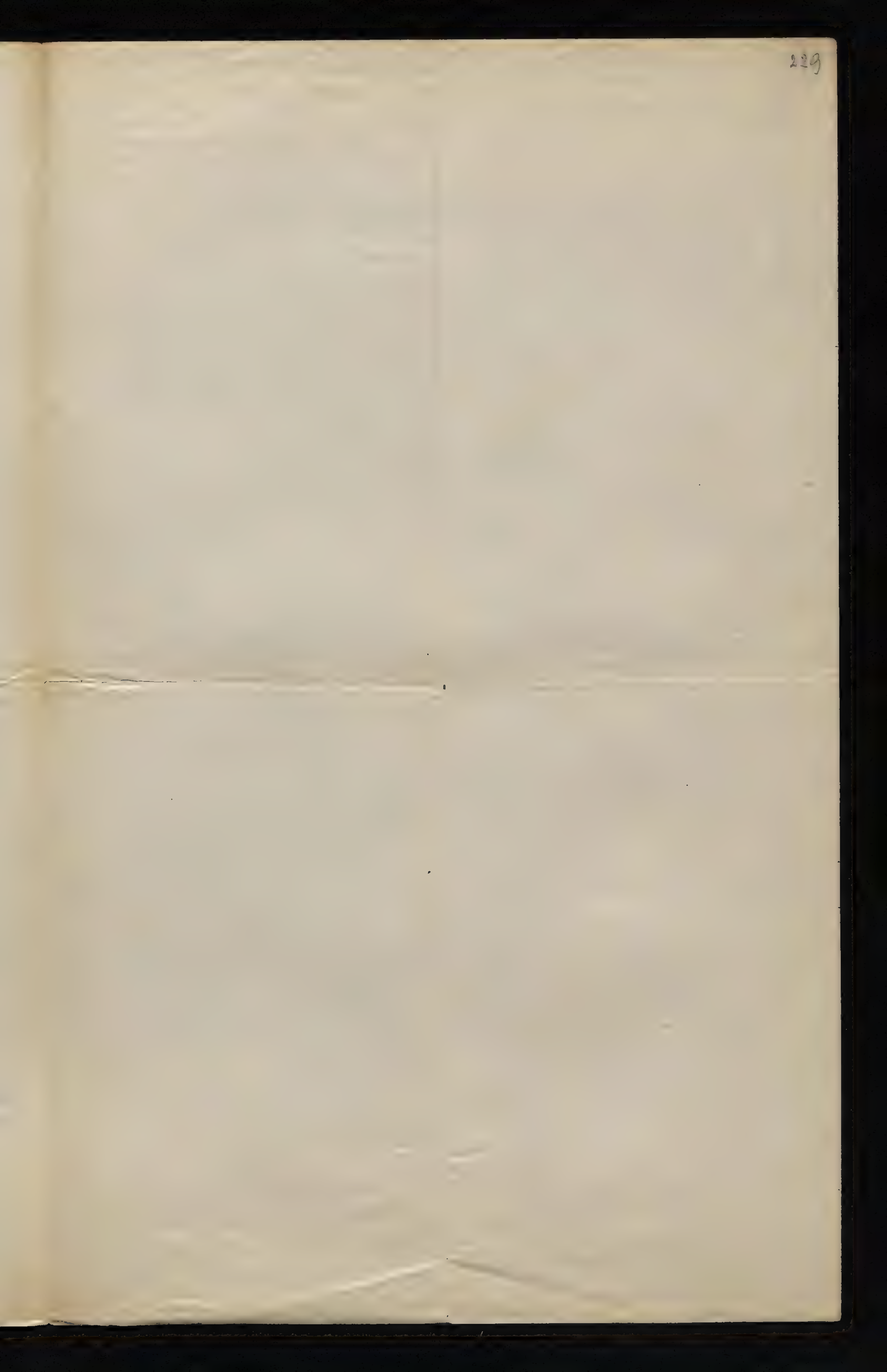

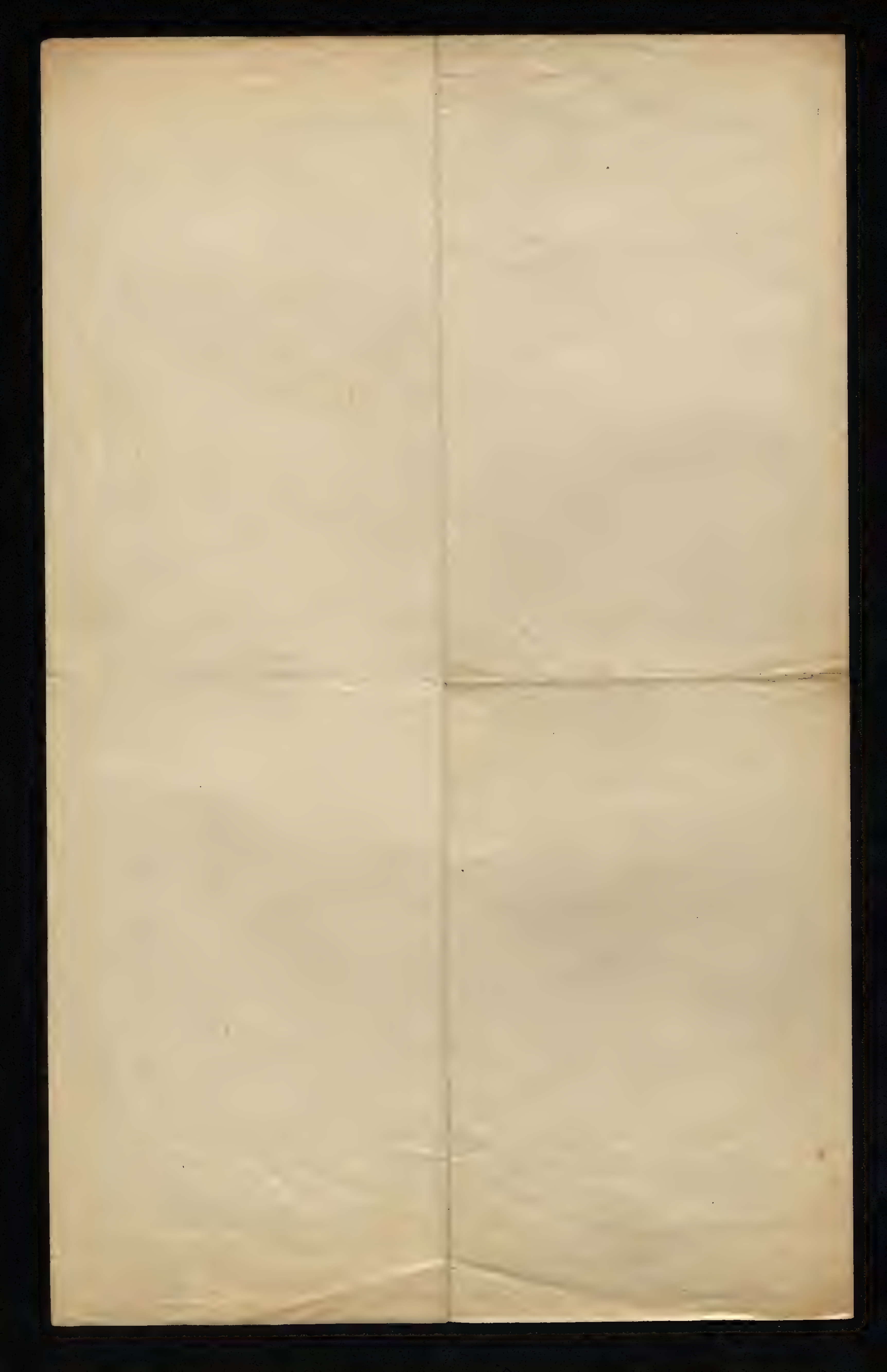
Wykaz

gospodarzy z gminy Uherce zapłatyńskie powiat Sambor, którzy oddali w sierpniu 1914 r. dla celów wojskowych konie i wozy, przy Komisyi w Kalinowie. —

Liczba porządkowa	Imiona i nazwiska właścicieli oddanych koni i wozów dla celów wojskowych:	Nazwa gminy:	Oddano sztuk:	Otrzymano za to: K.	h.	Przedstawiało wartość: K.	h.	Uwagi:
1.	Jan Łopusiewicz (syn Jana)	Uherce zapł.	2 konie	80	–	490	–	
2.	Michał Baheryer	"	1 wóz	40	–	160	–	
3.	Jędrzej Ochowicz	"	1 koń 1 wóz	100	–	200 120	– –	
4.	Jan Bałdys	"	1 koń	50	–	200	–	
5.	Jan Śliwka	"	2 konie 1 wóz	140	–	800 160	– –	
6.	Józef Rekrut	"	2 konie 1 wóz	150	–	500 120	– –	
7.	Marcin Anklewicz	"	1 koń	50	–	300	–	
8.	Barbara Magońska	"	1 koń 1 wóz	100	–	280 140	– –	
9.	Antoni Rekrut	"	2 konie 1 wóz	150	–	660 170	– –	
10.	Rozalia Rekrut	"	1 koń 1 wóz	100	–	300 120	– –	
11.	Jan Mindziała	"	1 koń	50	–	300	–	
12.	Jan Ochowicz	"	1 koń 1 wóz	80	–	280 140	– –	
13.	Józef Bac	"	1 koń	40	–	200	–	
14.	Seńko Bac	"	1 koń	50	–	320	–	
15.	Michał Nowakowski	"	1 koń 1 wóz	100	–	300 130	– –	
16.	Marya Mikulicz	"	1 koń	60	–	300	–	
17.	Iwan Kiruniak	"	1 koń 1 wóz	110	–	200 120	– –	
18.	Sebastyan Woch	"	2 konie	100	–	500	–	
19.	Jan Łopusiewicz	"	1 wóz	50	–	140	–	
20.	Jan Baheryer (furman).	"	1 koń 1 wóz	120	–	300 200	– –	
21.	Jan Baheryer	"	1 koń	60	–	500	–	

II. [illegible]:

I. Sprawa polski wypłynęła jako międzynarodowa i stanęła na porządku dziennym europejskich zabiegów dyplomatycznych skutkiem pierwszego od wieku konfliktu zbrojnego między Niemcami a Rosyą. W tym konflikcie, który przybrawszy rozmiary wojny światowej, podzielił prawie cały świat na 2 wrogie obozy, interes Polski wymaga pokonania Niemiec, a to z następujących powodów: a) najżywotniejsze interesa Niemiec nakazują im wyniszczenie i wynarodowienie etnograficznie polskich ziem Polski (ujście Wisły, Królewiec, Wrocław) – stoją zatem z interesem polskim w jaskrawej sprzeczności; b) tylko w razie pokonania Niemiec może nastąpić zjednoczenie ziem etnograficznie polskich, tworzące podstawę siły, a więc i samodzielności narodu; c) w razie pokonania Niemiec decyzya o losie Polski leżałaby w rękach nie tylko Rosyi, będącej mocarstwem rozbiorowem, lecz także Anglji, Francyi i Włoch, których interesa nie wymagają ujarzmienia Polski, lecz przeciwnie, zwłaszcza o ile chodzi o Anglję i Włochy, utworzenia z niej Państwa niepodległego i silnego.

II. Uświadomiwszy sobie ten stan rzeczy ogromna większość narodu polskiego pragnie zwycięstwa mocarstw Porozumienia, co znalazło swój wyraz w publicznych oświadczeniach czynników politycznych Król. Polskiego, w zachowaniu się tegoż Kr. P. po dokonanem okupowaniu go przez moc. centralne, w konsekwentnem usiłowaniu społ. polskiego w zaborze pruskim, w rezerwie, którą sobie nałożyli kierownicy polityki narodowej zaboru austryackiego i w działaniu polityków polskich na terenie tak państw Porozumienia jak i państw neutralnych.

W przyszłości winny działaniu polityków polskich przyświecać następujące zasady:

a) Za granicą poza sferą mocarstw centralnych winni politycy polscy dążyć do uzyskania jeszcze w czasie wojny rozwiązania sprawy polskiej przez mocarstwa Porozumienia w ten sposób, by dane zostały gwarancye utworzenia po wojnie samoistnego państwa polskiego, posiadającego granice takie, któreby mu zapewniły żywotność i siłę i mającego za pomocą aktu międzynarodowego zapewnione trwałe polityczne i ekonomiczne oparcie o państwa Porozumienia.

Obok tego powinni oni dążyć do podtrzymywania dobrych stosunków polsko-rosyjskich a to: a) celem utrwalenia zajętego przez Rosję stanowiska przeciwniemieckiego b) celem zabezpieczenia się przed tendencją niemiecką oddalenia Król. P. od Rosji, tendencją, której realizacja groziłaby najsilniej w razie powrotu złych stosunków pomiędzy Polską a Rosją c) celem ułatwienia polityki polskiej wśród państw czwórporozumienia.

2). W zaborach pruskim i austryackim winni politycy polscy utrzymywać stosunki z rządami i nie angażować się w niczem przeciw którymś państwom, tak, by mogli mieć wpływ na zapewnienie tak tym zaborom, jak i ich krajom w ciągu wojny okupowanym jaknajlepszego traktowania pod względem narodowym i ekonomicznym oraz by mogli stworzyć czynniki reasekurujące interesy polskie na wypadek czy to zwycięstwa państw centralnych czy też dalszego trwania ich wpływów na ziemiach polskich. Natomiast, nie powinni bezwarunkowo łączyć się z N.K.N., który znajduje się w rękach ludzi o małej narodowej wartości i podporządkowuje sprawę polską interesom austryackim. Powinni również o ile możności wstrzymywać się od publicznych oświadczeń na rzecz państw centralnych, licząc się a) ze sprzecznością, zachodzącą pomiędzy takiemi oświadczeniami a ogólnym kierunkiem polityki polskiej, b) z ujemnym wpływem tego rodzaju oświadczeń na usposobienie społeczeństwa polskiego, tak w obu zaborach, jak zwłaszcza w krajach okupowanych; c) ze skutkami, które może wywołać złe wrażenie sprawiane takiemi oświadczeniami w państwach czwórporozumienia.

3). Na teryt. okupowanych. Winni politycy polscy starać się osiągnąć od państw okupujących, jaknajwiększą sumę zdobyczy narodowych, samorządowych i ekonomicznych zachowując jednak stosunek do nich, jaknajściślej rzeczowy i nie angażując się w niczem przeciw państwom 4-ra. Celem ułatwienia takiego stanowiska nie powinni dopuścić do utworzenia się jawnej, ogólnej organizacyi władzy np. R. Narodowy.

4). Na terenie państw neutralnych winni politycy polscy prowadzić 2 akcye: jedną opowiadającą się po stronie państw 4-ra, drugą ze względów taktycznych neutralną. Pierwsza powinna za pomocą kroków tak dyplomatycznych jak publicystycznych wyjaśnić istotę polityki polskiej, walczyć z wrogimi jej wpływami i oddziaływać na stanowisko w sprawie polskiej państw, znajdujących się poza sferą mocarstw centralnych, a to w ścisłem porozumieniu z politykami polskimi, pracującymi w państwach czwórporozumienia. Druga pozostająca w stałem skoordynowaniu z pierwszą powinna polegać a) na niesieniu pomocy krajowi b) w utrzymywaniu stosunków między krajem a zagranicą c) w zorganizowaniu a objektywnem informowaniu o sprawach polskich.

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1/11 1900

[illegible]

[illegible]

Auf [illegible]

[illegible]

[illegible] ausgesprochenen

Wunsch, [illegible]

Bezugnehmend auf meine

Verfügung vom 29.10.1900

Z. 6106 [illegible]

[illegible] München [illegible]

[illegible] werden, [illegible]

[illegible]

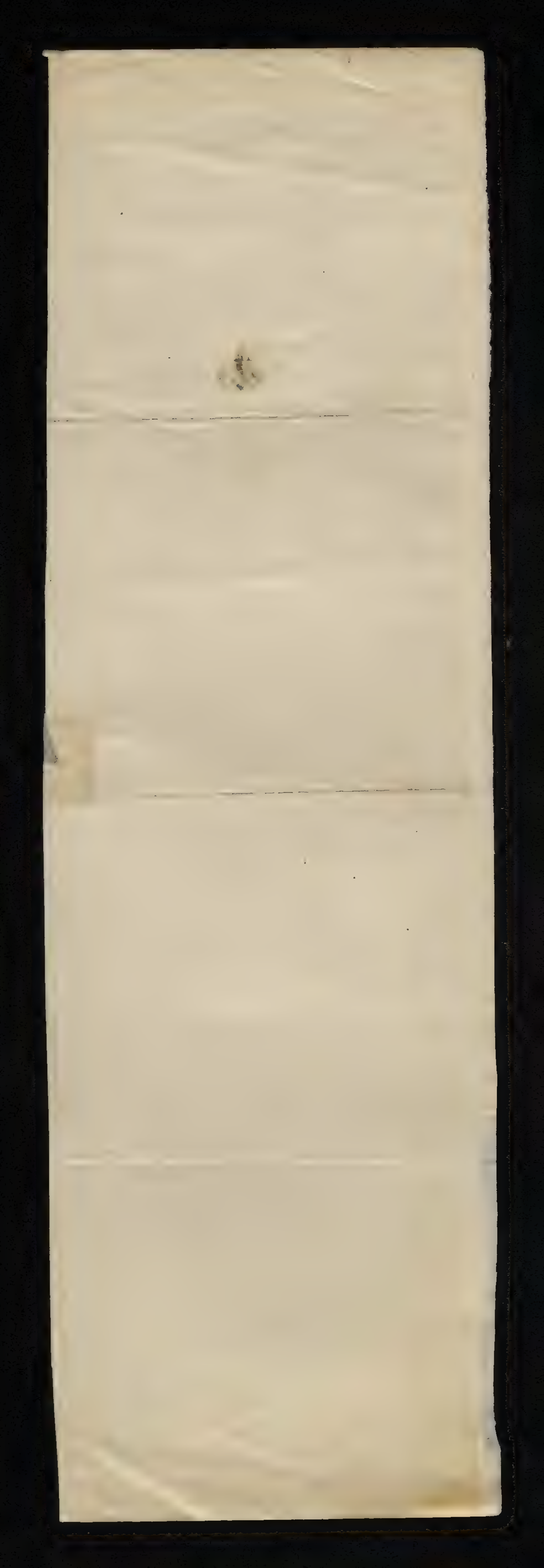
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

J. v. [illegible]

Ror 936
8/18

Praes: 21.656
7 X / 18

Spis normaliów

Grupa : 14.

Poddział : a/

Treść : O zwalczaniu lichwy w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania.

Bardzo pilne

Do

Sądu powiatowego

na ręce Pana Naczelnika / Kierównika /

w

I. Jak to już zaznaczyłem w reskrypcie z dnia 26. listopada 1918. Praes: 21.097, wdrożyła Polska Komisya Likwidacyjna akcyę, mającą na celu wytępienie lichwy w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania. Lichwa ta, rozpleniając się z biegiem lat wojennych, przybrała w ostatnich czasach rozmiary wprost potworne. Niebywała dotąd drożyzna wszystkich artykułów niezbędnych dla życia tylko częściowo stosunkami wojennymi może być usprawiedliwiona. W przeważającej części jest ona dziełem zbrodniczych jednostek, wyzutych z wszelkich uczuć społecznych, które odejmują głodnemu chleb od ust i tuczą się nędzą bliźnich. W nędzę popadły całe klasy społeczeństwa,- w pierwszym zaś rzędzie ludzie o stałych ściśle ograniczonych dochodach,- niedożywiana ludność staje się ofiarą chorób, karleje skutkiem nich całe młode pokolenie, bandytyzm sukurs znajduje u zgłodniałych rzesz, coraz trudniej w karbach społecznych utrzymać wzburzone

./.

tłumy.- Lichwiarza [illegible] nędza ogółu nie wzrusza, lichwiarz - paskarz gromadzi w tych strasznych warunkach i ukrywa artykuły żywności, by ich cenę podbijać, do zawrotnej niemal wysokości, ssać nieprawe zyski i gromadzić majątek , kupiony nędzą własną a nieszczęściem [illegible].

Jeżeli się rozważy rozmiar groźnych skutków, które w dzisiejszych warunkach zbrodnicza działalność lichwiarzy wywołuje, jeżeli się doniosłość przestępnych czynów lichwiarzy rozpatrzy pod kątem interesu społecznego , trudno nie przyznać, że lichwa, zwłaszcza lichwa żywnościowa, zaliczona być dzisiaj powinna do kategoryi przestępstw na najsurowsze potępienie i najsurowszą karę zasługujących. Wszakże niektóre przestępstwa , karane wśród normalnych warunków stosunkowo lżej, pociągają za sobą kary najsurowsze w warunkach niezwykłych , gdy dla masowej represyi wprowadzenia sądów doraźnych koniecznem się okazuje. Słuszną tedy jest rzeczą , by lichwa żywnościowa, występująca masowo i to w czasach nienormalnych, gdy jej skutki ogólną nędzę i fizyczny upadek ludności sprowadzają a zamęt w społeczeństwie szerzą, pojmowana i tępiona była jako niezwykle dla społeczeństwa groźne przestępstwo.

Tępienie lichwy żywnościowej w ubiegłych latach wojennych było aż do chwili rozpadu monarchii austryackiej z przyczyn ogólnie znanych zadaniem trudnem. Nie dopisywał aparat rządowy butwiejącego już państwa, które samo egzystencyę swą płaceniem lichwiarskich zobowiązań przedłużać się starało i do skutecznej represyi przeciw lichwie faktycznie nie było zdolne.

Dzisiaj , gdy wynik światowej wojny kres obcym rządom [illegible] stosunki na tem polu muszą się [illegible] , jednakże trzeba walkę z lichwą wszystki-

./.

mi środkami, jakimi państwo rozporządza, walkę , która usunięciem tego społecznego raka skończyć się powinna.

Represya musi być bezwzględna i nieubłagana .
Wymaga jej interes zagrożonego w swym bycie ogółu ludności , domaga się jej dobrze pojęta polityka kryminalna.

II. Taką walkę z lichwą podjęła Polska Komisya Likwidacyjna. Wśród czynników , które tę walkę przeprowadzić mają przypada sądownictwu w udziale najdonioślejsze zadanie. Ku sądownictwu zwraca się dzisiaj wzrok społeczeństwa. Od sądownictwa oczekuje społeczeństwo pomocy. licząc na to, że ją z tej strony w całej pełni otrzyma.

Byłaby może rzeczą zbyteczną , gdybym tu podkreślał, że zaufanie, jakie nasz stan sędziowski u ogółu sobie zaskarbił, pozostało nienaruszone. Bez szwanku dla swej dobrej sławy przetrwał ten stan cały wojenny czas, nie uległ niezdrowym jego wpływom.

Świadomość tego faktu daje mi też przekonanie, że sędziowie nasi pokładanego w nich zaufania nie zawiodą że powierzone sobie zadanie należycie pojmą i że się z niego jako dobrzy obywatele kraju wywiążą.

Obowiązujące dotychczas ustawowe przepisy dają sądom dostateczne środki do intenzywnego zwalczania lichwy w obrocie artykułów codziennego zapotrzebowania. Chodziłoby tylko o to, by przepisy te były należycie i bezwzględnie , z jasnem zrozumieniem ich celu stosowane. Ewentualne rozporządzenia Polskiej Komisyi Likwidacyjnej, któreby przepisy te uzupełnić miały, będą sądom do wiadomości i zastosowania podane. Uważam jednak za rzecz konieczną zwrócić uwagę sądów, że nowy kurs co do tępienia lichwy musi się zaznaczyć także w formalnem traktowaniu spraw pod pojęcie rzeczonej lichwy podpadających. Sprawy te należy mianowicie traktować jako szczególnie ważne i najpilniejsze.

Obok spraw, podlegających zaprowadzonemu właśnie postępowaniu doraźnemu, które z natury rzeczy bezzwłocznie muszą być przeprowadzone, a które zresztą sądzone być mają w osobnych na ten cel złożonych senatach powinny być sprawy o lichwę wysunięte na pierwszy plan po przed wszystkie inne czy to karne, czy cywilne agendy. Ważność, czy nagłość tych innych spraw nie może szybkiemu przeprowadzaniu spraw o lichwę żadnej czynić ujmy.

Reskryptem z dnia 30. listopada 1918. Praes: 21.179. zarządziłem utworzenie w trybunałach I. instancyi osobnych senatów dla sądzenia spraw o lichwę, powołując do składu tych senatów wypróbowane siły sędziowskie a nadto powierzenie śledztw i dochodzeń w tych sprawach osobnym sędziom śledczym. Otóż sędziowie, do załatwiania tych spraw wyznaczeni, uważać powinni ten dział agendy za swoje najważniejsze i najpilniejsze zadanie. Jeżeli sprawy o lichwę sędziom tym dawać będą pełne zatrudnienie, należy ich od wszelkich innych czynności uwolnić, tak, ażeby się temu swemu najważniejszemu zadaniu całkowicie poświęcić mogli. Wobec powrotu ze służby wojskowej dużej ilości sędziów zaprowadzenie takiego porządku rzeczy, nie powinnoby nastręczać poważniejszych trudności.

O ileby trudności jakie w tym względzie przecież powstawać miały, zarządzę w poszczególnych przypadkach przydzielenie do sądów kolegialnych sędziów z tych sądów powiatowych, gdzie obecnie personal jest pełny.

Całe postępowanie w przeciętnych trybunalskich sprawach o lichwę, licząc od wpłynięcia sprawy do sędziego śledczego aż do wydania wyroku, nie powinno z reguły przekraczać okresu jednego miesiąca. Nadprokuratorya Państwa wyda ze swej strony zarządzenia, które urzeczywistnienie tego postulatu umożliwią. Możliwe będzie takie szybkie traktowanie spraw o lichwę, jeżeli sędzia śledczy ograniczy się do ustalenia najważniejszych, dla sprawy decydujących okoliczności faktycznych, unikając wszelkiej rozwlekłości i nie rozpraszając śledztwa

./.

przez dociekanie szczegółów mniej ważnych, podrzędne tylko znaczenie mających. Jeżeli sędzia śledczy postępować będzie z należytem zrozumieniem celu swej działalności w teraźniejszych , całkiem wyjątkowych warunkach, jeżeli się oderwie od szablonu, wedle którego śledztwa zwyczajne bywają przeprowadzane a prokurator państwa nie będzie żądał niepotrzebnych uzupełnień śledztwa,czy dochodzeń , pozostawiając wykończenie rzeczy do samej rozprawy i jeżeli wreszcie senat orzekający także skoncentruje swoją uwagę na fakty najważniejsze , unikając zbytecznych odroczeń, to wyrok będzie mógł być wydany szybko. Szybkie wydanie wyroku zaś i to wyroku , który winnego skaże na zasłużoną surową karę , to warunki, bez których o skutecznej represyi przeciw rozwielmożnionej lichwie żywnościowej myśleć nie można. Ogół musi widzieć, że sąd naprawdę tępi lichwę. Lichwiarze muszą widzieć sprawność wymiaru sprawiedliwości i odczuć grozę przepisów , które ustawodawca dla wytępienia lichwy wydał. Brak stanowczości , wszelkie wahanie się, pociągnie za sobą ten skutek, iż dotychczasowe opłakane stosunki pozostaną nadal bez zmiany , mimo jasnych a surowych przepisów ustawy, mimo usiłowań czynników, które radykalną zmianę tych stosunków wywołać się starają.

Pragnąłbym, ażeby sędziowie uprzytomnili sobie, że potrzeba odstraszenia , która wedle teoryi prawa jest jednym z momentów uzasadniających władzę karzącą państwa powinna w dzisiejszych wyjątkowych stosunkach znaleść odnośnie do lichwy żywnościowej najpełniejszy swój wyraz. Potrzeba ta jest źródłem przepisów o postępowaniu doraźnem , potrzeba ta rodzi też dzisiaj konieczność wyjątkowego sposobu traktowania spraw o lichwę. Sędziowie którzy tę potrzebę należycie rozumieją, nie będą też

./.

mieli wątpliwości, że wedle niej stosowane być powinny odnośnie do lichwy wszystkie przepisy ustawy, które w ostatecznym swym celu do represyi przeciw przestępstwu zmierzają a więc także przepisy prawa formalnego, wśród nich zaś także przepisy o areszcie śledczym.

III. Pragnąc, aźeby w podobny sposób traktowane były sprawy o lichwę także przez sądy powiatowe i to zarówno w zakresie spraw judykaturze tych sądów podlegających / przekroczenia/, jak i co do śledztw i dochodzeń o lichwę, które się w sądach powiatowych toczą, zarządzam, aźeby wszystkie te sprawy a więc przekroczenia lichwy, jak i śledztwa i dochodzenia o zbrodnię lub występek lichwy, / sprawy rejestru Z / powierzone zostały w każdym sądzie powiatowym jednemu, specyalnie dla tych spraw wyznaczonemu sędziemu. Sprawy te mają być oddane w ręce energicznych, wypróbowanych sędziów, którzy charakterem swym i stanowczością dają zupełną rękojmię, że zadanie bezwzględnego tępienia lichwy należycie pojmują. Sędziowie ci powinni się przy załatwieniu tych spraw kierować zasadami wyżej w ustępie II. wyłuszczonemi. Uważam za wskazane podkreślić tu z całym naciskiem, że odnośnie do spraw o przekroczenie lichwy odraczanie rozpraw / a raczej ponawianie ich/ w celu uzupełnienia stanu faktycznego może mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach. Rozprawa powinna się kończyć z reguły na jednym terminie. Jeżeli sprawa jest obszerniejsza powinno wystarczyć przygotowanie jej drogą krótkich, także na jednym terminie przeprowadzonych dochodzeń, któreby na tyle rzecz wyczerpały, iżby na najbliższe dni potem wyznaczona rozprawa na jednym terminie skończyć się mogła.

Prezydya sądów kolegialnych I. instancyi / Kierownictwo sądu krajowego karnego - odnośnie do sądu powiatowego karnego/ zechcą mi odwrotną pocztą wymienić tych sędziów pełniących służbę w sądach powiatowych, którzyby się do załatwiania

spraw karnych o lichwę szczególnie nadawali. Powierzenie tych spraw poszczególnym sędziom zastrzegam swojej decyzyi, którą bezzwłocznie po przedłożeniu propozycyj powezmę.

IV. Dla rozciągnięcia kontroli nad tem, czy sprawy o lichwę traktowane są z zaleconą szybkością i energią zarządzam, ażeby Prezydya sądów kolegialnych I. instancyi oraz sądy powiatowe przedkładały mi z początkiem każdego kalendarzowego miesiąca bez sprawozdań wykazy załatwionych w ciągu poprzedniego miesiąca, oraz

1/. toczących się jeszcze spraw o lichwę wedle załączonego wzoru 1/

Wykazy te mają sądy powiatowe przedkładać w 2 egzemplarzach a to jeden przełożonemu Prezydyum I. instancyi / sąd powiatowy karny w Krakowie Kierownictwu sądu krajowego karnego w Krakowie/, drugi zaś bezpośrednio tutejszemu Prezydyum. Egzemplarze wykazów przedkładane Prezydyom I. instancyi / Kierownictwu sądu krajowego karnego / służyć mają tymże Prezydyom / Kierownictwu sądu krajowego karnego / dla rozciągnięcia ze swej strony kontroli nad tokiem spraw o lichwę. Kontrolę tę zechcą Prezydya I. instancyi/ Kierownictwo sądu krajowego karnego / wykonywać jak najściślej. Podobną kontrolę winni roztoczyć także Panowie Naczelnicy i Kierownicy sądów powiatowych nad tokiem spraw o lichwę w podwładnych im sądach.

V. Jednolitość sposobu traktowania spraw o lichwę wymaga, ażeby zarówno sądzenie spraw trybunalskich , jak i orzekanie w sprawach odwoławczych co do przekroczeń poruczone zostało tym samym sędziom. Dlatego zarządzam, ażeby senaty orzekające dla spraw o lichwę, utworzone po myśli tutejszego reskryptu z dnia 30 listopada 1918 Praes: 21179, objęły także orzecznictwo co do odwołań i zażaleń w sprawach o przekroczenie lichwy.

VI. Zwalczanie lichwy przez sądy nie byłoby wszechstronne, gdyby do akcyi tej nie przyłożyli się we własnym zakresie działania także sędziowie wykonywujący juryzdykcyę w sprawach cywilnych. Sędziemu procesowemu a czasem także i sędziemu niespornemu nasuwają się niejednokrotnie sprawy, których podkładem jest lichwa. Otóż obowiązkiem jest sędziego cywilnego w wypadkach

takich udzielić akta sprawy prokuratoryi państwa do przejrzenia lub też - o ile tok sprawy cywilnej nie miałby doznać przerwy po myśli §. 191 pc. - uczynić prokuratoryi państwa odrębne doniesienia na podstawie aktów a to po myśli §. 84 pk. 2/.

Panowie Prezydenci i Panowie Naczelnicy sądów zechcą przy przeglądaniu aktów w wykonywaniu nadzoru służbowego baczną na to zwracać uwagę, czy zarządzenie powyższe ściśle bywa wykonywane.

VII. O każdym wypadku zasądzenia za lichwę mają sądy kolegialne I.instancyi i powiatowe donosić bezpośrednio Wydziałowi sprawiedliwości P.K.L. celem peryodycznego ogłaszania tych zasądzeń w pismach publicznych. Doniesienie takie, ujęte w krótką formę, ma podawać imię, nazwisko, zatrudnienie i miejsce zamieszkania zasądzonego, przepisy ustawy / paragrafy / - odnoszące się do osądzonego przestępstwa i jak najzwięźlejsze / jednem krótkiem zdaniem/- określenie czynu karygodnego pod względem faktycznym / np. " za sprzedawanie chleba po cenach wygórowanych " - " za ukrywanie zapasów herbaty w celu podbijania cen" itp./, wreszcie sygnaturę aktów.

VIII. Akcya, którą P.K.L.wdrożyła w celu wytępienia lichwy,nie ma się ograniczać do planowego działania organów wymiaru sprawiedliwości. Poruszono także myśl powołania szerszych sfer społeczeństwa do współudziału w tępieniu lichwy i popierania w tym względzie działalności władz sądowych. Myśl ta znalazła już swój konkretny wyraz w utworzeniu w Krakowie Centralnego Komitetu obywatelskiego dla zwalczania lichwy.P.K.L. zaznacza,iż celem ujednostajnienia akcyi byłoby konieczne powołać do życia podobne komitety obywatelskie także w siedzibie każdego z sądów obwodowych.

Do ich zorganizowania nadawałyby się zdaniem P.K.L.najlepiej Prezydya sądów obwodowych. Do komitetów należałoby powołać poważne osobistości zamieszkałe w siedzibie sądu lub jego okręgu. Ilość członków nie podlegałaby ograniczeniu, a zorganizowanemu komitetowi służyłoby prawo kooptacyi. Do Prezydyum sądu ob-

wodowego należałaby jedynie inicyatywa w zorganizowaniu komitetu, od tej chwili zaś działałby on samodzielnie w zupełnej niezawisłości od władz sądowych, prokuratorskich i administracyjnych. Rzeczone komitety miałyby być potworzone wedle zasad przedstawionych w załączonym pod 2/. zarysie organizacyi.

2/. Myśl, ażeby do zwalczania lichwy powołać także interesowane sfery społeczne, spotkać się musi u ogółu ludności z prawdziwem uznaniem.

Sądzę jednak, że sieć wspomnianych komitetów obywatelskich pokryć powinna cały kraj, że mianowicie komitety te powinny być zorganizowane nie tylko w siedzibach sądów kolegialnych I. instancyi, ale także w siedzibach wszystkich sądów powiatowych. Komitety powiatowe powinny-by utrzymywać ścisłą łączność z komitetami obwodowemi w sposób taki, w jaki te ostatnie komitety mają wedle zarysu organizacyi utrzymywać łączność z centralnym komitetem przy P.K.L. w Krakowie.

Dlatego proszę ażeby Panowie Prezydenci sądów kolegialnych I. instancyi nie ograniczyli się do powołania do życia komitetów obywatelskich w siedzibach sądów kolegialnych, ale dali inicyatywę do tworzenia podobnych komitetów w siedzibach sądów powiatowych a mianowicie czy to przez osobiste zajęcie się organizacyą tych powiatowych komitetów, co byłoby rzeczą bardzo pożądaną, czy też przez przekazanie tej ostatniej akcyi osobom ze wszechmiar na zaufanie zasługującym, w siedzibie sądu powiatowego zamieszkałym, w pierwszym zaś rzędzie energicznym z obywatelskich uczuć znanym naczelnikom i kierownikom sądów powiatowych. Wybór osób, którymby zorganizowanie powiatowych komitetów powierzyć się miało, pozostawiam uznaniu Panów Prezydentów, zaznaczam jednak, że o ileby gdzieś podobna organizacya samorzutnie już powstała, należałoby organizacyę tę jako powiatowy komitet uznać i jej samej dalsze rozbudowanie organizacyi pozostawić.

Proszę też Panów Prezydentów, ażeby tworzeniem rzeczonych

obywatelskich komitetów serdecznie zająć się zechcieli. Trudy dla tego szlachetnego celu poniesione opłacy Im sowicie uznanie społeczeństwa. Niech temu społeczeństwu odrazu w oczy rzuci się różnica między dotychczasowymi opłakanymi stosunkami na tem polu,pod dawnym ,obcym rządem, a nowym porządkiem rzeczy w wolnej ojczyźnie.

Oczekuję, że Panowie Prezydenci złożą mi sprawozdania o zakładaniu obywatelskich komitetów w najbliższym czasie.

Okólnik niniejszy wydaję do wszystkich Prezydyów sądów kolegialnych I.instancyi, do Kierownictwa sądu krajowego karnego i do wszystkich sądów powiatowych miejskich i wiejskich bezpośrednio. Odbitki tego okólnika, które w potrzebnej ilości załączam,należy rozdzielić między wszystkich sędziów bez względu na to w jakim dziale sądownictwa pracują.

Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Kraków, dnia 2 grudnia 1918.

Wolter

237

Z A R Y S   O R G A N I Z A C Y I.

Celem tępienia lichwy zawiazują podpisani: Komitet dla zwalczania lichwy w ....

I. Siedzibą Komitetu jest miasto ...., a działalność jego rozciąga się na cały obwód sądowy.-

II. Celem Komitetu jest wszechstronna i bezwzględna walka z lichwą , paskarstwem i wszelkiego rodzaju wyzyskiem.
Do celu tego zdążać będzie Komitet wszystkimi możliwymi sposobami, uwzględniając każdą inicyatywę zewnątrzną i swoich członków, a w szczególności przez : wykonywanie jak najdalej idącej kontroli nad obrotem środkami spożywczymi i artykułami codziennego użytku, donoszenie władzom o nadużyciach, dostarczanie materyału dowodowego władom karnym sądowym i administarcyjnym, współdziałanie ze wszystkimi czynnikami państwowymi i autonomicznymi, powołanymi, do ochrony społeczeństwa przed lichwiarskim wyzyskiem,propagowanie walki z lichwą za pomocą prasy, odczytów wiecćw, organizowanie jej w całym obwodzie, utrzymywanie w ewidencyi wszystkich wyroków i zarządzeń władz w sprawie o lichwę, konsygnowanie notorycznych lichwiarzy, śledzenie ich lichwiarskich interesów,nieuczciwie zdobytych majątków,ukrytych magazynów,utrzymywanie łączności z innymi komitetami walczącymi przy z lichwą, a przed wszystkiem także z Centralnym Komitetem przy P.L.K. w Krakowie.
Walka ma być prowadzoną bezwzględnie i w jak najszerszych rozmiarach.

III. Reprezentantem Komitetu jest wybrany przez członków Przewodniczący lub jego zastępca, Pisma wychodzące od Komitetu podpisuje Przewodniczący i jeden z członków.

IV. W łonie Komitetu istnieją cztery grupy:

1/ K o n s u m c y j n a, która zajmuje się lichwą artykułami żywnościowymi. Tutaj należą produkty rolne, młynarstwo,piekarnie, przemysł gospodni. rzeźnictwo,masarstwo, handel bydłem, targi itd.

2/ T o w a r o w a, do której należą wszystkie artykuły użytku codziennego, jak odzież, obuwie, opał, światło, itp.

3/ P r a w n i c z a, która załatwiać będzie wszystkie sprawy prawne. Do grupy tej należy wnoszenie podań do sądów, Prokuratoryi, władz przemysłowych i innych, udzielanie porad prawnych ewentualnie także prowadzenie procesów cywilnych w sprawach lichwy, bezpłatne zastępowanie poszkodowanych w postępowaniu karnem, względnie dokładanie starań, aby poszkodowani lichwą, o ile możności bez kosztów, mogli dochodzić praw swoich przeciw lichwiarzom.

4/ O r g a n i z a c y j n a, która zajmie się organizacyą walki z lichwą w całym obwodzie, będzie zakładać komitety lokalne, utrzymywać stały kontakt z Centralnym Komitetem w Krakowie i załatwiać wszystko, co nie należy do zakresu działania grup innych.

V. W każdej grupie powołani będą specyalni referenci do poszczególnych gałęzi lichwy. Wszyscy referenci obowiązani będą zdawać sprawę ze swoich czynności na posiedzeniu pełnego Komitetu.

VI. Komitet odbywa peryodycznie stałe posiedzenia pełne, w razie potrzeby zwoływane będą nadzwyczajne posiedzenia. Uchwały zapadają większością głosów.

VII. Komitet w razie potrzeby uchwali specyalne instrukcye dla poszczególnych grup lub referentów.-

VIII. Celem ujednostajnienia akcyi będzie Komitet obwodowy przesyłał sprawozdania ze swoich czynności Komitetowi Centralnemu w Krakowie.

dnia grudnia 1918.

Sąd . . . . w . . . .

Wykaz

spraw o lichwę w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania

za miesiąc . . . . 191 .

Liczba bieżąca według księgi dla spraw W. Z. a według dla spraw U.	Sygnatura sprawy (W. Z., U.)	Dzień wpływu	Imię i nazwisko głównego obwinionego	[illegible]	Dla spraw trybem [illegible] (W. Z.)			Rozpoznano [illegible]	[illegible]	[illegible]
					Akta [illegible]	Akt oskarżenia [illegible] dnia	[illegible]			

Liczba czynności...............................

Obwieszczenie.

W sprawie...

w...

przeciw...

w...

o...

wyznaczono audyencyę do **przysięgi wyjawienia**, którą...

....

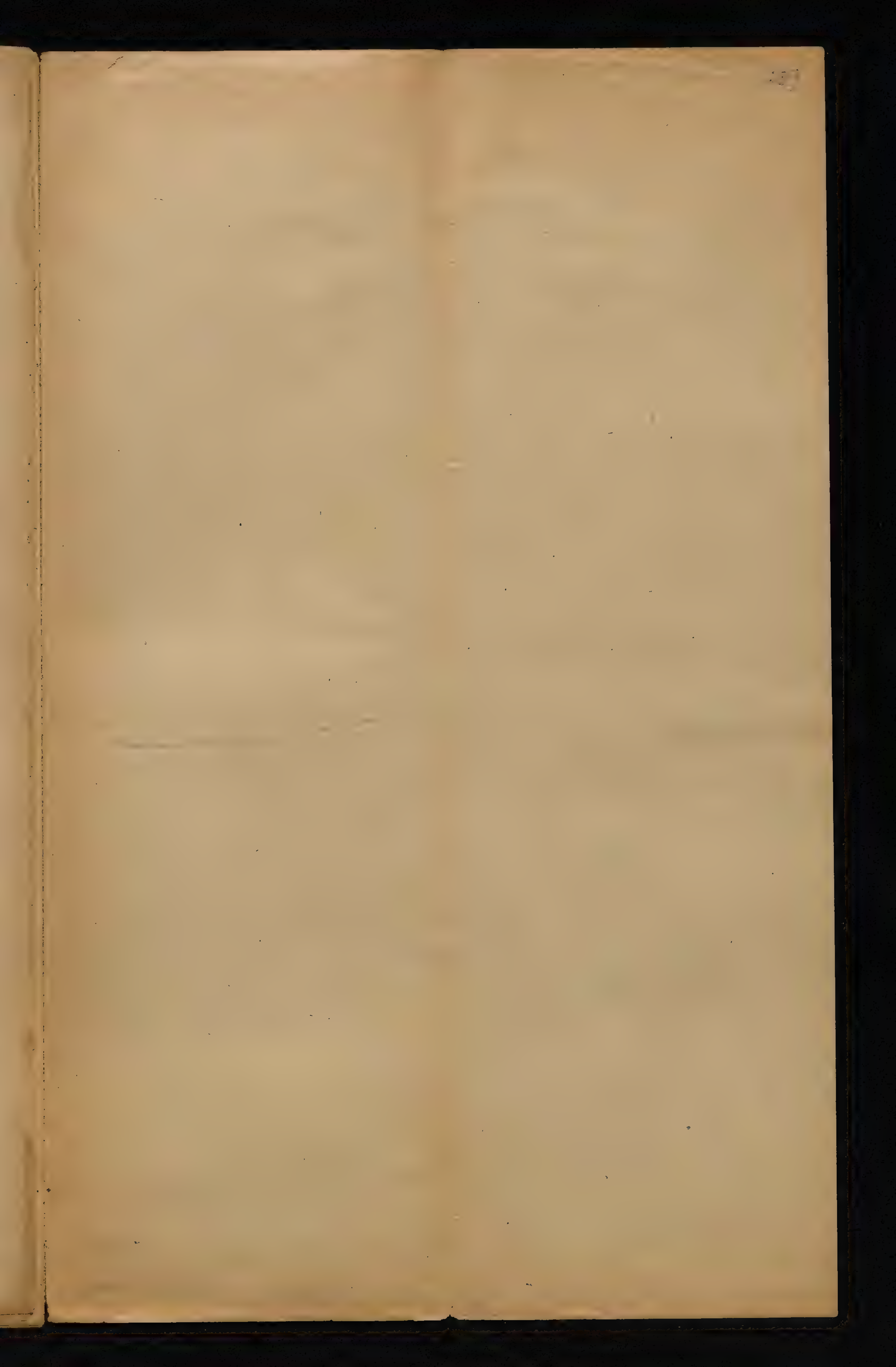
złożyć ma, na dzień.................................godz.................p...............południ..............,

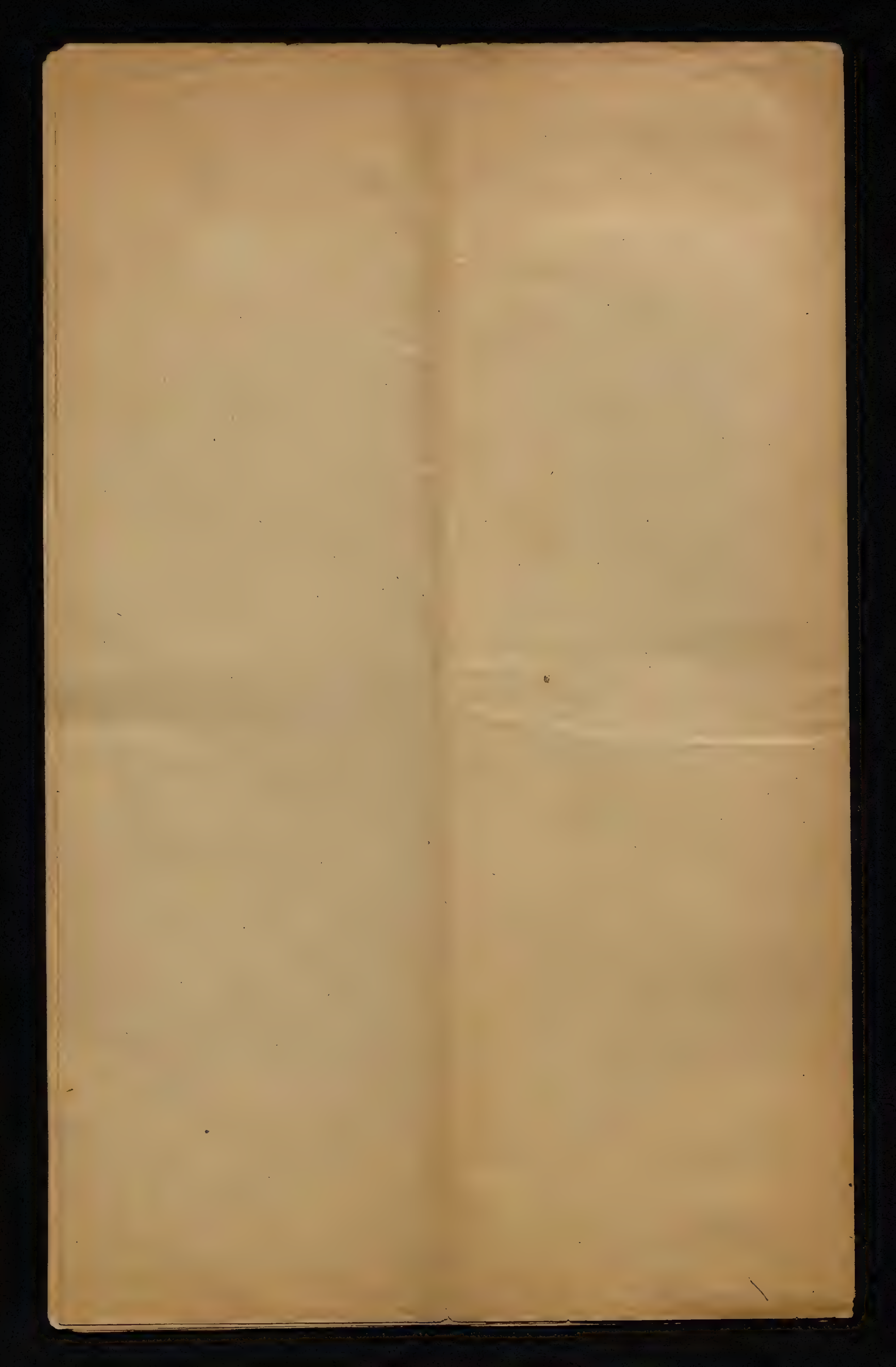
w tym sądzie, biuro Nr...............

Audyencya ta odbywa się jawnie.

C. k. sąd powiatowy w...,

Oddział........................, dnia...

Powiat Stara Wieś

Wykaz

mieszkańców, koni, bydła rogatego, owiec, nasienia i maszyn rolniczych z kwietnia 1918.

do tego doliczyć 2.000 żołnierzy, którzy powrócili z frontu.

Nr	Gminy	Ludność: mężczyzn	Ludność: kobiet	Razem	Stan bydła: konie	bydło	owce	świnie	Obsiewy: pszenica	żyto	jęczmień	owies	ziemniaki	inne	pole nie obsiane	Suma	Młocarnie: parowe	motorowe
					sztuk				jednostka 3200 m² = utra. jocl.									
1	[illegible]	592	[illegible]	[illegible]	125	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]
2	[illegible]	[illegible]	181	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]		
3	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	67	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	141	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
5	[illegible]	40	67	[illegible]	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
6	[illegible]	39	65	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
7	Janusfalu	[illegible]	[illegible]	[illegible]	49	[illegible]	[illegible]	118		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
8	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	13	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]		
9	[illegible]	124	182	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
10	[illegible]	71	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
11	Taras	[illegible]	112	[illegible]	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
12	[illegible]	54	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
13	Nedecz	415	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
14	[illegible]	218	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
15	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
16	[illegible]	115	52	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
17	[illegible]	337	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
18	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
19	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
20	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	18	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
21	[illegible]	[illegible]	135	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
22	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	17	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
23	[illegible]	57	104	[illegible]	14	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
24	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	19	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
25	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
26	[illegible]	157	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
27	Bélakorompa	133	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
28	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	47	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
29	Dereziny	[illegible]	[illegible]	[illegible]	36	113	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
30	[illegible]	[illegible]	[illegible]	518	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
31	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	25	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	-	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
32	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
33	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]										

Powiat NOWY TARG.

WYKAZ

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
1	Bańska		82		34				213		31
2	Biała Woda	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3	Białka				387				77		
4	Biały Dunajec	24	213		40	1	23	1	432	108	2
5	Brzegi		2		99				48		
6	Bukowina		87		17				275		12
7	Chabówka	77				3	2	25	197		26
8	Chochołów		5		163				770		
9	Ciche		1		37						
10	Czarna Woda	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
11	Czarny Dunajec	2			206		67	98	332		15
12	Czorsztyn	16			1			6	53		
13	Dębno								109		65
14	Długopole	7			13		1		168		
15	Dział				115				77		
16	Dzianisz				221				310	2	
17	Gliczarów		2		49				165	1	

Drukarnia I. Borka w Nowym Targu, filia Zakopane 15. 4. 911.

L. porz	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
18	Groń				190				105		
19	Gronków				214				101		4
20	Grywald				55		167	2			10
21	Hałuszowa						39		18		
22	Harklowa				123				79		1
23	Huba				3				56		
24	Jaworki							5			
25	Klikuszowa	2			260		7	4	9		2
26	Kluszkowce	3					2	8	249		
27	Knurów				83				76		
28	Kościeliska	3	23		76		9	4	281	7	3
29	Krauszów	1	12		14				119		7
30	Krościenko	7			249		91	106	13	2	191
31	Krośnica						6	5	150		3
32	a) Lasek	16			219	1			43		3
	b) Trute	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
33	Leśnica				100				191		1
34	Ludzimierz	8	36		58			4	143		86
35	Łopuszna	7			25			3	242		26
36	Maniowy				16			17	524		4
37	Maruszyna				58				231		236

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
38	Międzyczerwienne				3				428		
39	Mizerna	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
40	Morawczyna			1	172				1		3
41	Murzasichle	6	168						49		1
42	Niwa	20			10			4	71		
43	Nowy Targ	311	3		154	2	2	508	1238	9	706
44	Obidowa				190						
45	Ochotnica górna				669			2	48		1
	Ochotnica dolna				385		20	18	266		205
46	Odrowąż	1			92		3		330		
47	Ostrowsko				82			7	148		
48	Pieniążkowice				58				176		
49	a) Podczerwone	5			146		8		169		
	b) Koniówka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
50	Ponice				13				136		194
51	Poronin	8	209		36		147		39	4	4
52	Pyzówka				71				55		
53	Ratułów				11				200		110
54	Rdzawka				12						
55	Rogoźnik	15	3		28		132		34		1
56	Rokiciny	12			3	7			256		

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
57	a) Sieniawa	14			6		8		404		12
	b) i Bielanka										
58	Skrzypne				1				204		15
59	Sromowce niżne				2		70		1		168
60	Sromowce wyżne				1		6		58		110
61	Stare Bystre				113		14	1	492		
62	Szaflary	9			166			10	162		75
63	Szczawnica niżna				187		8	19	66		12
64	Szczawnica wyżna				174		165	84	129		43
65	Szlachtowa						35	2			14
66	Szlembark				128			7	7		2
67	Tylka				99		3				1
68	Tylmanowa				364		4	11	88	1	117
69	Waksmund				115				185		12
70	Witów				220			3	209		2
71	Wróblówka				48		5	2	205		
72	Zakopane	304	1700	3	280	7	67	81	52	27	37
73	Załuczne				89				125		
74	Zaskale	3			18				99		
75	Zubsuche	4	81		73		2		705		5
	Razem	885	2627	4	7374	21	1113	1047	12691	161	2609

Warszawa dnia 21. IX. 1923

Wielce Szanowny Panie Doktorze!

Korzystając z łaskawie mi danego przyrzeczenia poparcia mojej sprawy otrzymania pożyczki na odbudowę Lecznicy w Tatrzańskiej, uprzejmie donoszę, że dnia 20/IX wniosłem prośbę do Państwowego Banku Odbudowy w Łomnie, którego dyrektorem jest WP. Kozierski.

Podanie umotywowałem planem, ocenieniem komisji dla rejestracji szkód, a kosztorys opiewa na 250.000 złp, bo mi generalna dyrekcja odbudowy w Zakopanem kazała kosztorys zrobić w złp.

Według nowego planu odbudowy uchwalonego przez sejm, ma rząd ściągnąć około 300 mil. złp daniny [illegible], która ma pójść całkowicie na odbudowę w formie pożyczek bezpłatnych długoterminowych, których wysokość wynosi 80% kosztorysu.

Rozchodzi się mnie o to, by Szanowny Pan Doktor był łaskaw poprosić p. dyrektora Kozierskiego o łaskawe dobre załatwienie mojej prośby, która zapewne będzie odesłana do Warszawy, gdzie ja nie mając znajomości będę mógł sprawę pokrzywdzić.

Sądzę, że gdyby sprawa została załatwiona przed 1/I 1924, mógłbym w zimie r. 1924 przystąpić do zakupna materjałów, w jesieni miałbym pod dachem budynki, a w lipcu 1925 mógłbym zaprosić Szanownego Pana o łaskawe wzięcie udziału w akcie poświęcenia. Lecznicę stawiam z murów, z centralnem ogrzewaniem, elektryką, a będzie otwarta przez cały rok, bo przeznaczam ją dla piersiowo chorych. Byłem w dolinie Prądnika przed kilku dniami i przekonałem się, że na wielkiej przystani; bo Warszawiacy są zaprosto się zachwyceni, nic [illegible] tem pociągają.

Za jakich 2-3 lat nie będzie znać zniszczenia wojennego,
bo ludzie bardzo budują.
Moje zdrowie dobre, słabsze w zębach, ale równocześnie myślę o [illegible]
[illegible].
Zasyłając ukłony od żony łączę z wyrazami
poważania

Dr Romuald Żurakowski
ul. Kredytowa 5/2.

